

فهرست نسخه های خطی

مدرسه امام صادق علیه السلام چاکوس

مقدمه

سید رفیع الدین موسوی

به کوشش

محمود طیار مراغی

الحمد لله رب العالمين

فهرست نسخه های خطی

مدرس امام صادق علیه السلام چاکوس

مقدمه

سید رفیع الدین موسوی

به کوشش

محمود طیار مراغی

مدرسه، امام صادق (ع).
فهرست نسخه‌های خطی مدرسه امام صادق (ع) چالوس / تألیف محمود طیار مراغی -- تهران: مرکز
نشر میراث مکتوب، ۱۳۸۱.

[۳۸۹] ص. نمونه، عکس. (مرکز نشر میراث مکتوب؛ ۹۶. کتابشناسی و فهرستها؛ ۳)
ISBN 964-6781-61-6

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیفا
A CATALOGUE OF THE MANUSCRIPTS
IN THE IMAM SHADEQ TRADITIONAL SCHOOL IN CHALOOS
ص.ع. لاتینی شده:

کتابنامه: ص، ۲۸۴ - ۲۸۵.
۱. نسخه‌های خطی - ایران - چالوس - فهرستها. ۲. نسخه‌های خطی فارسی - ایران - چالوس -
فهرستها. ۳. نسخه‌های خطی عربی - ایران - چالوس - فهرستها. ۴. چالوس - تاریخ. الف. طیار
مراغی، محمود، ۱۳۴۴ - ، گردآورنده. ب. مرکز نشر میراث مکتوب. ج. عنوان.
۱۸ الف ۴ م / Z ۶۶۲۱
۰۱۱/۳۱
کتابخانه ملی ایران
محل نگهداری:
۱۴۶۴۲ - ۸۰ م

* * * * *

فهرست نسخه‌های خطی مدرسه امام صادق (ع) چالوس

با مقدمه: سید رفیع‌الدین موسوی
به کوشش: محمود طیار مراغی
ناشر: میراث مکتوب
چاپ: ۱۳۸۱
تعداد: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۶ - ۶۱ - ۶۷۸۱ - ۹۶۴
حروفچینی و صفحه‌آرایی: محمد دمیرچی
لیتوگرافی: نبأ اسکرین
چاپ: چاپخانه بنیاد اندیشه اسلامی

نشانی ناشر: تهران، ص. پ: ۵۶۹ - ۱۳۱۸۵
تلفن: ۳ - ۶۴۹۰۶۱۲، دورنگار: ۶۴۰۸۷۵۵
E-mail: MirasMaktoob@apadana.com
<http://www.apadana.com/MirasMaktoob>

بسم الله الرحمن الرحيم

دریایی از فرهنگ پر مایه اسلام و ایران در نسخه های خطی موج می زند. این نسخه ها، حقیقت، کارنامه دانشمندان و نوابغ بزرگ و هویت نامه ما ایرانیان است. برعمده هر نسلی است که این میراث پرجا را پاس دارد و برای شناخت تاریخ و فرهنگ و ادب و سوابق علمی خود به حیا و بازسازی آن اهتمام ورزد.

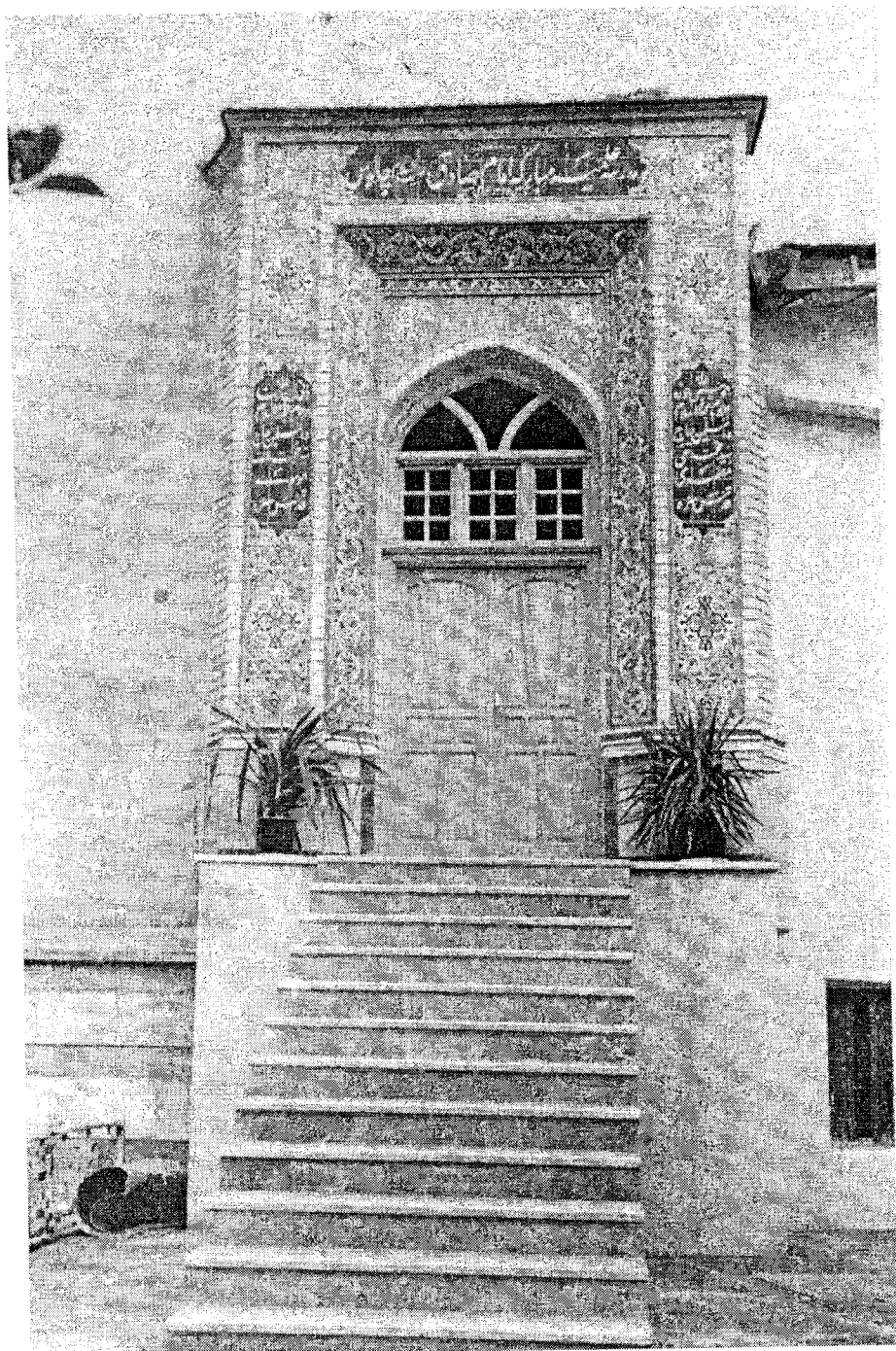
بایمه کوششی که در سالهای اخیر برای شناسایی این ذخایر مکتوب و تحقیق و جمع در آنها انجام گرفته و صد ها کتاب رساله ارزشمند انتشار یافته هنوز کار ناکرده بسیار است و هزاران کتاب رساله خطی موجود در کتابخانه های داخل و خارج کشور شناسانده و منتشر نشده است. بسیاری از متون نیز، اگر چه بارها به طبع رسیده منطبق بر روش علمی نیست و به تحقیق و تصحیح مجدد نیاز دارد.

احیاناً نشر کتابها و رساله های خطی و طبعی است بر روش متحان و مؤسسات فرسنگی. مرکز نشر میراث مکتوب در راستای این هدف در سال ۱۳۷۴ بنیاد نهاده شد تا با حمایت از کوشش های متحان و محققان، و با مشارکت ناشران، مؤسسات علمی، اشخاص فرهنگی و علاقه مندان به دانش و فرهنگ سببی در نشر میراث مکتوب داشته باشد و مجموعه ای ارزشمند از متون و منابع تحقیق به جامعه فرهنگی ایران اسلامی تقدیم دارد.

مرکز نشر میراث مکتوب

تقديم به

شهيد راه آزادى و استقلال، پيشگام فهرست نگارى و
کتابشناسى شيعه، شهيد ميرزا على آقا ثقة الاسلام تبريزى
(۱۲۷۷-۱۳۳۰ ق) صاحب اثر نفيس «مرآة الكتب فى ذکر
أسماء الكتب».

نمایی از سردر مدرسه امام صادق (ع) چالوس

آیت الله سید حجت موسوی چالوسی
نماینده آیت الله العظمی بروجردی در چالوس و رئیس مدرسه امام صادق چالوس

آیت الله سید محمد تقی مطهری
بنیانگذار مدرسه امام صادق (ع) چالوس

فهرست مطالب

۱۳	مروری بر اوضاع تاریخی - فرهنگی طبرستان، رویان و چالوس
۱۵	مقدمه
۱۵	شمال البرز
۱۷	طبرستان
۱۹	رویان
۲۳	چالوس
۲۷	شیونامۀ فهرست
۳۰	منابع و مآخذ
۳۱	فهرست نسخه‌های خطی
۳۲۹	فهرست نسخه‌های عکسی
۳۴۳	فهرست اسناد و مدارک
۳۵۱	نمایه‌ها
۳۵۳	فهرست الفبایی کتابها
۳۶۳	فهرست موضوعی کتابها
۳۷۲	فهرست پدید آورنده‌ها
۳۷۹	فهرست جایها
۳۸۲	فهرست اهدا کنندگان
۳۸۴	فهرست منابع
۳۸۷	آلبوم تصاویر

مروری بر اوضاع تاریخی - فرهنگی

طبرستان، رویان و چالوس

مقدمه

از آن هنگام که با بعثت آخرین فرستاده الهی خورشید مشعشع دین اسلام از افق سرزمین حجاز تابیدن گرفت، قرنی بیش نمی گذشت که تالائو این آئین حیات بخش مرزهای جغرافیایی شبه جزیره عربستان را درهم نوردیده و پرتو پرفروغ آن از یک سو تا شمال آفریقا و اندلس و از دیگر سو تا اقصی نقاط دیار عجم را روشنایی بخشید.

شتابی که گسترش قلمرو این شریعت آسمانی و جهان شمول در دوران فتوحات اسلامی و بعد از آن به خود می گرفت، هرچند از هر طرف و رو به تمامی اقطار و اکناف عالم چشمگیر و قابل ملاحظه بود، اما آهنگ رشد آن در سرزمین کهن ایران زمین نمودی دیگرگونه داشت.

ایرانیان که مردمانی فرهیخته و پاک طینت بودند چون آئین مقدس اسلام را منطبق با عقل سلیم، فطرت پاک و آرمان های والای انسانی دیده و نیز از ظلم و جور سلاطین ادوار مختلف بویژه اکاسره به ستوه آمده بودند، آگاهانه و از روی اشتیاق به این عروة الوثقی چنگ انداختند. این ملت سترگ و با پیشینه تمدنی چند هزار ساله علی رغم خشونت ها، غارتگری ها و خونریزی هایی که از ناحیه شماری از پرچمداران نالایق این دین نوظهور متحمل گردید، تنها در برابر اصالت و اتقان آئین مبرهن اسلام بود که سر تعظیم فرود آورده و با میثاقی ناگسستنی همه رنج ها و ناملایمت های ناشی از آن را به جان و دل خریدار گشت. آنچنان که در رهگذر چهارده قرن تاریخ پرفراز و نشیب این سرزمین بلند آوازه، ایرانیان با ایفای نقشی انکارناپذیر در رشد و بالندگی تمدن اسلامی همچنان بر عهد و پیمان نخستین خویش استوار مانده و در عصر حاضر نیز این پایمردی و استقامت را به زیباترین شکل ممکن به منصه ظهور رسانیدند.

شمال البرز

در دورانی که فرستادگان خلفای مسلمین جای جای سرزمین پهناور ایران را عرصه تاخت و

تاز و لشکرکشی جنگاوران خویش قرار داده و می‌کوشیدند تا فرمانروایان سرکش مجوس را منکوب و رعایای ایشان را به پذیرش دین مبین اسلام سوق دهند و با وجود اینکه در ظرف مدتی کمتر از نیم قرن به توفیقاتی در خور توجه دست یافتند، اما نواحی شمالی دیار عجم برای مدتهای مدیدی از دسترس آنان به دور مانده بود.

زیرا سلسله جبال هلالی شکل البرز در برابر دیدگان جنگجویان عربی که ناآشنا با مناطق کوهستانی و مرتفع بودند، چونان حصار طبیعی پهناوری که آغوش امن خویش را برگرد نگیان جلگه‌های حاصلخیز سواحل جنوبی دریای خزر گشوده و آن را وفادارانه سخت در برگرفته است، خودنمایی می‌کرد. و توگویی این دژ استوار و تسخیرناپذیر خود به تنهایی برای نگاهبانی از چشم اندازهای زیبا، دلکش و بی بدیلی که آفریدگار جهان با قلم صنع خویش از آمیزش بس موزون مناظر کوه و جنگل و بیشه و چمن و رود و چشمه سار و دریا بر پهنه این قطعه از جغرافیای ایران زمین به تصویر کشیده است، کافی می‌نمود.

در کمند سلسله جبال آسمان سای البرز سه ایالت بزرگ استرآباد، طبرستان و دیلمستان که امروزه با اندکی تسامح می‌توان آنها را به ترتیب با استان‌های گلستان، مازندران و گیلان مقایسه کرد، در کنار یکدیگر از شرق تا به غرب امتداد داشته‌اند. یعنی ایالات پهناوری که هر یک به نوبه خود از ابعاد مختلف اجتماعی، فرهنگی و سیاسی دارای پیشینه‌ای کهن بوده و در تاریخ ایران قبل و بویژه بعد از اسلام نقشی بسزا و قابل ملاحظه ایفا نموده‌اند.

به گواه تاریخ، در آمد و شد قرون و اعصار متمادی و بویژه با آغاز دوران فتوحات اسلامی، آنان که به نوعی اندیشه دستیابی و استیلای بر این سه ایالت را در سر پرورانیده‌اند، در مواجهه با سد عظیم البرز یا طرفی برنسته و یا نهایتاً با تحمل رنج و مشقتی بسیار به توفیقات اندکی دست یافته‌اند.

این امر اگر چه در نظر اول به دلیل گرویدن دیر هنگام ساکنان این ایالات به دین مبین اسلام، افتخاری برای ایشان محسوب نگردیده و بلکه محرومیت-ایشان از درک فیوضات این آئین رهایی بخش را تا اواسط قرن دوم هجری یعنی سالهای افول دولت امویان در پی داشته است، اما همچنان که اشاره خواهد رفت همین موقعیت صعب الوصول و ظرفیت بالای سوق الجیشی، خود به عنوان یک نقطه قوت و ویژگی ممتاز، بستر مناسبی را برای پاسداری و صیانت از میراث ناب‌ترین اندیشه‌ها و اصیل‌ترین ارزشهای منطبق با روح واقعی اسلام فراهم آورده و قرن‌ها ایالات استرآباد، طبرستان و دیلمستان را به عنوان ملجأ و منزلگاهی امن به میزبانی علویان و بقیه السلف ایشان مفتخر نموده است.

طبرستان

علی‌رغم ویژگی‌های مشترک این سه ایالت، بی‌تردید ایالت طبرستان را که بخش عمده‌اش در دل البرز مرکزی واقع گردیده بود، باید نسبت به دو ایالت دیگر از نقطه نظر میزان مصونیت در برابر تعرضات احتمالی حائز ممتازترین موقعیت ژئوپولیتیکی دانست، زیرا با توجه به موقعیت جغرافیایی خاص و ناچیز بودن حجم تعرضات صورت پذیرفته از نواحی جنوبی یعنی قومس (سمنان و دامغان) و ری قدیم (حوالی تهران) به این ایالت، کانون‌های اصلی ضربه زننده به طبرستان تقریباً تنها به همسایگان شرقی و غربی آن منحصر می‌گردید. با این وصف وجود همین ایالات استرآباد و دیلمستان در دو سو و کوه‌های سر به فلک کشیده البرز و دریای پهن‌آور خزر در دو سوی دیگر، خود به خود حاشیه امنیتی کم نظیری را به طبرستان در مواجهه با تعرض بیگانگان می‌بخشید.

گفتنی است ایالت طبرستان که از گذشته‌های دور به مازندران نیز شهرت داشته و بارها حدود و ثغور متغیری را در قلمرو خویش شاهد بود، در گسترده‌ترین وضعیت مسطور در متون تاریخ، از حوالی شرق اشرف (بهشهر) تا نواحی غرب هوسم (رودسر) را به خود اختصاص داده و در این گستره شهرهای مهم بسیاری چون بارفروش یا مامطیر (بابل)، سارویه (ساری)، آمل، ناتل (حوالی نور)، کجه (کجور) و شالوس (چالوس) را شامل می‌گردیده است در وصف صعوبت تسخیر این ایالت همین بس که چون معاویه بر اریکه قدرت تکیه زد، مصقلة بن هبيرة الشيباني در نزد وی ادعا کرد که با چهار هزار تن طبرستان را به تصرف درآورد. وی با این تعداد جنگجو و به نقلی دیگر با بیست هزار تن به این ایالت لشکر کشیده و در خلال نبردی سنگین با اسپهبد فرخان که حدود دو سال به طول انجامید، گروهی را اسیر و بسیاری را از دم تیغ گذراند. اما این فتح و پیروزی دیری نپایید که در حین خروج از تنگه‌ها و گردنه‌های صعب‌العبور این ایالت در حمله‌ای غافلگیرکننده سپاهیان‌ش منهزم و خود نیز در حوالی کجه (کجور) به هلاکت رسید. و بدین ترتیب در افواه و السنه مردم به منظور تأکید بر عدم امکان وقوع یک امر، ضرب المثلی این چنین متداول گردید که: «لایکون هذا حتی يرجع مصقلة من طبرستان» یعنی این امر شدنی نیست مگر مصقلة از طبرستان باز گردد.

گفتنی است مردمان این ایالت علی‌رغم همه سرسختی‌هایی که در دوران فتوحات اسلامی از خود نشان دادند پس از آشنایی با تعالیم تعالی بخش و انسان ساز اسلام و بویژه فرهنگ ناب تشیع با آغوشی باز آن را پذیرا شده و در راه ترویج، رشد و اعتلای هر چه بیشتر این آئین حیات بخش از هیچ کوششی فروگذار نکردند.

در تصدیق این مدعا کافی است تا با مروری گذرا بر اوراق تاریخ، میهمان نوازی و میزبانی ساکنان این خطه را از علویان و سادات مرعشی که قریب سیصد سال در طبرستان نه تنها سکنی بلکه حکمرانی داشته‌اند، به تماشا نشست. یعنی همان سلسله جلیله‌ای که در احفاد ایشان نوابغی چون سید فلاسفه الاسلام میرداماد و نیز علامه العلوم سید حسین سلطان العلماء و بسیاری دیگر از بزرگان حوزه دین و دانش به چشم می‌خورند. این افتخارات طبرستان آنجا بیشتر جلوه می‌کند که خود نیز خاستگاه رویش و مهد پرورش دانشمندان و فرهیختگان بزرگی بوده که نام بلند آوازه ایشان بر پیشانی تاریخ فرهنگ و ادب ایران و بلکه جهان اسلام همچنان متلاًّ است. در همین رابطه یاقوت حموی جغرافیدان مسلمان و معروف قرنهای پنجم و ششم هجری نیز در کتاب معجم البلدان در ذیل واژه طبرستان چنین می‌نویسد که:

«خرج من نواحیها من لایحصى کثرة من اهل العلم و الادب و الفقه» یعنی از مناطق مختلف طبرستان چندان مردمان عالم و ادیب و فقیه برخاسته‌اند که شمار آنان از حد احصاء بیرون است. این نوشتار اگر چه دأب بر اختصار دارد، اما چون نمی‌توان از کنار یاد این نقش آفرینان عرصه دین و دانش بسادگی گذشت، در اینجا تنها به منظور پرهیز از اطالة کلام نام برخی از این مفاخر و مشاهیر طبرستان ذکر می‌گردد:

۱ - ابومنصور احمد بن علی بن ابی طالب الطبرسی معروف به شیخ طبرسی که عالمی فاضل، فقیه و متکلمی کامل و نسابه و از ثقات محدثین و از اکابر علمای امامیه بوده و با دو واسطه از شیخ طوسی (ره) و چند واسطه از شیخ صدوق (ره) نقل روایت می‌نمود و خود نیز از اساتید و مشایخ روایت شیخ منتخب الدین و ابن شهر آشوب است. ایشان دارای تألیفات بسیاری بوده که أشهر آن الاحتجاج علی اهل اللجاج می‌باشد.

۲ - رشید الدین شمس الاسلام ابو عبدالله محمد بن علی بن شهر آشوب بن ابی نصر بن ابی الجیش السروی المازندرانی معروف به ابن ابی نصر طبرسی که محدث، متکلم، فقیه، ادیب و شاعری توانا بوده و با یک واسطه از جدش شهر آشوب (ره) و نیز با دو واسطه از شیخ طوسی (ره) نقل روایت می‌کرد.

تألیفات ایشان بسیار بوده که از جمله آنها می‌توان به مناقب و معالم العلماء اشاره کرد.

۳ - عماد الدین الحسن بن علی بن محمد بن علی بن الحسن الطبرسی معروف به عماد الدین طبری که فقهی بصیر، محدثی خبیر و متکلمی نحیر و از اکابر علمای امامیه بوده و معاصر با محقق حلی (ره) و خواجه نصیر طوسی (ره) است. ایشان دارای مصنفات بسیاری در فقه و حدیث و دیگر فنون متنوعه بوده که از جمله آنها اسرار الامامه و کامل البهائی می‌باشد.

۴ - ابو جعفر محمد بن جریر طبری که از مشاهیر مورخان بوده و در تفسیر، حدیث، فقه و علوم دیگر نیز ید طولایی داشته است.

معروفترین آثار وی عبارتند از: تاریخ طبری و تفسیر کبیر.

۵ - ابوالحسن علی بن سهل بن ربن الطبری معروف به ابن ربن طبری که استاد ابوبکر محمد بن زکریای رازی در طب بوده و دارای تألیفات بسیار زیادی من جمله فردوس الحکمة می باشد.

۶ - زین العابدین بن مسلم بار فروشی المازندرانی که مرجع تقلید جمع کثیری از شیعیان هند و عراق و ایران از شاگردان صاحب جواهر و صاحب ضوابط بوده و از تألیفات بسیار وی، می توان به ذخیره المعاد اشاره کرد.

۷ - ملا محمد صالح بن احمد السروی معروف به ملا صالح مازندرانی که از علمای معروف شیعه و از شاگردان ملا محمد تقی مجلسی (ره) و شیخ بهایی (ره) بوده و از آثار مختلف وی می توان به شرح اصول کافی اشاره کرد.

۸ - محمد شریف بن ملا حسنعلی المازندرانی الآملی مشهور به شریف العلماء مازندرانی که استاد مرحوم شیخ مرتضی انصاری (ره) بوده است.

رویان

هرچند تاریخ طبرستان در بررسی فراگیر و مستقل از هرگونه تقسیمات جغرافیایی، خود به حد کافی مشحون از افتخارات خیره کننده است. اما پرداختن به اجزاء کوچکتر این دیار نیز به نوبه خود بر تاریخ مشعشع آن بیش از پیش صحنه خواهد گذارد.

با چنین نگرشی باید اذعان داشت که در بررسی تاریخ این مرز و بوم یکی از مناطق مهم و پرآوازه ای که بی تردید نگاه های تحسین برانگیز آدمی را به خویش معطوف می دارد، سرزمین رویان است.

گفتنی است در گذشته های دور ایالت طبرستان و قلمرو گسترده اش به واسطه خطی طبیعی که بام ایران یعنی قله دماوند و دریای خزر را از طریق رود هراز به یکدیگر متصل می ساخت، با دو نیمه شرقی و غربی قابل شناسایی بود.

سرزمینی که در متون مختلف تاریخی از آن با نام هایی چون رویان، رودان، روینج، رستمدرار و نیزگاه استنداریه یاد می شود، در حقیقت نیمه غربی این خط منصف را شامل می گردید.

از این روی در مطالعه تاریخ رویان هر جا از محلی خاص نیز همچون کجّه (کجور) که خود

سال‌ها مرکز حاکم‌نشین این دیار بوده است بعنوان شهر رویان یاد می‌شود، آن را تنها می‌توان از باب علاقه و مناسبت میان جزء و کل قابل توجیه دانست.

در هر حال نکته حائز اهمیتی که نباید از نظر دور داشت، قبض و بسط چشمگیر قلمرو این سرزمین در ادوار مختلف تاریخ است. زیرا همانگونه که امنیت نیمه شرقی طبرستان به وسیله تراکمه‌ای که از ناحیه استرآباد ترکنازی می‌کرده‌اند در معرض تهدید همیشگی بود، نیمه غربی این ایالت یعنی رویان نیز به کرات از سوی دیالمه دیلمستان مورد تعرض و هجوم قرار می‌گرفت. اما با این تفاوت آشکار که اگر مرزبانان نیمه شرقی از وجود خندق بسیار بزرگی موسوم به جرکلباد (واقع در منتهی الیه همیشه در حوالی جنگل انجدان) که از کوه تا به دریا امتداد داشته است به عنوان دیوار دفاعی تقریباً نفوذناپذیری در برابر تعرض تراکمه سود می‌جسته‌اند، مدافعان نیمه غربی از داشتن هرگونه امکانات دفاعی اطمینان بخشی در رویارویی با دیالمه تقریباً بی‌بهره بوده‌اند.

بدین‌سان همچنانکه انتظار نیز می‌رفت قلمرو رویان در فراز و نشیب تاریخ بویژه در بخش‌های ساحلی و جلگه‌ای خود، دستخوش تغییرات قابل ملاحظه‌ای گردید. بطوری که این تغییرات که بعدها به شکل برگشت‌ناپذیری نیز ادامه یافت، بتدریج موجبات جدایی بخش‌های بزرگی چون تنکابن و طالقان را از رویان فراهم آورد. علی‌رغم این واقعیت باید دانست که مرز ساحلی رویان بادیلمستان حتی در کوچکترین شکل قلمرو نیز هرگز از شهر شالوس (چالوس) رو به درون پافراتر نگذاشت. زیرا این شهر که در جوار مصب رودخانه‌ای به همین نام واقع بود، در حقیقت به لحاظ داشتن موقعیت استراتژیکی خاص خود و نیز بهره‌مندی از استحکامات دفاعی مختصر، همیشه بدان به چشم آخرین سنگر ساحلی دفاع طبرستان در برابر دیلمستان نگریسته می‌شد.

گفتنی است که برخلاف نواحی جلگه‌ای، بررسی‌های تاریخی حکایت از ابهام در قلمرو کوهستانی رویان دارد. از این رو هرچند برخی از صاحب‌نظران کوه‌های توچال واقع در شمال‌ری قدیم را به عنوان حریم کوهستانی این سرزمین معرفی کرده‌اند، اما شاید به سبب پیچیدگی وضعیت جغرافیایی در مناطق کوهستانی پذیرفتن این نظر یعنی تعیین دقیق حدود جنوبی رویان قدری دشوار جلوه کند.

با این همه می‌توان اطمینان خاطر داشت که شهرها و قصبات مهمی چون ناتل (حوالی نور)، شالوس (چالوس)، کلار (کلاردشت یا کلارستاق)، سعیدآباد (مرزن‌آباد) و نیز کجّه (کجور) یا همان شهر رویان بی‌تردید جزء لاینفک رویان بوده‌اند.

همین اطمینان خاطر خود کافی بود تا با نگاهی ویژه به این سرزمین تاریخ افتخار آفرینش بطور مستقل مورد امعان نظر قرار گیرد. چه آنکه شهرها و قصبات یاد شده و نیز بسیاری دیگر که از ذکر نامشان صرفاً به جهت اطاله کلام خودداری گردید، مستقط الرأس اندیشمندان و فرزندان بی‌شماری بوده‌اند که هر یک در شکل‌گیری و قوام فرهنگ ایرانی - اسلامی نقشی مؤثر و سهمی بسزا داشته‌اند.

برخی از این مفاخر و مشاهیر سرزمین رویان عبارتند از:

- ۱ - عبدالله (عبیدالله) بن موسی ابوتراب الرویانی که از جمله روایتی است که در سلسله سند حدیث جناب حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام از ایشان نقل روایت کرده است.
- ۲ - ابو عبدالله ابراهیم بن الحسین الناتلی از مشاهیر رجال قرن چهارم هجری قمری و شاگرد ابوالفرج بن طیب و استاد ابوعلی سینا، که در منطق و ادبیات دست داشته و رساله‌ای در وجود به ایشان منسوب است.
- ۳ - ابوالمحاسن عبدالواحد بن اسماعیل بن محمد بن احمد الرویانی الطبری مشهور به ابوالمحاسن رویانی که یکی از مشاهیر امامان شافعی و قاضی و رئیس دانشگاه نظامیه آمل بوده و دارای تألیفات همچون کتاب الثجربة می‌باشد. گفتنی است صاحب کتاب شهداء الفضيلة وی را در شمار علمای شیعه قرار داده است.
- ۴ - ابوالقاسم حمید بن علی بن محمد بن احمد بن موسی الرویانی اللاشکی معروف به ابوالقاسم رویانی تاجر شافعی که از جمله محدثین بوده است.
- ۵ - ابوالفتح محمد بن عبدالکریم بن محمد بن الحسین بن یونس الرازی الشالوسی مشهور به ابوالفتح چالوسی رازی که از جمله فقهاء و محدثین قرن پنجم هجری قمری بوده است.
- ۶ - ابوبکر محمد بن الحسین بن القاسم بن الحسین الصبری الشالوسی مشهور به ابوجعفر الصوفی الواعظ که از فقهاء، عرفا و محدثین قرن‌های چهارم و پنجم هجری قمری بوده است.
- ۷ - عماد الدین ابوجعفر محمد بن ابی القاسم علی بن محمد بن علی بن رستم بن نردان الطبری الآملی الکجی معروف به عماد الدین طبری که از محدثین و علمای بزرگ شیعه در قرن ششم هجری قمری و از شاگردان ابوعلی پسر شیخ طوسی (ره) بوده و از جمله تألیفات ارزشمند وی کتاب بشارة المصطفی است.
- ۸ - نظام‌الدین عبدالقادر بن الحسن الرویانی از منجمین و علمای بزرگ قرن نهم هجری قمری و از شاگردان ملاعلی قوشچی بوده و دارای تألیفات بسیار نظیر معرفت تقویم می‌باشد.
- ۹ - محمد بن فخرالدین علی رستم‌داری از علمای قرن دهم هجری قمری و دارای منصب

خدمت به روضه شریفه ثامن الحجج علیه السلام در مشهد الرضا در زمان شاه عباس اول بوده و تألیفاتی نیز بدو نسبت داده شده است.

۱۰ - علیرضا بن محمد رستم‌داری از علمای قرن یازدهم هجری قمری بوده و دارای تألیفاتی چون مرآة القلوب در اثبات امامت حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام می‌باشد.

۱۱ - عطاءالله بن مسیح الدین رستم‌داری که صاحب کتاب جواهرالکلمات فی صیغ العقود و الایقات می‌باشد.

۱۲ - عبدالله بن حسین رستم‌داری مازندرانی که دارای آثاری بسیار همچون کتاب ارزشمند زبدة الفوائد فی ترجمة العقائد یعنی عقائد الصدوق (ره) می‌باشد.

۱۳ - حسین رستم‌داری که دارای تألیفاتی همچون ریاض‌الابرار است.

۱۴ - قبولی رستم‌داری که گفته شده از سلاطین رستمدار بوده و دیوان شعری نیز بدو منسوب است.

۱۵ - فقیه ابی لیث رویانی مازندرانی که صاحب کتاب مطلوب الطالبین فی المواعظ و الاخلاق می‌باشد.

۱۶ - ملامحمد اسماعیل بن عبدالعظیم بن محمد باقر ملقب به فخرالدین کجوری که از شاگردان میرزا مرحوم صاحب جواهر و شیخ مرتضی انصاری (ره) بوده است.

۱۷ - مرحوم حاج شیخ محمد مهدی بن حیدر علی پولی کجوری از فقهای شهیر قرن سیزدهم هجری قمری که نزد اساتید گرانقدری چون مرحوم صاحب جواهر و مرحوم صاحب ضوابط تتلمذ کرده و دارای آثار زیادی نظیر حاشیه رسائل شیخ مرتضی انصاری (ره) و نیز فوائد الرجائیة و حاشیه بر اسفار می‌باشد.

۱۸ - فیلسوف نامی مرحوم میرزا محمد طاهر بن فرج الله طبرسی کردیچالی مشهور به میرزا طاهر تنکابنی که از حکما و متألهین بزرگ قرن چهاردهم هجری قمری بوده و از شاگردان میرزا مرحوم میرزا ابوالحسن جلوه و محمدرضا قمشه‌ای و آقا علی مدرس زنوزی به شمار می‌آمده است.

۱۹ - میرزا یدالله نظر پاک میخساری کجوری از حکمای معاصر و از شاگردان مرحوم میرزا طاهر تنکابنی بوده که در دانشگاه تهران کرسی استادی نیز داشته است رساله معروف ایشان جهت نیل به درجه دکترا موسوم است به: الواحد لا یصدر عنه الا الواحد.

۲۰ - مرحوم آیه الله حاج شیخ شمس الدین بن مهدی متاجی کجوری که ۱۶ سال محضر مرحوم میرزا طاهر تنکابنی (ره) را در علوم عقلی و غیره درک کرده و دارای رسائل منتشر

نشده‌ای همچون نداء الحق می‌باشد. گفتنی است ایشان حکیم نامدار مولی علی بن جمشید نوری نیتلی کجوری را نیز از مفاخر رویان دانسته‌اند.

۲۱ - مرحوم آیه‌الله شیخ علی اکبر بن محمد طبرسی آبرنگی کلارستاقی که فقیهی متبحر و از شاگردان مرحوم صاحب کفایه بوده و دارای آثاری همچون تقریرات درس استاد در فقه و اصول و نیز رساله‌ای در مبحث رضاع می‌باشد. گفتنی است در رساله مذکور ایشان جدولی موسوم به «درّ الحباء فی احکام الرضاع» تنظیم نمود که مورد نظر مرحوم آخوند خراسانی (ره) قرار گرفته و بر آن تقریظ زد.

۲۲ - مرحوم شیخ علیرضا بن معصومعلی ردائی کلارستاقی که دارای مدرسه علمیه‌ای در روستای پردنگون مرزن آباد بوده و از تألیفات وی شرح نصاب الصیان است.

۲۳ - مرحوم آخوند ملاعلی تیرگر فاخری کلارستاقی که دیوان شعری بدو منسوب است.

۲۴ - مرحوم شیخ حسن تیرگر فاخری کلارستاقی فرزند مرحوم ملاعلی که وی نیز دارای دیوان شعری می‌باشد.

چالوس

یکی از آبادی‌های سرزمین رویان که از دیرباز نامی آشنا و شهرتی درخور توجه داشته است، شهری است با آب و هوای معتدل و زیر استوایی که با مختصات جغرافیایی ۲۷ و ۵۱ طول شرقی و ۳۸ و ۳۶ عرض شمالی و وسعتی حدود ۴۰ کیلومتر مربع، در جنوبی‌ترین نقطه ساحلی دریای خزر قرار دارد.

این شهر که در آثار مورخان و جغرافی‌نویسان دوره اسلامی از آن با نام‌هایی چون سالوس و شالوس یاد گردیده و امروزه نیز به چالوس مشهور است، در حالی که با ۱۲۱ کیلومتر مسافت نزدیکترین مسیر تهران تا شمال را از طریق آزاد راه در دست احداث به خود اختصاص می‌دهد، از شهر ساری مرکز استان مازندران ۱۶۸ کیلومتر فاصله دارد.

شهر چالوس که هوایی با رطوبت نسبی بین ۷۰ تا ۹۰ درصد داشته و با میزان بارندگی سالیانه‌ای در حدود ۱۲۰۰ میلیمتر، آسمانش در ۶۰ درصد مواقع سال ابری یا نیمه ابری است، از خاکی بسیار حاصلخیز جهت کشت و پرورش انواع مختلف محصولات کشاورزی بویژه برنج، صیفی جات و مرکبات برخوردار است.

این شهر به استناد متون معتبر تاریخی در گذشته‌های دور چندان رونق و اعتباری داشته است که از آن بعنوان مرکز حکومت احمد بن محمد بن اوس والی ظالم رویان و فرستاده معتصم

خلیفه عباسی (۲۱۸ ه.ق) یاد گردید و همچنین آن را مدفن بزرگانی چون ظهیرالدین بن علی بن میرقوام الدین المرعشی و فرزندش سید فضل الله از نوادگان میربزرگ سر سلسله جلیله سادات حسینی مرعشی که قبلاً نیز ذکری از ایشان به میان آمد، دانسته‌اند.

بشاری ابو عبدالله المقدسی جغرافی دان و جهانگرد معروف اواسط قرن چهارم هجری نیز در کتاب احسن التقاسیم هنگامی که سخن از شهر چالوس به میان می‌آورد از وجود قلعه‌ای سنگی در این شهر خبر می‌دهد که در مجاورت آن مسجد جامعی نیز قرار داشته است.

این قلعه که در حقیقت به منظور استقرار قشون و دفع حمله دیالمه توسط فرمانروایان قدیمی طبرستان ساخته شد، هر چند در دوران فتوحات اسلامی و تا سال ۳۰۱ ق نیز هنوز پا برجا بود، اما در این سال توسط داعی صغیر (الحسن بن القاسم الداعی الصغیر) پسر عم اطروش (ابو محمد الناصر الحسن بن علی الاطروش) در هنگام فتح چالوس بکلی ویران گردید.

و در حال حاضر از این قلعه سنگی و مسجد جامعی که ابن اسفندیار مورخ شهر اوائل قرن هفتم هجری قمری در کتاب تاریخ طبری از آن و نیز مصلاهی کجور به عنوان مکان‌هایی یاد می‌کند که نخستین بیعت مردم ایالت طبرستان با سادات علوی (۲۵۰ ق) در آنها صورت پذیرفت، بجز تپه‌ای واقع در مرکز شهر کنونی چالوس آثار دیگری برجای نمانده است.

گفتنی است شهر چالوس که گذشته‌ای پرفراز و نشیب را پشت سرگذاشته و در ادوار مختلف، بارها طعم تلخ ویرانی را تجربه نموده است، فصل شکوفایی نوین و نیز دوران آبادانی اخیر خویش را در تاریخ معاصر ایران از اواخر دهه اوایل سال ۱۳۰۰ هجری شمسی در پیش گرفت. این شهر که از اواخر سال ۱۳۷۵ هجری شمسی به عنوان مرکز شهرستان چالوس شناخته شد، تا پیش از این تاریخ بخشی از شهرستان نوشهر و در تقسیمات اولیه کشوری تا سال ۱۳۲۷ هجری شمسی جزو توابع شهرستان تنکابن محسوب می‌گردید.

جمعیت چالوس اگرچه براساس آخرین سرشماری سال ۱۳۷۵ هجری شمسی بالغ بر ۴۰,۶۰۴ نفر برآورد گردیده است، اما در نخستین سالهای شکل‌گیری آن که هنوز با محله‌های قدیمی چندی چون دارکلا، شمال آباد، دهگیری، چالوس محله و دوستگر شناخته می‌شد از مرز ۱۰۰۰۰ تن فزونی نمی‌رفت.

بطوریکه در بین همین تعداد از سکنه علاوه بر بومیان اصلی یعنی اقوام مختلف کجوری و کلارستانی تعداد معتنابهی از مهاجران نیز به چشم می‌خوردند. این مهاجران در واقع به سبب احداث کارخانه معروف حریربافی در چالوس که جزو نخستین کارخانجات مدرن کشور در تاریخ توسعه صنعتی ایران بوده و از سال شروع بهره‌برداری یعنی ۱۳۱۵ هجری شمسی به مدت

۲۲ سال فعالیت تولیدی داشته است، به این شهر مهاجرت کرده بودند. این تحولات همزمان با ورود عالمی جلیل القدر به نام آیت الله سید محمد تقی مطهری کلارستانی به چالوس که از سوی مراجع عظام آن روزگار عهده‌دار سرپرستی امور دینی و مذهبی مردم این دیار گردیده بود شکل تازه‌ای به خود می‌گرفت. زیرا با همت ایشان و همیاری ساکنان غیرتمند این شهر، طی سالهای ۱۳۲۲ تا ۱۳۲۶ هجری شمسی مسجد جامع و مدرسه علوم دینی‌های در چالوس پایه ریزی شد که پس از دوران فترت چندین و چند ساله در تاریخ غرور آفرین علم و فرهنگ و ادب این دیار، از آن می‌توان به عنوان نخستین گام بلند و ارزشمند در بازیابی مجدد شأن و منزلت حقیقی چالوس یاد کرد.

این مسجد و مدرسه که بعدها پس از رحلت این عالم بزرگوار با همت داماد گرامی ایشان فقیه فاضل آیت الله سید حجت الله موسوی کلارستانی نماینده اعزامی از سوی حضرت آیت الله العظمی بروجردی رضوان الله تعالی علیهم به ترتیب در سال‌های ۱۳۳۴ و ۱۳۴۶ هجری شمسی تجدید بنا و توسعه یافت، منشاء خیرات و برکات بسیاری در چالوس و بلکه منطقه غرب استان مازندران گردید.

نقش مسجد جامع کنونی آنجا بیشتر جلوه می‌کند که با آغاز نهضت امام راحل - قدس سره الشریف - و شروع انقلاب شکوهمند اسلامی همیشه به آن به چشم تنها سنگر مبارزه سیاسی - مذهبی مردم این خطه با رژیم منحوس پهلوی نگریسته شده و در بحبوحه همه جریان‌های قبل و بعد از انقلاب کانون روشنگری بزرگانی چون آیات و حجج اسلام شهید استاد مرتضی مطهری، شهید سید عبدالکریم هاشمی نژاد، شهید دکتر سید محمد حسین بهشتی، شهید دکتر محمد جواد باهنر، مرحوم سید محمود طالقانی و مرحوم محمد تقی فلسفی و بسیاری دیگر از نخبگانی که هم‌اکنون نیز در قید حیاتند، بوده است. مرحوم صغیر اصفهانی شاعر معاصر و نام‌آشنای ایران نیز در ضمن ابیاتی چند در وصف این مسجد، آن را این چنین معرفی می‌کند:

مسجد جامعی از پاکدلان شد تأسیس	که بیارند نیاز و بگزارند نماز
کرد بس همت خود صرف در این طرفه بنا	حجت موسوی آن فاضل فرد ممتاز
جست تاریخ وی از غیب خرد گفت صغیر	که به چالوس در از رحمت یزدان شده باز

از دیگر سو نقش بس مهم مدرسه علمیه امام صادق (علیه السلام) را نیز که از بدو تأسیس خاستگاه عالمان و ارسته بسیاری گردید، در پاسداری و صیانت از ارزشهای اعتقادی و مذهبی مردمان این دیار نباید از نظر دور داشت.

این مدرسه که جمع کثیری از دانش‌آموختگانش هم‌اکنون در مصادر مختلف امور دینی و سیاسی جامعه منشأ خدمات بسیار ارزنده‌اند، اگرچه تاچندی پیش تنها از وجود کتابخانه‌ای مشتمل بر حدود ۴۵۰۰ جلد کتب چاپی بهره‌مند بود، اما با تشریک مساعی و بذل اهتمام پرورش یافتگان همین مدرسه و نیز ابتکار و سعی بلیغ حجة الاسلام والمسلمین سیدجمال الدین موسوی که بعد از رحلت والد بزرگوارشان عهده‌دار تولیت امور این مسجد و مدرسه گردید نسبت به جمع‌آوری کتب خطی سرزمین رویان گامی بلند و خیزشی درخور توجه برداشته شد.

این اقدام در حقیقت با احساس مسئولیت در برابر حفظ میراث گرانقدری صورت می‌پذیرفت که در رهگذر آمد و شد ایام در زیر غبار فراموشی مستور مانده و مع‌الاسف بخش قابل ملاحظه‌ای از آنها نیز در مسیر سوداگری سود جویان و یا بی‌توجهی ناآگاهان در معرض نابودی بود. ثمره همه تلاشهای خستگی‌ناپذیری که گاه با مسافرت‌های پی‌درپی به اقصای نقاط سرزمین رویان نیز همراه می‌گردید، گنجینه بسیار نفیس و ذی‌قیمتی از نسخ ارزشمند خطی است که هم‌اکنون کتابخانه علمیه امام صادق (ع) را اعتباری فرا منطقه‌ای بخشیده است.

چراکه این کتابخانه در حال حاضر با تعدادی متجاوز از ۱۵۰۰ جلد کتاب سنگی و همچنین ۷۰۰ جلد نسخه خطی ارزشمندی که در میان‌شان شمار قابل توجهی از آثار علما و مفاخر رویان نیز به چشم می‌خورد، فضای پژوهشی نوین و گسترده‌ای را فرا روی همه دانشمندان و دانش پژوهان عصر کنونی و آتی و بویژه محققان علوم اسلامی قرار می‌دهد.

هم‌اینک آنچه در پیش روی دارید فهرست نسخه‌های خطی موجود در کتابخانه این مدرسه است که در پی بازدید آقای اکبر ایرانی مدیریت محترم مرکز نشر میراث مکتوب و هیأت محترم همراه که متشکل از اساتید فن و کارشناسان و صاحب‌نظران امر بوده‌اند با عنایت ویژه و کوشش حجة الاسلام والمسلمین آقای محمود طیار مراغی تدوین و توسط این مرکز محترم به زیور طبع آراسته می‌گردد. امید آنکه با پاسداری از میراث مکتوب گذشتگان، که در حقیقت اوراق هویت ملی، فرهنگی و دینی ما به شمار می‌روند، بستر مناسبی را جهت تحقیق و پژوهش نسل‌های آتی فراهم آورده تا همواره شاهد افزوده شدن اوراق تازه‌تری بر اسناد پرافتخار سرزمین ایران باشیم.

والسلام

سید رفیع الدین موسوی

چالوس. شهریور ۱۳۷۸

شیوه‌نامه فهرست

فهرستی که در پیش رو دارید همانند دیگر فهرس نسخه‌های دستنویس از دو بخش عمده تشکیل شده است:

بخش اول؛ کتابشناسی:

در این بخش مشخصات و ویژگیهای کتابشناختی هر اثر با استفاده از اطلاعات مندرج در نسخه و دیگر منابع کتابشناسی با یک اسلوب و ترکیبی که از نظم منطقی برخوردار است به دنبال هم آورده می‌شود، این اطلاعات عبارتند از:

۱- نام اثر: در این قسمت نام مشهور و شناخته شده آن اثر علمی آورده شده و اگر نام دیگری داشته و یا به نام دیگری نیز شناخته باشد پس از علامت مساوی (=) در کنار نام اصلی قرار می‌گیرد.

۲- رشته علمی: در این قسمت که رو به روی نام کتاب و در درون پرانتز قرار دارد نام رشته و موضوع اثر آورده می‌شود.

۳- زبان: در کنار موضوع علمی کتاب، نام زبان کتاب که معمولاً یکی از سه زبان عربی، فارسی و ترکی است ذکر می‌شود.

۴- نام مؤلف: در این قسمت لقب، کنیه و نام اصلی مؤلف اثر تا حدی که امکان معرفی کامل او را می‌دهد آورده می‌شود.

۵- تاریخ حیات مؤلف: در این قسمت که مقابل نام مؤلف قرار دارد، پس از قرار دادن یک ویرگول (،) تاریخ ولادت و پس از یک خط تیره (-) تاریخ وفات مؤلف آورده می‌شود در

صورتی که هر کدام از تاریخ‌های فوق به دست نیامده باشد جای آنها خالی می‌ماند و نیز اگر زمان تخمینی حیات مؤلف در دست باشد تاریخ احتمالی مزبور و یا قرنی که وی در آن می‌زیسته همراه با علامت سؤال آورده می‌شود.

۶ - اطلاعات کتابشناختی: در این بخش اطلاعات مختلف کتابشناسی هر اثر اعم از شرح مطالب کلی کتاب، تعداد ابواب و فصول، تاریخ تألیف و فراغت از آن، نام کسی که کتاب به نام او تألیف و یا به او هدیه شده است و تعداد مجلدات کتاب به طور گزیده و جامع ذکر می‌شود. در ادامه این بخش محتویات نسخه در دست از جهت کمال و نقصان یادآوری می‌گردد.

۷ - آغاز: در این قسمت از آغاز نسخه دو سطر آورده می‌شود بدین صورت که اگر خطبه کتاب معمولی باشد حذف و از ابتدای کتاب و اگر آغاز نسخه در دست افتادگی داشته باشد از آغاز افتاده حدود دو سطر در داخل علامت « » آورده می‌شود.

۸ - انجام: اینجا نیز همانند قسمت پیشین حدود دو سطر از انجام واقعی کتاب و یا در صورت افتادگی و نقصان نسخه در دست از انجام افتاده در داخل علامت « » آورده می‌شود.

۹ - منابع کتابشناسی: در این قسمت آدرس چند مأخذ کتابشناختی و فهرست نسخه‌های خطی که این نسخه در آنجا موجود است برای استفاده و مراجعه بدان آورده می‌شود.

* نکته قابل توجه: این فهرست بر مبنای حروف الفبائی ابتدای نام کتابها و رسایل تدوین شده، بدین معنی که اگر از یک کتاب چند نسخه متعدد در کتابخانه موجود باشد همه تحت یک نام - در حالی که اطلاعات کتابشناسی همه مشترک است -، اطلاعات نسخه‌شناسی هر کدام به طور جداگانه و به ترتیب رقم مخصوص خود پشت سرهم آورده می‌شود.

بخش دوم؛ نسخه‌شناسی:

در این بخش، مختصات و نشانه‌های نسخه در دست با استفاده از نسخه با ترتیبی خاص به دنبال هم آورده می‌شود، این بخش با حروفی ریزتر از متن اصلی کتاب و کمی فرو رفته از سمت راست حروفچینی شده است، اطلاعات این بخش عبارتند از:

۱ - نوع خط.

۲ - نام کاتب.

۳ - تاریخ کتابت: در این قسمت تاریخ فراغت از کتابت نسخه که در ترقیمه نسخه توسط کاتب نوشته شده آورده می‌شود و در صورت فقدان و یا افتادگی آن به طور تخمین قرنی که نسخه در آن کتابت شده ذکر می‌شود.

۴ - محل کتابت.

۵ - اطلاعات نسخه‌شناسی که عبارتند از: نام کسانی که نسخه به امر و یا خواهش آنان کتابت شده، حواشی و تعلیقاتی که در هامش نسخه آمده، مواردی که در حاشیه نسخ تصحیح شده، تزیینات داخلی صفحات، رنگی بودن عناوین و علائم و خطوط، بلاغات و مقابله‌های مندرج در صفحات میانی و پایانی نسخه، اجازات (روایت و قرائت کتاب) اساتید به اشخاص مختلف و یا کاتب نسخه، مهرهای مختلف منقوش در ابتدا و اواسط و پایان نسخه، تملکهای مندرج در ابتدا و یا انتهای نسخه، وقفنامه مکتوب در ابتدا و یا انتهای نسخه، تصحیحات و مقابله‌های بزرگان که در انتهای نسخه آمده، انهاءهای اساتید که نسبت به برخی اشخاص در انتهای نسخه آمده و... و هر چیزی که اطلاعات خاص و تازه‌ای از نسخه به دست می‌دهد.

۶ - جلد نسخه: معمولاً جنس نسخه‌ها از انواع تیماج، مقوا و گالینگور بیرون نیست، در این قسمت اطلاعات هنری و تزئینی رو و پشت جلدها نیز ذکر می‌شود.

۷ - تعداد اوراق: در این قسمت اگر نسخه، مجموعه‌ای از چند کتاب و رساله باشد برای هر کدام از آنها شماره صفحات خود، به صورت تحقیقی و یا تخمینی مقابل نام آن کتاب آورده می‌شود.

۸ - تعداد سطور.

۹ - شماره مسلسل قفسه: مطابق ترتیب نگارش این کتاب که بر حسب حروف الفبائی ابتدای نسخه است شماره‌های ترتیبی کتابها در ابتدا می‌آید و ارقام نسخه‌ها که مطابق برچسب روی آنها است در این قسمت داخل علامت [] ذکر می‌گردد.

محمود طیار مراغی

قم. تابستان ۱۳۷۸

منابع و مأخذ

- ۱ - آملی، اولیاء الله، تاریخ رویان؛ تصحیح منوچهر ستوده، تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۴۸ ش.
- ۲ - ابن اسفندیار طبری، تاریخ طبرستان؛ تصحیح عباس اقبال آشتیانی، تهران، ۱۳۲۰ ش.
- ۳ - تنکابنی، محمد بن سلیمان، قصص العلماء؛ تهران، اسلامیة، بی تاریخ.
- ۴ - حموی، یاقوت، معجم البلدان؛
- ۵ - دهخدا، علی اکبر، لغت نامه؛ زیر نظر دکتر محمد معین، تهران، سازمان لغت نامه دهخدا، ۱۳۳۷ ش.
- ۶ - رایینو. ه. ل، مازندران و استرآباد؛ ترجمه علی نقی وحید مازندرانی، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۳۷ ش.
- ۷ - زیدان، جرجی، تاریخ تمدن اسلامی، ترجمه عبدالحسین میرزا قاجار، تهران، ۱۳۰۲ ش.
- ۸ - کجوری، شمس الدین متاجی، مفاخر رویان، نسخه خطی.
- ۹ - مرعشی، میر ظهیرالدین، تاریخ طبرستان و رویان و مازندران؛ بکوشش محمد حسین تسییحی، تهران، مطبوعات شرق، ۱۳۴۵ ش

فهرست نسخه‌های خطی

ابواب الجنان

(اخلاق - فارسی)

رفیع الدین محمد بن فتح الله قزوینی، - ۱۰۸۹ ق

مؤلف قصد داشت کتابی بسیار مفصل در هشت باب به شماره درهای بهشت در فن اخلاق بنگارد که پس از نگارش بابهای اول و دوم وفات نمود. و فرزندش «محمد شفیع» باب سوم را در ادامه آن نگاشت ولی دوره آن ناتمام ماند.

[الذریعه ۱: ۷۶ - مرعشی ۲: ۱۷۰ - مجلس ۱۰: ۴۶۵ و ۲۵: ۳۷۴ - امام صادق قزوین

۱: ۲۱ - سپهسالار ۱: ۳۵۱]

* نسخه شماره ۱۳ کامل است.

آغاز: «بسمله، بهترین مقاله که سرخیل کاروان فنون محاورات تواند بود و خوشترین کلامی که به شادابی لآلی ...»

انجام: «... و آثار مذکوره را بر امزجه قلوب دردمندان سازگان و گوارا گردانیده توفیق اتمام باقی ابواب بر وجه صواب کرامت فرماید.»

نستعلیق، بی کا، رمضان المبارک ۱۲۴۲ ق بخواهش خیرالزائرین المعصومین کربلایی کاظم

زرگر، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه مجدول.

۱۳۵ برگ، ۲۰ سطر ۲۸×۱۹ سانتی متر، [شماره ۱۳].

* نسخه شماره ۳۰ از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و علائم شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۲۰۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۴×۱۴ سانتی متر، [شماره ۳۰].

* نسخه شماره ۱۱۷ کامل است.

نستعلیق، محمد زکی خان بن رمضانعلی، - ۱۲۴۵ ق، واقف محمد زکی (کاتب) در تاریخ
۱۲۵۰ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج.
۱۹۴ برگ، ۲۱ سطر، ۳۱×۲۱ سانتی متر، [شماره ۱۱۷].

* نسخه شماره ۵۸۲ از ابتدا افتادگی دارد.

نستعلیق، علیرضا اشتهازدی، ششم صفر ۱۰۹۹ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج
قهوه‌ای.
۱۶۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۹×۱۹ سانتی متر، [شماره ۵۸۲].

اثبات الرجعة (= رجعت) (اعتقادات - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
مؤلف پس از بحارالانوار دو حدیث خاص دیده که در آن ائمه (ع) به نظر ایشان از
ظهور دولت صفویه خبر داده‌اند که انقضاء آن دولت با ظهور امام عصر (ع) قرین خواهد
بود (!)، پس آن دو را با دوازده حدیث دیگر درهم آمیخته و شرح و ترجمه کرده و در
سال ۱۰۷۲ ق به شاه سلیمان صفوی تقدیم کرده است.

[الذریعه ۱: ۹۰ - مرعشی ۱: ۲۰۹ - مجلس ۳۷: ۶۰ - نسخه‌های خطی فارسی ۲: ۸۷۱ -
کتابشناسی مجلسی: ۲۳۷ - دانشگاه تهران ۵: ۱۲۰۳].

آغاز: «الحمد لله... اما بعد چنین گوید... که چون بر کافه ارباب فطنت و ذکا و عامه
اصحاب بصیرت و اعتلا ظاهر و هویدا است که ادای شکر نعمت سلسله علیه صفویه...»
انجام: «... و سه مرتبه می‌گویی العجل العجل یا مولای یا صاحب الزمان.»

نستعلیق، بی‌کا، ربیع الاول ۱۰۹۷ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش برخی
صفحات تصحیح شده است، جلد گالینگور آبی.
۴۰ برگ، ۱۵ سطر، ۱۹×۱۴ سانتی متر، [شماره ۵۸۳].

الاحتجاج علی اهل اللجاج

(اعتقادات - عربی)

ابومنصور احمد بن علی بن ابی طالب طبرسی، قرن ۶
مجموعه مناظرات و مباحثات اعتقادی و کلامی ائمه اطهار (ع) با مخالفان
اهل بیت (ع) است که در یک جا جمع آوری شده است.

[الذریعه ۱: ۲۸۱ - مرعشی ۱: ۱۴۴ و ۱۹۰ - مجلس ۲۵: ۲۳۸ - امام صادق قزوین ۱:
۲۳ - مسجد اعظم: ۹].

نسخه حاضر یک برگ از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله المتعالی من صفات المخلوقین المنزه عن نعوت الناعتین المبرر ممالا
یلیق بوحدانیتہ ...»

انجام: «... و قطعنا هذا الكتاب علی کلام السید علم الهدی قدس الله روحه و الحمد لله
رب العالمین.»

نسخ، بی کا، (نام کاتب پاره شده است)، ۱۰۱۹ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش
نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۲۱۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۵×۱۳ سانتی متر، [شماره ۲۹۰].

اختیارات الایام (صغیر)

(نجوم - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
مؤلف با استفاده از روایات معتبره اهل بیت (ع) ساعات و ایام سعد و نحس را
مشخص و معین نموده و در سه فصل و یک خاتمه گرد آورده است. برخی مؤلف کتاب
را «محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی» ذکر کرده‌اند.

[الذریعه ۱: ۳۶۷ - دانشگاه تهران ۸: ۵۱۸ - نسخه‌های خطی فارسی ۱: ۲۱۸ - امام
صادق قزوین ۱: ۲۴ - مجلس ۳۶: ۱۸۹].

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله اما بعد چنین گوید: «احقر عبادالله یعنی محمد باقر بن محمد تقی
عفی الله عن جرائمهما که این رساله ایست در بیان آنچه از احادیث ...»

انجام: «... هر سال که در ماه ذیحجه ماه بگیرد مرد بزرگی در مغرب بمیرد و مرد فاسق فاجر دعوای پادشاهی کند.»

نستعلیق، زیبا، خطوط چلیپا، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۸۷ برگ، سطور مختلف، قطع بیاض، [شماره ۴۵۲].

الاربعون حدیثاً

(حدیث - عربی)

بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق
شرح چهل حدیث وارده از اهل بیت نبوی (ع) است که در سال ۹۹۵ ق تألیف و به شرح و بسط و حل مشکلات آنها بدون تفصیل در رجال و اسناد آنها پرداخته شده است.
[الذریعه ۱: ۴۲۵ - مرعشی ۱: ۷۶ - مجلس ۱۴: ۲۰۱ و ۲۵: ۲۷۲ - الفبائی آستان قدس: ۳۶ - امام صادق قزوین ۱: ۲۵].

* نسخه شماره ۴۵۵ از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «ان احسن حدیث تحلی اللسان بجواهر حقائقه و خیر خبر تجلی الانسان فی زواهر حدائقه حمد الله سبحانه علی نعمه المتسلسله المتواتره و...»
انجام: «... و هنا اقطع الکلام شکراً لله علی توفیقه للاتمام و مصلیاً علی اشرف الانام و آله الهادی الی دارالسلام.»

نستعلیق، امتی تربتی (کذا)، غره صفر ۱۰۰۸ ق، برگ اول نونویسی شده است، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد گالینگور سرخ.
۱۲۵ برگ، ۱۵ سطر، ۱۹×۱۲ سانتی‌متر، [شماره ۴۵۵].

* نسخه شماره ۵۴۴ یک برگ از ابتدا و چند برگ از انتها افتادگی دارد.

نسخ، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش برخی صفحات تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه با ترنج بزرگ با نقش «سلطان ابوالحسن علی بن موسی الرضا» اسلیمی.

۱۴۵ برگ، ۱۶ سطر، ۱۹×۱۳ سانتی‌متر، [شماره ۵۴۴]

ارشاد الاذهان الى احكام الايمان

(فقه - عربی)

ابومنصور حسن بن يوسف بن مطهر حلی، ۶۴۸-۷۲۶ ق

کتاب فقهی متوسطی که از طهارت تا دیات (تمام ابواب فقه) را در قالب ۱۵۰۰۰ مسئله در بر دارد، مؤلف دانشمند این اثر را، به درخواست فرزندش محمد فخرالمحققین نگاشته و در یازدهم شوال ۶۹۶ ق به پایان برده است.

[الذریعه ۵۱۰:۱ - مرعشی ۵۳:۳ - مجلس ۲۱۸:۱۰ و ۲۵:۷۱ - امام صادق قزوین ۲۷:۱]

* نسخه شماره ۵۶ کامل و تمام ابواب را در بر دارد.

آغاز: «الحمد لله المتفرد بالقدم و الدوام المتنزه عن مشابهة الاعراض و الاجسام المتفضل بسایغ الانعام...»

انجام: «... و من اراد التوسط فعليه بما افدناه في التحرير او تذكرة الفقهاء او قواعد الاحكام او غير ذلك.»

نسخ، بی کا، بی تا، واقف آخوند کلمحمد دینائی؛ مهر مربع با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين محمد تقی»، علامت بلاغ و سماع در جای جای کتاب تا آخر دیده می شود، در برگ آخر متأسفانه انهاء و اجازه توسط شخص مغرضی پاک شده است، مهرهای بیضوی با سجع «بنده شاه دین ابوالقاسم» و «عبدالمهدی بن عبدالغنی» و تاریخ وفات الشیخ التقی النقی الرضی الشیخ الاجل و الکهف الاطل عبدالعزيز بن حریش بن راشد السمائی در لیلۀ تاسعۀ رمضان ۱۰۷۰ ق در برگ آخر دیده می شود عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه ای.

۲۲۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۶×۱۳ سانتی متر، [شماره ۵۶]

* نسخه شماره ۱۳۰ کامل است

نسخ، علی بن محمد، سه شنبه ۱۰۷۶ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه ای.

۱۹۰ برگ، ۱۵ سطر، ۲۷×۱۹ سانتی متر، [شماره ۱۳۰]

الاستبصار فيما اختلف من الاخبار

(حدیث - عربی)

ابوجعفر محمد بن حسن طوسی، ۳۸۵-۴۶۰ ق

یکی از اصول چهارگانه شیعه که از اهمیت بسزائی برخوردار است و در آن روایاتی که با یکدیگر اختلاف داشته و ظاهراً بین آنها تنافی و تضاد دیده می‌شود ذکر و راههای جمع بین آنها بیان گردیده شده است.

[الذریعه ۱۷:۲ - مرعشی ۱۵۸:۲ - مجلس ۱۱:۱۱ و ۲۵:۲۰۲ - الفبائی آستان قدس:

۴۳ - مشار عربی: ۴۸]

نسخه حاضر از انتها یک برگ افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله ولی الحمد و مستحقه و الصلاة علی خیرته... فانی رایت جماعه من اصحابنا لما نظرنا فی کتابنا الكبير الموسوم بتهذيب الاحكام و راوا ما جمعنا فيه...»
انجام: «... ابواب الكتاب تسعمائة و خمسة و عشرون باباً تشتمل علی خمسة آلاف و خمسمائة و احد عشر حديثاً حصرتها...»

نسخ، بی‌کا، قرن ۱۰ ق، تملک محمد امین حارثی الجزائری با مهر مربع با سجع «محمد امین الله ۱۲۸۳» و در برگ اول دیده می‌شود، علامت بلاغ در جای جای صفحات دیده می‌شود مجیز مولانا عبدالکریم طوسی و مجاز شخصی بنام سید محسن الحسینی است که به وی گواهی سماع کثیری از بخشهای استیصار را در ۱۰۷۲ ق و نیز اجازه نقل روایت از طریق اساتیدش که به مؤلف می‌رسد در تاریخ دوازدهم جمادی الاول ۱۰۷۵ ق داده است، در هامش برخی صفحات افاداتی از وی با امضای مولانا عبدالکریم نگاشته شده دیده می‌شود، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه بسیاری دیده می‌شود. نسخه نفیس و ارزشمند است، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج و باسر.
۳۱۵ برگ، ۲۳ سطر، ۲۵×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۶۳].

الخلاصة فی النحو (= الفیة) (نحو - عربی)

ابن مالک، محمد بن عبدالله جبائی طائی اندلسی، ۶۷۲ ق

رساله مختصر و موجزی به سبک نظم و در حدود هزار بیت که ناظم آن را در بیان قواعد و اصول نحو نگاشته و به گفته مؤلف از «الفیة» ابن معط نحوی (۶۲۸ ق) الگوبرداری شده است.

[کشف الظنون ۱: ۱۵۱ - مرعشی ۱: ۱۷ - امام صادق قزوین ۱: ۳۹ - مجلس ۱۰: ۳۷۳

و ۲۲۳:۲۵]

آغاز:

«قال محمد هو ابن مالک احمد ربي الله خير مالک
مصليا على الرسول المصطفى و آله المستكملين الشرفا»

نسخ، بی کا، بی تا، در هامش نسخه تحشیه شده است، عناوین شنگرف، جلد مقوا.
۹۵ برگ، ۹ سطر، ۱۸×۱۲ سانتی متر، [شماره ۶۰۷]

انوار التنزیل و اسرار التأویل (تفسیر - عربی)

قاضی ناصرالدین عبدالله بن عمر بیضاوی، - ۶۸۵/۶۹۲ ق

تفسیر مزجی متوسطی است که با اضافه از چند تفسیر دیگر تلخیص شده و بسیار
مورد اعتماد دانشمندان بزرگ واقع و حواشی و شرح بسیاری از سوی بزرگان شیعه و
سنی بدان نگاشته شده است.

[نمازی خوی: ۴۸ - مرعشی ۱: ۲۲۰ - مجلس ۳۵: ۴۶ - امام صادق قزوین ۱: ۴۲ -
مسجد اعظم: ۳۳]

* نسخه شماره ۲۸ کامل است.

آغاز: «الحمد لله الذي نزل الفرقان على عبده ليكون للعالمين نذيراً فتحدى باقصر
سورة من سورة مصاقع الخطباء من العرب...»
انجام: «...من قرأ سورة بنی اسرائیل فرق قلبه عند ذکر الوالدین کان له قطار فی الجنة
الف اوقية و ماتا اوقية. تم»

نسخ، بی کا، ۱۲۳۶ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیاری دیده
می شود. جلد تیماج سرخ.

۲۶۱ برگ، ۲۲ سطر، ۲۶×۲۰ سانتی متر، [شماره ۲۸]

* نسخه شماره ۱۴۱ از ابتدا (یک برگ) و از انتها افتادگی دارد و از سورة بقره تا
بخشی از سورة نحل ادامه دارد.

نسخ، بی کا، حدود قرن ۹ - ۱۰ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و
تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه ای.

۲۸۵ برگ، ۲۲ سطر، ۲۵×۱۷ سانتی متر، [شماره ۱۴۱]

بحر الدموع

(تاریخ ائمه - فارسی)

احمد بن حسن یزدی مشهدی، - زنده ۱۳۱۰ ق
رساله‌ای متوسط در بیان تاریخ وقایع جانسوز کربلا که به خواهش برخی مؤمنین بعد از کتاب «الباقیات الصالحات» در روز دوشنبه ۲۸ ربیع الاول ۱۳۰۱ ق پایان یافته است.
[الذریعه ۳: ۳۹ - مرعشی ۱۸۰: ۷ - فیضیه ۲۲: ۲ - فهرستواره فارسی ۱۵۵۹: ۳]
آغاز: «الحمد لله الذی صغرت فی عظمته عبادة العابدین و حضرت عن شکر نعمته السنة الحامدین و قصرت عن وصف کماله افکار العالمین و...»
انجام: «... باین جا ختم نمودم این کتاب را و امید شفاعت دارم از جناب ختمی مآب که در روز حساب این کلب آستانه ابوتراب...»

نستعلیق نازیبا، محمد تقی بن محمد حسین خراسانی طهرانی ۱۳۰۴ ق، کاتب نام خود را در اول و آخر بعنوان مؤلف جا زده است، در هاشم نسخه تحشیه شده است. جلد تیماج سیاه.

۱۳۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۲×۱۸ سانتی متر [شماره ۲۷۳]

بدایع الاحکام فی شرح شرایع الاسلام

(فقه - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
شرحی بسیار مفصل بر «شرایع الاسلام» نگاشته محقق حلی (۶۷۶ ق) که به گفته شارح در «قصص العلماء» هفده جلد از آن به رشته نگارش درآمده و پس از آن ناتمام مانده است.

[الذریعه ۳: ۶۰ - ۶۱]

نسخه حاضر کامل و از ابتدای اختیارات تا بحث «ابتدای شرط» را در بردارد.
آغاز: «الحمد لله... و ان هذا هوالمجلد من کتاب بدایع الاحکام فی شرح شرایع الاسلام ارجو الله توفیق ختامه و تایید اتمامه و...»
انجام: «... و خلاف المحقق الثانی فی الاخير فی غایة الضعف ضاعف الله حسناتنا و محی سیئاتنا بحق موالینا و سادتنا هذا خیر الکلام...»

نسخ، بی‌کا، ۱۲۸۹ ق، واقف مشهدی آقا جان با تولیت آخوند ملا حسین کلاردشتی ۱۲۹۹ ق، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۸۵ برگ، ۱۵ سطر، ۲۲×۱۸ سانتی متر [شماره ۱۶۵]

برهان قاطع

(لغت - فارسی)

محمد حسین بن خلف برهان تبریزی، - زنده ۱۰۶۲ ق

فرهنگ معروف و مهم فارسی به فارسی است که در یک مقدمه (شامل ۹ فائده) و بیست و نه گفتار به عدد حروف تهجی و به نام سلطان عبدالله قطب شاه (۱۰۲۳ - ۱۰۸۳ ق) در سال ۱۰۶۲ ق مطابق جمله «کتاب نافع برهان قاطع» تألیف شده است.

[الذریعه ۹۸:۳ - مرعشی ۱۲:۱۴۰ - مشارف فارسی ۱: ۲۲۰ - نسخه‌های خطی فارسی

۱۹۲۲:۳ - مجلس ۸۲:۳]

آغاز: «بسمله، بهترین لغتی که متکلمان بدیع البیان محفل زبان آرای و نیکوترین

نکته‌ای که منشیان انجمن سخن پیرایی زبان بلاغت تبیان لسان فصاحت...»

انجام: «... یعقوب بفتح یای.... نام پیغمبری بود مشهور و معروف و نام مردی بود

صاحب مذهب و مجتهد نصاری.... والله اعلم بالصواب.»

نسخ، بی‌کا، چهارشنبه بیست و دوم محرم الحرام ۱۲۶۷ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در

انتهای نسخه گواهی مقابله و تصحیح (که پاره شده و از بین رفته است) دیده می‌شود، ده

برگ اول نونویسی شده است، جلد تیماج ساده.

۴۲۵ برگ، ۳۰ سطر، ۲۸×۴۲ سانتی متر، [شماره ۱]

بغیة الطالب فی معرفة المفروض والواجب

(فقه - عربی)

جعفر بن خضر جناجی نجفی کاشف العطاء، - ۱۲۲۷ ق

رساله مختصر فتوایی درباره اصول و فروع دین (طهارت و صلوة) است، فرزند

مؤلف شیخ حسن کاشف الغطاء تکمله‌ای در صوم و اعتکاف بدان افزوده که در نسخه

حاضر موجود است.

[الذریعه ۳: ۱۳۳ - مرعشی ۲: ۱۹۵ - امام صادق قزوین ۱: ۳۳۴ - مجلس ۳۶: ۲۷۰ - دانشگاه تهران ۶: ۲۴۴۱]

آغاز: «الحمد لله الذى أسس قواعد الاحكام ورفع دعائم الاسلام و میز لعباده الحلال والحرام... و بعد فقد سألتنى جمع من الاتقياء و طائفة من الاخوان الاصفیاء...»
انجام: «.... هكذا الحال بالنسبة الى جميع ما فيه قيل و قال و قد مرت اشارة بالتفصيل و هو حسبى و نعم الوكيل»

نسخ، بی ک، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه
۴۱ برگ، ۱۳ سطر، ۱۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۳۲۹]

البهجة المرضية فى شرح الفية (نحو - عربی)

جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی، ۹۱۱ ق

[مرعشی ۱: ۱۵۵ - مجلس ۲۵: ۴۵۴ - كشف الظنون ۱: ۱۵۲ - امام صادق قزوین ۱: ۴۶]

- مشار عربی: ۱۳۴]

آغاز: «احمدك اللهم على نعمك و آلائك و اصلّى و اسلمّ على محمد خاتم انبيائك و على آله و صحبه...»

* نسخه‌های شماره ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۷ و ۳۳۸ کامل هستند.

نسخ، علی بن مختار، ۱۲۶۵ ق (شماره ۳۳۵) بی ک، ۱۲۷۷ ق (شماره ۲۲۶)، محمد اسماعیل نوری ساکن قریه یالورود، ۱۲۳۴ ق (شماره ۳۳۸)، عناوین و خطوط شنگرف، واقف عبدالمناف بن یونس ساکن الیت کلارستاق در ۱۲۷۱ ق با مهر بیضوی با سجع «عبدہ الراجی عبدالجبار»، (شماره ۳۳۸)، جلد تیماج.

برگها مختلف، سطور مختلف، اندازه‌ها مختلف، [شماره‌های ۳۳۵ - ۳۳۶ - ۳۳۷ - ۳۳۸]

* نسخه‌های شماره ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۳، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۱۹،

۶۲۰، ۶۲۱، ۶۲۲، ۶۲۳، ۶۲۴ و ۶۲۶ کامل هستند.

نسخ - نستعلیق، بی ک، بی تا (شماره‌های ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶ و ۶۲۶) - شفیع بن محمد، ۱۲۴۳ ق (شماره ۶۱۳) - محمد هادی نوری، ۱۲۸۳ ق (شماره ۶۱۷) -

حسن بن حسین کلار نکائی، ۱۲۹۲ ق (شماره ۶۱۸) - عزیزالله بن محمد، ۱۲۴۱ ق (شماره ۶۱۹) - محمد ولی ملقب به نور، ۱۲۶۷ ق ساکن قریه پیمط (شماره ۶۲۰) - بی کا، ۱۲۴۲ ق (شماره ۶۲۱) - محمدنبی بن ملا مهدی رودکی الاصل، ۱۲۷۱ ق، در مدرسه سلیمانیه تنکابن (شماره ۶۲۲) - رجب علی بن محمد صادق، ۱۲۶۷ ق (شماره ۶۲۳) - محمد قاسم بن هاشم خاری آدد کلائی من محال جلال از رک، بی تا (شماره ۶۲۴)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، مهر بیضوی با سجع «المتوکل علی الله عبده عزیزالله» در برگ آخر (شماره ۶۱۹) دیده می شود، مهر مربع با سجع «عبده عبدالعلی الموسوی ۱۱۷۸» در لابلای صفحات (شماره ۶۱۰) دیده می شود، جلدها تیماج. [شماره های ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۳، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۱۹، ۶۲۰، ۶۲۱، ۶۲۲، ۶۲۳ و ۶۲۴]

بیدل

(مقتل - فارسی)

قربان بن رمضان بیدل رودباری قزوینی، ؟ - ۱۲۶۰ ق

کتابی متوسط در احوال و تاریخ و مصائب اهل بیت عصمت (ع) که در قصص العلماء برای مؤلف به جهت این کتاب کرامتی نقل نموده است. در فهرستواره کتابهای فارسی از این اثر «کتاب بیدل» و فهرست مجلس به «سی مجلس» یاد شده ولی آغاز آن با این رساله سازگار نیست ولی در الذریعه که از آن به «بیدل» یاد کرده آغازش همین گونه است که در اینجا آمده است، استوری نیز آن را «ماتمکده» شمرده در حالی که ماتمکده آغازش با آغاز فهرستواره یکسان است.

[الذریعه ۱۸۶:۳ - فهرستواره فارسی ۱۵۶۵:۳ و ۱۷۵۱ - استوری ۹۶۳:۲ - مجلس

[۴۴۸:۲۶]

آغاز: «نحمدک یا من نور قلوبنا بنورالایمان و شرح صدرنا بمحبه من نزل علیه الفرقان و طهر جناننا بولایه اولیائه.... نظم: بی مهر حسین به مقصد دل نرسی...»
انجام: «... ایشان را بثوابهای جزیل تسلی بخشید و از روضهای مقدسه بیرون آورد و به همراه خود بخانه برد و مشغول عزاداری گردید و بعد از آن کسی خانواده پیغمبر را خرم و شادان ندید.»

نستعلیق نازیبا، بی‌کا، ۱۲۸۰ ق، واقف حسنعلی در تاریخ ۱۲۰۹ ق؛ مهر بیضوی با سجع
«عبد علی اصغر»، عناوین و علائم شنگرف، جلد گالینگور آبی.
۱۲۵ برگ، ۲۹ سطر، ۳۳×۲۲ سانتی‌متر، [شماره ۹۱]

(فقه - عربی)

تحریر الاحکام الشرعیة

ابومنصور حسن بن یوسف بن مطهر حلی، ۶۴۸-۷۲۶ ق
رساله مفصل فقهی که در آن تمام مسائل و فروع ابواب فقهی از طهارت تا دیات
به صورت مختصر و فتوائی و غیر استدلالی بیان شده و در طی چهار قاعده عبادات،
معاملات، ایقاعات و احکام حدود چهار هزار فرع فقهی مطرح شده است.
[الذریعه ۳۷:۳ - مجلس ۳۱:۲۵ و ۹۱:۱۳ - مرعشی ۳۰:۱ - امام صادق قزوین ۵۱:۱]
نسخه حاضر از ابتدا تا ابتدای «المقصد الثانی فی العاریة» را در بردارد و از انتها
افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله المتقدمين بكماله عن مشابهة المخلوقات المتنزّه بعلوه عن مشاركة
الممكنات القادر على ايجاد الموجودات...»
انجام: «... المقصد الثانی فی العاریة و فيه فصول الاول العقد و فيه مباحث: العاریة
ماخوذة من عار الشیء بغير اذا ذهب و...»

نسخ، اویس کاتب، ۹۱۸ ق، واقف محمد حسین خان سرتیپ حسینی با تولیت عالیجناب
مقدس القاب جامع المعقول و المنقول حاوی الفروع والاصول آخوند ملا محمد شفیع
ارجمندی در ذیقعه ۱۲۵۸ ق با مهر مربع بزرگ با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين
عبد محمد حسین الحسینی»، تملك محمد كاظم بن عبدالله رازی با مهر بیضوی با سجع
«یا امام كاظم ادرکنی» و تملك محمد باقر بن نصرالله حسنی رازی و تملك مولا محمد
امین و تملك تقی الدین محمد بن محمد امین در برگ اول دیده می‌شود.
۳۶۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۶×۱۹ سانتی‌متر، [شماره ۲۶]

(هندسه - عربی)

تحریر اُکرتاوذوسیوس

خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷-۶۷۲ ق

«ثاوذوسیوس» که از مهندسين يونانى در قرن اول ميلادى بوده كتاب اكر را كه از جمله مهمترين كتب متوسط بين اقليدس و مجسطى است در سه مقاله (شامل ۵۸ يا ۵۹ شكل) تأليف نموده است، در عصر مستعين بالله به فرمان وى «قسطابن لوقا بعلبكي» بخش اعظم آن را به عربى ترجمه نموده و «ثابت بن قره حرانى» (۲۸۸ ق) آن را اصلاح نموده. و خواجه نيز آن را تحرير و به صورت عملى متداول در آن روزگار منقح ساخت. [الذريعه: ۳: ۳۸۳ - مرعشى ۸: ۱۱ - دانشگاه تهران ۳: ۸۴۷ - مسجد اعظم: ۶۳۴ - آستان قدس ۱۰: ۹۳]

آغاز: «هذا كتاب تحرير الاكروثاوذوسيوس و هو ثلاث مقالات و نط شكلاً و بعض النسخ بنقصان شكل في العدد؛ المقالة الاولى كـب شكلاً، الحدود الكرة شكل يحيط به سطح واحد...»

انجام: «... فـقوس ح ح اعظم من قوس من دايرتها شبه قوس ك ل و ايضاً قوس م ط يشبه ه ر فقوس ك ط اعظم من قوس من دايرتها يشبه قوس ه ر و ذلك ما اردناه تمت»
نسخ، بى كا، ربيع الاول ۱۲۲۹ ق، عناوين و خطوط و اشكال شنـگرف، جلد تـيماج قهوه‌اى.

۳۰ برگ، ۱۸ سطر، ۱۸ × ۲۰ سانتى متر، [شماره ۱۵۰]

تحرير القواعد المنطقية (منطق - عربى)

قطب الدين محمود بن محمد بويهى رازى، - ۷۶۶ ق

رساله‌اى مشهور و معروف در شرح كتاب «الشمسية» اثر نجم الدين دبيران كاتبى قزوینى (۶۷۵ ق) كه بنام «غياث الدين محمد بن رشيد الدين فضل الله همدانى» وزير خدا بنده نگاشته شده است، اين رساله كه در يك مقدمه و سه مقاله و يك خاتمه تنظيم شده در جمادى الثانى سال ۷۲۹ ق به پايان رسيده است.

[الذريعه ۳: ۳۸۸ - مرعشى ۲: ۱۹۰ - نمازى خوى: ۲۶۲ - الفبايى آستان قدس: ۱۰۷]

* نسخه‌هاى شماره ۱۵۸، ۲۳۱، ۶۳۶، ۶۳۷ و ۶۳۸ برخى كامل و برخى ناقص

هستند.

آغاز: «بسمله ان ابهی درر تنظیم... و رتبه علی مقدمه و ثلاث مقالات و خاتمة معتصماً بحبل الله التوفیق من واهب العقل و متوکلاً علی جوده المفیض...»
انجام: «... لامتناع ان یکون جزء الشیء مطلوباً بالبرهان لان الاجزاء بینة الثبوت للشیء... لیتم مکارم الاخلاق محمد المصطفی و علی آله مصایح الدجی».

نستعلیق، بی کا، بی تا (شماره ۱۵۸)، محمد بن قنبر نوری دینائی، ۱۲۶۹ ق (شماره ۶۳۶)،
بی کا، ۱۲۴۵ ق (شماره ۶۳۷)، شفیع بن محمد، ۱۲۴۵ ق (شماره ۶۳۸)، عناوین و
خطوط سنگرف، جلدها تیماج.
۱۲۵ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۵ سانتی متر، [شماره‌های ۱۵۸، ۲۳۱، ۶۳۶، ۶۳۷، ۶۳۸]

* نسخه‌های شماره ۲۴۱، ۲۴۳، ۶۳۹، ۶۴۰ و ۶۴۱ کامل هستند.

نستعلیق، مراد علی تنکابنی، بی تا (شماره ۲۴۳)، بی کا، بی تا (شماره ۶۳۹)، علی دینائی،
۱۲۴۴ ق (شماره ۶۴۰)، مومن علی بن مختار دیزانی، ۱۲۰۰ ق (شماره ۶۴۱)، علی بن
ابوالحسن حسینی، جمادی الاول ۱۲۳۹ ق (شماره ۲۴۱)، عناوین و خطوط سنگرف، در
هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج عالی با ترنج و باسر و لچکی
(شماره ۲۴۳)، جلدها تیماج.

۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۲۳×۱۲ سانتی متر، [شماره‌های ۲۴۱، ۲۴۳، ۶۳۹، ۶۴۰، ۶۴۱]

* نسخه‌های شماره ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳ و ۳۴۴ کامل هستند.

نستعلیق، محمد نبی بن عبدالعلی دینائی، ۱۲۴۲ ق (شماره ۳۴۰)، شعبان ۱۲۲۵ ق
(شماره ۳۴۱)، بی کا، بی تا (شماره ۳۴۲)، علی پناه کلارستانی ۱۲۵۲ ق (شماره ۳۴۳)،
بی کا، ۱۲۶۵ ق (شماره ۳۴۴)، واقف کاتب با مهر بیضوی با سبع «عبده الراجی کل
محمد» (شماره ۳۴۰)، واقف شهربانو و شرف نسا دختران در ۱۲۶۵ ق (شماره ۳۴۳)، و
خطوط سنگرف، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است. جلدها تیماج.
صفحات مختلف، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف، [شماره‌های ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲،
۳۴۴]

* نسخه‌های شماره ۵۱۵، ۶۴۲ و ۶۴۳ کامل هستند.

نسخ، علی بن عباسعلی دلیری کوهستانی، جمادی الاول ۱۲۷۲ ق (شماره ۵۱۵)، بی کا، بی
تا (شماره ۶۴۲)، بی کا، ۱۲۳۰ ق (شماره ۶۴۳)، عناوین و خطوط و علایم سنگرف،
در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای مجدول.
۱۵۵ برگ، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف، [شماره‌های ۵۱۵، ۶۴۲، ۶۴۳]

* نسخه های شماره ۶۴۵، ۶۴۶، ۶۴۷ و ۶۴۸ کامل هستند

نسخ، نستعلیق، بی کا، ۱۲۳۲ ق (شماره ۶۴۵)، بی کا، ۱۲۵۱ ق در اصفهان (شماره ۶۴۶)،
محمدرضا کجوری، ۱۲۴۹ ق (شماره ۶۴۷)، محمد حسن ارجمندی، ۱۲۵۷ ق
(شماره ۶۴۸)، عناوین و خطوط شنگرف، درهامش نسخه ها تصحیح و تحشیه نویسی شده
است، جلد تیماج.

۱۵۲ برگ، سطور مختلف، اندازه های مختلف، [شماره های ۶۴۵، ۶۴۶، ۶۴۷، ۶۴۸]

تذکره الاثمه

(تاریخ ائمه - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی، - ۱۰۸۵ ق

رساله ای متوسط در بیان احوال، مدت حیات و سبب ممات و شمار فرزندان و
همسران معصومین (ع) که در یک مقدمه و چهارده باب تنظیم شده است. چون نگارنده
هم نام و هم عصر علامه مجلسی بوده برخی این کتاب را بدو نسبت داده اند.

[الذریعه ۲۶:۴ - مشار فارسی ۱۲۳۶:۱ - فهرستواره فارسی ۱۵۸۲:۳ - مرعشی

۱۵۵:۱ - دانشگاه تهران ۴۵۱:۸]

* نسخه های شماره ۳۷۱ و ۳۷۲ کامل هستند.

آغاز: «الحمد لله الذي جعل النبيين لسان صدق في الآخرين و صير الاثمة المعصومين

تذكرة للمتقين ... چنین گوید بنده خاکسار گناهکار... که این رساله ایست...

انجام: «... بحمد الله جمعی از ایشان مؤمن و شیعه شده اند، و الله یهدی من یشاء الی

صراط مستقیم و الحمد لله رب العالمین.»

نستعلیق، محمد نبی بن عبدالعلی دینائی، ۱۲۴۶ ق در محروسه سعادت آباد در خدمت

مجتهد الزمانی جناب میرزا محمد تقی سلمه الله تعالی، (شماره ۳۷۱)، رستم بن محمد

مهدی آزادکوه کلائی، ۱۱۳۲ ق (شماره ۳۷۲)، واقف محمد نبی بن عبدالعلی دینائی با

وکالت عبدالمحمد با مهر بیضوی وکیل با سجع «الراجی الی الله عبدالحمد»، جلد تیماج

سیاه.

۱۵۵ برگ، ۱۲ سطر، ۱۷×۱۲ سانتی متر، [شماره های ۳۷۱ - ۳۷۲]

ترجمه توحید مفضل (کلام - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ ق
 «توحید مفضل» روایت مفصلی است که امام صادق (ع) در چند مجلس طولانی
 دربارهٔ خداشناسی و توحید به «مفضل بن عمر جعفری کوفی» املا فرمود، این ترجمه
 به نام شاه سلیمان صفوی (۱۱۰۵ ق) در سال ۱۰۹۴ ق پایان یافته است.
 [الذریعه ۹۱:۴ - مرعشی ۲۱۰:۱ - مجلس ۱۹۸:۲۵ - مشار فارسی: ۳۹۷ - مسجد
 اعظم: ۷۵ - نسخه‌های خطی فارسی ۹۱۶:۲]
 * نسخه شماره ۵۳۵ کامل است

آغاز: «الحمد لله الذی هدینا الی توحیده بصفوته محمد المفضل علی عبیده و عترته
 الاکرمین... برالواح ضمائر خجسته سرائر برادران ایمانی می نگارد...»
 انجام: «... منت خدایی را که با توفیق او به اتمام رسید ترجمه این حدیث.»

نستعلیق، محمد نبی بن اسماعیل دینائی، ۱۲۶۶ ق، عناوین و خطوط شنگرف، عناوین
 موضوعات در هاشم نسخه بخط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای
 ۶۷ برگ، ۱۶ سطر، ۱۵×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۵۳۵]

* نسخه شماره ۵۳۶ ناقص است و چند برگ افتادگی دارد.

نسخ - نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، جلد تیماج سیاه
 ۱۸۵ برگ، ۱۴ سطر، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر [شماره ۵۳۶]

ترجمه قطب شاهی (= ترجمه اربعین بهائی) (حدیث - فارسی)

شمس الدین محمد بن علی عاملی عینائی، - زنده ۱۰۵۵ ق.
 ترجمه تحت اللفظی «اربعون حدیثاً» نگاشته بهاءالدین محمد بن حسین عاملی
 (۱۰۳۰ ق) که به سلطان محمد قطب شاه (۱۰۳۵ ق) تقدیم و در سال ۱۰۵۵ ق مقابله و
 تصحیح آن پایان یافته است.

[الذریعه ۷۶:۴ و ۱۵۶:۱۷ - مجلس ۱۶۴:۲۶ - مرعشی ۲۰۴:۴ - مشار فارسی ۲۱۵:۱
 (با عنوان اربعین)]

* نسخه شماره ۱۳۲ کامل است

آغاز:

«ای از تو حدیث معرفت را تبیین وی ترجمه وصف تو تنزیل مبین
گر شکر تو آرایش عنوان نبود تبلیغ رسالت نکند روح امین»
انجام: «...این جماعت را در آنچه دعوی یافت آن می نمایند از مخفیات عالم فلکی
سزاوار آنست که تصدیق نمایی آنجماعت را نیز در آنچه خبر می دهد... والله وکیل»

نستعلیق، بی کا، شانزدهم جمادی الثانی ۱۲۳۱ ق، واقف قربانعلی بن علی رضا سوله‌دهی
من محال نور ملقب بزکی در ۱۲۴۵ ق عناوین و خطوط شنگرف، مهر مربع با سبع «لا اله
الا الله الملك الحق المبين عبده قربانعلی» و «المتوکل علی الله عبده محمد شریف» در
برگ اول دیده می شود، جلد تیماج قهوه‌ای
۱۶۵ برگ، ۲۲ سطر، ۱۹×۳۲ سانتی متر، [شماره ۱۳۲]

* نسخه شماره ۱۳۳ کامل است

نستعلیق، بی کا، بی تا، واقف است محمد حسین ساکن ایوب در رمضان ۱۲۶۸ ق، عناوین
و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج باسر.
۱۸۵ برگ، ۱۶ سطر، ۱۷×۲۶ سانتی متر، [شماره ۱۳۳]

(ادعیه - فارسی)

ترجمه مفتاح الفلاح

جمال‌الدین محمد بن حسین خوانساری، - ۱۱۲۵ ق
ترجمه روان و تحت اللفظی معروفی از کتاب «مفتاح الفلاح» نگاشته بهاء‌الدین محمد
بن حسین عاملی (۱۰۳۰ ق) است، مطالب در متن ترجمه شده و ادعیه در بین سطور و
اضافات مترجم در حاشیه صفحات نوشته شده و به شاه صفی دوم صفوی تقدیم شده
است.

[الذریعه ۸۲:۱۴ - مرعشی ۲۰:۳ - مجلس ۳۵:۳۴۴ - مسجد اعظم: ۸۲]

آغاز: «مفتاح فلاح دنیا و عقبی و مقدمه نجاج آخرت و اولی حمد و ثنای بارگاه
کبریای کریمی است که دعا را کلید خزانه....»

انجام: «... غیر المغضوب علیهم و لا الضالین، نه خشم گرفته شده بر انسان و نه گمراهان.»

نستعلیق زیبا، محمد نبی بن عبداللعلی دینائی نوری، ۱۲۶۶ ق، واقف کاتب نسخه، مهر کاتب، مسجع «عبدہ محمد نبی بن عبداللعلی دینائی» دیده می‌شود، جلد تیماج. ۱۷۵ برگ، سطر، ۲۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۶۶۸].

ترجمه نفحات اللاهوت (کلام - فارسی)

محمد بن ابوطالب موسوی استرآبادی، قرن ۱۰
ترجمه تحت اللفظی کتاب «نفحات اللاهوت» نگاشته علی بن عبدالعالی کرکی (۹۴۰ق) که به نام یکی از پادشاهان صفویه صورت گرفته است.

[الذریعه ۱۲۳:۴ - مرعشی ۳۵۰:۵]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد

آغاز: «سپاس بی قیاس لایق خالقست که محبان آگاه و مخلصان درگاه را بشارت با بشارت آیه: الا تخافوا و لا تحزنوا بنوازد، کریمی که خلعت وجود در بر موجود از اثر وجود اوست....»

نستعلیق، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای مجدول.

۱۲۸ برگ، ۱۲ سطر، ۱۷×۱۲ سانتی متر، [شماره ۵۱۸]

تفسیر القرآن الکریم (تفسیر - عربی)

علی بن ابراهیم بن هاشم قمی، - زنده ۳۰۷ ق
تفسیری روایی و حدیثی است که بیشتر روایات اعتقادی و کلامی را نقل کرده است و به جهت اشتغال بر برخی روایات غریب که به عقیده برخی این روایات پس از مؤلف بدان اضافه شده چندان مورد اعتماد محدثین واقع نشده است.

[الذریعه ۳۰۲:۴ - مرعشی ۲۲۸:۳ - مجلس ۳۵: ۱۸۱ و ۴۸۸:۳۸ - امام صادق قزوین

[۵۹:۱]

نسخه حاضر از ابتدا یکی دو برگ افتادگی دارد و تا انتها ادامه دارد.
آغاز: «الحمد لله الواحد الاحد الفرد الصمد المتفرد الذی لا من شیء کان و لا من شیء خلق ما کون....»

انجام: «ان الله انزل القرآن تبیان کل شیء حتی والله ماترک شیئاً یحتاج العباد الیه الایینه فیه للناس حتی لا یتطیع عبد ان یقول کان هذا نزل فی القرآن الا و قد انزله الله فیه»

نسخ کهن، محمد بن حاجی فرخ داد میرزا رازی، اول صفر ۱۰۷۷ ق در مدرسه جده اصفهان، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.

۱۹۵ برگ، ۲۷ سطر، ۲۶×۱۶ سانتی متر، [شماره ۱۴۲]

تقریرات الاصول

(اصول فقه - عربی)

ناشناخته

توضیح و شرح مفصل متنی در اصول که به صورت تقریر درس یکی از بزرگان نگاشته شده است، هیچ علامت و نشانه‌ای که دال بر نام مؤلف و استاد مقرر باشد یافت نشد. نسخه از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

آغاز: «قوله و بتقریر آخر الفرق بین هذا التقرير و التقرير الاول ظاهراً من حیث البیان علی ماهو الشأن فی اختلاف التقرير و بینهما مع ذلک اختلاف آخر فی بیان....»

نسخ، بی کا، بی تا، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه با ترنج باسر.

۲۱۵ برگ، ۲۵ سطر، ۲۲×۱۵ سانتی متر، [شماره ۲۲۹]

تقریرات الاصول

(اصول فقه - عربی)

ناشناخته

نسخه حاضر کامل است.

آغاز: «بسملة الحمد... اما بعد فاعلم ان الشارع فی کل علم لابد له من معرفة امور

ثلاثة العلم والثمره و الموضوع و نحن نذكر اولاً سير لزوم معرفة تلك المذكورات...»

شکسته نازیبا، مؤلف، بی تا، خط خوردگی بسیار در صفحات به چشم می‌خورد، درهامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج باسر.

۲۱۰ برگ، ۲۷ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۲۳۰]

(فقه - عربی)

تقریرات الاصول

ناشناخته

رساله مفصلی در مباحث اصول استدلالی است که مولف آن را از مباحث استادش که متأسفانه نامش در کتاب نیامده است به تحریر درآورده است.

نسخه حاضر کامل و از مبحث عموم و خصوص تا تعادل و ترجیح را در بردارد. آغاز: «بسمله البحث فی العموم و الخصوص و يقع الکلام فیہ اولاً فی... و فیہ مقامان المقام الاول فی مادة العموم فاعلم انه قد یطلق و یراد به الکلی المنطقی...» انجام: «... نظراً الى الاعتقاد و بالاشتغال و بناء الفضلاء و قلة المورد و غیر ذلک و لو سلم غاية التعارض و التساقط و الاصل المومس فی المقام الاول سلیم عن المعارض»

نسخ - نستعلیق نازیبا، مؤلف، بی تا، خط خوردگی بسیار در صفحات دیده می‌شود، درهامش صفحات تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج سوخت.

۱۶۵ برگ، ۳۰ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۲۵۳]

(اصول فقه - عربی)

تقریرات الاصول

ناشناخته

رساله مفصلی در مباحث اصول فقه که بر اساس متنی که به صورت قوله - قوله از آن استفاده کرده است به نگارش درآمده و از نام مؤلف ذکری به میان نیامده است، تنها چند جا از کسی به صورت الاستاد الملائکی (برگ آخر) به نام برده که چنین برمی‌آید از شاگردان مرحوم مولی علی کنی تهرانی (۱۳۰۶ ق) از فقهای پس از شیخ انصاری بوده است.

آغاز: «بسمله اختلف الاصوليون فی ان الامر بالشیء هل یقتضی ایجاب مقدماته والمراد بالامر بالشیء ای ایجابہ کما حقق فی محله و بالافتصار الطلب...»

شکسته نستعلیق، مؤلف، بی تا، خط خوردگی در نسخه به چشم می خورد، جلد گالینگور آبی.

۱۴۵ برگ، سطور مختلف، سانتی متر، [شماره ۵۰۳]

تقریرات الاصول

(اصول فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی طبرسی، - زنده ۱۳۴۱ ق اثری نفیس و ارزشمند در مباحث مختلف اصول فقه شامل مباحث الفاظ، اجتهاد و تقلید، قاعده لا ضرر، حسن و قبح عقلی که با استفاده از تقریر استاد مؤلف تهیه و تنظیم و نگاشته شده است.

آغاز: «هذا المجموعة حاوية المباحث الالفاظ و مباحث... رتبته علی مقدمة و مباحث و خاتمة و اما المقدمة ففيها هدايات، هداية: و ما ينبغي ان يعلم علم الاصول مأخوذ...» انجام: «... بناء علی تقلبک بینهما فی باب الصوم و اما صحة الغسل فلا مانع منها بعد حصول الارتماس.»

نسخ نازیبا، علی اکبر کلارستانی طبرسی، ۱۶ شوال ۱۳۴۱ ق، نجف اشرف.

برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۶۹۰]

تقریرات الفقه

(فقه - عربی)

ناشناخته

رساله ای مفصل در شرح شرایع الاسلام که به صورت تقریرات درس یکی از بزرگان به نگارش در آمده است نام مقرر و محرر به دست نیامد.

نسخه حاضر کامل است و از ابتدای بحث میاه تا «محل غضبی برای نماز» ادامه دارد. آغاز: «قوله الركن الاول فی المیاه و فيه اطراف الاول فی المیاه المطلق.... جمع الماء تعدد انواعه و افراده و هو اما مطلق او مضاف و الاول موضوع لحقیقة معروفة...» انجام: «...والمكان المغصوب لا تصح الصلوة فيه للغاصب و غیره ممن علم بالغصب و كان مختاراً فان صلى عامداً و جاهلاً كانت صلوته باطلة لاجماع محصلة...»

نسخ نازیبا، مؤلف، بی‌کا، خط خوردگی بسیار در لابلای صفحات به چشم می‌خورد، در هامش نسخه تحشیه بسیار دیده می‌شود، جلد تیماج سیاه.
۲۵۶ برگ، سطور مختلف، ۲۴×۱۹ سانتی‌متر، [شماره ۱۴۹]

(نحو - عربی)

تمرین الطلاب فی صناعة الاعراب

زین الدین خالد بن عبدالله ازهری شافعی، - ۹۰۵ ق
رساله‌ای در قواعد نحو عربی است که به گفته مؤلف چون شارح «الفیه» ابن مالک نتوانسته بخوبی از عهده شرح الفیه بریاید وی این رساله را نگاشته است.
[کشف الظنون ۱: ۱۵۴ - مشارع عربی: ۱۸۲ - مجلس ۲۶: ۹۶ - امام صادق قزوین ۱: ۶۶]
* نسخه شماره ۳۴۹ کامل است.

آغاز: «الحمد لله الذی رفع قدر من اعراب بالشهادتین و نصب الدلیل علی وجود ذاته و خفض قدر من لم یجزم بوحدانیه...»
انجام: «...انتهی و لعله بررة و علی کل تقدیر فالخیرة نعت قال بصحبه... خلافاً للمکودی و هذا آخر ما اراد جمعه فی هذا المختصر، الحمد لله.»

نسخ، بی‌کا، بی‌تا، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.
۱۴۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۳۴۹]

* نسخه شماره ۴۸۲ از انتها افتادگی دارد.

نستعلیق - نسخ، بی‌کا، بی‌تا، عنوانی و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۲۱ برگ، ۱۸ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۴۸۲]

(تفسیر - عربی)

توشیح التفسیر

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رساله‌ای متوسط در تفسیر و اصول مربوط بدان که در سه باب تنظیم شده است:
الباب الاول؛ فی المقدمات
الباب الثانی؛ فی نبذة من قواعد التفسیر و التأویل

الباب الثالث؛ فى تفسير القرآن

این تفسیر در دو جلد (یک جلد در قواعد و روش تفسیر و جلد دیگر در تفسیر سوره حمد و اندکی از بقره) تنظیم و به صورت مسجع و قافیه دار تألیف شده است.

[الذریعه ۴: ۴۴۸]

آغاز: «الحمد لله الذى جعل كلامه مجمع بيان جواهر جوامع علوم الاولين والآخرين و تبيان اسرار تنزيل نهج الصادقين و كشاف انوار تاويل مراتب المتقين...»
انجام: «... تتميم اعلموا ايها الخلان الكلام والاخوان الفطام ان هذا المجلد من توشيح التفسير مما قد سبقت به البرهان... لم يسبقنى اليه احد من العامة والخاصة...»

نسخ نازيبا، بى كا، بى تا، واقف نرگس خاتون زوجه مشهدى كلمحمد در ۱۲۸۷ ق، جلد تيماج قهوه‌اى.

۹۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۳×۱۸ سانتى متر، [شماره ۱۴۷]

تهذيب الوصول الى علم الاصول

(اصول فقه - عربى)

ابو منصور حسن بن يوسف بن مطهر حلى، ۶۴۸-۷۲۶ ق
رساله‌اى متوسط در بيان قواعد و مباني اصول فقه كه به جهت فرزندش «فخرالمحققين» در دوازده مقصد تأليف شده است.

[الذریعه ۴: ۵۱۱-۵۱۲ - مرعشى ۱: ۱۴۳ - نمازی خوى: ۱۶۴ - مسجد اعظم: ۹۸ - الفبائى آستان قدس: ۱۵۴]

* نسخه شماره ۲۱۶ كامل است.

آغاز: «الحمد لله رافع درجات العارفين الى ذروة و مهبط منازل الجاهلين الى اسفل درك الشقا و مفضل مداد العلماء على دماء الشهداء اذ بانوار مصابيح افكارهم...»
انجام: «... فانه قد بلغ الغاية و تجاوز النهاية والله الموفق للصواب و اليه المرجع والمآب.»

نستعليق، محمد نبى بن عبد العللى دينائى نورى، ۱۲۴۴ ق، واقف همان كاتب است، عناوين و خطوط شنگرف، جلد تيماج سياه.

۸۵ برگ، ۱۵ سطر، ۲۲×۱۸ سانتى متر، [شماره ۲۱۶]

* نسخه شماره ۲۱۷ کامل است.

نسخ، ابوالقاسم بن محمد یوسف کلارستانی، ذی حجه ۱۳۰۳ ق، عناوین و خطوط
شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۰۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۱×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۲۱۷]

* نسخه شماره ۲۲۴ کامل است.

نسخ، محمدرضی بن نورالله نوری، رجب ۱۲۵۷ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
۷۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۱×۱۲ سانتی‌متر، [شماره ۲۲۴]

* نسخه شماره ۵۰۵ کامل است.

نسخ، محمد بن محمد حسین اصفهانی، شوال ۱۲۱۹ ق، عناوین و خطوط شنگرف،
در هاشم نسخه تصحیح و تحشیه شده است، تملکی در برگ آخر با تاریخ ۱۳۳۶ ق با مهر
بیضوی با سجع «عبدالله الراجی هدایت الله» دیده می‌شود، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۱۲ برگ، ۱۲ سطر، ۱۵×۱۰ سانتی‌متر، [۵۰۵]

(حدیث - عربی)

جامع الاخبار (= معارج الیقین)

محمد بن محمد سبزواری، قرن ۷

پاره‌ای از روایات اعتقادی، اخلاقی و فقهی که بدون ذکر سند و ترتیب خاص در
چهارده باب گردآوری شده است: اخبار التوحید، النبوة، الامامة، الایمان و الکفر،
الصلوة، الاذکار و الادعية، الزکاة، و الصوم، الجهاد، الاخلاق، النکاح، احکام الاموات و
الموت، احوال القيامة و النوادر.

[الذریعه ۳۶:۵ - ۱۵۲:۱۲ و ۲۶:۲۶ - مرعشی ۱۲:۳ - مشار عربی: ۲۳۹ - امام صادق

قزوین ۷۸:۱]

* نسخه شماره ۴۴۷ از ابتدا یک برگ افتادگی دارد.

نسخ، عبدالکریم بن ملا محمد، ۱۱۰۴ ق، عناوین فصول در فهرست شنگرف، در هاشم
نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.
۱۳۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۰×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۴۴۷]

* نسخه شماره ۴۱۹ کامل است و تمام ابواب را در بردارد.

آغاز: «الحمد لله الاول بلاول كان قبله و الآخر كان يكون بعده الذي قصرت عن رويته ابصار الناظرين و عجزت عن نعته اوهام الواصفين تحيرت العقول في كنه معرفته...»
انجام: «... و روى عن معلى بن خنيس عن ابي عبدالله عليه السلام قال ان امر السفيناني من الامر المحتوم و خروجه في رجب و هذه قصة و امر عظيم من شدائد العظام، تم».

نسخ، تاج الدين مازندرانی، جمعه ۱۱۱۶ ق، عناوين و خطوط شنکرف، درهامش نسخه تصحيح شده است، جلد تیماج سیاه.

۱۴۵ برگ، ۱۵ سطر، ۱۸×۱۳ سانتی متر، [شماره ۴۱۹]

جامع الاخبار و مجمع الابرار

(جنگ - فارسی)

ناشناخته

مجموعه جنگ مانندی که در آن از تاریخ، اشعار فارغ گیلانی، تعویذ و ادعیه و... استفاده شده است. و ظاهراً مولفش همان کاتب آن باشد.

نستعلیق، رضا کجوری، ۱۲۵۲ ق، جلد تیماج سیاه.

۱۵۲ برگ، ۲۱ سطر، ۱۷×۱۲ سانتی متر، [شماره ۴۳۴]

جامع الامثال

(ادب - فارسی)

ناشناخته

رساله ای شامل بیست و هشت باب (به تعداد حروف تهجی) در امثالی که به یکی از حروف الفبایی ابتدا می شوند.

نسخه از ابتدا و انتها چند برگ افتادگی دارد.

آغاز:

«به آهستگی کار عالم برآر که در کار تنندی نیاید بکار
..... بنده ها را کلید شکینده را کس پشیمان ندید»

انجام: «هر راز که در پرده شب پنهان است در روز همه ... روشن گردد»،

نستعلیق، بی‌ک، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای

۱۴۵ برگ، ۱۹ سطر، ۳۰×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۱۳۴]

جامع عباسی

(فقه - فارسی)

بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳-۱۰۳۱ ق

رساله‌ای فتوایی و معروف در فقه شیعه که به دستور شاه عباس اول در بیست باب

تألیف شده است، البته مؤلف به نگارش بیش از پنج باب موفق نشده و بقیه را شاگردش

نظام‌الدین ساوجی قرشی (قرن ۱۱) به پایان رسانید.

[الذریعه ۵: ۶۲-مجلس ۲۵: ۲۵۹ و ۱۹: ۲-مرعشی ۱۳: ۲۵۶-مسجد اعظم: ۱۰۰]

* نسخه‌های شماره ۱۷۲ و ۱۸۲ کامل و از ابتدا تا به انتها را در بر دارد.

آغاز: بسمله، الحمد لله... اما بعد چون توجه خواطر ملکوت ناظر اشرف اقدس کلب

آستان علی بن ابی طالب (ع) شاه عباس حسینی موسوی صوفی بهادر خان که اسم

اشرفش از بینات خلد الله هویدا و ظاهر است...

نستعلیق، حاج محمد مازندرانی ساکن شهر آمل، محرم ۱۲۰۹ ق در بلدة گنجه (شماره

۱۷۲)، بی‌ک، بی‌تا (شماره ۱۸۲)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح

شده است. جلد تیماج سیاه.

۱۶۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی‌متر [شماره ۱۷۲ - ۱۸۲]

* نسخه شماره ۶۸۷ از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

نستعلیق، بی‌ک، بی‌تا ۱۲۳۰ هـ، ق، خطوط و عناوین شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و

تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج.

۱۱۵ برگ، ۱۲ سطر، ۲۱×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۶۸۷]

جلاءالاذهان و جلاءالاحزان (= تفسیر گازر)

(تفسیر - فارسی)

ابوالمحسن حسین بن حسن جرجانی

تفسیر مهم فارسی بر قرآن کریم که براساس آیات دیگر و اخبار و روایات اهل بیت (ع) و متأثر از تفسیر «روح الجنان» ابوالفتح رازی نگاشته شده و دارای مقدمه‌ای در هفت فصل می‌باشد.

[الذریعه ۱۲۳:۵ و ۳۰۹:۴ - مرعشی ۳۰۵:۵ - نسخه‌های خطی فارسی ۳۹:۱ - دانشگاه تهران ۶۹۸:۲ - سپهسالار ۳۴:۴]

نسخه حاضر از سوره مریم تا قسمتی از سوره طلاق را در بردارد.
آغاز: «... و اشتعل الراس شیباً و از پیری و شیب موی سرم افروخته شد و سیاهی به سفیدی بدل گشت یعنی پیری همه سرم بگرفت سیاهی موی را تشبیه بظلمت کرد و...»
انجام: «... و چون پیغمبر (ص) با بعضی از زنان خویش یعنی حفصه در نهان و سرسختی گفت یعنی تحریم ماریه با حفصه بگفت و او را گفت این سر و امانتی...»
نستعلیق، محمد بن حسن بن محمد، پنجشنبه سلخ صفر ۹۸۷ ق، عناوین آیه‌ها شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج آبی.
۲۲۰ برگ، ۲۱ سطر، ۱۷×۲۲ سانتی‌متر، [شماره ۱۴۰]

جلاء العیون

(تاریخ - فارسی)

محمدباقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
تاریخ ائمه معصومین (ع) که مشتمل بر یک مقدمه و چهارده باب می‌باشد و در تاریخ ششم محرم ۱۰۸۹ ق تألیف و به شاه صفوی تقدیم شده است.
[الذریعه ۱۲۴:۵ - مرعشی ۵۶:۲۰ - مجلس ۲۰۵:۳۶ و ۶۱:۷ - امام صادق قزوین ۸۱:۱]

* نسخه‌های شماره ۱۱۹ و ۱۲۰ کامل است

آغاز: «بسمله، ستایش بی مثل و انباز سزاوار خداوند بی نیازی است که تذکیر مصائب و استماع نوائب سربازان مسالک قرب و وصال...»
انجام: «... امیدوارم که در روز جزا وسیله نجات این غریق گناه بهره‌مند گردد.»

نستعلیق، اسماعیل، ۱۲۲۴ ق حسب الخواش آقا محمد باقر بن محمد شفیع کجوری با مهر بیضوی با سجع «یا باقر العلوم» و مربع با سجع «عبدہ الراجی محمد باقر»، واقف باقر بیگ کجوری در شعبان ۱۲۲۴ ق با دو مهر مزبور، سرلوح و کتیبه بسیار زیبا در برگ اول دیده می‌شود، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج

۲۸۵ برگ، ۲۱ سطر، ۳۴×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۱۱۹ - ۱۲۰]

* نسخه‌های شماره ۱۲۱، ۱۲۲ و ۱۲۳ کامل هستند.

نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۲۴ ق (شماره ۱۲۱)، بی‌کا ۱۲۱۸ ق (شماره ۱۲۲)، جعفر قلی بن محمد حسین در ۱۲۳۴ ق (شماره ۱۲۳)، عناوین و خطوط شنگرف. جلد تیماج سیاه با ترنج بزرگ.

۲۱۵ برگ، ۲۴ سطر، ۳۴×۲۱ سانتی‌متر، [شماره ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳]

* نسخه‌های شماره ۱۲۴ - ۱۲۵ - ۱۲۶ و ۱۲۷ کامل هستند

نستعلیق، حسین بن علی اصغر حمصی، سوم جمادی الاخر ۱۲۲۵ ق در دارالسلطنه اصفهان (شماره ۱۲۴)، خلیل بن اسدالله طالقانی در ۱۲۲۹ ق (شماره ۱۲۵)، و بی‌کا، ۱۲۳۳ ق (شماره ۱۲۶)، بی‌کا، ۱۲۶۶ ق (شماره ۱۲۷)، بی‌کا، ۱۲۳۳ ق (شماره ۱۲۸)، جلد تیماج.

برگهای مختلف، سطور مختلف، [شماره ۱۲۴ - ۱۲۵ - ۱۲۶ - ۱۲۷ - ۱۲۸]

* نسخه شماره ۵۷۵ کامل است

نستعلیق، مجید بن هاشم ملقب به کارگر، ۱۲۵۱ ق، واقف... [نام واقف و وقفنامه را پاک کرده‌اند] با تاریخ ۱۲۶۵ ق؛ مهر بیضوی با سجع «عبدہ محمد ایمن الموسوی»، در هامش تصحیح شده است، جلد تیماج سیاه با ترنج باسر مجدول.

۳۱۰ برگ، ۲۴ سطر، ۳۵×۲۱ سانتی‌متر، [شماره ۵۷۵]

(اخلاق - فارسی)

جمال الصالحین

حسن بن عبدالرزاق لاهیجی قمی، ۱۱۲۱ ق.

رساله‌ای در بیان فضائل اخلاقی، آداب و سنن نبوی و محاسن اعمال که در یک مقدمه و دوازده باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

[الذریعه ۵: ۱۲۹ - مرعشی ۳: ۲۱۳ - مجلس ۳۵: ۲۷۲ - مسجد اعظم: ۱۰۷ - امام صادق قزوین ۱: ۸۳]

آغاز: «اما بعد چنین گوید احوج عباد الله الی... حسن بن عبدالرزاق جعلهما الله...»
انجام: «...برحالشان خنده کنند، هر کس از اولیان، را بکلمه ای اعانت کند در آنروز به حساب به بهشت روند.»

نسخ - نستعلیق، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط و مجدول صفحات شنگرف، جلد عالی با
ترنج بزرگ و لچکی.
۱۳۵ برگ، ۲۱ سطر، ۳۲×۱۸ سانتی متر، [شماره ۸۹]

جنگ

(جنگ - عربی)

ناشناخته

رساله نفیسی در بیان بسیاری مسائل علمی در رشته های مختلف که برخی بتفصیل و
برخی به اجمال نگاشته شده است.
نسخه حاضر از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

آغاز: «شرح المقامات، حکى المسعودی فیہ ان المهدی لما دخل البصرة رای.... فی
معاویة و هی صبی و خلفه اربعماته من العلماء و اصى الطیالسة و ایاسین یقدمهم...»
انجام: «تفسیر الحمد لله رب العالمین، بشاره شیعه امیرالمومنین، حدثنا محمد بن
القاسم استرآبادی... فقال یا بن رسول الله اخبرنی عن قوله الحمد لله رب العالمین...»
نستعلیق چلیپا، بی کا، حدود قرن ۱۰ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه ای.
۵۵ برگ، قطع بیاض، [شماره ۴۱۵]

جنگ

(مقتل - فارسی)

ناشناخته

آغاز:

«شد وقت آنکه قصه پر غصه سر کنم شرح حدیث دفتر خیرالبشر کنم

بنیاد دهر را کنم از ذکر غم خراب بنیان صبر را همه زیر و زیر کنم»
نستعلیق، محمد حسن نوری رونایی توکلی، ۱۳۳۶ ق و ۱۳۴۲ ق و ۱۳۵۶ ق در طرشت
حومه طهران، برخی صفحات با مرکب بنفش، جلد تیماج قهوه‌ای.
۹۵ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۶ سانتی متر، [شماره ۴۵۱]

جوامع الجامع (تفسیر - عربی)

ابوعلی فضل بن حسن بن فضل طبرسی، -۵۴۸ ق
مؤلف دانشمند پس از به پایان بردن تفسیر عظیم «مجمع البیان» به درخواست
فرزندش «الحسن بن فضل» تفسیری متوسط نگاشته در بیست و چهارم محرم ۵۴۳ ق آن
را به پایان برد.

[الذریعه ۲۴۸:۵ - مرعشی ۱۱۱:۳ - مجلس ۱۰۴:۳۵ و ۱۲۳ - امام صادق قزوین ۸۵:۱]
نسخه حاضر از سوره مریم تا انتها را در بردارد و چند برگ از ابتدا افتادگی دارد.
آغاز: «کهیص آیة و لم یعدّھا غیرهم و لم یعدّوا... مدأ و عدّھا غیرهم و فی حدیث
أبی من قراها اعطی من الاجر بعدد کل من صدق بزرکریا و یحیی و مریم...»
انجام: «... و اخصصنی بلطائف کرمک انک الجواد المنان و صل علی محمد و آله
الطیین الطاهرین.»

نسخ کهن، بی کا، حدود قرن ۱۰، واقف محمد علی بن عبدالغنی در رمضان ۱۱۰۹ ق،
عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۲۶۵ برگ، ۲۰ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی متر، [شماره ۱۳۸]

جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام (فقه - عربی)

محمد حسن بن باقر نجفی اصفهانی، ۱۲۰۰ - ۱۲۶۶ ق
کتاب فقهی بسیار که در شرح مزجی «شرایع الاسلام» تألیف محقق حلی (۶۷۶ ق)
بتفصیل نگاشته شده و تحریر آن بیش از ربع قرن به طول انجامیده و در سال ۱۲۵۰ ق
به پایان رسیده است.

[الذريعة ۲۷۵:۵ - مشار عربي: ۲۶۱ - مجلس ۷۳:۳ و ۳۰۲:۲۵ - امام صادق قزوین

[۸۷:۱]

* نسخه شماره ۱۶۴ از کتاب خمس شروع شده و کامل است.

آغاز: «بسمه، کتاب الخمس و هو حق مالی فرضه الله مالک الملک علی عباده فی مال مخصوص له و بنی هاشم الذین هم روسائهم و...»
انجام: «...لا غیر ذلك مما ذکره هنا مما هو محل للنظر زیادة علی مال الله نا لله والقرص لتفصیل ذلك فی محله و اسئل الله التوفیق»

نسخ، بی کا، بی تا، واقف کربلائی ذوالفعلی ۱۲۶۷ ق، عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج سیاه.

۲۷۰ برگ، ۲۳ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۱۶۴]

* نسخه شماره ۱۸۸ از قسم عقود و شماره ۱۸۹ از خلل صلوة شروع شده و کامل

هستند.

نسخ، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنکرف، در هامش تصحیح و تحشیه شده اند، (هر دو

شماره)، جلد تیماج سیاه و سرخ.

۲۷۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۱۸۸ - ۱۸۹]

حاشیه البهجة المرضية

(نحو - عربی)

رفیع بن محمد رفیع جیلانی، قرن ۱۳

مؤلف که از افاضل تلامذه علامه بحر العلوم (۱۲۱۲ ق) و سید علی طباطبائی صاحب ریاض المسائل (۱۲۳۱ ق) بوده، این حاشیه مبسوط را در شرح مشکلات و مبهمات لفظی و معنوی کتاب «البهجة المرضية» عبدالرحمن سیوطی (۹۱۱ ق) نگاشته است.

نسخه حاضر از انتها ناقص است.

[الذريعة ۲۹:۶ - مرعشی ۱۵۸:۱۰]

آغاز: «احمدہ واصلی علی احمدہ و علی آلہ و عترتہ علیہ السلام و لعنة الله علی

اعادہم فیقول الراجی غفران ربہ المنان ابن محمد رفیع محمد رفیع الجیلانی...»

انجام: «تنقلت حركة الهمزة الى الساكن فلم يعتدّ بها لعروضها و اما نحو هـل اذا اكثر من لا اله الا الله فلان...»

نسخ، بی‌کاء، بی‌تا، در هامش نسخه تحشیه شده است، تملکی از مسیح بن علی در تاریخ ۳۰۷ ق در برگ اول دیده می‌شود با مهر بیضوی با سجع «عبدہ مسیح الحسینی»، جلد پارچه.

۱۷۱ برگ، ۱۱ سطر، ۲۱×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۵۹۷]

حاشیة تحرير القواعد المنطقية (منطق - عربی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی ۷۶۰-۸۱۶ ق
حاشیة دقیقی بر «شرح الشمسیة» قطب الدین محمد ورامینی رازی (۷۶۶ ق) است که به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده است.

[مسجد اعظم: ۴۶۰ - مرعشی ۱۲۷:۱۱ - الفبائی آستان قدس: ۱۹۸ - امام صادق قزوین ۹۱:۱]

* نسخه شماره ۲۴۲ کامل است

آغاز: «بسمله، قوله و رتبته علی مقدمه و ثلاث مقالات و خاتمة اقول هكذا وجه عبارت المتن فی کثیر من النسخ...»

انجام: «... الشيخ الرئيس قد صرح في الشفاء ان التصديق بوجود الموضوع من المبادئ التصديقية فلا يكون ايضاً جزءاً علیحدة بل مندرجاً فی المبادئ التصديقية.»

نسخ و نستعلیق، حسن بن... کلارستاقی، ۱۲۶۰ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد گالینگور سبز.
۱۲۰ برگ، ۱۶ سطر، ۲۳×۱۳ سانتی‌متر، [شماره ۲۴۲]

* نسخه های شماره ۴۶۳ - ۴۹۸ و ۵۰۲ کامل هستند.

نستعلیق زیبا، بی‌کاء، ۱۲۳۰ ق، یوسف بن محمد فخرمازندرانی، محرم ۱۰۶۱ ق (شماره ۴۶۸)، ابراهیم بن کل محمد کلارستاقی، ۱۲۶۵ ق (شماره ۵۰۲) واقف حسن بن کل محمد دینائی در ۱۳۰۰ ق با مهر مربع با سجع «العبد المذنب عبدالکریم» (شماره ۴۶۳)، عناوین و خطوط شنگرف مهر مربع با سجع «لا اله الا اله الملك الحق المبين محمد تقی» (شماره ۴۹۸)، نسخه (شماره ۴۶۳) ارزشمند و پاکیزه است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۸۵ برگ، ۱۵ سطر، ۱۴×۹ سانتی‌متر، [شماره ۴۶۳، ۴۹۸، ۵۰۲]

* نسخه‌های شماره ۶۴۹، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۳، ۶۵۴، ۶۵۵، ۶۵۶، ۶۵۷ و ۶۵۸ کامل

هستند.

نسخ - نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۶۱ ق در مدرسه آقا محسن تنکابنی (شماره ۶۴۹)، محمد حسین بن علی خسروشاهی، بی‌تا (شماره ۶۵۰)، بی‌کا، بی‌تا (شماره ۶۵۱)، محمد نبی بن عبدالعلی دینایی، ۱۲۴۱ ق (شماره ۶۵۳)، محمد عیسی بن عبدالرزاق نوری ایلکائی، ۱۲۶۰ ق در تهران مدرسه میرزا صالح (شماره ۶۵۴)، صفر علی، ۱۲۱۶ ق (شماره ۶۵۵)، محمد بن صادق تنکابنی، ۱۲۴۶ ق با مهر بیضوی با سجع «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (شماره ۶۵۶)، معصوم بن سلیم مازندرانی، ۱۲۲۳ ق (شماره ۶۵۷)، بی‌کا، ۱۲۳۶ ق (شماره ۶۵۸) وقف در ۱۲۶۳ ق با مهر بیضوی با سجع «عبدہ الراجی کل محمد» (شماره ۶۵۳)، واقف ابراهیم بن خدا بخش، با مهر مربع با سجع «کشف الله الضّر لطف الله»، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه‌ها تحشیه نویسی و تصحیح شده است، جلدها تیماج.

برگها مختلف، سطور مختلف، اندازه‌ها مختلف، [شماره‌های ۶۴۹، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۳،

۶۵۴، ۶۵۵، ۶۵۶، ۶۵۷، ۶۵۸]

(منطق - عربی)

حاشیه تهذیب المنطق

نجم‌الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق

حاشیه مهمی بر کتاب «تهذیب المنطق» سعدالدین تفتازانی (۷۹۲ ق) به صورت «قوله - قوله» که بر نحو اختصار نگارش یافته است.

[الذریعه: ۵۳: ۶ - مرعشی ۱: ۲۲۳ - مجلس ۳۸: ۴۳۲ - امام صادق قزوین ۱: ۸۹]

* نسخه شماره ۶۹۱ از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسمه، قوله الحمد لله افتتح بحمد الله بعد بسملة ابتدأ بخیر کلام...»

انجام: «... و قيل هذا اشارة الى العمل به، جعلنا الله وایاکم من الراسخين فی الامر.»

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی دارد، جلد تیماج.

۱۱۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۳×۱۸ سانتی متر، [شماره ۶۹۱]

* نسخه‌های شماره ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۴ و ۶۳۵ کامل هستند.

نسخ - نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۳۷ ق (شماره ۶۲۷)، بی‌کا، بی تا (شماره ۶۲۸) یحیی بن رجبعلی طالقانی، ۱۲۲۲ ق (شماره ۶۲۹)، بی‌کا ۱۲۳۹ ق (شماره ۶۳۰)، بی‌کا، بی تا (شماره ۶۳۱ - ۶۳۲)، موسی موسوی ۱۲۶۴ ق (شماره ۶۳۳)، بی‌کا، بی تا (۶۳۴)، بی‌کا، ۱۲۶۹ در طهران مدرسه سنگلج (شماره ۶۳۵)، مهر مربع با سجع «لا اله الا الله الملك المعبود عبده محمد» (شماره ۶۳۱)، واقف... در ۱۲۹۹ ق با مهر بیضوی با سجع «یا امام حسین ادرکنی ۱۲۱۲»، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی و تصحیح شده است، جلد تیماج.
برگهای مختلف، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف، [شماره‌های ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۴، ۶۳۵]

* نسخه شماره ۶۹۲ کامل است.

نسخ نازیبا، بی‌کا، ۱۲۶۹ هـ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح شده و تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج
۱۱۸ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۶۹۲]

(منطق - عربی)

حاشیه حاشیه تحریر القواعد المنطقية

عمادالدین بن یحیی بن علی فارسی

حاشیه‌ای متوسط بر حاشیه میرسید شریف جرجانی (۸۱۶ ق) بر «تحریر القواعد المنطقية» نگاشته قطب الدین محمد بویه رازی (۷۶۶ ق) است.
[الفبائی آستان قدس: ۱۹۰ - آستان قدس ۴۵۳:۱۱ - مرعشی ۸۱:۱]
نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «...قال الشارح اما المقدمة ففی ماهية المنطق الخ ای المقدمة فی بیان ماهية تصور الماهية و فی بیان الحاجة محصول التصديق بعنايته...»

انجام: «...اذا كان بينهما تقابل العدم والملكة فيكون السكون اخفى لما ان الاعداد تعرف بملکاتها وانت خبير بانه لو قيل كالامرین المتضائفین فكان هذا آخر ما اردنا ابراده.»

نستعلیق، بی‌کا، بی تا، واقف شهربانو و شرف نسا در ۱۲۶۵ ق با مهر بیضوی با سجع «عبیده الخاطی علی رضا»، مهر مربع با سجع «یا محمد» در انتهای نسخه آورده شده است، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است.

۹۱ برگ، ۱۶ سطر، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۴۶۲]

حاشیه حاشیه تهذیب المنطق

(منطق - فارسی)

علیرضا بن کمال الدین حسین اردکانی تجلی، - ۱۰۸۵/۸ ق

رساله‌ای متوسط در توضیح «حاشیه تهذیب المنطق» عبدالله یزدی (۹۸۱ ق) که به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده و به گفته مؤلف در حین مذاکره علمی با مخدوم جلیل‌القدر عظیم‌الشان ابراهیم خان ایده الله نگاشته شده است.

[مجلس ۹: ۶۱۹ - الذریعه ۶: ۶۱ - مرعشی ۱۳: ۱۷۹ - مشار فارسی: ۵۴۶ - نسخه‌های خطی فارسی ۲: ۱۴۹۵]

* نسخه شماره ۴۷۷ از ابتدا یکی دو برگ افتادگی دارد.

آغاز: «پس در این مقام صلوات مستعمل است در رحمة که جزء معنی اوست و استعمال لفظ در جزء معنی مجاز است و لهذا محشی فرموده که...»

انجام: «... یا عکس صغری که نتیجه است و بنابراین عدد هرگاه ضروریه باشد یا دائمه و کبری مطلق عامه باشد نتیجه مطلقه عامه است اما حق این است... مطلقه است»

نستعلیق نازیبا، بی‌کا، ربیع الثانی ۱۲۳۸ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش برخی صفحات تصحیح شده است، خط خوردگی در برخی عبارات دیده می‌شود، با جلد تیماج قهوه‌ای.

۹۵ برگ، ۱۳ سطر، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۴۷۷]

* نسخه شماره ۴۷۸ از انتها افتادگی دارد.

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تات، خطوط و عناوین شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۶۵ برگ، ۲۱ سطر، ۱۶×۱۰ سانتی‌متر، [شماره ۴۷۸]

* نسخه شماره ۶۰۲ کامل است

نستعلیق، محمد شفیع بن محمد حسین الملقب، ربیع الآخر ۱۲۳۴ ق، در هامش برخی صفحات تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.

۱۳۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۶۰۲]

(بلاغت - عربی)

حاشیه مختصر المعانی

نظام الدین عثمان بن عبدالله خطائی، قرن ۱۰.
حاشیه مختصری بر کتاب «المختصر فی شرح تلخیص المفتاح» نگاشته سعد الدین تفتازانی (۷۹۳ ق) است که به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده و تنها تا بحث «تعریف مسند الیه بضمیر» را در بر دارد.

[مرعشی ۱۱۳:۱ - مجلس ۴۲۷:۲۵ و ۵۱:۲۶ و ۶۰ - الفبائی آستان قدس: ۲۰۲]

نسخه حاضر کامل و از ابتدا تا بحث تعریف مسند الیه را در بر دارد.
آغاز: «احمدک اللهم علی ما اعطینا من سواغ النعم و بوالغ الحکم و نصلی علی نبیک الهادی للعرب و العجم علی وجه اکمل و اتم...»
انجام: «... یتوجه علیه ما ذکره رحمه الله و هو ان تعلق قوله معین فیکون لا بالخطاب و کلامه رحمه الله لا یتحمل ذلک هذا و الا ولی ان یقال المتروک بالمتروک الیه فیقال...»

نسخ عالی و جلی، محمد علی بن عبدالعلی نوری تورانی الکائی، ذیحجه ۱۲۱۸ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیار آورده شده است، جلد تیماج سوخت سیاه.

۷۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۰×۱۱ سانتی متر، [شماره ۴۵۷]

(کلام - عربی)

حاشیه شرح التجرید الجدید

شمس الدین محمد بن احمد خفری، - ۹۴۲/۵۷ ق.
حاشیه ای متوسط بر بخش الهیات شرح جدید «تجرید الاعتقاد» علاء الدین قوشچی (۸۷۹ ق) که به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده است.

[مرعشی ۴۵:۱ - الذریعه ۱۱۶:۶ - الفبائی آستان قدس: ۱۹۶ - مسجد اعظم: ۴۷۱]

نسخه حاضر بخش الهیات را در بر دارد.
آغاز: «الحمد لله رب العالمین... قوله استدلل علی واجب الوجود...»
انجام: «... و ان کان بسبب ما صار کان واجب الوجود بذاته واجب الوجود بغیره.»
نستعلیق شکسته، بی کا، جمادی الاول ۱۱۰۱ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد گالینگور سیاه.

۶۵ برگ، ۱۵ سطر، ۱۷×۱۰ سانتی متر، [شماره ۵۴۲]

حاشیه شرح التصریف

(صرف - عربی)

ناشناخته

نسخه حاضر یکی دو برگ از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «قوله جرائیم و هو جمع جرثوم فی اللغة الافعی و المراه (کذا) ههنا القبيلة، قوله بیض ای احسن و اصلح علی سبیل المجازیة، قوله غزاة احوال و هی فی اللغة البیاض...»

نسخ، محمد اسماعیل بن علی الکائی، ۱۲۷۲ ق، جلد گالینگور آبی.

۵۵ برگ، ۲۰ سطر، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۴۸۹]

حاشیه شرح مختصر الاصول

(اصول فقه - عربی)

سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی، - ۷۹۳ ق

رساله ای معروف در تحشیه و توضیح کتاب «شرح مختصر الاصول» قاضی عضدالدین ایجی (۷۵۶ ق) که در شرح «مختصر الاصول» ابن حاجب مصری (۶۴۶ ق) نگاشته شده است.

[مرعشی ۸۹:۱ - مجلس ۱۲۷:۲۵ - امام صادق قزوین ۹۳:۱ و ۹۴ - الفبائی آستان

قدس: ۲۱۰]

آغاز: «الحمد لله الذی وفقنا للاصول الی منتهی اصول الشریعة الغراء و شرح صدورنا بنور الاهتداء الی سلوک محبتها البیضاء و الصلاة والسلام علی سیدنا...»

نسخ، بی کا، بی تا، تاریخ ۱۰۲۰ ق در یکی صفحات نسخه آمده است، نسخه مندرس است. جلد تیماج.

۱۸۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۴×۱۳ سانتی متر، [شماره ۱۵۷]

حاشیه الفوائد الضیائیة

(نحو - عربی)

عصام الدین ابراهیم بن محمد عرشاه اسفرائینی، ۸۷۳ - ۹۵۱ ق.

کتاب «الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة» تألیف نورالدین عبدالرحمن جامی (۸۹۸

ق) از آثار مهم در ادبیات عرب شمرده می شود و حواشی و شروح متعددی بدان نگاشته

شده که حاشیه عصام از معروفترین آنها محسوب می‌شود.
 [آستان قدس ۶۷:۱۲ - مرعشی ۱۱۶:۹ - مجلس ۱۰۰:۲۵ و ۸۱۵:۱۰ - امام صادق
 قزوین ۱۰۰:۱ - کشف الظنون ۱۳۷۰:۲]
 آغاز: «یا هادیا لسالک مسالک محامدک، یا سامعاً لجامع مسائل حامدک اهدنا
 الصراط المستقیم هدایة کافیة لتسهيل حل مشکلاتنا صراط الذین انعمت علیهم...»
 انجام: «...ویکتب الفا اذا اتضح ما قبلها فکنا... علی خلاف القیاس.»
 نستعلیق، بی‌کا، حدود قرن ۱۰ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و
 تصحیح شده است، تملکی با مهر بیضوی با سجع «عبدہ الراجی محمد طاهر» و مهر مربع
 با سجع «یا من ارفع کل رفیع ۱۱۰۳» در برگ اول دیده می‌شود، جلد تیماج.
 ۱۳۵ برگ، ۱۹ سطر، ۱۹×۱۳ سانتی‌متر، [شماره ۴۶۸]

حاشیه شرح مطالع الانوار (منطق - عربی)

میرسید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق
 حاشیه‌ای مفصل و معروف بر کتاب «لوامع الاسرار» نگاشته قطب الدین محمد رازی
 (۷۶۶ ق) که در شرح «مطالع الانوار» نگاشته سراج الدین محمود ارموی (۶۸۲ ق)
 تألیف شده، تألیف این حاشیه زمانی که محشی نزد مبارک منطقی درس می‌خواند
 صورت گرفته است.

[مرعشی ۳۲:۴ - الفبایی آستان قدس: ۲۰۳ - آستان قدس ۳۱۲:۱ - مسجد اعظم:

[۱۴۱]

نسخه حاضر کامل است.
 آغاز: «قال وحید زمانه تغمده الله بغفرانه، الحمد لله فیاض ذوارف العوارف الفیاض
 الوهاب من فاض الماء فیضاً و فیضوۃ اذا کثر حتی سال عن جانب الوادی...»
 انجام: «...الاحساسات المتعلقة بجزئیاته اقرب فیکون اعرف و هذا جارٍ فی الذاتی و
 العرضی اذا کان افراده محسوسة.»

نستعلیق، بی کاف، بی تا، (حدود قرن ۱۰)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه
تحشیه بسیاری آورده شده است، مهر بیضوی باسجع «ابوعلی» در برگ آخر دیده
می شود، جلد تیماج سیاه.

۱۹۵ برگ، ۲۳ سطر، ۲۲×۱۲ سانتی متر، [شماره ۲۳۵]

حاشیه المطول

(بلاغت - عربی)

میرسید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

حاشیه ای مفصل و معروف بر کتاب «المطول» نگاشته سعدالدین تفتازانی (۷۹۳ ق)

که خود شرح «تلخیص المفتاح» خطیب قزوینی (۷۳۹ ق) است.

[مجلس ۵۶۸:۹ و ۱۶۰:۲۵ - سپهسالار ۴۱۳:۲ - مرعشی ۱۱۸:۱ - معجم سرکیس

[۶۷۹:۱]

نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «... و قوله نعم الوکیل عطف اما علی جملة و هو حسبی استصعب... هذا العطف

والامر هین لانا نختار اولاه معطوف علی مجموع جملة و هو حسبی...»

انجام: «... قوله و مثل الجنفاء یقال فرس اجنف بین الجنف اذا کان احدی عینیه زرقاء و

الآخری سوداء و مثل الرقصاء الرقط سواء تسویته نقط بیاض یقال دجاجة رقطاء تم»

نستعلیق، بی کاف، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده

است. جلد تیماج سیاه.

۱۴۶ برگ، ۱۸ سطر، ۱۸×۱۲ سانتی متر، [شماره ۴۶۶]

حاشیه المطول

(بلاغت - عربی)

محمی الدین حسن بن محمد چلبی فناری، ۸۸۶ - ق

حاشیه متوسطی است بر کتاب «المطول» نگاشته سعدالدین تفتازانی (۷۹۳ ق) که شرح

«تلخیص المفتاح» خطیب قزوینی دمشقی (۷۳۹ ق) است.

[مجلس ۴۴۰:۲۵ و ۲۰:۲۶ - کشف الظنون ۳۲۴:۱ - مرعشی ۴۰:۹ - مشار عربی: ۲۹۶]

آغاز: «الحمد لله الذى شرح صدور ارباب الازدهان لايضاح معانى الكلم ببديع البيان و نور قلوب اصحاب التحقيق و التبيان تنوير مبانى الحكم باقوى برهان...»
انجام: «... فيقال هذه شعشة و خطيب ذو شعشة، قوله و التذكر للاحكام المذكورة فى علمى المعانى و البيان انما يتعرض البديع لكونه خارجاً عن البلاغة.»
نسخ، محمد بن مبرزا محمد بن آقا ميرزا المرعشى، ۱۲۳۳ ق، عناوين و خطوط شنگرف، در هاشم نسخه تحشيه و تصحيح شده است، جلد تيماج قهوه‌ای مجدول.
۲۸۶ برگ، ۲۳ سطر، ۲۴×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۵۲۶]

حاشیه معالم الاصول (اصول فقه - عربی)

حسام الدين محمد صالح بن احمد مازندرانی، ۱۰۸۱ ق
حاشیه استدلالی متوسطی با عناوین «قوله - قوله» بر معالم الاصول نگاشته حسن بن شهید ثانی (۱۰۱۱ ق) است، بگفته برخی محشی این را در ایام جوانی نوشته است.
[الذریعه: ۶: ۲۰۷ - مرعشی ۱۴: ۱۹۶ - الفبائی آستان قدس: ۲۱۱]
آغاز: «نحمدک اللهم یا من خلقنا و لم نک شیئاً مذکوراً و نشکرک یا من رزقنا بمشاهده جلاله نضرة و سروراً و نصلی علی رسولنا الذى دعا الی دار السلام...»
انجام: «... بل لا بد فیها من مراعاة حسن التركيب فى النظم ایضاً و نظم هذه القصص منه سبحانه لا منهم.»

نستعلیق، عبدالله بن ابوالحسن، جمادى الاول ۱۲۵۷ ق، واقف شهربانو و شرف نساء دختران اسماعیل ناظرى کلارستاقى در ۱۲۶۵ ق، عناوین و علائم شنگرف، جلد تيماج سیاه.
۱۲۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی‌متر [شماره ۲۱۹]

حاشیه معالم الاصول (اصول فقه - عربی)

خليفة سلطان حسين بن محمد مرعشى آملی، ۱۰۰۱ - ۱۰۶۴ ق
حاشیه متوسطی بر کتاب «معالم الاصول» حسن بن شهید ثانی (۱۰۱۱ ق) که در آن

به شرح مشکلات این کتاب پرداخته و آن را به صورت «قوله - قوله» تنظیم کرده است.
[الذریعه ۲۰۶:۶ - مرعشی ۲۳۶:۲ - الفبائی آستان قدس ۲۱۱: - مجلس ۲۶:۲۶۴ -

امام صادق قزوین ۱۰۳:۱]

آغاز: «الحمد لله... فيقول العبد الغريق في بحر العصيان المشرف بالانتساب الى ثاني
سیدی شباب اهل الجنان الحسين... انی کتبت فی حین مطالعة کتاب معالم الدین...»
انجام: «... فاحتمال التقية في احدهما دون الآخر يوجب الترجيح فما ذكره ساقط.»

نستعلیق، بی کا، بی تا (نام کاتب و زمان کاتب را پاک کرده اند)، عناوین و خطوط
شنکرف، جلد تیماج سیاه.

۱۲۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۲۲۰]

حدائق الصالحین فی شرح صحیفه سید الساجدین (حدیث - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ ق

شرح دقیقی بر صحیفه سجاده امام زین العابدین علیه السلام است که هر دعایی را
در حدیقه ای بسط داده است، به گفته صاحب الذریعه تعدادی از این حدائق (شرح
دعاها) که توسط شارح نگاشته شده بود تا عصر علامه مجلسی در مشهد موجود بود
ولی پس از آن نسخه ای از آنها جز حدیقه هلالیه (شرح دعای ۴۳) در دست نیست.

[الذریعه ۲۸۸:۶ - مسجد اعظم: ۴۷۵ - الفبائی آستان قدس: ۲۱۷ و ۲۲۰]

آغاز: «بسملة الشهر الاول شهر محرم الحرام وفيه رفع ادریس علیه السلام الى الجنة
و استجاب الله دعاء زکریا و يستحب صوم فيه و صلوة رکعتین یقرأ فیها...»

انجام: «...اللهم اجعلنا من الراضين بقضائك و الصابرين على بلائك و الشاکرين
لنعماتک و اجعل ما اوردناه فی هذه الاوراق خالصاً لوجهک الکریم و تقبله منّا»

نسخ، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنکرف، در هاشم نسخه تحشیه شده است، جلد
تیماج سبز.

۵۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۰×۱۳ سانتی متر، [شماره ۳۱۲]

حدیقة الشیعة (اعتقادات - فارسی)

(منسوب به) احمد بن محمد اردبیلی، - ۹۹۳ ق

رساله‌ای مفصل در بیان عقاید و اصول شیعه امامیه که نسبت آن به اردبیلی موجب اختلاف محققین واقع شده و برخی آن را از «معزالدین اردستانی» دانسته‌اند.

[الذریعه ۳۸۶:۶ - مشار فارسی: ۵۵۷ - دانشگاه تهران ۵۶۲:۲ - امام صادق قزوین

[۳۲۰:۱]

* نسخه شماره ۹۵ از انتها افتادگی دارد و جلد اول را در بردارد.

آغاز: «حمدی که حامدان ملا اعلی و ذاکران کره غبراء از ادای آن عاجز آیند،

محمودی را سزااست که ...»

نستعلیق، بی‌کا، (کاتبهای مختلف)، بی‌تا، نسخه بهم ریخته و با کتاب دیگری که بخش

اعظم نسخه را اشغال کرده در هم آمیخته و مغشوش شده است، جلد تیماج سرخ.

۱۵۰ برگ، سطور مختلف، ۳۵×۲۲ سانتی‌متر، [شماره ۹۵]

* نسخه شماره ۹۷ جلد دوم کامل است

آغاز: «زیب و آرایش آغاز و انجام نعوت و صفات انبیای عظام و اوصیای کرام حمد و

سپاس ...»

نستعلیق، محمد مؤمن بن رضا باورچی کالجی در ۱۲۳۰ ق به خواهش عالیحضرت ستوده

خصلت کربلائی صفرعلی ملقب بقمی، واقف صفرعلی بن مراد علی قمی در ربیع الاول

۱۲۴۰ ق، جلد تیماج قهوه‌ای ترنج.

۱۷۵ برگ، ۲۳ سطر، ۲۹×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۹۷]

(کلام - فارسی)

حق الیقین

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق

این کتاب که آخرین اثر مؤلف می‌باشد مطالب مختلفی از اخلاق و کلام را در آن گرد

آورده و در آخر شعبان سال ۱۱۰۹ ق به نام شاه حسین صفوی تألیف آن را به پایان

رسانیده است.

[الذریعه ۴۰:۷ - مرعشی ۲۰۱:۳ - مسجد اعظم: ۱۵۶ - امام صادق قزوین ۱: ۱۱۳]

نسخه‌های شماره ۸۸، ۹۹ و ۱۰۰ کامل هستند.

آغاز: «الحمد لله الواحد الاحد الفرد الصمد العليم القدير الذي ليس كمثله شىء...»

انجام: «...شکران را بکفران مبدل نگردانند و گاهی بطلب غفران و دعای خیر باد نمایند و الحمد لله اولاً و آخراً.»

نستعلیق، میرزا محمد بن رضا علی، ۱۲۰۵ ق (شماره ۸۸) و بی‌کا، ۱۲۴۳ ق در بلدة

خری (شماره ۹۹)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۷۵ برگ، ۲۷ سطر، ۳۰×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۸۸ و ۹۹ و ۱۱۰]

حکایت یوسف علیه السلام

(تاریخ انبیا - ترکی)

ناشناخته

نسخه حاضر کامل است.

آغاز: «بسمله اما روایان اخبار و ناقلان... داستان و خوشه چینان شیرین سخن معتبر

قصص الانبیادان انداغ روایت قیلد یلاکیم ابراهیم علیه السلام ایکی اوغل لاری بارتتر...»

انجام: «...حضرت عزرائیل عدم کلب زلیخا نیک جانین قبض قیلدی آنی مصر

خلقی اعزاز اکرام برله یوسفنیک اونک طرفندین دفن قیلدی لار تمت الکتاب.»

نستعلیق، ملاتاج ولی بن خوجه نیاز، ۱۲۷۶ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج

سیاه.

۱۱۰ برگ، ۱۵ سطر، ۲۰×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۵۹۰]

حلیة المتقین

(آداب و اخلاق - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق

رساله‌ای مفصل و معروف در اخلاق و آداب و رسوم اسلامی که در چهارده باب و

یک خاتمه تنظیم و در پنجم ماه رجب سال ۱۰۷۹ ق به پایان رسیده است.

[الذریعه: ۸۳:۷ - مجلس ۶۸:۳۸ - مرعشی ۴۰۴:۲ - الفبائی آستان قدس: ۲۲۹]

* نسخه شماره ۹۲ کامل است.

آغاز: «الحمد لله الذي حلّى انبيائه باحسن حلية المتقين و بعث نجية اصفياه
محمداً (ص) لتتميم مكارم اخلاق المؤمنين...»
انجام: «...و بهترین مردم کسی است که مردم از او منتفع شوند باینجا ختم کردم این
رساله را، تمت.»

نستعلیق، بن کربلایی علیخان قورسوئی، ۱۲۹۷ ق، واقف آقا نصرالله در ۱۳۰۵ ق، جلد
پارچه.

۱۲۰ برگ، ۳۱ سطر، ۳۴×۲۱ سانتی متر، [شماره ۹۲]

* نسخه شماره ۱۵۶ از ابتدا افتادگی دارد.

نستعلیق، محمد یوسف بن خسرو، ماه رمضان ۱۰۹۳ ق، در قصبه شفت من اعمال
دارالمرزگیلان، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۸۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۴×۱۶ سانتی متر، [شماره ۱۵۶]

* نسخه شماره ۴۸۱ از ابتدا افتادگی دارد.

نستعلیق، پیرقلی بن علی خسرو زرنه‌ای، ربیع الثانی ۱۰۸۸ ق، عناوین و خطوط شنگرف،
جلد تیماج.

۱۵۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۴×۱۹ سانتی متر، [شماره ۴۸۱]

(ادب - فارسی)

حملة حیدری

محمد رفیع خان بن محمد مشهدی - باذل -، - ۱۱۲۳/۴ ق

مجموعه‌ای مفصل در بیست و هفت هزار بیت که در شرح حال پیامبر اکرم (ص) و
امیرالمؤمنین (ع) به تقلید از شاهنامه فردوسی و تا روزگار خلافت عثمان سروده شده
است و پس از درگذشت شاعر دیگران آن را تکمیل کرده‌اند.

[الذریعه ۹۱:۷ - مرعشی ۱۷۲:۱۲ نسخه‌های خطی فارسی ۲۷۷۵:۴ - مشار فارسی

[۵۸۷:

* نسخه شماره ۸۵ کامل است و تمام کتاب را در بر دارد.

آغاز:

«به نام خداوند بسیار بخش خرد بخش و جان بخش و دینار بخش
همه کار دنیا و دین کردگار ازین هر سه نعمت نمود آشکار»
انجام:

«ولی چون بود شرط اسلام این که خواهند خوبی بهم مسلمین
ترا دادم از کنه کار اطلاع که با خود بسنجی نورزی نراع»

نستعلیق، اسماعیل، به خواش و فرمایش مشخیت پناه صلاحیت و کمالات دستگاه
فصاحت و بلاغت گفتار فضیلت و افادت شعار توفیق و تأیید آثار آقا محمد باقر کجوری
ساکن ساری در بیست و چهارم ذیقعده ۱۲۲۳ ق، مهر مربع با سجع «عبداله الراجی محمد
باقر» در برگ آخر و سرلوح و کتیبه نفیس و بسیار زیبا در برگ اول و دو عکس نقاشی
مینیاتوری زیبا در صفحات میانی به چشم می خورد، جای خالی متعددی در صفحات
میانی که برای نقاشی تهیه دیده شده و گویا موفق به نقش نگار نشده دیده می شود، عناوین
و خطوط سنگرف، جلد تیماج قهوه ای سوخت با ترنج.
۲۴۵ برگ، ۲۳ سطر، ۳۴×۲۱ سانتی متر، [شماره ۸۵]

* نسخه شماره ۶۶۰ از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

نستعلیق، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط و جداول صفحات سنگرف، جلد تیماج.
۲۲۰ برگ، ۲۱ سطر، ۳۴×۲۲ سانتی متر، [شماره ۶۶۰]

حیات القلوب

(تاریخ و کلام - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق

کتابی مفصل در تاریخ انبیاء پیشین و پیامبر اکرم (ص) و ائمه معصومین (ع) به همراه
بحثی درباره امامت که در سه جلد تنظیم و به سلطان سلیمان صفوی تقدیم شده و تألیف
جلد دوم کتاب در ۲۵ ذیحجه ۱۰۸۷ ق به پایان رسیده است.

[الذریعه: ۱۲۱:۷ - مرعشی ۷۶:۸ - مشار فارسی ۱۸۲۸:۳ - الفبائی آستان قدس: ۲۳۰]

- امام صادق قزوین ۱: ۱۱۵]

* نسخه شماره ۴۱ از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسمله، ستایش بيمثل و انباز سزاوار خداوند بی نیازی است که تذکر مصائب و استماع نوائب...»

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج و باسر و مجدول.

۳۱۰ برگ، ۱۵ سطر، ۲۳×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۴۱]

* نسخه شماره ۹۴ و ۱۱۱ در ابتدا و انتها افتادگی دارد.

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم نسخه تحشیه بسیاری دیده می‌شود، جلد گالینگور قهوه‌ای.

۱۵۱ برگ، ۲۵ سطر، ۳۹×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۹۴ و ۱۱۱]

* نسخه شماره ۹۸ کامل است.

نستعلیق، محمد مومن باورچی کالجی، ۱۲۳۶ ق، در محال کجور از بلوک کوهپدر در قریه اوپل، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج.

۲۴۵ برگ، ۲۱ سطر، ۳۰×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۹۸]

* نسخه شماره ۵۶۷ کامل است.

نستعلیق، محمد رضا بن رجبعلی چله پرانی، جمادی الآخر ۱۲۷۷ ق، جلد گالینگور.

۱۳۸ برگ، ۱۵ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۵۶۷]

خفی علایی (= الخفیه العلائیه) (طب - فارسی)

امیر زین الدین اسماعیل بن حسین حسینی گرگانی، ۵۳۱/۳۵ -

رساله‌ای نفیس در طب، در گزیده «ذخیره خوارزمشاهی» تألیف مؤلف که به دو بخش علمی و عملی تقسیم می‌شود، در بخش علمی شامل دو مقاله: تدبیر حفظ الصحه و تقدمة المعرفة و بخش عملی در هفت مقاله که هر کدام در چند باب می‌باشد، این رساله بدستور «امیر اسفهلار نصرالدین محمد علاء الدوله قزل ارسلان» تألیف شده است.

[مرعشی ۲۲۵:۵ - نسخه‌های خطی فارسی ۵۲۶:۱ - مشار فارسی ۶۱۱ - الهیات

تهران ۱۵۳:۱ - دانشگاه تهران ۲۱۲۸:۱۱]

نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «مقاله هفتم اندر علاج زهرها و... باب اول اندر تدبیر هوا ببايد دانست که اسباب تندرستی و بیماری شش نوع است و طبیبان آن را اسباب سته گویند...»
انجام: «... و نمک و سرگین بز بهم بسرشدند، ضماد کردن پای زهر همه زهرها جانوران گزنده است والله اعلم بالصواب این مختصر بیش ازین احتمال نکنند.»

نسخ، مندنی بن نورالدین معلم دزفولی، ۲۲ جمادی الثانی ۹۹۶ ق، عناوین و علائم شگرف، در هاشم نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج.
۱۳۵ برگ، ۱۳ سطر، ۲۰×۱۶ سانتی متر، [شماره ۵۸۱]

خلاصه الحساب

(حساب - عربی)

بهاءالدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق

رساله مختصر معروفی در بیان مسایل مهم حساب و ریاضی است، ابتدا قواعد و اصول ریاضی ذکر و به دنبال آن امثله چندی به عنوان تمرین آورده می شود، کتاب در یک مقدمه و ده باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

[الذریعه ۲۲۴:۷ - مسجد اعظم: ۱۶۴ - مرعشی: ۱:۵۴ - امام صادق قزوین ۱:۳۷۵]

آغاز: «نحمدک یا من لایحیط بجمیع نعتہ ولایتہی مضاعف قسمہ الی امید و نصلی علی سیدنا محمد (ص) و عترتہ...»

انجام: «...حقیق بالاستتار من اکثر اهل هذه الزمان و احفظ وصیتی الیک والله حفیظ علیک.»

نسخ، غلامعلی بن محمد نصیر لاهیجانی، ذی قعدہ ۱۲۸۴ ق با مهر بیضوی با سجع «عبده الراجی غلامعلی» جلد تیماج.

۴۵ برگ، ۱۶ سطر، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۳۷۳]

خلاصه نهج الصادقین

(تفسیر - فارسی)

فتح الله بن شکر الله شریف کاشانی، ۹۸۸ - ق

خلاصه و تلخیصی است از کتاب «منهج الصادقین فی الزام المخالفین» تألیف مؤلف که در آن آیات بطور نسبتاً مختصر تفسیر شده است.

[الذریعه ۲۳۳:۷ - مجلس ۴۱:۳۵ و ۵۶:۴۵ - مرعشی ۴۵:۳ - مسجد اعظم: ۱۶۵]

* نسخه شماره ۱۴۶ از ابتدای سوره یس تا آخر قرآن را در بر دارد.

آغاز: «بسمله سوره یس مکيه ثلاثه و ثمانون آية و خمس رکوعات و ثمانية ابي بن کعب روايت کند از پیغمبر صلی الله علیه و آله که هر که این سوره را قرءة الی الله...» انجام: «... و از نوادر اتفاق آنست که این دو حرف لغت در فارسی هم بمعنی حسب است یعنی بسند و حکیم سنایی در این باب گفته... حسبنا الله و نعم النصیر.»

نستعلیق، مهدیقلی شیرازی، چهارده رجب ۱۰۵۳ ق در بلدۀ بهارویه، عناوین آیات و خطوط شنگرف، در هاشم نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج سرخ با ترنج. ۳۶۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۰ x ۳۰ سانتی متر، [شماره ۱۴۶]

* نسخه شماره ۱۴۳ از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

نستعلیق، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم نسخه تصحیح و تحشیه شده است. جلد گالینگور آبی. ۲۲۵ برگ، ۲۰ سطر، ۲۸ x ۱۸ سانتی متر، [شماره ۱۴۳]

* نسخه شماره ۵۷۹ افتادگی دارد و از ابتدای سوره بقره تا بخشی از سوره انفال را در بر دارد.

آغاز: «سورة البقره، ابي بن کعب روايت کند از حضرت رسالت (ص) که هر که سوره البقره را قرائت کند مستغرق صلوات الهی و رحمت نامتناهی شود...»

نستعلیق، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج.

۲۵۵ برگ، ۲۷ سطر، ۳۶ x ۲۲ سانتی متر، [شماره ۵۷۹]

(فقه - عربی)

درّ الحباء فی احوال الرضاع

علی اکبر بن محمد کلارستانی طبرسی، - زنده ۱۳۴۱ ق

متن مختصری در رضاع است که به دنبال آن جدول بزرگی در رضاع تنظیم شده است. در پشت طومار تقریظ مرحوم آخوند ملا محمد کاظم خراسانی خطاب به صاحب این رساله و جیزه آمده است که در ذیل ذکر شده است. این جدول که ۱۳ خانه در ۲۶ خانه است، موارد مختلف و گوناگون و انواع موردهای رضاع محرم و غیر محرم را به دقت بیان کرده است.

آغاز: «الحمد و بعد فيقول العبد المذنب علي اكبر بن محمد الطبري الكلارستاني عاملهما الله بلطفه الخفي ان هذه ورقة مشتملة على مسائل الرضاع المرسومة فيها الجداول لضبط المواضع على حسب نظري القاصر تسهيلاً للاحبة...»

انجام: «...و طريق معرفة كل حكم من المرتضع و اصوله و فروعه او رضاعه و من حاشية نسبة او رضاعه مع كل من المرضعة و الفحل و اصولهما و فروعهما و من في حاشية نسبتهما او رضاعهما يتضح برسم هذه الشكول و الصور»

نسخ، بی‌کا، زمان حیات آخوند خراسانی، تقریظی از مرحوم آخوند خراسانی بدین شرح در پشت طومار آمده است: «و بعد نظرت في هذه الورقة المشتملة على ابهامات مسائل الرضاع المرسومة فيها الجداول لبيان ضبط مواضع نشرها الحرمة فيها على وجه اوفى و طرز موجز تقرب اقصى التي ألفها جناب العالم العالم و الفاضل الكامل نخبة الافاضل و فخر الامائل و قرة عين الفحول الاوائل الولد الروحاني الشيخ علي اكبر كلارستاني المازندراني وفقه الله تعالى لما يحبه و يرضيه و جعل مستقبل امره خيراً من ماضيه، حرره الاحقر محمد كاظم الخراساني.»

يك برگ، ۴۸×۳۷ سانتی متر، [شماره ۶۵۹]

دستور اللغة (=الخلاص) (لغت - فارسی)

ابوعبدالله حسين بن ابراهيم نطنزی، ۹ - ۴۹۷ ق

لغت نامه ای مهم و ارزشمند در ترجمه لغات تازی به فارسی که به دو صورت معمولی و اوزان صرفی تألیف شده است، بدین صورت که وزن حرفی فَعَلَ یَفْعَل را آورده و افعالی که بدان اوزان آمده را به ترتیب حروف تهجی ذکر و ترجمه آن را در سطر زیری آورده، در بخش اول هم لغات را بدون هیچگونه وزنی به صورت مفرد و جمع ترجمه نموده است.

[الذریعه: ۸: ۱۶۵ - نسخه‌های خطی فارسی ۳: ۸۳ - کشف الظنون ۱: ۷۵۴ - مجلس

۱۹۲۷۳:۲]

نسخه حاضر از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

آغاز: «باب، فرس اسب، افراس ج - خیل البان، خیول ج... باب فعل یفعل هنأه الطعام یهنئه و یهنؤه و یهنأه... بگوارید بروی طعام، می‌گواردش»

انجام: «... ألج الیه بحاجته... أجده و أجده فی العمل نوکرد او را و بکوشید در کار، أجده السکین تیز کرد کارد را و أجدت المرأة علی زوجها سوگ داشت زن بر شوهرش...»

نسخ کهن عتیق، بی‌کا، حدود قرن هشتم هجری، عناوین شنگرف و پررنگ، متن عربی پررنگ و ترجمه بین سطور بخط ریز کهن، در هامش برخی صفحات تحشیه نویسی شده است، نام کتاب در یکی از صفحات به خط کهن و قدیمی در سرفصله است. جلد تیماج. ۸۰ برگ، ۱۸ سطر، ۱۴×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۵۶۲]

دلائل العباد علی طریق السداد فی شرح الارشاد (فقه - عربی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۱ - ۱۲۶۳ ق

کتاب بسیار مفصل در شرح «ارشاد الاذهان» علامه حلی (۷۲۶ ق) که در سیزده جلد از طهارت تا صید و ذباحت تنظیم شده است.

[الذریعه ۸: ۲۵۱ - مرعشی ۱۸: ۲۲۳ - مجلس ۳۶: ۲۷۰]

* نسخه حاضر بخشی از کتاب غصب و کتاب العطایا را در بردارد.

آغاز: «المقصد العاشر فی الغصب و فیه مطلبان الاول فی اسباب الضمان و هی ثلاثه احدها الاقلاف و ثانيها التسبیب و ثالثها الغصب و هو فی اللغة اخذ الشیء ظلماً...»

انجام: «... انما هو لاجل انه من العقود الجائزه لانها كذلك اتفاقاً و لیس شأن العقد اللازم... ثم لا یخفی علیک ما فی کلماتهم من القصور و الاجمال المخل فتنبه.»

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، در هامش نسخه تحشیه با امضای منه مد ظله آورده شده است. جلد تیماج قهوه‌ای.

۹۵ برگ، ۱۹ سطر، ۱۱×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۵۰]

دیوان حافظ

(شعر - فارسی)

شمس الدین محمد حافظ شیرازی، قرن ۸

[مجلس ۷: ۱۲۴ و ۲۵: ۴۰۰ - الذریعه ۹: ۲۲۲ - مشار فارسی ۲: ۲۲۹۲ - نسخه های

خطی فارسی ۳: ۲۲۷۶]

آغاز:

«الا یا ایها الساقی ادر کاساً و ناولها

که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلها»

انجام:

«بیا حافظ به جان این پند بشنو که گر از پا درآئی یا سرآئی»

نستعلیق، ملاصالح در قریه کلندلوس، بی تا، جلد تیماج قهوه ای.

۱۱۲ برگ، ۱۸ سطر، ۱۷×۲۲ سانتی متر، [شماره ۴۱۱]

دیوان اشعار

(شعر - فارسی)

یوسف خواجه بن سلیمان بیگ خواجه نوری

اشعاری که بخشی از آن در مصائب امام حسین و اصحابش می باشد، دیگر ابیات در

موضوعات مختلف سروده شده، در میانه برخی صفحات اشعاری به زبان مازندرانی نیز

آمده است. که مجموعاً بالغ بر ۱۰۰۰ بیت می شود.

آغاز:

«باز از نو داستانی سرکنم شرح حال شاه بی لشکر کنم

صبح عاشورا امام عارفین بعد راز خالق جان آفرین»

انجام:

«آن دل که گفتم بارها اندر غمت خون کردمش

امروز از صد بار ممنون کردمش

دل در درون سینه ام شد قطره نون از غمش

..... از دیده بیرون کردمش»

نستعلیق شکسته، مؤلف، بی تا، مهر بزرگ به شکل مدور قطره شکل با سجع «صح محمد یوسف» در چند برگ ابتدا و انتهای نسخه دیده می‌شود، جلد تیماج سیاه. ۵۱ برگ، سطور مختلف، ۲۰ × ۱۳ سانتی متر، [شماره ۴۶۵]

(شعر - فارسی)

دیوان صائب تبریزی

محمد علی بن عبدالرحیم صائب تبریزی، ۱۰۱۶ - ۱۰۷۷/۸۱ ق
[الذریعه ۵۶۹:۹ - نسخه‌های خطی فارسی ۲۳۹۱:۳ - مشار فارسی ۷۴۰: - دانشگاه تهران ۱۰۶۲:۹]

نسخه حاضر فرسوده است و از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

آغاز:

«غم همت بلندان نیست شوک پست فطرت را
که از خاریدن سر نیست پروا ناخن پا را»

انجام:

«این جواب آن غزل صائب که راغب گفته است
از جهان بیگانه شوگر آشنایی بایدت»

نستعلیق، بی کا، بی تا، جلد تیماج سیاه.

۱۱۵ برگ، ۱۵ سطر، ۲۰ × ۱۴ سانتی متر، [شماره ۵۶۸]

(شعر - فارسی)

دیوان محتشم کاشانی

کمال الدین محتشم کاشانی، ۹۱۳ - ۱۰۰۰ ق
[الذریعه ۹۷۲:۹ - مجلس ۵۳۰:۳۷ - نسخه‌های خطی فارسی ۲۵۱۴:۳ - ملی تهران ۴۴۳:۱]

* نسخه شماره ۵۶۹ و ۵۷۰ از انتها افتادگی دارد.

آغاز:

«باز این چه شورش است که در خلق عالم است
باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است»

نستعلیق، بی کا، بی تا، جلد تیماج سیاه.

۸۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۲ × ۱۲ سانتی متر، [شماره ۵۶۹ - ۵۷۰]

* نسخه شماره ۶۸۸ از ابتدا و انتها ناقص می باشد.

نستعلیق شکسته، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.

۷۵ برگ، ۱۳ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۶۸۸]

(شعر - فارسی)

دیوان مقبل

(احتمالاً) میرزا بزرگ نوری همدانی تهرانی - مقبل -، ۹- ۱۳۴۹ ق

مجموعه اشعاری است که در مرثی و مناقب سید الشهداء و حوادث جانگداز روز عاشورا سروده شده است.

* نسخه های شماره ۵۹۱ و ۷۸۷ از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

آغاز:

«که من بخانه خود آمدم بسوی شما علی به بستر خود خفته بود در ماوا
چه بود توسن حیدر که پرشتاب تر است چه مرکبی ز... سبک رکاب تر است»
انجام:

«روزی که سرحسین بر نیزه زدند مرغان هوا بدور او خیمه زدند

مرغان هوا و ماهیان دریا از بهر حسین سنگ بر سینه زدند»

نستعلیق، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، خطوط به صورت چلیا در قطع بیاض
نوشته شده است، جلد تیماج قهوه ای.

۸۵ برگ، سطور مختلف، (قطع بیاض) ۲۲×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۹۱ - ۷۸۷]

(شعر - فارسی)

دیوان

ناشناخته

اشعاری تاریخی و خیالی که با عناوین چون «رسیدن بدر و مشتری به ری و رسیدن
مهراب به ایشان»، «خطاب مشتری با صبا»، «آغاز داستان مهر و مشتری»... سروده شده
است.

نسخه حاضر از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

آغاز:

«چو گل زد جامهای خسروی چاک فکند افسر ز سر چون لاله بر خاک
شدند ارکان دولت یک بیک جمع چو شمع از پای تا سر غرفه در دمع»

انجام:

«فتاد آوازه این مژده در شهر تو گفتی شد جوان بار دگر...»

نستعلیق، بی‌کاف، بی‌تا، عناوین لاجوردی، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۴۵ برگ، ۱۲ سطر، ۱۸×۱۴ سانتی‌متر، [شماره ۲۰۳]

(اخلاق - فارسی)

ذخیره المعاد

نوروز علی بن محمد باقر فاضل بسطامی، ۱۲۲۷ - ۱۳۰۹ ق
کتابی مفصل در اخلاق، مواظ و ارشاد که در چند مقدمه و سی مجلس و یک خاتمه
تنظیم و در سال ۱۲۶۹ ق تألیف آن در مشهد مقدس پایان یافته است.

[الذریعه ۲۱:۱۰ - مشار فارسی ۲:۲۴۰۳]

آغاز: «بسمله نحمدک اللهم یا من ارشد الی منهج الصلاح والسداد و هدینا الی طریق
الفلاح والرشاد و جعل لنا العبادۃ و الانقیاد ذخیره یوم المعاد...»
انجام: «... فانه لایخیب علیه داع دعاه ربنا آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قنا
عذاب النار.»

نسخ جلی، بی‌کاف، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه عناوین موضوعات به
شنگرف آمده است، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج باسر.
۲۱۵ برگ، ۲۲ سطر، ۲۸×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۲۲]

(کلام - فارسی)

ذخیره المعاد

موسی بن شجاع الدین حسینی قزوینی
رساله متوسطی در اعتقادات عقاید شیعه امامیه که در یک مقدمه و دوازده باب و
یک خاتمه تنظیم شده است: مقدمه در شواهد وجوب معرفة الله ۱ - اثبات صانع ۲ -

صفات ثبوتیه ۳- صفات سلبیه ۴- عدل ۵- نبوت ۶- امامت ۷- معاد ۸- اعتقاد بما انزل الله الی النبی ۹- توبه ۱۰- امر به معروف و نهی از منکر...

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «ثناء جمیل نثار جمال محبوبیست که در صد هزار پرده غیرت مستور و عکس وجود اقدسش در مرایای موجودات غیر متناهیہ منعکس و مسطور است...»
انجام: «... باب در امر به معروف و نهی از منکر است و آن واجب است عقلاً و شرعاً به شرایطی که فقها و متکلمین در کتب خود ذکر کرده‌اند، اول آنکه آمر و ناهی عالم باشد...»

نستعلیق، بی کا، بی تا، جلد تیماج.

۲۰ برگ، ۱۵ سطر، ۱۷×۱۱ سانتی متر، [شماره ۴۵۹]

رساله عملیه شیخ محمد حسن نجفی (فقه - فارسی)

ابوطالب حسینی همدانی، قرن ۱۳

رساله عملیه مرحوم محمد حسن نجفی اصفهانی (۱۲۶۶ ق) صاحب جواهر الکلام که به جهت استفاده مقلدین فارسی زبان تهیه شده و امهات مسائل نماز، روزه، طهارت و... را در بر دارد.

نسخه حاضر شامل طهارت، صلوٰة و صوم می باشد.

آغاز: «بسمله چون جناب علامی فهامی مجتهد الزمانی شیخ المشایخ ملاذ الاسلام و المسلمین جناب شیخ محمد حسن نجفی سلمه الله تعالی رساله ای در مسائل طهارت و صلوٰة و صوم نوشته بودند...»

نستعلیق، یوسفعلی، ۱۲۶۵ ق در قریه کورکلا، واقف یوسفعلی بن ملا علی لاهوتی در

۱۲۶۷ ق، مهر بیضوی با سجع «عبدہ محمد تقی» در برخی برگها دیده می شود، جلد

تیماج سیاه.

۹۷ برگ، ۱۶ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۱۹۰]

رساله عملیه

(فقه - فارسی)

سید باقر

رساله‌ای مفصل در مباحث فقهی که برای استفاده مقلدین فارسی زبان تهیه شده و مباحث تفصیلی «صلوة» را در بر دارد، از نام کامل مؤلف اطلاعی به دست نیامد، احتمالاً به یکی از علمای منطقه تعلق دارد.

آغاز: «بسمله اینکه نماز منقسم می‌شود بواجب و مستحب و اول منقسم می‌شود به شش قسم، اول یومیه و دویم جمعه، سیم عیدین، چهارم آیات...»

انجام: «...و هرگاه متذکر شود بعد از اتیان بصیغه سلامی که مجزی از نماز است نماز صحیح است اتیان بسجده... همچنین است حال در تشهد منسی و در رکعت آخر. تمت.»

نستعلیق، قلیچ خان بن الله ویردی ساکن قریه خنچی، در ۱۲۴۵ ق در حجره ملا محمد مقدس و ملا رجب علی و معصوم و ملا مومن، واقف... با مهر بیضوی با سجع «عبدہ الراجی رجیلی» عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۶۵ برگ، ۱۲ سطر، ۱۸×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۱۹۴]

الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية

(فقه - عربی)

شهید ثانی، زین الدین بن علی بن احمد عاملی، ۹۱۱-۹۶۶ ق

[الذریعه ۱۱: ۲۹۰ - مرعشی ۳۶۲: ۱ - مجلس ۳۴۲: ۱۰ - مشار عربی: ۴۹۶ - امام

صادق قزوین ۱: ۱۳۸]

* نسخه شماره ۴۸ کامل است و هر دو جلد را در بر دارد.

آغاز (جلد اول): «الحمد لله الذی شرح صدورنا بلمعة من شرایع الاسلام کافیه فی

بیان الخطاب و نور قلوبنا من لواجم دروس الاحکام...»

انجام (جلد دوم): «... علیه ای علی المذکور المدلول علیه بالفعل و علی تصنیف

الکتاب و ان کان اسمه مؤثناً... آخر کلام المصنف و نحن نحمد الله تعالی علی توفیقه»

نسخ جلی، محمد نبی بن اسماعیل نوری دینائی، ۱۲۷۲ ق، واقف محمد نبی با تولیت خود

در ۱۲۷۲ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای ساده.

۱۸۵ برگ، ۲۴ سطر، ۳۱×۲۱ سانتی‌متر، [شماره ۴۸]

* نسخه شماره ۴۹، ۱۷۶ و ۱۷۷ کامل است و هر دو جلد را در بر دارد.

نسخ - نستعلیق، حسن بن محمد رفیع کلارستانی در صفر ۱۲۷۴ ق (جلد اول) و ۱۲۷۲ ق (جلد دوم)، (شماره ۴۹)، بی کا، بی تا (شماره های ۱۷۶ و ۱۷۷) عناوین و خطوط شنگرف، جلد گالینگور سرخ.

۲۸۵ برگ، سطور مختلف، ۳۵×۲۲ سانتی متر، [شماره ۴۹، ۱۷۶ و ۱۷۷]

* نسخه های شماره ۵۰، ۵۸، ۷۷ و ۸۲ جلد دوم از کتاب را در بر دارد.

نسخ - موسی بن نادر علی حوزی، ۱۲۴۹ ق، واقف نرگس بانو با تولیت محمد سعید ۱۲۶۵ ق (شماره ۵۰)، محمد امین بن محمد حاجی حسینی استرآبادی، ۱۰۹۲ ق (شماره ۵۸)، بی کا و بی تا (شماره ۷۷)، محمد ابراهیم بن محمد حسین، رجب ۱۲۳۲ ق با تملک ملا احمد بن ملا محمد شریف نوری در برگ اول (شماره ۸۲)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه ای با ترنج بزرگ و باسر.

۲۱۰ برگ، ۱۹ تا ۲۱ سطر، ۳۴×۲۱ سانتی متر، [شماره ۵۰، ۵۸، ۷۷، ۸۲]

* نسخه های شماره ۵۱، ۶۰، ۶۷، ۷۱ و ۷۲ کامل و جلد اول کتاب را در بر دارد.

نسخ - نستعلیق، یحیی بن عبدالله قزوینی ساکن ساری، رجب ۱۲۳۸ ق (شماره ۵۱)، محمد امین بن محمد حاجی حسینی استرآبادی، رجب ۱۰۸۹ ق (شماره ۶۰)، سید مراد بن محمد نبی قارنی، ۱۱۰۷ ق با تملک علیرضا بن میرزا ابوالحسن سرکشیک خامس آستانه مقدسه در ۱۲۹۰ ق (شماره ۶۷)، محمد حسین بن ملا محمد رودشتینی من بلوک دار السلطنه اصفهان (شماره ۷۱)، شکرالله بن عبدالله مازندرانی نوری، ۱۲۵۸ ق (شماره ۷۲)، در هاشم نسخه ها تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه ای با ترنج.

۲۱۵ برگ، سطور مختلف، قطع ها مختلف، [شماره ۵۱، ۶۰، ۶۷، ۷۱ و ۷۲]

* نسخه شماره ۷۸ و ۷۹ از انتها افتادگی دارد.

نسخ، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد گالینگور سرخ.

۳۱۰ برگ، ۱۹ سطر، ۲۹×۲۰ سانتی متر، [شماره ۷۸ و ۷۹]

* نسخه شماره ۸۰ جلد اول و کامل است.

نسخ، رضی بن محمد شفیع جرفادقانی، ۱۰۱۹ ق، واقف مشهدی محمد با تولیت سید صالح معروف به سید آقا در ۱۲۹۹ ق با مهر مربع با سبع «علی مع الحق و الحق مع علی»، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه ای.

۱۲۵ برگ، ۲۷ سطر، ۲۹×۱۸ سانتی متر، [شماره ۸۰]

روضه الصفا فی سیره الانبیاء و الملوك و الخلفاء (تاریخ - فارسی)

محمد بن خواند شاه بن محمود خوارزمشاهی - میرخواند - ، - ۹۰۳ ق
تاریخ مفصل و عمومی از ابتدای خلقت تا عصر مؤلف که در یک مقدمه و هشت
جلد و یک خاتمه (جلد هفتم و خاتمه توسط خواند میر نوّه مؤلف) تنظیم شده است.
[الذریعه ۲۹۶:۱۱ - مرعشی ۴:۷ - مجلس - ۲۵۷:۶ و ۴۴۱:۲۵ - نسخه‌های خطی
فارسی ۴۱۵۳:۶ - مشار فارسی ۲۷۰۶]

نسخه حاضر جلد اول و کامل می‌باشد و تنها چند برگ از ابتدا و انتها افتاده است.
آغاز: «... مقدمه، بر هوشمندان صاحب خبرت پوشیده نماند که علم تواریخ متضمن
فوائد بسیار است و ایراد مجموع آنها موجب اطناب و اکثار اما بحکم ما لایدرک کله...»
نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم نسخه تحشیه‌نویسی شده است،
جلد تیماج قهوه‌ای.
۲۲۵ برگ، ۲۵ سطر، ۱۸×۳۰ سانتی‌متر، [شماره ۱۳۶]

ریاض الفتیان فی شرح نصاب الصبیان (لغت - فارسی)

ابن حسام، نظام الدین بن کمال بن جمال بن حسام هروی، قرن ۸
شرحی گزارش گونه از «نصاب الصبیان» ابونصر فراهی هروی (۶۴۰ ق) است که در
بین سالهای ۷۳۷ تا ۷۹۰ ق نگاشته است.

[الذریعه ۳۳۳:۱۱ - نسخه‌های خطی فارسی ۱۹۸۶:۳ - کشف الظنون ۱۹۵۴:۲ -
دانشگاه تهران ۳۳۶۳:۱۳]

آغاز: «سپاس بی قیاس مرقادری را که اساس حیوة اناس را بر معرفت نهاد و صلوات
بر پیغمبر را که خاتم رسل انبیاست و بعد بدانکه نصاب صبیان نسخه پسندیده و...»
انجام: «... بمعنی المفعول فی العلوق من باب علم یعنی آویختن و علیقه توبره است و
هر که را از برای کاری فرستد.»

نستعلیق، بی‌کا، صفر ۱۲۵۴ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۲۵ برگ، ۱۶ سطر، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۵۳۲]

رياض المسائل فى تحقيق الاحكام بالدلائل (= شرح كبير) (فقه - عربى)
سيد على بن محمد على حائرى طباطبائى، ۱۱۶۱ - ۱۲۳۱ ق
شرح مزجى معروف بر كتاب «مختصر النافع» محقق حلى (۶۷۶ ق) است كه در
مقابل شرح مختصر «مختصر النافع» از همين مؤلف «شرح كبير» نيز ناميده مى شود.
[الذريعه ۳۳۶:۱۱ - مرعشى ۲۸۱:۶ - مجلس ۱۸:۱۵ و ۳۵۶:۲۵ - امام صادق قزوین
۱۴۱:۱ - مشار عربى: ۵۰۱]
* نسخه شماره ۴۴ كامل است.

نسخ، هادى استرآبادى، ۱۲۴۲ ق، جلد تيماج سياه با ترنج باسر.
۱۹۵ برگ، ۳۲ سطر، ۳۰×۲۱ سانتى متر، [شماره ۴۴]

* نسخه شماره ۴۵ كامل است و از كتاب التجارة تا كتاب اللعان را در بردارد.
نسخ، ابوالقاسم بن ملاعلى الريزى، ۱۲۵۹ ق، واقف اسماعيل ناطرى در ۱۲۶۳ ق با مهر
بيضوى با سجع «عبد الخاطى على رضا»، عناوين و خطوط شنگرف، جلد تيماج سياه با
ترنج بزرگ.
۱۹۲ برگ، ۲۹ سطر، ۳۰×۲۰ سانتى متر، [شماره ۴۵]

* نسخه شماره ۴۶ جلد پنجم و كامل مى باشد.
نسخ، بى كا، بى تا، واقف اسماعيل ناطرى در ۱۲۶۳ ق با مهر بيضوى با سجع «عبد
الخاطى على رضا» عناوين و خطوط شنگرف، جلد تيماج سياه با ترنج بزرگ و باسر.
۲۱۲ برگ، ۲۹ سطر، ۳۰×۲۰ سانتى متر، [شماره ۴۶]

* نسخه شماره ۴۷ كامل از كتاب زكوة تا جهاد را در بردارد.
نسخ، بى كا، بى تا، واقف اسماعيل ناطرى من جمله قراء كلارستاق در ربيع الثانى ۱۲۶۳ ق
با مهر بيضوى با سجع «عبد الخاطى على رضا» عناوين و خطوط شنگرف، جلد تيماج
سياه با ترنج بزرگ و باسر.
۱۸۵ برگ، ۳۰ سطر، ۳۱×۲۱ سانتى متر، [شماره ۴۷]

* نسخه شماره ۱۶۳ از ابتدای كتاب صلوة تا صلوة مسافر ادامه دارد.

نسخ، عبدالله بن ابوالحسن بن محمد علی نوری، ۱۲۵۶ ق، واقف بانو شهربانو در ۱۲۶۳ ق با مهر بیضوی با سجع «عبد الخاطی علی رضا»، عنوانی و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه با ترنج زیبا.
۱۹۵ برگ، ۲۲ سطر، ۱۵×۲۲ سانتی‌متر، [شماره ۱۶۳]

زاد المعاد

(ادعیه - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
کتاب مفصل در آداب و اعمال سال و ادعیه در زمانهای معهود که به گفته صاحب الذریعه بالغ بر ۱۵۰۰۰ سطر می‌شود، مؤلف این اثر را به نام سلطان حسین صفوی در سال ۱۱۰۷ ق نگاشته است.

[الذریعه ۱۱:۱۲ - مرعشی ۴۱:۱ - مجلس ۲۷۴:۳۵ - امام صادق قزوین ۱:۱۴۴]

* نسخه شماره ۳۹، ۴۳۸، ۴۳۹ و ۴۴۰ از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله الذی جعل العبادة وسیلة لنیل السعادة فی الآخرة...»

انجام: «... این شکسته را به دعای رحمت و مغفرت یاد کنند.»

نسخ جلی، میرمحمد بن اسماعیل حسینی، بی تا، (شماره ۳۹)، عباس بن عبدالرحیم کجوری، ۱۲۳۶ ق بحسب خواش کربلانی علی مقدس ساکن قریه فیروزکلا کجور (شماره ۴۳۸)، محمد نبی بن عبدالعلی دینائی، ۱۲۵۹ ق (شماره ۴۴۰)، واقف (شماره ۴۴۰) کاتب رساله در ۱۲۵۹ ق با مهر بیضوی با سجع «الراجی الی الله عبدالمحمد»، عناوین و علائم و ترجمه ادعیه شنگرف، صفحات مجدول مرصع، جلد روغنی زیبا.

۱۸۵ برگ، ۱۷ سطر، ۱۵×۲۱ سانتی‌متر، [شماره ۳۹، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰]

* نسخه‌های شماره ۲۸۹، ۳۱۱ و ۴۴۴ یک برگ از ابتدا و چند برگ از انتها افتادگی دارد و شماره ۴۴۴ کامل است.

نسخ جلی زیبا، بی کا، بی تا، (شماره‌های ۲۸۹ و ۳۱۱)، بی کا، ۱۲۷۱ ق (شماره ۴۴۴)، صفحات مجدول مرصع، ترجمه‌های فارسی دعاها شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد روغنی نفیس.

۱۸۵ برگ، ۲۴ سطر، ۱۳×۱۹ سانتی‌متر، [شماره ۲۸۹، ۳۱۱، ۴۴۴]

* نسخه‌های شماره ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۵ و ۴۴۶ برخی از ابتدا و انتها افتادگی دارند.

نسخ، بی‌کا، بی‌تا، (شماره ۴۴۱ و ۴۴۲)، سید ابوالحسن تنکابنی، ۱۲۵۸ ق در قریه جوارده از محال دار المرز گیلان و مازندران (شماره ۴۴۳)، بی‌کا، ۱۲۴۶ ق (شماره ۴۴۶)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، واقف سکنیه خانم دختر زین‌العابدین مختاری براری در ۱۳۱۰ ق، ملا خدابخش (شماره ۴۴۶)، جلد تیماج سیاه.

۱۵۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۵ و ۴۴۶]

* نسخه شماره ۵۸۰ از ابتدا افتادگی دارد.

نسخ و نستعلیق خوش، محمد رضا بن بابا خان مودب قزوینی، ۲۵ ذیحجه ۱۱۴۸ ق حسب الفرموده اخ الاعز الاكرم الاورع الاتقى كهف الجامع و العمار حاجی مولانا محمد، نسخه ارزشمند و زیباست، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
۱۳۵ برگ، ۱۹ سطر، ۱۹×۱۴ سانتی‌متر، [شماره ۵۸۰]

زبدة الاصول

(اصول فقه - عربی)

بهاء‌الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۷ - ۱۰۳۰ ق

رساله‌ای متوسط در بیان مبانی و قواعد و اصول فقه که در پنج منهج نگاشته شده و از همان اوان مورد توجه اصولیین و فضلا واقع و شروح و حواشی متعددی بدان نوشته شده است.

[الذریعه ۱۹: ۱۲ - مجلس ۲۲۷: ۱۱ و ۲۴۲: ۲۵ - مشار عربی ۵۰۴ - مرعشی ۵۹: ۱]

آغاز: «ابھی اصل یتنی علیه الخطاب و اولی قول ینتهی الیه اولو الالباب...»

انجام: «...و الزم ما هو اقرب الی التقوی و الحمد لله علی نعمائه و الصلوة علی سید

انبیائه و اشرف اولیائه.»

نسخ، علی بن اسمعیل، رمضان ۱۲۵۷ ق، واقف شهربانو و شرف نساء ساکنین قریه میچکار از قراء کلارستاق، ۱۲۶۵ ق با مهر بیضی با سجع «عبد الخاطی علی رضا»، عناوین و خطوط شنگرف، هامش صفحات اولیه تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۵۵ برگ، ۷ سطر، ۱۹×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۴۹۷]

(تفسیر - عربی)

زبدة البیان فی براهین احکام القرآن

احمد بن محمد اردبیلی، - ۹۹۳ ق

تفسیر آیه‌های قرآن است به ترتیب کتابهای فقه که در آن تنها احکام وارده در شریعت از طریق قرآن به طور استدلالی بیان شده است.

[الذریعه ۱۲: ۲۱ - مشار عربی: ۶ - دایرة المعارف اسلامی ۱: ۱۲۷]

نسخه حاضر از ابتدا تا بخشی از کتاب القضا و الشهادات را در بر دارد.

آغاز: «بسمله اعلم ان هیهنا فائدة لا بد قبل الشروع فی المقصود من الاشارة اليها وهی ان المشهور بین الطلبة انه لا يجوز تفسیر القرآن بغير نص...»

انجام: «... الرابعة عشر و من اظلم ممن کتم شهادة عنده ... ای ما یوجد اظلم من کاتم شهادة حاصلة عنده من الله او یکتتمها من الله بحیث لا یقولها عند الطلب...»

نسخ، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخ تصحیح و تحشیه شده است، مهر بیضوی با سجع «عبدہ الراجی ابوطالب» در صفحات متعددی دیده شود، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۳۵ برگ، ۲۵ سطر، ۱۸×۳۰ سانتی‌متر، [شماره ۱۴۵]

(صرف - عربی)

الشافیه

ابن حاجب، ابو عمرو عثمان بن عمر مصری، - ۶۴۶ ق

رساله‌ای مختصر و مشهور در علم صرف که پس از «الکافی» مؤلف نگاشته شده و بسیار مورد توجه ادیبان، قراء و حواشی و شروح بسیاری بدان نوشته شده است.

[مرعشی ۱: ۱۲۸ - مجلس ۱۴: ۲۴۰ و ۲۵: ۴۱۹ - کشف الظنون ۲: ۱۰۲۰ - معجم سرکیس ۱: ۷۱]

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اما بعد فقد سألتنی من لا یسعنی مخالفتہ ان الحق بمقدمتی فی الاعراب مقدمة فی التصریف...»

انجام: «... و اما الحروف فلم یکتب منها بالیاء غیر علی و بلی و الی و حتی.»

نسخ جلی، سلطان محمد بن خان محمد خلخالی، رمضان ۱۰۶۳ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۸۵ برگ، ۸ سطر، ۱۱×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۴۹۶]

شرايع الاسلام فى مسائل الحلال والحرام (فقه - عربى)

نجم الدين جعفر بن حسن حلى - محقق اول -، ۶۷۶ ق

کتاب بسیار معروف و گرانسنگ در فقه شیعه که از زمان تألیفش تا حال مطمح نظر فقها و مجتهدین بوده و شروح و حواشی و تعلیقه‌های بسیاری بر آن نوشته شده است.

[الذریعه ۴۷:۱۳ - مرعشى ۲۳۲:۱ - مجلس ۴۱۶:۲۵ - مشار عربی ۵۳۵:۴ - امام

صادق قزوین ۱۴۹:۱]

* نسخه‌های شماره ۴۳، ۵۵، ۷۳ و ۷۵ کامل است.

آغاز: «اللهم انی احمدک حمداً یقل فی انتشاره حمد کل حامد و یضمحل بانتشاره

جحد کل جاحد...»

انجام: «... لان میراثه لهم على الاصح و حیث اتینا بما قصدناه و فینا بما وعدناه

فلنحمد الله...»

نسخ، محمد بن فخرالدین احمد انباری، سلخ شوال ۱۰۶۳ ق (شماره ۴۳)، محمد صالح

الاردکانی، ربیع الاول ۱۰۵۰ ق در دارالعباده یزد (جلد اول) و کامران بن محمد

الاردکانی، ۱۰۶۲ ق (جلد دوم) (شماره ۵۵)، عبدالکریم بن حاج محمد بن عبدالکریم،

جمادی الاول ۱۰۲۳ ق در دارالفضل شیراز (شماره ۷۳)، عبدالرزاق بن محمد بن عبدالله

فیروز آبادی، ۲ جمادی الاول ۱۰۵۲ ق (شماره ۷۵)، تملک محمد علی هزار جریبی در

برگ آخر (شماره ۴۳) دیده می‌شود، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و

تصحیح شده است، جلد تیماج.

۲۰۲ برگ، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف، [شماره ۴۳، ۵۵، ۷۳ و ۷۵]

* نسخه‌های شماره ۵۴ و ۶۸ از انتها چند برگ افتادگی دارد.

نسخ، بی‌کا، بی‌تا، وقف در سال ۱۳۰۶ ق (شماره ۵۴)، واقف (شماره ۶۸)، حیدر علی با

مهر بیضوی با سجع «عبد حیدر علی» در این شماره تملکی با مهر بیضوی با سجع «توکل

علی الله عبده محمد شریف» دیده می‌شود. عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه

تحشیه نویسی و تصحیح شده است.

۱۶۵ برگ، ۲۳ و ۱۹ سطر، اندازه‌های مختلف، [شماره ۵۴ و ۶۸]

* نسخه‌های شماره ۶۹ و ۵۹ کامل و جلد اول را در بردارند.

نسخ، ملا بابای بالا دهی، ۱۰۵۷ ق، واقف... در جمادی الثانی ۱۲۶۵ ق (شماره ۶۹)،
عناوین و خطوط شنگرف، نام محمد بن ملا عبدالکریم شیخ الاسلام کلارستانی با تاریخ
۱۲۵۸ ق در برگ آخر دیده می‌شود، (شماره ۶۹)، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج.
۱۳۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۸×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۵۹ و ۶۹]

* نسخه‌های شماره ۸۱، ۸۳ و ۸۴ کامل و از ابتدا افتادگی و شماره ۷۶ از انتها افتادگی

دارد.

نسخ، میراسدالله بن میرمحمد رضا نمدی (قریه مس قراء دابو)، ۲۷ ذیحجه ۱۲۲۷ ق،
(شماره ۸۱)، بی‌کا، بی‌تا، (شماره ۷۶)، بی‌کا، ۲۹ شوال ۱۰۸۶ ق (شماره ۸۳)، بی‌کا،
۱۲۳۰ ق (شماره ۸۴)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
اوراق مختلف، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف، [شماره ۸۱، ۸۳، ۸۴ و ۷۶]

* نسخه‌های شماره ۱۱۸ کامل و ۱۷۳، ۱۷۴ و ۱۷۵ از انتها افتادگی دارند.

نسخ، ولیجان بن آقا جان بیگ زماندار مازندرانی در بلدة طیه مشهد (شماره ۱۱۸)، بی‌کا،
بی‌تا، (شماره‌های ۱۷۳ و ۱۷۴ و ۱۷۵) عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
۱۴۵ برگ، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف، [شماره‌های ۱۱۸، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵]

(نحو - عربی)

شرح الفیه ابن مالک

ابن عقیل، بهاء‌الدین عبدالله بن عبدالرحمن آمدی مصری، - ۷۶۹ ق
شرح مختصر و معروفی بر الفیه ابن مالک اندلسی (۶۷۲ ق) که در آن به شرح و تفسیر
مشکلات و مبهمات لفظی و معنوی متن پرداخته شده است.
[مجلسی ۲۴۹:۲۶ - الفبائی آستان قدس: ۳۲۴ - مشار عربی: ۵۴۱ - معجم سرکیس
[۱۸۷:۱]

آغاز: «بسم‌له قال محمد هو ابن مالک... و کلمة بها کلام قد یؤم الکلام المصطلح علیه
عند النحویین عبارة عن الفظ المفید فائدة یحسن السکوت علیها...»
انجام: «... فانه یجب فکه نحو احببت بزید الی و اشدد بیاض و جهد الثانی حلم فانهم
التزموا ادغامه باجماع.»

نسخ، ابوالقاسم بن یوسف بن علی اکبر کلارستانی، ۱۳۰۰ ق، طهران مدرسه ام السلطان ناصرالدین شاه، عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۵۱ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۴۰۳]

شرح الانموذج

(نحو - عربی)

جمال‌الدین محمد بن عبدالغنی اردبیلی، - ۶۴۷ ق
شرح معروفی است با عناوین «قال - اقول» بر کتاب «الانموذج» جاراالله زمخشری (۵۳۸ ق) که به نام «علاء الدین احمد بن عماد الدین مفضل کاشی» تقدیم شده است.
[الذریعه: ۱۱۵: ۱۳ - مسجد اعظم: ۲۳۷ - آستان قدس ۱۲: ۱۳۱ - الفبائی آستان قدس: ۳۲۵]

* نسخه شماره ۱۵۳ کامل است.

آغاز: «الحمد لله الذي جعل العربية مفتاح البيان و صيورها آلة يحترز بها عن الخطاء في اللسان و قوم بسببها المنطق الذي هو مميّز الانسان و ...»
انجام: «... و ذلك لانه شأن اسس على الاستعداد و اني يتيسر الترقى فيه الالمن ابتلى بشر صحبته الاضداد عصمتنا الله... بلطفه كيد نحورهم.»

نسخ، علی پناه بن اسماعیل کلارستانی، ۱۲۴۸ ق، عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج سیاه.
۱۶۵ برگ، ۱۱ سطر، ۱۶×۱۱ سانتی متر، [شماره ۱۵۳]

* نسخه‌های شماره ۳۷۴ و ۳۷۵ کامل هستند.

نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۳۷ ق (شماره ۳۷۴)، بی‌کا، ۱۲۴۵ ق (شماره ۳۷۵)، عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج.
۱۳۵ برگ، ۱۲ سطر، ۱۷×۱۰ سانتی متر، [شماره ۳۷۴ و ۳۷۵]

* نسخه‌های شماره ۶۰۰ و ۶۸۲ کامل است.

نستعلیق، بی‌کا، ربیع الاول ۱۱۹۴ ق، عناوین و خطوط شنکرف، در هامش نسخه تصحیح شده است، مهر بیضوی با سجع «محمد شفیع الحسینی» در برگ اول دیده می‌شود، جلد تیماج قهوه‌ای.

۹۵ برگ، ۱۶ سطر، ۱۶×۱۱ سانتی متر، [شماره ۶۰۰ و ۶۸۲]

(اعتقادات - فارسی)

شرح باب حادی عشر

ناشناخته

رساله مفصل در شرح و ترجمه کتاب «الباب الحادی عشر» اثر علامه حلی (۷۲۶ق) که در چند باب و هر باب در چند فصل تنظیم شده است.

نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «تذنیب بدانکه خلافت میان علما در اینکه معرفت اصول دین بدلیل می‌باید حاصل شود یا تقلید کافی است و جناب شیخ الاسلام و المسلمین شیخ بهاء الدین محمد رحمه الله در زبدة الاصول...»

انجام: «تمام شد آنچه در این شرح مطلوب بود... بوحدانیت تو و رسالت پیغمبر تو و خلافت اولیاء تو معترفم بر بیچارگی من در روز درماندگی تم»

نسخ زیبا، محمد تقی بن حاجی ابول بهبانی، شانزدهم ربیع الثانی ۱۲۵۷ق، مالک کتاب و استکتاب کننده حسین بن محمد باقر بهبانی، عناوین و خطوط سنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۶۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۲×۱۵ سانتی متر، [شماره ۲۱۸]

(هیئت - فارسی)

شرح بیست باب

مظفر بن محمد قاسم گنابادی، - زنده ۱۰۲۴ق

شرح مفصل و دقیقی است بر «بیست باب» نظام الدین عبد العلی بیرجندی (۹۳۴ق) که در علم معرفت تقویم نگاشته شده و در سال ۱۰۰۵ق و با نام شاه عباس اول (۹۹۵-۱۰۳۷ق) پایان یافته است.

[الذریعه ۱۳: ۱۳۱ - مرعشی (شماره ۶۹۲۹) - نسخه‌های خطی فارسی ۱: ۳۱۴ - دانشگاه تهران ۴: ۹۰۵ - آستان قدس ۱۰: ۶۸]

آغاز: «بسمله، حمد و ثنای بی ریب و ریا قدیری را سزاست که کلک صنعت او اوراق افلاک را بر مقتضای انا زینا السماء الدنیا بزینة الکواکب بارقام ثوابت و...»

انجام: «...اینقدر که مصنف ایراد نموده و ما الحاق کردیم در معرفت اختیارات این کافیت و زیاده از این بتطویل می انجامد والله خیر الواقین تمت عبارة المصنف...»
 نستعلیق شکسته زیبا، بی کا، ۱۲۳۵ ق، عناوین و خطوط و علائم و اشکال شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، مهر بیضوی واقف با سجع «عبدہ الراجی حیدر علی» در برگ اول آمده است، جلد تیماج سیاه.
 ۱۶۹ برگ، ۱۶ سطر، ۱۸×۱۳ سانتی متر، [شماره ۳۵۸]

شرح تجرید الاعتقاد (کلام - عربی)

علاءالدین علی بن محمد قوشچی، - ۸۷۹ ق
 شرح مزجی مفصلی بر «تجرید الاعتقاد» خواجه نصیرالدین طوسی (۶۷۲ ق) که به نام «ابوسعید گورکانی» در سال ۸۷۳ ق تألیف شده است، مؤلف که خود از اعظم اهل سنت است سعی بسیاری در نقد و رد آراء و نظرات کلامی شیعی بکار برده است.
 [مرعشی ۵۱:۳ - امام صادق قزوین ۱۵۲:۱ - مسجد اعظم: ۲۳۹ - آستان قدس ۱۸۶:۱۱ - ۱۸۷]

* نسخه شماره ۲۴۴ از ابتدا افتادگی دارد و بخش جواهر و اعراض را در بر دارد.
 آغاز: «وکذا الحال و العرض و قد مرّ ان العرض هو الحال فی الموضوع و الحال قدیکون لا فی موضوع کالصورة فالحال اعم مطلقاً...»
 انجام: «...بل سترها و یکرد اظهارها ثم انه فرض کفایته لا فرض عین فاذا قام به قوم سقط عن الآخرين و اذا ظن کل طایفه انه لم یقم به الآخر اثم الكل بترکه تمت.»

نسخ معرب کهن، حسین بن محمد، چهارشنبه ۲۲ ربیع الثانی ۸۹۴ ق، در دارالسلطنه شیراز در مدرسه دارالصفاء سلطانی (مدرسه امیر بن ابراهیم سلطان)، نسخه عتیق و نفیس و ارزشمند، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش صفحات نسخه تصحیح و تحشیه بسیار دیده می شود، مهر بزرگ بیضوی با سجع «افوض امری الى الله الغنی عبدالحسین الحسینی» در برگ آخر دیده می شود، جلد تیماج سیاه.
 ۱۸۵ برگ، ۲۸ سطر، ۲۳×۱۳ سانتی متر، [شماره ۲۴۴]

* نسخه شماره ۲۴۷ کامل و مبحث جواهر و اعراض را در بر دارد.

آغاز: «المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فيه فصول الاول فی الجواهر قدّم
مباحثها علی مباحث الاعراض...»

نستعلیق نازیبا، بی‌کا، ۱۲۴۵ ق، عناوین و خطوط شنگرف، مهر بیضوی با سجع «عبد
الراجی الخاطی محمد» در برگ اول دیده می‌شود، جلد تیماج.
۱۲۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۷×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۲۴۷]

* نسخه شماره ۲۴۸ (جلد دوم) و از ابتدا افتادگی دارد.

نستعلیق کهن و جدید، محمد علی بن ملاکل بابا نوری، رمضان ۱۲۴۴ ق (بخش نو نویسی
شده)، بخش اعظم نسخه نو نویسی شده و قسمت کوتاه اول کهن و عتیق و حدود قرن ۹
قمری تعلق دارد، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش صفحات کهن تحشیه شده است.
۱۶۵ برگ، ۲۰ سطر، ۲۳×۱۳ سانتی‌متر، [شماره ۲۴۸]

* نسخه شماره ۲۴۹ کامل و مباحث جواهر و اعراض کتاب را در بر دارد.

نستعلیق، ابراهیم بن بهادر ملقب به آقا بابا کجوری پنچکرستاقی ایلواشمی، ۱۲۲۲ ق،
واقف زهرا بانو دختر ملا ابراهیم، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج
سوخت باسر.
۱۴۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۷×۱۴ سانتی‌متر، [شماره ۲۴۹]

* نسخه‌های شماره ۴۱۷ (المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض) و ۴۱۸ (المقصد
الثالث فی اثبات الصانع ...) کامل می‌باشد.

نستعلیق، بی‌کا، قرن ۱۰ ق (شماره ۴۱۷)، محمد حسین بن محمد محسن مشهور به تاج،
۱۱۲۸ ق (شماره ۴۱۸)، واقف شهربانو و شرف نساء ۱۲۶۵ ق با مهر بیضوی با سجع
«عبد الخاطی علی رضا» (شماره ۴۱۸)، یک سوم از شماره ۴۱۷ نو نویسی شده است،
عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج.
صفحات مختلف، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف، [شماره ۴۱۷ و ۴۱۸]

(صرف - عربی)

شرح التصریف

سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی، ۷۱۹-۷۹۳ ق

شرحی معروف و مفصل بر کتاب «العزّی فی التصریف» نگاشته عبدالوهاب بن

ابراهیم زنجانی (۶۶۰ ق) که در شهر «فریومد» در سال ۷۳۸ ق در نوزده سالگی مؤلف پایان یافته است.

[مرعشی ۱۳۶:۱ - امام صادق قزوین ۳۳۶:۱ - مجلس ۴۸۹:۳۸ - آستان قدس ۱۲:۱۴۰]
* نسخه شماره ۳۴۸، ۳۵۰، ۳۵۱ و ۳۵۲ کامل هستند.

آغاز: «ان روی زهر تخرج فی ریاض الکلام من الاکمام و ابهی خبر یحاک بینان البیان و اسنان الاقلام...»

انجام: «... و انطلاقة واحدة للمرة و حسنة او قبيحة و نحوها لنوع و كذلك البواقی.»

نسخ، عبدالرحیم دونایی نوری، محمد قلی بن ظهیر تنکابنی، ۱۲۶۶ ق، «در مدرسه العلامة انعام ذوالعز و الاحترام استاد مکرم و قبله گاه معظم اعنی آقایی آقا محسن آقا»، شعبان ۱۲۲۵ ق، خطوط و عناوین شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیار آمده است.
۱۲۱ برگ، ۱۳ سطر، ۲۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۳۴۸، ۳۵۰، ۳۵۱ و ۳۵۲]

* نسخه های شماره ۶۰۵، ۴۸۳، ۴۹۰ و ۴۹۱ کامل و ۵۲۸ ناقص می باشند.

نستعلیق، محمد تقی، ۱۳۲۸ ق بخواهدش شیخ ابوطالب (شماره ۶۰۵)، ابراهیم بن محمد صالح بیک لواسانی، ۱۲۲۷ ق (شماره ۴۸۳)، محمد تقی بن... علی، ۱۲۴۱ ق (شماره ۴۹۰)، بختیار ارجمندی، ۱۲۸۳ ق (شماره ۴۹۱)، بی کا، بی تا، (شماره ۵۲۸)، جلدها تیماج سطور و اندازه های مختلف، [شماره های ۶۰۵، ۴۸۳، ۴۹۰، ۴۹۱ و ۵۲۸]

شرح تهذیب المنطق

(منطق - فارسی)

جمال الدین محمد بن محمود حسینی شهرستانی، قرن ۱۰

رساله ای متوسط در ترجمه و شرح مزجی، کتاب «تهذیب المنطق» نوشته سعد الدین مسعود تفتازانی (۷۹۳ ق) که در زمان تحصیل آن را نگاشته است، به گزارش استاد احمد منزوی این رساله جز در نام نگارنده درست با شرح فارسی تهذیب «ملا عبدالله یزدی» برابر است و بدین جهت مرحوم شیخ آقا بزرگ در «الذریعه» ترجیح داده آن را ترجمه حاشیه ملا عبدالله یزدی بدانند.

[مرعشی ۱۴:۱۶۳ - الذریعه ۳:۱۶۴ - مشار فارسی: ۱۰۱۳ - فهرست نسخه های

فارسی ۱۴۹۹:۲]

* نسخه شماره ۴۶۴ کامل است

آغاز: «سپاس بیحد و قیاس حکیمی را سزد که زبان را منطق فصیح و دلرا طریق تصور حق و تصدیق صحیح کرامت فرمود و درود نا معدود سیدی را...»
انجام: «... واصل شود بمطلق صدق بطریق حق و هذا بالمقاصد اشبه یعنی آنچه مذکور شد در ثامن از رووس ثمانیه بمقاصد اشبه است و این ظاهر شد از بیان مذکور.»
نسخ، محمد علی بن ابراهیم، شعبان المعظم ۱۲۶۱ ق، خطوط شنگرف، در هاشم برخی صفحات تحشیه شده است، تملک حبیب الله کلارستانی در ۱۳۲۹ ق در برگ اول آمده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۱۵ برگ، ۱۵ سطر، ۱۵×۱۰ سانتی متر، [شماره ۴۶۴]

* نسخه شماره ۴۷۶ کامل می‌باشد.

نستعلیق جلی، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۲۵ برگ، ۱۶ سطر، ۱۸×۱۲ سانتی متر، [شماره ۴۷۶]

شرح تهذیب المنطق (منطق - فارسی)

نجم الدین عبدالله بن شهاب الدین یزدی، - ۹۸۱ ق
شرحی مبسوط بر «تهذیب المنطق» سعدالدین تفتازانی (۷۹۲ ق) که به حل مشکلات و مبهمات لفظی و معنوی متن پرداخته است، این شرح جز در نام شارح با شرح پیشین (شهرستانی) فرقی ندارد و آغاز و انجام هر دو - جز در نام شارح - یکی است. در فهرست نسخه‌های خطی فارسی شرح تهذیب دیگری که به «عنایت الله هندی» نسبت دارد موجود است که آغازش با این شرح یکسان است، یکسان بودن آغاز و انجام و حتی متن شرح یزدی و شهرستانی بسیاری را سردرگم کرده است، برخی نسخه‌ها در آغاز خطبه به نام یزدی و برخی نسخه‌ها به نام شهرستانی و یکی دو نسخه به نام عنایت الله هندی است، نسخه‌های ذیل در این کتابخانه به نام «عبدالله یزدی» است.
[الذریعه ۱۶۱:۱۳ - مولفین مشار ۹۵۷:۳ - نسخه‌های خطی فارسی ۱۴۹۸:۲ - آستان

قدس ۴۷۷:۱۱]

* نسخه شماره ۵۹۳ کامل است.

آغاز: «سپاس بیکد و قیاس حکیمی را سزد که زبان را منطق فصیح و دل را طریق حق و تصدیق صحیح کرامت فرمود و درود نا معدود... در اثنای اشتغال بتحصیل منطق تهذیب بمقتضی العلم صید و الكتابة قید... الحمد حمد در نعت و صفیست جمیل اختیاری بر جهت تعظیم و تبجیل نه بطریق سخریه و استهزاء و در اصطلاح فعلیست که دال باشد بر تعظیم منعم از آن جهت که منعم است خواه انعامش بحامد رسیده...»
انجام: «... تا آنکه واصل شود بمطلق صدق بطریق حق و هذا بالمقاصد اشبه یعنی آنچه مذکور شد در ثامن از دروس ثمانیه بمقاصد اشبه است و این ظاهر شد از بیان مذکور تم.»

نستعلیق، ابوالقاسم بن محمد یوسف کلارستانی من جماعة السیار، ۱۳۰۴ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۵۵ برگ، ۱۹ سطر، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۹۳]

* نسخه شماره ۵۹۴ کامل است.

نستعلیق، محمود استرآبادی، بی تا، واقف محمد طالب بن محمد یوسف تملک محمد یوسف امیری کله کلانی من بلوک کجارستاق در برگ آخر آمده است، نسخه قدیمی و ارزشمند است، در هامش نسخه تصحیح شده است.

۹۲ برگ، ۱۹ سطر، ۲۰×۱۳ سانتی متر، [شماره ۵۹۴]

* نسخه شماره ۵۹۹ کامل است.

نستعلیق، آقا بابایی ملا مرحوم، ۱۲۳۹ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۴۵ برگ، ۱۳ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی متر، [شماره ۵۹۹]

شرح خلاصه الحساب

(حساب - عربی)

جواد بن سعد الله بن جواد کاظمی عاملی، قرن ۱۱

مؤلف که از اکابر شاگردان شیخ بهایی (۱۰۳۱ ق) است کتاب «خلاصه الحساب»

استاد مزبورش را شرح و تفسیر نموده و مشکلات لفظی آن را برطرف نموده است.

[الذریعه ۲۲۸:۱۳ - الفبائی آستان قدس: ۳۳۶ - نمازی خوی: ۲۸۶ (با نام قوانین الحساب فی شرح خلاصة الحساب که البته جایی نیامده است) - ملی تهران ۱۰:۲۷۸] نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسمله و به نستعين، الحمد لله الواحد العظيم و الفرد القديم الذي يقصر...»
انجام: «...والصلوة على من لا نبي بعده و آله الابرار الحجج الاطهار»

نستعلیق، بی‌کای، بی‌تا، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۳۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۰×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۳۵۷]

شرح زیارة الجامعة (شرح دعا - عربی)

محمد تقی بن مقصود علی مجلسی اصفهانی، ۱۰۷۰ ق
شرح بسیار مبسوط و مفصلی است که بر زیارت وارده از امام هادی (ع) معروف به «زیارة الجامعة الکبيرة» نگاشته شده و بالغ بر چهار جلد می‌شود بگزارش مرحوم صاحب الذریعه بنظر می‌رسد که این کتاب خود شرح مستقل و جداگانه‌ای بر این زیارت باشد و در عین حال احتمال دارد بخشی از شرح من لا یحضره الفقیه معروف به «روضة المتقين» باشد چنانچه مقدمه و دیباچه آغاز نسخه نیز این معنی را تقویت می‌کند.

[الذریعه ۳۰۵:۱۳]

نسخه حاضر جلد اول از کتاب و کامل می‌باشد.
آغاز: «اعلم ان الشيخ التقى العارف الشيخ محمد تقى مُذ ذکر فی شرحه علی الفقیه [...] فی فضل هذه الزیارة... قال (ع) السلام علیکم یا اهل بیت النبوة انما اتی بعد الوصول الی هذا المكان...»

انجام: «...وله السبق و به الشرف و هو قول علی (ع) فی هذه الخطبة بعد ذلك الکلام... و سماهم الی رتبته و جعلهم الدعاة بالحق الیه و... بالارشاد یقرن قرن...»

نستعلیق شکسته، بی‌کای، بی‌تا، در هامش نسخه تحشیه شده است، نسخه نفیس و ارزشمند است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۴۵ برگ، ۲۱ سطر، ۱۸×۱۲ سانتی‌متر، [شماره ۴۳۵]

شرح شرایع الاسلام

(فقه - عربی)

محمد علی شریعتمدار نشتائی تنکابنی، - پیش از ۱۳۲۰ ق
رساله‌ای مفصل در شرح «شرایع الاسلام» محقق حلی (۶۷۶ ق) که به صورت «قال -
اقول» تنظیم و در آن به شرح مشکلات و حل مبهمات لفظی متن پرداخته شده است.
[نقباءالبشر ۴: ۱۲۹۷]

نسخه حاضر کامل و از ابتدای عقد البیع تا بحث بیع الکافر ادامه دارد.
آغاز: «قال المحقق اعلی الله مقامه فی الشرایع الفصل الثانی فی عقد البیع و شروطه و
آدابہ... اقول العقد فی اللغة هو الشد نقیض الحل كما عن القاموس...»
انجام: «... قال الاستاذ دام ظله العالی ان النسبة بین ادلة... علی البیع کالادلة نفی السبیل
وامثالها... عموم من وجه و الترجیح لادلة... اقول الذی اختاره دام ظله قوی متین.»
نسخ، مؤلف، بی‌کا، واقف ورثه مؤلف با تولیت ولد ارشد به نام آقا نجفی در ذیحجه
۱۳۲۹ ق، جلد تیماج سرخ.
۲۲۰ برگ، ۱۹ سطر، ۱۳×۱۹ سانتی‌متر، [شماره ۱۸۱]

شرح صرف میر

(صرف - فارسی)

ناشناخته

شرح بسیار مفصل فارسی بر «صرف میر» نگاشته میر سید شریف جرجانی
(۸۱۶ ق) است که در آن شرح و بسط نظرات ادبی مؤلف پرداخته و آن را با اقوال دیگران
و امثال بسیار تشریح کرده است.
آغاز: «احمد و اصلی علی احمده و آله اما بعد پس... عارضم شدم اینکه شرح نمایم
بر مقدمه سید شریف در تصریف و بسط و پهن نمایم در شرحش همچنانکه...»
انجام: «... و از این جهت است که لازم دانستند در آخر او فتح را و سندرکنان شاء الله
و جوه ادغام متقاربی المخرج فی بابہ المفصل، تمت»

نستعلیق، مؤلف، ۱۲۹۵ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۶۵ برگ، ۱۲ سطر، ۱۱×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۴۹۳]

(صرف - فارسی)

شرح صرف میر

ناشناخته

رساله‌ای متوسط در شرح «صرف میر» اثر میر سید شریف جرجانی (۸۱۶ق) که در آن مشکلات و مبهمات متن صرف میر برطرف شده است، این رساله غیر از رساله پیشین است.

نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «... ایدک الله تعالی بدانکه اید فعل ماضی است و از و معنی مضارع است زیرا که ایدک الله دعاست و هر ماضی که در معرض دعا واقع شود بمعنی مضارع می‌باشد...»
تستعلیق، بی‌کا، محرم ۱۲۲۱ق، در هاشم برخی صفحات تحشیه شده است، جلد تیماج.
۱۳۵ برگ، ۱۲ سطر، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۴۹۴]

(نحو - فارسی)

شرح عوامل ملامحسن

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ق

شرح مزجی مختصری است بر «عوامل المائة» نگاشته «محسن بن محمد طاهر قزوینی» (قرن ۱۲) که در آن بیشتر به توضیح و ترجمه مطالب متن پرداخته شده است.

[الذریعه ۳۷۲:۱۳ - مرعشی ۳۶:۱۴ - آستان قدس ۱۲:۱۹۴]

نسخه حاضر از ابتدا دیباچه را ندارد.

آغاز: «احمدک یا من یرفع صالح العمل یعنی ستایش می‌کنم تو را ای آنچنان کسی که بلند می‌کند عمل نیکو را و عدول از کاف...»

انجام: «... لیوم لاینفع مال و لابنون در روزی که نفع ندارد مال و اولاد درو لمثل هذا فلیعمل العاملون.»

تستعلیق، علیرضا آملی بردکمون، ۱۳۰۴ق، در مدرسه سنگ تجین، خطوط و عناوین شنگرف، جلد مقوا.

۴۱ برگ، ۱۷ سطر، ۱۸×۱۲ سانتی‌متر، [شماره ۳۳۴]

شرح عوامل ملامحسن

(نحو - فارسی)

ناشناخته

رساله‌ای متوسط در شرح «عوامل المائة» اثر «محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی» (قرن ۱۲) که در آن به بسط و توضیح مشکلات متن پرداخته شده است، این رساله غیر از رساله پیشین است.

آغاز: «بسمله یعنی ابتدا می‌کنم به نام خدائیکه رحمن است و روزی دهنده خلقانست در دنیا و این صفت دارد رحیم است یعنی بخشنده مومنان است...»

نسخ - نستعلیق، هدایت بن حسینقلی کلاکر، ۱۲۴۶ ق، در هاشم نسخه تحشیه بسیار آمده است، جلد تیماج سیاه.

۱۵۵ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۵۳۸]

شرح فوائد الصمدية

(نحو - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

رساله‌ای متوسط در ترجمه و شرح فارسی کتاب «فوائد الصمدية» نگاشته شیخ بهاء‌الدین محمد عاملی (۱۰۳۱ ق) است که به فرزند مؤلف «میرزا سلیمان» تقدیم شده است، مؤلف رساله را در یازده روز نگاشته است.

[الذریعه ۳۶۳:۱۳ - امام صادق قزوین ۱۶۰:۱ - نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۶۵:۳ - دانشگاه تهران ۳۱۵۶:۱۳]

* نسخه شماره ۲۵۰ از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «پس از ستودن ذات احدیت و درود فرستادن بر روان مرکز دایره نبوت و آل و عترت چنین گوید بنده شرمسار جانی... که چون فرزند دل‌بند و نور چشم ارجمندی... انجام: «...و این از عین و برکت چهارده معصوم و از عمر خودم الی الان که سی و سه سال از عمرم می‌گذرد قریب به شصت تألیف نمودم به جهت ترغیب متدینین.»

نستعلیق نازیبا، بی‌کاء، بی‌تا، جلد تیماج.

۴۲ برگ، ۱۷ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۲۵۰]

* نسخه‌های شماره ۲۷۹ و ۶۹۴ کامل است.

شکسته نستعلیق، بی‌کا، ۱۳۰۱ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
۶۵ برگ، ۱۵ سطر، ۲۱×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۲۷۹ و ۶۹۴]

* نسخه‌های شماره ۵۲۴ کامل و ۵۲۵ از انتها افتادگی دارد.

نستعلیق، شکرالله بن حیدر خواجه وند، ۱۲۶۸ ق در مدرسه علامی فهامی آخوند ملا
علیرضا کلارستانی (شماره ۵۲۴)، بی‌کا، بی‌تا (شماره ۵۲۵)، عناوین و خطوط شنگرف،
جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۲۵ برگ، سطور مختلف، ۲۹×۱۸ سانتی‌متر، [شماره‌های ۵۲۴ - ۵۲۵]

(نحو - فارسی)

شرح الفوائد الصمدية

علی بن حسن بلرکی، - زنده ۱۳۳۳ ق

شرح مختصر و موجز «الفوائد الصمدية» اثر شیخ بهائی (۱۰۳۰ ق) که در آن به حل
مشکلات و شرح مبهمات لفظی و معنوی متن پرداخته شده است.

[امام صادق قزوین ۱: ۳۸۱]

آغاز: «بسمله اعلم قاعدة علماء این است که در ابتداء کتب بعد از ابتداء بسم الله ابتدای
بحمد می‌کنند... جواب، این بحث بحسب ظاهر سه وجه داده می‌شود...»
/انجام: «... بجهت اینکه شباهت افتقاری است لاحتیاجها الى الجملة الصلة كالحرف
محتاج اليه، قوله بعد من و ما استفهام قيد است از برای ذاء قوله و الجواب رفع.»

شکسته نستعلیق، مؤلف، ۲۷ ذی قعدة ۱۳۳۳ ق، در مدرسه لات محله سخت سر (رامسر
فعلی) خط خوردگی و تعجیل در نسخه بچشم می‌خورد، جلد مقوا.
۷۵ برگ، ۱۲ سطر، ۱۸×۱۲ سانتی‌متر، [شماره ۵۰۶]

(نحو - عربی)

شرح قطر الندی و بل الصدی

ابن هشام، جمال‌الدین عبدالله بن یوسف انصاری، - ۷۶۲ ق

«قطر الندی و بل الصدی» رساله‌ای متوسط و معروف در ادبیات عرب است که

شروح و حواش و تعلیقات متعددی بر آن نگاشته شده است شرح حاضر اولین شرح آن است که توسط خود مؤلف بدان نوشته شده است.

[مجلس ۲۵: ۲۴۸ - مرعشی ۱: ۶۴ - امام صادق قزوین ۱: ۱۹۷ - مسجد اعظم: ۲۵۷]

* نسخه شماره ۴۲۰ از انتها ناقص و شماره ۴۹۵ کامل می باشد.

آغاز: «الحمد لله الذي رافع الدرجات لمن اخفض لجلاله و فاتح البركات لمن انتصب لشكر افضاله...»

نسخ، بی کا، بی تا، (شماره ۴۲۰)، اسماعیل، ۱۲۲۹ ق (شماره ۴۹۵)، عناوین و خطوط شنگرف، مهر بیضی با سجع «اسماعیل قربانی کعبه ۱۲۲۶» در شماره ۴۹۵ دیده می شود، جلد تیماج سیاه.

۱۱۲ برگ، ۱۸ سطر، ۱۵×۲۰ سانتی متر، [شماره ۴۲۰ و ۴۹۵]

شرح کبری فی المنطق

(منطق - فارسی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

آغاز: «سپاس شایسته ذات حضرت یزدانست و درود سزاوار ارواح پیغمبران سیما خلاصه امکان پیغمبر آخر الزمان... چون طلاب در بعضی احوال تدریس و تدرس...»

انجام: «... بلکه بشوق آیند که مشغول باین تألیفات شوند اگر

بساط سبزه لگدکوب شد به پای نشاط زبس که عارف و عامی برقصد برجستند»

نستعلیق نازیبا، مقصود علی، شوال ۱۲۸۷ ق، مدرسه کلام و ر^۱، عناوین و خطوط شنگرف جلد تیماج سیاه.

۲۸ برگ، ۲۱ سطر، ۱۲×۱۸ سانتی متر، [شماره ۴۸۷]

شرح الملخص فی الهيئة (= شرح چغمینی)

(نجوم - عربی)

صلاح الدین موسی بن محمود قاضی زاده رومی، - زنده ۸۱۵ ق

۱. «کلام ور» نام روستایی در تنکابن است که زادگاه مرحوم میرزا محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی بود و پس از آن به سلیمان آباد معروف گشت.

کتاب «الملخص فی الهیئة» اثری نفیس در هیئت و ستاره‌شناسی نگاشته «محمود بن محمد چغمینی خوارزمی» (۷۴۵ ق) است که در یک مقدمه و دو مقاله تنظیم شده و شروح و حواشی متعددی بدان نوشته شده که شرح حاضر معروفترین آنهاست و «شرح چغمینی» بطور مطلق بدو منصرف می‌گردد، تحریر این رساله در سال ۸۱۴ ق پایان پذیرفته است.

[آستان قدس ۷۳:۱۰ - امام صادق قزوین ۱۵۴:۱ و ۱۵۵ - الفبائی آستان قدس: ۳۶۴ -

مسجد اعظم: ۲۶۶]

نسخه حاضر کامل است.

آغاز: «الحمد لله الذی جعل الشمس ضیاء و القمر نوراً و بسط علی بساط البسیط ظلّاً و حروراً و رفع خضراء ذات البروج...»

انجام: «... و عشرة ايام و احدى و عشرون ساعة الا دقيقة و ثلاثة اخماس دقيقة من دقائق الساعات علی... کمالاً یخفی علی من له درایة فی الحساب.»

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط و اشکال شنگرف، مهر بیضوی با سجع «منصور

بن حسن الحسینی» در برگ اول دیده می‌شود، جلد تیماج قهوه‌ای.

۵۵ برگ، ۱۷ سطر، ۱۳×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۳۵۶]

شرح نصاب الصبیان

(لغت - فارسی)

علی رضا بن معصوم علی کلارستانی آملی، قرن ۱۳

رساله‌ای متوسط در شرح لغات و ابیات مغلق «نصاب الصبیان» سروده ابونصر مسعود فراهی (۶۴۰ ق) که در هشتم ربیع‌الاول ۱۲۶۴ ق صورت اتمام پذیرفته است.

آغاز: «الحمد لله الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم و... اما بعد پس گوید گرفتار

تعلقات این دار فانی... که چون شیخ فاضل ابونصر فراهی خراسانی پاره‌ای از...»

انجام: «... و مع الوسائط از انبیاء و علما که دو خزینة علم خداوند از معلم کل که

مخترع و منسی علوم پیغمبر آخرالزمان و علی عمران باشد صلوات الله و سلامه علیهم.»

نستعلیق، یوسف بن علی اکبر، رجب ۱۲۶۷ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۲۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۲×۱۴ سانتی متر، [شماره ۳۲۱]

شرح نصاب الصبیان

(لغت - فارسی)

محمد کریم بن محمد بن فصیح دشتیبیاضی، قرن ۱۰

پدر شارح فصیح الدین هروی چند بند از لغات را مطابق سیاق و سبک نصاب الصبیان بدان افزوده بود و شارح قصد شرح آنها را داشت ولی چون کم بوده و بطور جداگانه مناسب نبود، آنها را همراه اصل نصاب الصبیان شرح نمود و مجموعه آن دو بدین صورت درآمد.

[الذریعه ۱۰۶:۱۴ - نسخه‌های خطی فارسی ۱۹۹۴:۳ - مرعشی ۳۵۲:۸ - مجلس

۱۹۹:۲۶ - آستان قدس ۳۷:۱۳]

آغاز: «حمد و ثناء نامحدود و شکر و سپاس نامعدود حضرت علیم معبود کریم واجب الوجودی را که نصاب صبیان انسان را تاج علم الاسماء بر سر نهاده...»
انجام:

«از مکه نخست ابن کثیر است امام نافع ز مدینه ابن عامر از شام
از بصره ابوعمر و علا دارد نام هم عاصم و حمزه و علی کوفه تمام»

نستعلیق، بی‌کا، جمادی الثانی ۱۲۶۰ ق عناوین و خطوط و علایم شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۸۵ برگ، ۲۰ سطر، ۲۲×۱۳ سانتی متر، [شماره ۳۲۲]

شرح نصاب الصبیان

(لغت - فارسی)

ناشناخته

شرح متوسطی است بر منطق «نصاب الصبیان» ابونصر مسعود فراهی (۶۴۰ ق) که به جهت افتادگی ابتدای متن شناختن شارح ممکن نشد.

نسخه حاضر از ابتدا یک برگ افتادگی دارد.

آغاز: «...القطعه الاولى فی بحر التقارب... قوله اله است والله ورحمن خدای... اله
بکسر همزه ومدّه لام معبود را گویند چه بحق چه باطل اسم جنس است معبود است و...»
انجام: «البرودة بالضم ضد الحرارة وبالفتح مصدر من باب کَرُم و سرد شدن البرد ایضاً
مصدر... برد علیه‌ای ثبت و وجب و برد امرنا ای سهل و فی الحديث برد التبیذ... تمت.»
تستعلیق نازیبا، بی‌کاء، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم برخی صفحات تحشیه
شده است، جلد تیماج سیاه.
۱۴۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۱×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۳۲۳]

شرح الهدایة فی النحو

(نحو - فارسی)

ناشناخته

«الهدایة فی النحو» منسوب به «ابو حیان محمد بن یوسف اندلسی» (۷۴۵ ق) اثری
معروف در نحو است، رساله حاضر در شرح و ترجمه آن نوشته شده است.
نسخه از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسملة الكلمة لفظ الف لام در الكلمة از برای جنس است یعنی جنس و ماهیته
کلمه نزد نحویان لفظیست که وضع کرده شده باشد از برای معنی مفرد...»
انجام: «...والأ هو مرفوع مبتدأ إن لم یکن ظرفاً و خبر ان کان ظرفاً اگر بعد از او فعل یا
شبه فعل موصوف نباشد و قبل از او حرف جر یا مضاف نباشد و...»
نسخ، بی‌کاء، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۷۰ برگ، ۲۰ سطر، ۱۸×۱۲ سانتی‌متر، [شماره ۱۶۶]

شرح هداية الحکمة

(فلسفه - عربی)

کمال‌الدین حسین بن معین‌الدین علی میبدی، ۹۱۱ ق
شرح مزجی مختصری بر کتاب «هدایه الحکمة» اثیرالدین ابهری (۶۶۳ ق) است،
این کتاب چنانکه از مقدمه‌اش برمی‌آید در سنین جوانی شارح نگاشته شده است.

[الذریعه ۱۴: ۱۷۴ - مجلس ۳۸: ۴۳۱ - مرعشی ۲: ۳۰۸ - امام صادق قزوین ۱: ۱۶۸]

* نسخه شماره ۴۱۴ از انتها یکی دو برگ افتادگی دارد.

آغاز: «الهدایة امر من لديه وكل شیء يعودہ الیه له الحمد علی ما انعم سوابق النعم و لواحقها و الهم الینا حقائق الحکم و دقائقها و الصلوة علی جمیع الانبیاء...»

انجام: «... فلیرجع کتاب المسمی بزبدة الاسرار و ظنی ان الواجب علی طالب مطالعة کتب الشیخین ابی علی و شهاب الدین المقتول و... توفیق الوصول من الله الاکبر. تم»

نستعلیق، بی کا، حدود قرن ۱۰ - ۱۱ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه

تحشیه بسیار آورده شده است، جلد تیماج سیاه.

۶۵ برگ، ۱۶ سطر، ۱۹×۱۲ سانتی متر، [شماره ۴۱۴]

* نسخه شماره ۵۳۹ کامل است.

نسخ جلی، اسدالله الحسینی، بی تا، واقف شهربانو و شرف نساء دختران ملاعلی کلارستانی

در ۱۲۶۵ ق، بیتی از حسین هاشمی با تاریخ ۱۲۳۸ ق و دیگری در ۱۲۲۹ ق در برگهای

آخر کتاب دیده می شود، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه

شده است، جلد روغنی با نقش و نگار.

۱۸۵ برگ، ۱۱ سطر، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۳۹]

الصحیفه السجادیة

(ادعیه - عربی)

امام زین العابدین علی بن حسین السجاد (علیهما السلام)

مجموع ۵۴ دعای پرمغز و عالی المضامین که «عمیر بن متوکل» از طریق پدرش

«متوکل بن هارون» و او از طریق «زید بن علی (ع)» آنها را از امام سجاد (ع) روایت

می کنند.

[الذریعه ۱۵: ۱۸ - مجلس ۳۵: ۲۷۳ - مرعشی ۱: ۲۰ - امام صادق قزوین ۱: ۱۷۵ و ۱۷۶]

نسخه های شماره ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۴۷، ۳۹۶ و ۴۵۴ برخی از ابتدا و برخی از انتها

افتادگی دارند.

آغاز: «بسمله حدثنا السید الاجل نجم الدین بهاء الشرف ابوالحسن محمد بن الحسن

بن احمد بن علی بن محمد بن عمر بن یحیی العلوی الحسینی...»

انجام: «... یا ارحم الراحمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله الطیبین الطاهرین.»

نسخ، ابراهیم بن درویش محمد کاظم نوری ۱۱۳۰ ق در قریه آزادکوه کلا به درخواست بهادر پاشا (شماره ۳۱۵) محمد کاظم طالقانی، ۱۲۶۴ ق (شماره ۳۴۷)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه. صفحات مختلف، سطور مختلف، اندازه‌ها مختلف، [شماره‌های ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۴۷، ۳۹۶، ۴۵۴]

طوفان البكاء (مقتل - فارسی)

محمد ابراهیم بن محمد باقر جوهری اصفهانی، ۱۲۵۳ ق کتابی متوسط در مصائب ائمه معصومین (ع) که در یک مقدمه و چهارده آتشکده تنظیم شده و تألیف آن در سال ۱۲۵۰ ق پایان یافته است. [الذریعه ۱۵: ۱۸۲ - الفبائی آستان قدس: ۳۹۶ - فهرستواره فارسی ۱۷۱۷: ۳ - امام صادق قزوین ۱: ۱۸۱]

نسخه شماره ۹۳ از ابتدا و انتها افتادگی دارد و شماره ۹۶ از انتها افتادگی دارد و ۱۱۲ کامل می‌باشد. آغاز: «نحمدک اللهم یا من خصنا بمصیبه من بکی علیه السموات و سکانها و الجبال و خزانها و الارض و قیعانها...»

انجام: «... و گفتند هر که تو را فرستاده است امام است.» نستعلیق، بی‌ک، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، بی‌جلد. ۲۹۵ برگ، ۲۰ سطر، ۳۳×۲۱ سانتی‌متر، [شماره ۹۳ و ۹۶ و ۱۱۲]

عدة الداعی و نجاح الساعی (ادعیه - عربی)

جمال الدین احمد بن محمد بن فهد حلّی، ۸۴۱ ق رساله‌ای مهم در اهمیت، آداب و شروط ادعیه وارده از معصومین (ع) که در یک

مقدمه و شش باب و یک خاتمه تنظیم شده و مؤلف در روز دوشنبه شانزدهم جمادی الاول ۸۰۱ ق از تألیف آن فارغ شده است.

[الذریعه ۲۲۸:۱۵ - مجلس ۲۸۴:۳۵ - امام صادق قزوین ۳۷۸:۱ - مرعشی ۴۷:۱]
 آغاز: «الحمد لله السامع الدعاء و دافع البلاء و مفيض الضياء و كاشف الظلماء و باسط
 الرجاء و سايف النعماء...»

انجام: «...على اشرف النفوس الطاهرات محمد (ص) و عترته البررة السادات ما
 اختلف الصباح و المساء و اعتقب الظلام.»

نسخ، محمدنبي بن عبدالعلي دينائي نوري، ۱۲۶۸ ق، واقف كاتب رساله در ۱۲۶۹ ق با
 مهر مربع با سجع «عبد محمدنبي بن عبدالعلي دينائي» عناوين و خطوط و علائم
 شنكرف، در هامش نسخه تصحيح و تحشيه شده است، جلد تيماج قهوه‌ای.
 ۱۲۰ برگ، ۱۷ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۴۳۷]

علل الشرايع

(حديث - عربی)

ابو جعفر محمد بن علي بن حسين بابويه قمی، - ۳۸۱ ق
 مجموعه رواياتی که درباره علل و حکمت و فلسفه احکام شرعی و امور اعتقادی و
 خلقت بسیاری از چیزها و غیره که از طریق ائمه معصومین صادر شده و با عناوين «باب -
 باب» تنظیم شده است.

[الذریعه ۳۱۳:۱۵ - مرعشی ۱۶۸:۲ - الفبائی آستان قدس: ۴۰۸ - مسجد اعظم: ۲۹۳]
 آغاز: «الحمد لله... باب علل الوضوء و الاذان و الصلوة قال ابو جعفر... حدثنا ابي... عن
 ابي عبدالله (ع) احضر و قال يا عمر بن اذينة ماترى هذا الناصية فى اذانهم و صلوتهم...»
 انجام: «و باطن سرايرنا و مكنون خزايننا و انصرف و لاتطلع على سرنا احداً الا مومنأً
 مستبصراً فانك اذعت سرنا بليت فى نفسك و مالک و اهلك و ولدك. تم»

نسخ، ابوالقاسم بن اسحاق حسینی، دوم شوال. ۱۲۸۹ ق، عناوين و خطوط شنكرف، جلد
 تيماج قهوه‌ای.

۱۴۵ برگ، ۲۲ سطر، ۲۳×۱۶ سانتی متر، [شماره ۳۶]

(فقه - عربی)

عوائد الایام من مهمات ادلة الاحکام

احمد بن مهدی بن ابوذر نراقی، - ۱۲۴۵ ق

رساله‌ای مفصل و معروف در بیان قواعد کلی استنباط احکام شرعی که با عناوین «عائده - عائده» تنظیم شده و مجموعاً هشتاد و هشت عائده به ترتیب حروف تهجی را در بر دارد که عائده آخر درباره تراجم راویان احادیث است.

[الذریعه ۳۵۴:۱۵ - مجلس ۲۴۹:۳۶ - مسجد اعظم: ۴۸۹ - الفبائی آستان قدس: ۴۱۳]
آغاز: «الحمد لله على ما انعم والشكر على ما الهنم والصلوة على باعث ايجاد العالم محمد سيد العرب والعجم وعلى المعصومين من اهل بيته سادات الامم...»
انجام: «... و منهم من يقول بحجية كل خبر غير معلوم الكذب او غير مظنونه ولا شك ان هذا الكتاب منه فيكون حجة معمولاً به عنده...»

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، در هامش برخی صفحات تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج باسر مجدول.

۲۳۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۲۲۱]

(نحو - عربی)

عوامل المأنة

محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲

رساله‌ای مختصر در بیان عوامل و حروفی که در الفاظ عربی عمل خاص اعرابی انجام می‌دهند و اصطلاحاً «عامل» نامیده می‌شوند، در برخی فهارس این رساله را به «مولی محسن فیض کاشانی» نسبت داده‌اند که صحیح نیست.

[الذریعه ۳۵۹:۱۵ - مجلس ۱۲۴۷:۱۰ - مرعشی ۲۸۵:۲ - مشار عربی: ۶۴۱]

* نسخه‌های شماره ۳۷۶ و ۳۷۷ کامل هستند.

آغاز: «احمدک اللهم یا من یرفع صالح العمل و اصلی علی نبیک محمد و آله المنتهی لهم کرامة المحل، اما بعد النحو علم باصول یعرف به احوال اواخر الکلم...»

نسخ، بی‌کا، ۱۲۴۳ ق (شماره ۳۷۶)، بی‌کا، بی‌تا (شماره ۳۷۷)، جلد مقوا و تیماج.

۳۱ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۰ سانتی‌متر، [شماره ۳۷۶ و ۳۷۷]

عين البكاء

(مقتل - فارسی)

محمد تقی بن احمد بروجردي کاشانی، - زنده ۱۱۰۲ ق
مجالسی مرتب در تاریخ امام حسین (ع) که با عناوین «مجلس - مجلس» در بیست و دو باب تنظیم شده است، در این کتاب از اشعار مؤلف و دیگران استفاده شده و تألیف آن در سال ۱۰۹۹ ق در شهر کاشان پایان یافته است، آغاز نسخه مرعشی و امام صادق قزوین با بقیه نسخه‌ها متفاوت است.
[الذریعه ۳۶۷:۱۵ - امام صادق قزوین ۱۸۶:۱ - فهرستواره فارسی ۱۷۱۶:۳ - مرعشی ۳۶:۵ و ۲۰۶:۶]

* نسخه شماره ۷ کامل است.

آغاز (۱): «الحمد لله الذي جعل عين البكاء المباكين مشرب عطشان يوم الدين الذي فضل المجاهدين في سبيله على القاعدين بالدرجات الرفيقة...»
انجام: «... ای خدا دست ما را از دامن چنین آقایی کوتاه مکن و ما را به شفاعت او برسان.»

نستعلیق، ابن کربلای عبدالرزاق ساکن قریه مهران بالا طالقان، ۱۸ ربیع الاول ۱۲۵۵ ق، واقف... ولد امامقلی دلیرج در رجب ۱۲۵۵ ق، عناوین و خطوط سنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای ساده.
۱۶۵ برگ، ۲۲ سطر، ۲۲×۳۰ سانتی متر، [شماره ۷]

* نسخه شماره ۹۰ کامل است.

نستعلیق نازیبا، رضاقلی بن محمد تقی ساکن قریه مهران طالقان، ۱۲۶۴ ق، جلد تیماج سیاه.
۲۲۰ برگ، ۲۱ سطر، ۲۰×۳۰ سانتی متر، [شماره ۹۰]

* نسخه شماره ۴۸۲ کامل است.

آغاز (۲): «رسولان دیار محنت و غم و پیغمبران کشور مصیبت و الم عرش پیران راه روان و کرسی نشینان محفل ایمان و محدثان حدیث تعزیت...»
انجام:

«چه می شود بطفیل سر غلام سیاه چه داغ لاله دهی جای اندران درگاه»

نستعلیق، حسین بن حسنعلی کلیردی، ۱۵ محرم ۱۲۵۵ ق در قریه کوه‌پر، عناوین و خطوط
شنگرف، واقفان گل نساو فاطمه و حلیمه دختران عشور علی انگرودی در ۱۲۷۷ ق، جلد
تیماج قهوه‌ای.

۱۴۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۴۸۴]

عین الحیاة

(اخلاق - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
رساله‌ای مفصل در شرح حدیث وصیت نبی اکرم (ص) به ابوذر غفاری که در آن
حضرت پندها و اندرزهای فراوانی درباره اخلاق و آداب و عقاید به وی فرموده است.
[الذریعه ۳۷۰:۱۵ - مجلس ۳۶۲:۲۵ - مرعشی ۱۸۷:۲ - مشار فارسی ۳۶۰:۱۰:۳]
آغاز: «لآلی حمد و جواهر ثنا تحفه بارگاه جلال کبریا، حکیمی که الراح ارواح قابله
نوع بشر که مظهر غریب...»

انجام: «...در حیات و ممات این فقیر خاکسار و ذره بی مقدار را از دعای طلب مغفرت
سیئات و رفع درجات محروم نگردانند.»

نسخ، محمد مقیم قزوینی، ۱۱۸۷ ق، عناوین و خطوط شنگرف، مهر بیضوی با سجع
«اتوکل علی الله خیر الله» دو برگ آخر دیده می‌شود، جلد تیماج سیاه.
۲۳۵ برگ، ۲۳ سطر، ۳۰×۱۷ سانتی متر، [شماره ۱۳۵]

غایة المأمول فی شرح زبدة الاصول

(اصول فقه - عربی)

جواد بن سعد الله بن جواد کاظمی، - زنده ۱۰۴۲ ق
شرح مفصل و استدلالی بر رساله «زبدة الاصول» نگاشته بهاءالدین عاملی
(۱۰۳۰ ق) که با عناوین «قال - قال» تنظیم شده و در سلخ ربیع الثانی ۱۰۴۲ ق به پایان
رسیده است.

[الذریعه ۱۵:۱۶ - مجلس ۸۵:۳۸ - مرعشی ۱۷۸:۱۰ - مسجد اعظم: ۲۹۸ - الفبائی
آستان قدس: ۴۱۷]

آغاز: «نحمدک یا من وفقنا لسلوک طریق العلم بکتابه المتین و نشکرک یا من هدانا
للوصل الی معرفة اصول السنه التي نزل بها الروح الامین...»

انجام: «انتهی کلام المصنف الی هذا المقام... و الهدایة الی سواء طریقہ و نرجوا من فضله و کرمه ان يجعله خالصاً لوجهه الکریم و موجباً لثوابه الجسیم، تمت»

نسخ، بی کا، ۱۲۵۷ ق، واقف شهربانو و شرف نساء دختران اسماعیل ناطری کلارستانی در ربیع الثانی ۱۲۶۳ ق با مهر بیضوی با سجع «عبدہ الخاطی علی رضا»، عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۲۴۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۲×۱۵ سانتی متر، [شماره ۲۲۲]

فرائد الاصول (= الرسائل) (اصول فقه - عربی)

مرتضی بن محمد امین انصاری تستری دزفولی، ۱۲۱۴ - ۱۲۸۱ ق رساله‌ای مفصل و مبسوط در مباحث استدلالی اصول فقه که در واقع تحریر دروس مؤلف در مجالس درس بوده است. این کتاب از مجموع پنج رساله «قطع، ظن، براءت، استصحاب و تعادل و تراجیح» تشکیل شده است.

[الذریعه ۱۶: ۱۳۲ - مجلس ۳۷: ۳۱۰ - مسجد اعظم: ۳۰۱ - الفبائی آستان قدس:

۴۲۵]

نسخه حاضر کامل و مباحث قطع و ظن، استصحاب، اجتهاد و تقلید، تعادل و تراجیح را در بر دارد.

آغاز: «بسملة الحمد لله... اما بعد فاعلم ان المکلف اذا التفت الی حکم شرعی فاما ان يحصل له الشک فالمرجع فيه هی القواعد الشرعية الثابتة للشاک فی مقام العمل...»

نسخ نازیبا، بی کا، بی تا، در هامش برخی صفحات تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.

۲۱۲ برگ، ۳۱ سطر، ۲۱×۱۴ سانتی متر، [شماره ۲۵۲]

الفرائد الشمسية فی شرح الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

جمال الدین احمد بن محمد لاهیجانی، قرن ۱۱

شرح مزجی متوسطی است بر رساله «الفوائد الصمدية» نگاشته بهاء الدین محمد

عاملی (۱۰۳۰ ق) استاد شارح، که در شانزدهم ربیع الاول سال ۱۰۴۵ ق موافق جمله «سادس عشر ربیع الاول» به پایان رسیده است.

[الذریعه ۱۶: ۱۳۸ - مرعشی ۱۳: ۲۲۳ و ۲۲۴ - آستان قدس ۱۲: ۲۶۵ - الفبائی آستان

قدس: ۴۲۶]

آغاز: «لک الحمد علی آلائک ایها الصمد الذی نظم الافعال الحکمة لیرفع اسماء الجلال و لک الشکر علی نعمائک یا من اوجبه علی كافة الانام...»

انجام: «...والمرجو من الکرام ان تغمضوا عن تخلل فی ذلک الکتاب و... و مابی محبتی ائمة المعصومین الی ما کتب اتمنا واحشرنا مع ما تتولاه بحق الائمة المعصومین»

نستعلیق، بی کا، ۱۲۵۶ ق، عناوین و علائم و خطوط شنگرف، جلد تیماج.

۱۲۵ برگ، ۱۹ سطر، ۱۸×۲۲ سانتی متر، [شماره ۴۰۴]

(نحو - عربی)

الفوائد الصمدية

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی جبعی، ۹۵۹ - ۱۰۳۰ ق

رساله ای موجز و جامع در بیان اصول و قواعد علم نحو که در پنج حدیقه تنظیم و در

هفتم شوال ۹۷۵ ق موافق جمله «سابع شهر شوال» پایان یافته است.

[الذریعه ۱۶: ۳۴۵ - مرعشی ۲: ۲۸۴ - مجلس ۳۸: ۵۳۶ - امام صادق قزوین ۱: ۳۳۸]

آغاز: «احسن کلمة یبتدأ بها الکلام و خیر خبر یختتم به المرام حمدک اللهم علی

جزیل الانعام...»

نسخ، محمد حسن بن محمد، ربیع الثانی ۱۲۶۰ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.

۴۰ برگ، ۷ سطر، ۱۴×۲۲ سانتی متر، [شماره ۲۵۱]

(نحو - عربی)

الفوائد الضیائیة فی شرح الکافیة

نور الدین عبدالرحمن بن احمد جامی، ۸۱۷ - ۸۹۸ ق

کتابی بسیار معروف در شرح «الکافی» ابن حاجب مصری (۶۴۶ ق) که به نام «شرح

جامی» نیز مشهور است، مؤلف رساله را برای پسرش «ضیاء الدین یوسف» نگاشته و در

یازدهم ماه رمضان ۸۹۷ ق آن را به پایان برده است.

[مجلس ۵:۱۵ - مرعشی ۱۰۸:۱ - امام صادق قزوین ۱۹۲:۱ - مشار عربی: ۶۸۱]

آغاز: «الحمد لولیه و الصلوة علی نبیه و علی آله و اصحابه التّأدیین بآدابہ...»

* نسخه‌های شماره ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳ و ۳۶۴ کامل هستند.

نسخ - نستعلیق، محمد نبی بن عبدالعلی دینائی، ۱۲۴۴ ق (شماره ۳۶۲)، علی بن عباسعلی،

۱۲۶۹ ق (شماره ۳۶۴)، واقف کاتب دینائی مزبور با مهر بیضوی با سجع «عبدہ الراجی

کل محمد» (شماره ۳۶۲)، جلد تیماج.

برگها مختلف، سطور مختلف، اندازه‌ها مختلف، [شماره‌های ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲،

۳۶۳، ۳۶۴]

* نسخه‌های شماره ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸، ۳۶۹ و ۳۷۰ کامل هستند

نسخ - نستعلیق، عباسعلی کمرینی، ۱۲۲۶ ق (شماره ۳۶۵)، عبدالکریم، ۱۲۰۸ ق در

مدرسه عالیجناب مقدس و معلی القاب مولانا آخوند محمد رفیع دام عمره و اقباله در قریه

فیروز آباد (شماره ۳۶۶)، حسین بن محمد ۱۲۵۶ ق (شماره ۳۶۷)، بی کا، ۱۲۶۷ ق

(شماره ۳۶۸)، مومن علی بن مختار، ۱۲۰۷ ق (شماره ۳۷۰)، جلد تیماج.

صفحات مختلف، سطور مختلف، اندازه‌ها مختلف [شماره‌های ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸،

۳۶۹ و ۳۷۰]

* نسخه‌های شماره ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵ و ۳۹۸ کامل هستند.

نستعلیق - نسخ، ابراهیم بن علی اکبر کبود ساکن میان‌بند، ۱۲۸۴ ق در مدرسه العالیة العلیة

الموسومة بالشیرکلا (شماره ۳۸۹)، علی پناه بن اسمعیل کلارستاقی، ۱۲۵۲ ق در مدرسه

سعادت آباد (شماره ۳۹۰)، بی کا، ۱۲۴۱ ق (شماره ۳۹۱)، حسن کلارستاقی آملی

جیلستانی، ۱۲۰۶ ق (شماره ۳۹۳)، محمد قلی بن ظهیر تنکابنی، ۱۲۷۹ ق (شماره ۳۹۴)،

بی کا، ۱۲۴۱ ق در مدرسه حسین خان سرداز دارالسلطنه قزوین (شماره ۳۹۵)، عناوین و

خطوط شنگرف، جلدها تیماج.

[شماره‌های ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۸]

* نسخه‌های شماره ۴۶۹، ۴۷۰ و ۴۷۱ کامل هستند.

نستعلیق - نسخ، بی کا، ۱۰۹۶ ق، در اصفهان مدرسه والده شاه (شماره ۴۶۹)، بی کا، شوال

۱۰۵۹ ق (شماره ۴۷۰)، علی بن مهدی ساکن مزرعه ابراهیم آباد، ۱۲۴۷ ق (شماره

(۴۷۱)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه‌ها تحشیه بسیار آورده شده است، تملک تقی بن حاجی باقر جرفادقانی در انتهای نسخه (شماره ۴۷۰)، آورده شده است. جلد تیماج.

برگها مختلف، سطور مختلف، ۱۲×۱۹ سانتی‌متر، [شماره‌های ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱]

القانونچه

(طب - عربی)

قاضی محمود بن محمد چغمینی خوارزمی، - ۷۴۵ ق

رساله‌ای مختصر و معروف در طب قدیم که از ابتدا مورد توجه بزرگان و دانشمندان بوده و بنا به گفته مؤلف از کتابهای پشینیان اخذ شده و در ده مقاله و هر کدام در چند فصل تنظیم شده است:

۱- الامور الطبيعية (پنج فصل). ۲- التشریح (هفت فصل).

۳- احوال البدن (پنج فصل). ۴- النبض.

۵- تدبیر الصحة (ده فصل). ۶- امراض الرأس.

۷- امراض اعضاء الصدر. ۸- امراض بقية الاعضاء.

۹- العلل الظاهرة (هشت فصل). ۱۰- قوى الاطعمة و الاشربة المألوفة.

[مرعشی ۷۵:۷ - آستان قدس ۱۳۲:۱۰ - الفبائی آستان قدس: ۴۴۱ - مسجدا عظم: ۳۳۱]

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... و بعد فهذه مختصر مشتمل على زیدة ما يجب

استحضاره من صناعة الطب...»

انجام: «...اما الحلواء العسلی یعین علی الهضم و العجینی غلیظ مولد للسد». «

نستعلیق زیبا، عمر مهدی بن محمد صادق طبیب بن محمد باقر طبیب، ۱۲۸۴ ق در

دارالسعادة زنجان، عناوین و خطوط و علایم شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیاری

آورده شده است، جلد تیماج سیاه.

۷۱ برگ، ۱۱ سطر، ۱۱×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۳۰۸]

القانون فی الطب

(طب - عربی)

ابوعلی حسین بن عبدالله بن سینا، ۳۷۰-۴۲۸ ق

کتابی بسیار نفیس و گرانسنگ در علم طب که در نوع خود کم نظیر و شامل پنج کتاب است، قانون از دیر باز مورد توجه پزشکان برجسته بوده و شروح و حواشی و ترجمه‌های فراوانی بدان نگاشته شده است.

[الذریعه ۲۴: ۱۷ - مرعشی ۱۳۱: ۴ - امام صادق قزوین ۱۹۵: ۱ - الفبائی آستان قدس: ۴۴۰]
* نسخه شماره ۲۳ از ابتدا و انتها افتادگی دارد، صفحه بندی کتاب مغشوش و بهم ریخته است.

نسخ، بی‌کا، حدود قرن ۱۰ - ۱۱ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح شده است، جلد تیماج سرخ.

۲۱۴ برگ، ۳۵ سطر، ۲۷×۱۹ سانتی متر [شماره ۲۳]

* نسخه شماره ۳۱ از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

آغاز: «...ولکنه یکفی فی البول قویاً جداً یرقانیاً اذا لم یکن هناك ضعف من قوی الکبد الدافعة و قدظن بعضهم ان الذی... من الکبد فان البول یكون فیه علی لونه...»
انجام: «...العلامات اما علاقه ان... فقد قیل اشیا لایحق صحتها و لایقضى فیها شیئاً مثل ما قالوا انه یجب ان یجرب المنيان فایهما طفی فی الماء...»

نسخ، بی‌کا، بی‌تا، جلد مقوا.

۱۱۲ برگ، ۱۷ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی متر، [شماره ۳۱]

قرآن کریم

* نسخه شماره ۲۵۴ کامل است و ترجمه فارسی ارزشمندی در لابلاي سطرها آورده شده است.

نسخ جلی زیبا (ترجمه‌ها نستعلیق)، زین‌العابدین طالقانی، ۱۴ صفر ۱۲۳۵ ق کاتب هامش: بهرام بن محمد تنکابنی در ۱۲۴۰ ق، بانی کتابت حاج حسینا، واقف حاج حسین ترک در ربیع‌الاول ۱۲۸۳ ق، در ابتدای نسخه کتیبه مذهب و مرصع بسیار زیبایی در اول سوره فاتحه و بقره دیده می‌شود صفحات مرصع و مذهب و مجدول است، در هامش نسخه تحشیه بسیار آورده شده است. نسخه بسیار نفیس و ارزشمند است جلد روغنی نفیس.

۱۹۵ برگ، ۳۲×۲۰ سانتی متر، [شماره ۲۵۴]

* نسخه شماره ۲۵۵ افتادگی دارد.

نسخ جلی، علی نقی بن عبدالحیدر نیریزی ۱۲۶۲، عناوین و علائم شنگرف، نسخه
مدرس و مغشوش است، جلد روغنی ارزشمند.
۱۴۵ برگ، ۲۶×۱۶ سانتی متر، [شماره ۲۵۵]

* نسخه شماره ۲۵۶ کامل است، ترجمه فارسی در لابلای سطور نگاشته شده است.

نسخ، محمد ولی بن مظفر کورانی طالقانی، ذیقعه ۱۲۷۹ ق، عناوین و خطوط و ترجمه‌ها
شنگرف، واقف نورمحمد در ۱۲۸۰ ق با مهر بیضوی با سبع «الحق مع علی و علی مع
الحق» جلد روغنی نفیس.
۲۲۰ برگ، ۳۴×۲۰ سانتی متر، [شماره ۲۵۶]

* نسخه شماره ۶۷۸ ناقص است.

نسخ زیبا، بی کا، بی تا، سرلوح مذهب به رنگهای شنگرف، آبی و زرین و جدول دور
صفحات شنگرف و اول هر سوره با خط شنگرف نوشته شده است و از آخر ناقص
می باشد.
۳۱۵ برگ، ۱۹ سطر، ۱۰×۶ سانتی متر، [شماره ۶۷۸]

* نسخه شماره ۲۵۷ کامل است.

نسخ، عبادالله حسینی طالقانی اورازانی، ۱۳۲۰ ق، واقف سید جبرئیل بن ابراهیم
اورازانی، در صفر ۱۳۴۲ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد گالینگور سبز.
۲۹۱ برگ، ۱۵ سطر، ۳۳×۲۱ سانتی متر، [شماره ۲۵۷]

* نسخه شماره ۲۵۸ کامل و ترجمه فارسی در لابلای سطور آورده شده است.

نسخ جلی، (نستعلیق شنگرف در ترجمه‌ها)، بی کا، ۱۲۶۸ ق، عناوین و علائم شنگرف، در
هامش نسخه تحشیه و تعلیق نگاشته شده است، صفحات مجداول شنگرف، جلد
گالینگور سبز.
۱۹۱ برگ، ۲۴ سطر، ۳۰×۲۱ سانتی متر، [شماره ۲۵۸]

* نسخه شماره ۲۵۹ و ۲۶۱ کامل است، ترجمه فارسی در لابلای سطور آمده است.

نسخ و نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، (شماره ۲۵۹)، بی‌کا، ۱۲۲۱ ق (شماره ۲۶۱)، واقف شماره ۲۶۱ محمد علی بن سلیمان کلارستانی در ۱۲۲۳ ق، واقف شماره ۲۵۹ آقا قلی دلیری کلارستانی در ۱۲۴۹ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه. ۱۶۵ برگ، ۲۰×۳۰ سانتی‌متر، [شماره ۲۵۹ و ۲۶۱]

* نسخه‌های شماره ۲۶۰ و ۲۶۲ از ابتدا و انتها افتادگی دارد و شماره ۲۶۳ کامل است. ترجمه فارسی در لابلای سطور آمده است.

نسخ - نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، (شماره ۲۶۰ و ۲۶۲)، بی‌کا، ۱۳۳۹ ق (شماره ۲۶۳)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد روغنی. ۲۸۵ برگ، ۲۰×۳۰ سانتی‌متر، [شماره ۲۶۰، ۲۶۲ و ۲۶۳]

* نسخه‌های شماره ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶ و ۳۰۷ کامل هستند.

نسخ، بی‌کا، ۱۳۰۷ ق (شماره ۳۰۲)، قربانعلی طالقانی، ۱۲۲۴ ق (شماره ۳۰۳)، عاشور علی بن محمد یوسف، ۱۲۴۳ ق (شماره ۳۰۴)، محمد حسن طالقانی، ۱۳۰۰ ق (شماره ۳۰۵)، بی‌کا، بی‌تا (شماره ۳۰۶)، محمد علی الشریف الحسنی، ۱۲۱۳ ق (شماره ۳۰۴)، واقف ملامهدی کوئینی در ۱۳۱۰ ق (شماره ۳۰۵)، وقف در ۱۲۲۵ ق (شماره ۳۰۳)، واقف ملا مقصود علی در ۱۳۱۸ ق با مهر بیضوی با سجع «صراط علی حق نمسکه»، صفحات مجدول مرصع با کتیبه‌های نسبتاً زیبا. جلد‌ها تیماج. برگ‌ها مختلف، سطور مختلف، اندازه‌ها مختلف، [شماره‌های ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶ و ۳۰۷]

* نسخه شماره ۵۷۶ کامل است و در لابلای سطور ترجمه فارسی نگاشته شده است.

نسخ جلی، بی‌کا، قرن ۹ - ۱۰ قمری، واقف محمد علی بن عبدالغنی بن ایمانی طالقانی در ۱۱۹۶ ق، مهر بیضوی با سجع «الوائق بالله الغنی عبده محمد علی ۱۱۴۳»، عناوین و خطوط و سطور ترجمه فارسی شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیار نوشته شده است، جلد تیماج اسلیمی. ۳۰۵ برگ، ۲۴ سطر، ۲۲×۳۵ سانتی‌متر، [شماره ۵۷۶]

* نسخه شماره ۵۷۷ و ۵۷۸ یک برگ از انتها افتادگی دارد و در شماره ۵۷۷ ترجمه فارسی در لابلای سطور آورده شده است.

نسخ، بی‌کاف، بی‌تا، واقف ملاعلیخان بن ولی بکلردی، ۱۲۶۳ ق (شماره ۵۷۸)، عناوین و خطوط و علایم شنگرف، صفحات مجدول مرصع شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیار آورده شده است (شماره ۵۷۷)، جلد تیماج سیاه (شماره ۵۷۷)، روغنی اسلیمی خوش نقش و نگار (شماره ۵۷۸).

۲۸۵ برگ، ۲۴ سطر، ۳۳×۲۱ سانتی‌متر، [شماره ۵۷۷ و ۵۷۸]

(فقه - عربی)

قواعد الاحکام فی معرفة الحلال و الحرام

ابو منصور حسن بن یوسف بن مطهر حلّی، ۶۴۸-۷۲۶ ق

رساله‌ای متوسط در فتاوی فقهی که به صورت مختصر بیان شده و مطابق قواعد کلی و ادله شرح و توضیح داده شده، این کتاب که به گفته صاحب الذریعه دارای ۶۶۰ مسأله است، به خواهش فرزند مؤلف فخرالمحققین محمد در سال ۶۹۳ ق تألیف شده است.

[الذریعه ۱۷: ۱۷۶ - مرعشی ۳: ۲۵۸ - مسجد اعظم: ۳۱۷ - القبائی آستان قدس: ۴۵۰]

نسخه حاضر (جلد اول) از ابتدای طهارت تا ابتدای نکاح را در بر دارد.

آغاز: «الحمد لله على سوابغ النعماء و ترادف الآلاء المتفضل بارسال الانبياء لارشاد الدهماء المتطول بنصب الاوصياء لتكميل الاولياء و المنعم على عباده...»

انجام: «...لو دفع الله حالا فقال اصرف بعضه الى زيد و الباقي لك فمات قبل الدفع

انعزل و لو قال ادفع بعد موتي لم ينعزل تم الجزء الاول.»

نسخ کهن معرب، عبدالمهدی بن الحسین بن ابی الحسن علی بن ابی العزّ محمد بن علی بن محمد بن علی بن... اللقوتقی التغلبی، آخر نهار دوشنبه سلخ شهر ربیع الاول ۷۱۷ ق، تحشیه و تعلیقہ بسیاری در هامش نسخه آورده شده است، علامت بلاغ و سماع در جای جای نسخه دیده می‌شود، برخی هوامش از مؤلف علامه است که با عنوان «قال دام ظلّه» آورده شده است، نسخه عتیق، نفیس و ارزشمند است، برخی صفحات اولیه نونویسی شده است، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج باسر.

۱۷۳ برگ، ۲۵ سطر، ۲۳×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۲۳۸]

القوانين المحكمة

(اصول فقه - عربی)

ابوالقاسم بن محمد حسن گیلانی قمی، - ۱۲۳۱ ق

کتابی مشهور در اصول فقه که در یک مقدمه و چند باب و یک خاتمه تنظیم و در سال ۱۲۰۵ ق در شهر قم پایان یافته است.

[الذریعه ۲۰۲: ۱۷ - مرعشی ۱۴۷: ۱ - مسجد اعظم: ۳۱۸ - امام صادق قزوین ۱: ۱۹۸]

* نسخه‌های شماره ۷۴ ناقص و ۲۳۳ و ۲۳۴ هر دو کامل و جلد اول کتاب می‌باشند.

آغاز: «الحمد لله الذي هدانا الى اصول الفروع وفروع الاصول... اما بعد فهذه نبذة من

المسائل الاصوليه...»

نسخ، لطف علی بن عبدالقیوم انارکی، ۱۲۵۵ ق در دارالسلطنة اصفهان (شماره ۲۳۳)، محمد هاشم بن محمد مسلم، ۱۲۴۵ ق با مهر مربع با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمد حسين الحسيني» (شماره ۲۳۴)، واقف آخوند ملاعلی مازندرانی کلارستاقی ناطری در ۱۲۶۵ ق با مهر بیضی با سجع «عبده الخاطی علی رضا» (شماره ۲۳۳) واقف محمد حسن خان سرتیپ فیروز کوهی با تولیت شیخ مصطفی ارجمندی (شماره ۲۳۴)، جلد تیماج سیاه.

۳۹۵ برگ، ۲۳ سطر، ۲۱×۳۰ سانتی متر، [شماره‌های ۷۴، ۲۳۳، ۲۳۴]

* نسخه‌های شماره ۲۱۳ و ۲۱۴ کامل است.

نستعلیق، صادق بن زین العابدین گیلانی، بی تا (شماره ۲۱۳)، بی کا، بی تا، (شماره ۲۱۴)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.

۲۱۵ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۲۲ سانتی متر، [شماره ۲۱۳، ۲۱۴]

الكافي

(حدیث - عربی)

ابوجعفر یعقوب بن اسحاق کلینی رازی، - ۳۲۹ ق

مهمترین اصل چهارگانه شیعه در حدیث که بر ۳۴ کتاب و ۳۲۶ باب شامل است و حدود ۱۶۰۰۰ حدیث در بر دارد، تمام روایات این مجموعه که از ائمه معصومین (ع) روایت شده‌اند در سه قسم بزرگ تنظیم شده است.

[الذریعه ۲۴۵: ۱۷ - مرعشی ۲۹۲: ۱ - مجلس ۱۹۸: ۲۵ - امام صادق قزوین ۱: ۲۰۰]

* نسخه شماره ۵ جلد دوم کتاب و از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «کتاب الایمان و الکفر، طینة المومن و الکافر، علی بن ابراهیم... قال ان الله عزوجل خلق النبیین من طیفة العلیین...»

نسخ، بی کا، بی تا، واقف آخوند ملا عبدالعظیم، در تاریخ ۱۱۸۶ ق، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، برخی صفحات نونویسی شده است، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج وسط و طبله لولا دار.

۱۵۲ برگ، ۲۳ سطر، ۳۰×۲۲ سانتی متر، [شماره ۵]

* نسخه شماره ۶ از ابتدا تا انتها کتاب العشرة را در بردارد.

آغاز: «بسملة الحمد لله المحمود بنعمته المعبود لقدرته المطاع فی سلطانه المرهوب بجلاله المرغوب الیه فیما عنده النافذ امره فی جمیع خلقه...»

نسخ جلی، محمد علی بن حاج فتح الله شوشتری، جمادی الاول ۱۰۷۲ ق، مقابله و تصحیح نسخه توسط جلال الدین بن محمد باقر رازی در قصبه ورامین در سال ۱۰۹۲ ق صورت گرفته: «قد فرغ من مقابلة الكتاب فی خدمة استادی وفقه الله تعالی مستغنی عن الالقب مولانا محمد مومن الرازی بن محمد صالح غفرالله له یوم الخمیس ثامن عشرین من شهر شعبان المعظم ۱۰۹۲ العبد الاقل ابن محمد باقر الرازی جلال الدین فی قصبه ورامین» با مهر بیضوی لایقرء، عناوین و خطوط شنگرف، تملک محمد طالقانی با مهر بیضوی با سجع «عبد محمد» و محمد علی بن مولانا العالم الفاضل عبدالله الدماوندی با مهر بیضوی «عبد محمد علی» در برگ اول دیده می شود، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج سبز با ترنج و باسر.

۲۳۵ برگ، ۲۵ سطر، ۳۰×۲۰ سانتی متر، [شماره ۶]

* نسخه شماره ۸ کامل و از ابتدای کتاب الجهاد تا انتهای کتاب الایمان را در بردارد.

آغاز: «بسملة کتاب الجهاد باب فضل الجهاد عدة من اصحابنا عن... قال رسول الله (ص) الخیر کلّیه فی السیف و تحت ظل السیف و لایقیم الناس الا السیف...»

نسخ، عبدالعلی الحسینی، ۲۵ جمادی الاول ۱۰۶۶ ق، واقف زلیخا بانو با مهر مربع با سجع «واجعلنی مقیم الصلوة»، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش صفحات تحشیه بسیار زیاد دیده می شود، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج بزرگ و مجدول.

۲۹۰ برگ، ۲۵ سطر، ۲۹×۲۱ سانتی متر، [شماره ۸]

* نسخه ۹ کامل و از ابتدای کافی تا انتهای کتاب العشرة را در بر دارد.

نسخ، بی کا [خط خورده است]، در دهه اول ماه رجب ۱۰۷۰ ق در مشهد مقدس، تملک محمد محسن بن محمد باقر حسینی؛ مهر مربع با سجع «عبد محمد محسن» و اسماعیل بن محمد قاسم الشهیر بالعرب با مهر مربع با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبد محمد اسمعیل ۱۲۲۰» و مهر بیضوی با سجع «عبد محمد اسمعیل بن محمد قاسم» و باقر بن عبدالغنی حسینی با تاریخ ۱۱۴۷ ق در برگ اول دیده می‌شود، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای. ۳۸۵ برگ، ۲۳ سطر، ۲۱×۳۲ سانتی متر، [شماره ۹]

* نسخه شماره ۱۸ کامل و از کتاب صید و ذباحت تا انتهای ایمان و کفارات را در بردارد و چند برگ از ابتدا افتادگی دارد.

نسخ، محمد حسن بن علی اکبر معیار اصفهانی، پانزدهم ۱۰۵۵ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم برخی صفحات تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای ساده. ۳۲۵ برگ، ۲۱ سطر، ۱۹×۲۵ سانتی متر، [شماره ۱۸]

* نسخه شماره ۱۹ کامل و از ابتدای کتاب طهارت تا انتهای کتاب جهاد را در بر دارد.

نسخ، بی کا، بی تا، واقف عبدالغنی طالقانی با تاریخ شوال ۱۱۹۳ ق، نسخه از ابتدا تا انتها تصحیح و مقابله شده و تاریخ مقابله «چهارم شعبان ۱۰۹۳ ق» در پایان کتاب الجنائز دیده می‌شود، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم نسخه تصحیح شده است، جلد تیماج سیاه. ۳۱۲ برگ، ۲۲ سطر، ۱۹×۲۵ سانتی متر، [شماره ۱۹]

* نسخه شماره ۲۰ کامل و از ابتدای کتاب طهارت تا آخر کتاب نکاح را در بر دارد.

نسخ، بی کا، ۱۰۴۵ ق، واقف زین العابدین... با مهر مربع بزرگ با سجع «یا امام زین العابدین»، عناوین و خطوط و علائم شنگرف، نسخه مقابله و تصحیح شده و علائم بلاغ و سماع در برخی صفحات دیده می‌شود، جلد تیماج سوخت با ترنج زیبا و باسر. ۳۳۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۰×۲۵ سانتی متر، [شماره ۲۰]

* نسخه شماره ۲۵ از ابتدای کتاب تا انتهای کتاب العشرة را در بر دارد.

نسخ، محمد مؤمن بن نورالله شریف کرمانی، بی تا، واقف محمد علی بن عبدالغنی طالقانی با تولیت برادرش زین العابدین طالقانی در شوال ۱۱۹۳ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۲۸۱ برگ، ۲۳ سطر، ۲۳×۳۷ سانتی متر، [شماره ۲۵]

* نسخه شماره ۳۲ و ۳۷ قسمت روضه کافی بوده و شماره ۳۲ کامل می‌باشد.

نستعلیق، بی‌کاء، بی تا (شماره ۳۲)، اسمعیل بن قاسم، ۱۱ ذیقعدہ ۱۰۷۱ ق، واقف آخوند ملاکلمحمد با وکالت محمد تقی در سال ۱۲۰۹ ق با مهر مربع وکیل با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمد تقی»، (شماره ۳۷)، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، علامت بلاغ در انتهای نسخه دیده می‌شود، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سرخ با طلبه لولادار اسلیمی.

۲۱۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۵×۱۹ سانتی متر، [شماره ۳۲ و ۳۷]

* نسخه شماره ۳۸ از ابتدای تا اواخر ابواب دعاء می‌باشد و از انتها افتادگی دارد.

نسخ، محمد باقر بن بن الیاس کلاردشتی، بی تا، واقف مستانه بنت خانم نسبت... در ذیحجه ۱۱۶۵ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد گالینگور طوسی.

۱۹۰ برگ، ۲۱ سطر، ۲۴×۱۸ سانتی متر، [شماره ۳۸]

(منطق - فارسی)

کبرای منظوم

محمد علی بن عبدالحسین طبسی تونی سپاهانی، - ۱۲۱۲ ق

ارجوزه‌ای در منطق و مبادی و مبانی آن که در ضمن ۳۷۵ بیت سروده شده است.

[الذریعه ۲۵۹: ۱۷ - مشار فارسی: ۲۴۰ و ۱۲۴۷ - نسخه‌های خطی فارسی ۱۵۰۷: ۲ -

مجلس ۶۰۴: ۳]

آغاز:

که بنامش نامها گردد درست
هیكل خاکی زفیضش گلشن است
داده آب از جوهر نطق و بیان

«حمد بیحد مر خدایی را نخست

آنکه از فضلش دو عالم روشن است

آن توانایی که بر تیغ زبان

انجام:

معنی آن موبمو بشکافتی

در دعایی روح او را شادکن

«چار شکل منطقی چون یافتی

در دلت نور علی را یاد کن

نستعلیق، سیف الله کلارستانی - سیف الشریعه - ۱۳۴۲ ق، در مدرسه کاسه گرمحله تنکابن
در خدمت حجة الاسلام مروج الاحکام شریعتمداري آقایی شیخ ابراهیم مجتهد دامت
برکاته، جلد تیماج.

۱۴ برگ، ۱۳ سطر، ۱۷×۱۰ سانتی متر، [شماره ۵۴۸]

کتاب الطهارة

(فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی طبرسی، - زنده ۱۳۴۱ ق
رساله مفصل و مبسوط درباره مباحث کلی و جزئی فقهی است که در آن فروع
بسیاری در باب کتاب طهارت طرح و بحث شده و آراء و نظرات دیگر فقها در این باره در
بوته نقد گذاشته شده است.

* نسخه شماره ۲۰۰ کامل است و جزء اول کتاب را در بر دارد.

آغاز: «بسم الله الحمد... و بعد فلما كان لباب الطهارة من ابواب فقه الامامية سلام الله
عليهم مطالب جلیلة و مباحث شریفة و فوائد مهمّة و قواعد مسلمة استوفيت الكلام...»
انجام: «...على تنقيح المناط لرواية المتقدمة او خمس فريض على قول جماعة تقدم
منهم الاشارة... و هذا اوفق بالاحتياط...»

نستعلیق شکسته نازیبا، مؤلف، بیست و ششم صفر ۱۳۲۸ ق، خط خوردگی در صفحات
دیده می شود.

۱۹۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۲×۱۸ سانتی متر، [شماره ۲۰۰]

* نسخه شماره ۲۰۱ جلد دوم و مباحث جنابت و حیض را در بر دارد.

آغاز: «المقصد الخامس في غسل الجنابة و هي بفتح الجيم كماعن الشهيد في الروضة
لغة البعد و اطلقها في القاموس على المنى و اصطلاحاً على ما فسر لها به بعض...»
انجام: «...المقام التاسع، ان المرأة لا تخلو اما ان تكون ذات عادة مستقرة فعلية و اما
لا تكون كذلك و الثانية اما ان تكون ممن سبقت لها عادة...»

نستعلیق شکسته نازیبا، مؤلف، چهارم ربیع الاول ۱۳۲۹ ق، در لابلای صفحات خط
خوردگی زیاد دیده می شود، جلد تیماج قهوه ای.

۹۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۱×۱۷ سانتی متر، [شماره ۲۰۱]

کتاب القضاء

(فقه - عربی)

محمد علی شریعتمدار نشتائی تنکابنی، - زنده ۱۳۲۹ ق
 رساله مفصل و دقیقی در باب قضاء است، مؤلف دانشور نظرات و اقوال پیشینیان را متذکر شده و پس از نقد و بررسی نظر نهایی خود را صادر کرده است، بنظر صاحبان فن رساله مزبور بسیار ارزشمند و نفیس بوده و سزاوار تحقیق و چاپ منقح علمی است.
 آغاز: «بسمله... کتاب القضاء و هو فی اللغة بمعان كثيرة بل العشرة... قوله تعالى قضیهن سبع سموات ای خلقهن و الحكم و منه قوله تعالى والله یقضی بالحق ای...»
 انجام: «... فهذا ایضا شاهد آخر علی عدم كون ظاهر الصحیحین مراداً فقد ظهر ان مقتضی الجمع بین الادلة اثبات الحجر لا غیر فتدبر.»

نسخ، مؤلف، بی تا، واقف سید صادق حسینی تنکابنی (از علمای مشهور منطقه و تلمیذ فاضل مؤلف) در هفتم ذیحجه ۱۳۲۹ ق با مهر بیضوی با سجع «الراجی صادق الحسینی»، جلد تیماج سرخ.

۲۱۵ برگ، ۱۷ سطر، ۱۹×۱۳ سانتی متر، [شماره ۱۸۰]

کتاب القضاء

(فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی طبرسی، - زنده ۱۳۴۱ ق
 رساله متوسطی در احکام قضا از دیدگاه فقه شیعی که به صورت استدلالی و اجتهادی نگاشته شده است و فروعات بسیاری طرح و پس از نقد و بررسی آراء و اقوال بزرگان نظر نهایی مؤلف بازگو شده است.
 آغاز: «کتاب القضاء الذی ذکر له معانی عديدة لغة الحكم و العلم و الاعلام و القول و... و لكل واحد منها شاهد استعمال فی الكتاب و البتة لیس بهمهم ذکره و عرفوه شرعاً...»
 انجام: «... علامة دهره و وحید عصره المحقق الثالث الطوسی قدس الله نفسه الزکیه عند قرائتی لديه و اصنفت علیه ما سنح به فکری القاصر و جاد به فهمی الفاتر. تم»

نستعلیق شکسته نازیبا، مؤلف، بیست و یکم رجب ۱۳۳۱ ق، خط خوردگی بسیار در صفحات دیده می شود، جلد تیماج سرخ.

۱۷۵ برگ، ۲۲ سطر، ۲۳×۱۸ سانتی متر، [شماره ۱۹۹]

کحل الجواهر

(مقتل - فارسی)

ناشناخته

رساله متوسط در تاریخ و مقتل امام حسین (ع) که در یک مقدمه و هشت مجلس و یک خاتمه تنظیم شده است:

مقدمه؛ در سه جوهر.

مجلس اول؛ در ذکر مجمل اخبار محنت آثار بعد از توجه آنحضرت و...

مجلس دوم؛ در ذکر مجمل آغاز مقاتله و شهادت اصحاب.

مجلس سوم؛ در بیان عزم میدان جهاد نمودن حضرت سید الشهداء.

مجلس چهارم؛ در تمه ذکر محاربه و مقاتله آنحضرت تا رسیدن بدرجه شهادت.

مجلس پنجم؛ در ذکر مجمل وقایع راحت برانداز پس از شهادت.

مجلس ششم؛ در ذکر مجمل حالات داخل نمودن سرهای مقدس...

مجلس هفتم؛ در ذکر مجمل سوانح جانگداز از حین داخل نمودن...

مجلس هشتم؛ در ذکر بعضی از عذابها که خداوند در این دنیا قاتلان...

خاتمه؛ در ذکر دفع شبهه جهال ناس درین مقام.

نسخه حاضر از ابتدا یک برگ افتادگی دارد.

آغاز: «...الحمد لله درین اوقات از بواطن فیض موطن حضرات اسمه صلوات الله

علیهم استمداد نموده توفیق جمع و تألیف آن روزی و این رساله را مبنی بر...

انجام: «... بعد از ثبوت عصمت و امامت ایشان در امور بر ایشان اعتراض کردن در هر

چه از ایشان صادر شود از محض جهل و... چنانچه از اخبار بسیار ظاهر می شود.»

نستعلیق، مؤلف، ربیع الثانی ۱۱۲۲ ق، عناوین و خطوط سنگرف، جلد گالینگور آبی.

۹۵ برگ، ۱۵ سطر، ۲۱×۱۴ سانتی متر، [شماره ۲۹۱]

کلیله و دمنه

(داستان - فارسی)

ابوالمعالی نصرالله بن محمد منشی، - زنده ۵۳۸ ق

متنی داستان گونه از زبان حیوانات و جانوران جنگلی که ابتدا توسط «بیدپای هندی»

به زبان هندی نوشته و بعدها توسط «برزویه» پزشک ایرانی به زبان پهلوی و بعد از آن توسط «عبدالله بن مقفع» به عربی برگردانده شد و دست آخر توسط مترجم حاضر به امر بهرام شاه غزنوی به زبان فارسی ترجمه گردید.

[فهرستواره فارسی ۴۵۹:۱ - نسخه‌های فارسی ۳۵۹۶:۵ - الذریعه ۲۶:۸ و ۱۳۵:۱۸ -

مشار فارسی ۴۱۳۲:۴]

نسخه حاضر از ابتدا و انتها ناقص و از قسمتی از باب سوم تا چهاردهم را در بر دارد.

آغاز:

«...بدرد صاف ترا کار نیست دم در کش که هرچه ساقی ما کرد عین الطاف است»

انجام:

«...دل همچو لاله سوخته از سوز آه من در هر که بنگری بهمین داغ مبتلاست»

نستعلیق، بی‌کاء، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۲۱۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۸×۱۹ سانتی‌متر، [شماره ۲۱]

(تفسیر - عربی)

کنز العرفان فی فقه القرآن

شرف الدین مقداد بن عبدالله سیوری حلی، - ۸۲۶ ق

رساله‌ای مفصل و معروف در تفسیر آیات الاحکام بدین ترتیب که ابتدا آیات مربوط به احکام فقهی از قرآن استخراج و مطابق ترتیب کتابهای فقهی در یک مقدمه و چند باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

[الذریعه ۱۵۹:۱۸ - مرعشی ۱۰۵:۱ - امام صادق قزوین ۲۱۲:۱ - مجلس ۲۳۲:۲۵]

نسخه حاضر از ابتدا تا بخشی از «لوازم النکاح من المهر و النفقة» را در بر دارد.

آغاز: «الحمد لله الذی انزل علی عبده الكتاب لكل شیء تبیاناً و جعله لتصدیق نبوته و تأیید رسالته معجزاً و برهاناً فنزله نوراً و هدی و عبرة للعالمین...»

انجام: «الثالث فی لوازم النکاح من المهر و النفقة و غیر ذلک و فیہ آیات الاولی و اتوا

النساء صدقاتهن نحلة... الصدقة اسم للمهر و النحلة...»

نسخ، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم نسخه تصحیح و تحشیه شده است، تملکی از سلیمان بن ملاجان الموتی در ۱۰۲۳ در برگ اول آمده است، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج.

۱۵۵ برگ، ۲۳ سطر، ۲۵×۱۳ سانتی متر، [شماره ۱۴۴]

کنز اللغات (= کنز اللغة) (لغت - فارسی)

محمد بن عبد الخالق بن معروف گیلانی، قرن ۹

فرهنگ لغات عربی به فارسی است که به نام «کارگیا سلطان محمد» (۸۸۳ ق) در بیست و هفت کتاب (هر کدام در چند باب) به عدد حروف الفبا تألیف شده و در آغاز کتاب هفده فائده نیز به عنوان دیباچه آمده است، در هر بابی ابتدا مصدرها و سپس افعال مجرد و مزید و پس از همه غیر مصدرها را ذکر شده است.

[الذریعه ۱۸:۱۶۴ - مجلس ۲۶:۳۵ - نسخه‌های فارسی ۳:۱۶۰۲ - مرعشی ۲:۱۵۷]

* نسخه شماره ۲۹۹ کامل است.

آغاز: «جواهر کنوز لغات حمد و ستایش نثار بارگاه حضرت متکلمی که زبان اصناف آدمیان را کلید گنج خانه سخن گردانید و ارباب الباب را بتشریف تنزیل...»

انجام: «یهدی و یهدی و یهدی را راست می‌گردد و این هر سه مضارع‌اند از زبان افتعال و اصل یهدی بوده است... مشتق از ولی یلی... غفرانک ربنا و الیک المصیر.»

نسخ جلی، حسین بن ملارحیم کماچالی، شعبان ۱۱۸۹ ق، واقف محمد بن اسدالله میار در سال ۱۳۰۵ ق، عناوین و خطوط و علایم شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۲۸۵ برگ، ۲۵ سطر، ۲۹×۲۰ سانتی متر، [شماره ۲۹۹]

* نسخه شماره ۳۰۰ از ابتدا افتادگی دارد.

نسخ، عزیز بن عبیدالله بن هدایت الله بن حمدالله، ذیحجه ۹۷۷ ق، عناوین و خطوط و علایم شنگرف، جلد گالینگور آبی.

۲۵۵ برگ، ۱۴ سطر، ۱۹×۱۵ سانتی متر، [شماره ۳۰۰]

(تفسیر - فارسی)

لطائف غیبی و عواطف لاریبی

احمد بن زین العابدین علوی حسینی عاملی، - زنده ۱۰۶۰ ق
رساله‌ای لطیف در تفسیر آیات قرآنی که درباره اصول دین و مبدأ و معاد تألیف و با
عناوین «لطیفه - لطیفه» تنظیم شده است، این تفسیر که از سورة فاتحة الكتاب آغاز شده
در دیگر سوره‌ها ترتیبی عمل نکرده و در سال ۱۰۳۳ ق به شاه صفی صفوی (۱۰۳۸ -
۱۰۵۲ ق) تقدیم شده است.

[الذریعه: ۱: ۲۳۷ و ۱۵۹ و ۳۱۷: ۱۸ - نسخه‌های خطی فارسی ۵۷: ۱ - الفبایی آستان
قدس: ۴۸۳]

نسخه حاضر از ابتدا (یک برگ) و انتها افتادگی دارد.
آغاز: «... خاصه صنع ید الهی بمرکب سفید فیض نامتناهی سطری چند بر آن نگاشته
سواد خوانان صفحات نانوشته شهود بمعانی باریک آن توانند رسید...»
انجام: «شبهه پنجم آنست که حق تعالی عتاب به آن عالیجناب درباره اذن دادن جمعی
را در باز ماندن از جهاد در هنگامی که با آنحضرت تخلف از جهاد نمودند...»
نسخ، بی‌کا، بی‌تا، عناونی و خطوط شگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۳۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۶×۱۷ سانتی متر، [شماره ۱۴۸]

(منطق - عربی)

لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار

قطب الدین محمد بن محمد بویه رازی، - ۷۶۶ ق
کتاب «مطالع الانوار» نگاشته قاضی سراج الدین محمود بن ابی بکر ارموی (۶۸۹ ق)
اثری معروف در حکمت الهی است که در دو قسم منطق و فلسفه تشکیل شده است،
کتاب حاضر شرح بخش منطق از رساله مذکور است که با عناوین «قال - اقول» تنظیم و
به نام غیاث الدین محمد صاحب دیوان در سال ۷۲۸ ق نگاشته شده است.
[الذریعه ۱: ۳۵۹ - مرعشی ۵: ۲۰۶ - الفبائی آستان قدس: ۴۸۵ - آستان قدس
۳۴۰: ۱]

* نسخه شماره ۲۳۶ کامل و جلد اول کتاب را در بر دارد.

آغاز: «الحمد لله فياض ذوارف العوارف و ملهم حقايق المعارف و اهب حيوة العالمين و رافع درجات العالمين... و بعد فان العلوم على تشعب فنونها و تكثر شجونها...»
انجام: «... و فيه ما عرفت و لنقصر على هذا القدر من الكلام في قسم التصورات حامدين لمفيض الكمالات و الخيرات قد تم.»

نستعليق شکسته، محمد حسين طالقانی، بی تا، در هامش نسخه تصحيح و تحشيه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۴۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۱×۱۲ سانتی متر، [شماره ۲۳۶]

* نسخه شماره ۲۳۷ جلد دوم از کتاب و کامل است.

آغاز: «بسمله، القسم الثاني في اكتساب التصديقات اى المجهولات التصديقية و فيه ابواب اولها في القضايا و ثانيها في القياس و ثالثها في الاقيسة الشرطية الاقترانية...»
انجام: «... ما ذكرنا من القوانين دواعى مقدمات القياس بشرايطها و تحقق معانيها... فهو جدير بان يهجر الحكمة لانه لا يكون مستعداً لدرك حقايق الاشياء و كل ميسر... تم»

نستعليق، محمد حسين بن ملا لطفعلی طالقانی در ۱۲۶۹ ق، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۶۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۱×۱۲ سانتی متر، [شماره ۲۳۷]

* نسخه شماره ۵۹۵ کامل است.

نستعليق، بی کا، بی تا (صفحه آخر پاره شده است)، تاريخ ۱۲۳۸ ق روی برگ اول نقش بسته است، جلد تیماج.

۱۴۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۵۹۵]

لوامع القدسية (= لوامع صاحبقرانی) (حدیث - فارسی)

محمد تقی بن مقصود علی مجلسی اصفهانی، ۱۰۰۳ - ۱۰۷۱ ق

مؤلف پس از اتمام کتاب «روضه المتقین» در سال ۱۰۴۶ ق که شرحی عربی بر کتاب «من لا یحضره الفقیه» است، در سال ۱۰۶۶ ق این شرح فارسی را به درخواست شاه عباس اول بر همان کتاب نگاشت.

[الذریعه ۳۶۹: ۱۸ - مرعشی ۲۶۴: ۱ - امام صادق قزوینی ۲۱۸: ۱ - مسجد اعظم: ۳۴۱]

نسخه حاضر از ابتدا و انتها افتادگی دارد و کتاب صلوة را دربردارد.
 آغاز: «... به اسانید صحیحہ منقولست از حضرت صلوات الله علیه در تفسیر این آیه
 حق سبحانه و تعالی قسم یاد کرده است شاهد و مشهود حضرت فرمودند...»
 انجام: «... از علی بن یقطین که گفت سوال کردم از حضرت امام موسی کاظم صلوات
 الله علیه از نافله که در روز جمعه می‌کنند پیش از نماز جمعه افضل است یا بعد از آن...»
 نستعلیق، بی‌کاء، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد گالینگور آبی.
 ۲۱۵ برگ، ۲۴ سطر، ۲۸×۲۰ سانتی متر، [شماره ۳۴]

مجالس (مقتل - ترکی)
 آقا بن محمد جعفر سرابی، ۱۲۸۳ ق
 مجموعه‌ای شامل مجالس مقتل و مرثیه سرابی و شعر که از جمله آنها مجلس وفات
 حضرت فاطمه (س)، اتمام حجت حضرت عباس اهل کوفه را، مجلس شب عاشورا،
 مجلس حضرت عباس، اسیر بردن اهل بیت را به کوفه و.... می‌باشد احتمال می‌رود
 کاتب رساله مؤلف و سراینده اشعار باشد.
 آغاز: «الباکون فی الدنیا خمسة امام جعفر صادق (ع) روایت دور که دنیا ده بش کسسه
 چوخ اغلادی که اولارون گوزاینون یاشی چشمه کیمی روان اولدی...»
 انجام:

«بو تابدی اوغلنی کیم شاد خرم و خندان او تابدی اوغلنی اوز قاننه اولوب غلطان
 بو تابدی اوغلنی جسمنده یوخدو آزاری او تابدی اوغلنی یوزقون اولوبدی گلزاری
 شکسته نستعلیق، آقا بن محمد جعفر سرابی، ۱۲۸۳ ق برخی خطوط صفحات چلیپا نوشته
 شده است.
 ۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۲۹]

مجمع الفائدة و البرهان فی شرح ارشاد الاذهان (فقه - عربی)
 احمد بن محمد محقق اردبیلی، ۹۹۳ ق

شرح بسیار مفصل و مستدل با عناوین «قوله - قوله» بر «ارشاد الازدهان الى احكام الايمان» نگاشته علامه حلی (۷۲۶ق) که به گفته صاحب الذریعه برخی ابواب فقهی آن به دلیل بدی خط مؤلف ناتمام مانده است.

[الذریعه ۳۵:۲۰ - مرعشی ۲۳۷:۵ - امام صادق قزوین ۲۲۵:۱ - الفبائی آستان قدس: ۴۹۷]

* نسخه شماره ۶۲ جلد اول کتاب و از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز نسخه: «... قوله و الغسل يجب دليل وجوب الغسل لما وجب له الوضوء من الصلوة والطواف كانه الآية...»

نسخ، بی کاف، بی تا، عناوین شگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد گالینگور آبی.
۲۸۰ برگ، ۲۵ سطر، ۲۶×۲۰ سانتی متر، [شماره ۶۲]

محبوب القلوب (= شمس و قهقهه) (تاریخ و عرفان - فارسی)

برخوردار خان بن محمود ترکمان فراهی - ممتاز -، قرن ۱۱ رساله ای ادیبانه در بیان داستانهای عرفانی و آداب و اخلاق زندگی بزرگان که در یک مقدمه و پنج باب نگاشته شده است، این کتاب سه بار تحریر شده و دربار اول «رعنا و زیبا» و بار دوم «محفل آرا» نام گرفته است.

[الذریعه: ۱۴۱:۲۰ و ۲۲۵:۱۴ - مشار فارسی ۱۴۰۲:۱ - نسخه های خطی فارسی ۱۳۶۵:۲ - آستان قدس ۱۶۸:۷]

آغاز: «چهره پرداز عرایس حریم عجز و نیاز و مصور نگارخانه فرنگ آب و رنگ این نسخه مسرت طراز یعنی برخوردار ترکمان متخلص به ممتاز بموقف عرض...»
انجام: «... ناسزایی از کسی نسبت به کاتب بیچاره بعرصه ظهور درآید مجسم شده و در روز جزا همان اعمال قبیحه ایشان انیس و مونس و یار موافق ایشان خواهد بود.»

نستعلیق، ابوالقاسم بن محمد امین بن محمد تقی بن محمد امین هرجی، عشر آخر شوال ۱۲۴۰ق، عناوین و خطوط شگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۸۵ برگ، ۲۰ سطر، ۳۰×۲۰ سانتی متر، [شماره ۱۳۱]

محررق القلوب

(مقتل - فارسی)

مهدی بن ابوذر نراقی کاشانی، - ۱۲۰۹ ق

مقتل و تاریخ شهادت رسول اکرم (ص)، علی بن ابیطالب (ع)، امام حسن مجتبی (ع)، امام موسی کاظم (ع)، امام رضا (ع) و بویژه امام حسین (ع) در فاجعه کربلا است که به درخواست «عبدالرزاق خان» تألیف و در یک مقدمه و بیست مجلس تنظیم شده است.

[الذریعه ۱۴۹:۲۰ - مرعشی ۱۴۶:۱ - امام صادق قزوین ۲۲۷:۱ - مجلس ۵۸۱:۳۸]

* نسخه شماره ۴ کامل است.

آغاز: «حمد و سپاس بی نهایت تحفه بارگاه حکیمی است جلت عظمته که خاکدان دنیا و زندان این عاریت سرارا...»

انجام: «...پس مرکب را بگردانید و بنزد اصحاب خود آمد و دل بر صحابه لشکر کفار

نهاد.»

نستعلیق، محرمعلی بن مراد علی طالقانی، ۱۷ محرم ۱۲۶۰ ق، واقف کیاظهر معروف بن کیا عباس بتاریخ ۱۲۶۳ ق، صفحات مجدول شنگرف، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج و باسر.

۲۱۵ برگ، ۲۲ سطر، ۳۲×۲۲ سانتی متر، [شماره ۴]

* نسخه‌های شماره ۱۰۰ و ۱۰۱ کامل است.

نستعلیق، علی محمد بن علی دینایی نوری، ۱۴ جمادی الثانیه ۱۲۳۲ ق، واقف علی محمد بن داود ترک دینایی با تولیت ملاکلمحمد بن یحیی ترک دینایی در ۱۲۳۳ ق (شماره ۱۰۰) با مهر بیضوی با سجع «عبداله الراجی علی محمد»، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۲۱۵ برگ، ۲۱ سطر، ۳۳×۲۱ سانتی متر، [شماره ۱۰۰ و ۱۰۱]

* نسخه‌های شماره ۱۰۲، ۱۰۳ و ۱۰۴ کامل است.

نستعلیق، بی کا، ۱۲۶۷ ق (شماره ۱۰۲)، واقف ام کلثوم بنت میرزا در ۱۲۵۱ ق (شماره ۱۰۱)، جلد تیماج سیاه.

۲۱۵ برگ، ۲۳ سطر، ۳۰×۲۱ سانتی متر، [شماره ۱۰۲، ۱۰۳ و ۱۰۴]

* نسخه‌های شماره ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹ و ۵۴۵ افتادگی دارند.

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
برگهای مختلف، سطور مختلف، [شماره‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹ و ۵۴۵]

* نسخه‌های شماره ۱۱۴، ۱۱۵ و ۱۱۶ کامل است.

نسخ و نستعلیق، محمد صالح بن محمدرضا تنکابنی در ۱۲۵۴ ق (شماره ۱۱۴)،
محمد مومن بن رضا تاورجی کالجی، ۱۲۳۲ ق (شماره ۱۱۵)، اسماعیل بن شیرزاد نوری
دونائی ۱۲۳۴ ق در قریه مورود (شماره ۱۱۶)، واقف اسماعیل بن شیرزاد دونایی در
۱۲۳۴ ق (شماره ۱۱۶)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
۲۶۰ برگ، ۱۹ سطر، ۳۳×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۱۱۴، ۱۱۵ و ۱۱۶]

مختصر النافع (= النافع فی مختصر الشرایع) (فقه - عربی)

نجم الدین جعفر بن حسن حلی - محقق اول -، - ۶۷۶ ق
کتاب فتوایی متوسطی است که پس از «شرایع الاسلام» و در اختصار و تلخیص آن
نگاشته شده است، کتاب از استدلال و تفصیل و رد و نقد نظرات فقها خالی است و از
ابتدای طهارت تا انتهای دیات را دربردارد.

[الذریعه ۲۳۰:۲۰ - مرعشی ۱۱۲:۲ - امام صادق قزوین ۲۲۹:۱ و ۲۳۰ - مسجد
اعظم: ۳۵۶]

* نسخه‌های ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰ و ۱۷۱ کامل می‌باشند.

آغاز: «الحمد لله الذی صغرت فی عظمته عبادة العابدین و قصرت عن شکر نعمه
السنة الحامدين و قصرت عن وصف کماله افکار العالمین...»
انجام: «... لانعقل العاقلة بهیمة و لا اتلاف مال و یختص ضمانها بالجناية علی الآدمی
فحسب فهذا ما اردنا ذکره و قصدنا حصره مختصراً من مطوّل و محرراً من محصله.»

نسخ، بی‌کا، ذیحجه ۱۰۵۰ ق با مهر بیضوی با سبع «یا امام محمد تقی» (شماره ۱۶۸)،
میر اسماعیل بن میرحسین طالقانی قزوینی، شعبان ۱۱۲۰ ق (شماره ۱۶۹)، آقا بابایی
ابراهیم، ۱۲۵۰ ق در مدرسه آخوند محله کلیجان (شماره ۱۷۰)، بی‌کا، ربیع الاول
۱۰۵۶ ق (شماره ۱۷۱)، جلد تیماج.

۲۲۵ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۲ سانتی‌متر، [شماره‌های ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰ و ۱۷۱]

* نسخه شماره ۱۷۹ از انتها افتادگی دارد.

نسخ، بی‌ک، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۶۵ برگ، ۱۲ سطر، ۱۳×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۱۷۹]

(فقه - فارسی)

مخزن الصلوة

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۱-۱۲۶۳ ق
رساله‌ای مفصل در بیان احکام نماز و شرایط و منافیات و ارکان آن که برای مقلدین
فارسی زبان نگاشته شده است.

[الذریعه ۲۰:۲۲۶]

نسخه حاضر از باب چهارم تا آخر را دربردارد.
آغاز: «باب چهارم در بیان منافیات نماز و آنچه متعلق به آنست و در آن چند فصل
است، فصل اول در بیان اموری که باعث فساد نماز میشود و آن چند قسم است...»
نستعلیق، بی‌ک، ۱۲۵۷ ق در مدرسه سعادت آباد نور نزدیک چمستان، (مدرسه علمیه
میرزا محمد تقی نوری طبرسی)، در هامش نسخه حواشی از مؤلف آورده شده است، جلد
تیماج.

۱۲۵ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۲۲ سانتی‌متر، [شماره ۲۸۶]

(فقه - فارسی)

مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام

سید محمد بن علی بن حسین موسوی عاملی، ۱۰۰۹ ق
شرح مفصل و مشهور بر «شرایع الاسلام» نگاشته محقق حلی (۶۷۶ ق) که از ابتدا تا
کتاب حج تألیف شده و در بیست و پنجم ذیحجه سال ۹۹۸ ق پایان یافته است.
[الذریعه ۲۰:۲۳۹ - مرعشی ۱۰:۳۳۵ - مجلس ۷:۳۳۶ - مشارع عربی: ۸۲۰]
نسخه حاضر جلد دوم از کتاب می‌باشد.

آغاز: «الحمد لله كثيراً بجلاله و الصلاة علی سیدنا محمد و آله، کتاب الحج و هو
يعتمد علی ثلاثة ارکان فی المقدمات و هو اربع المقدمات الاولى الحج و ان کان فی...»

انجام: «... فقال يا زرارۃ بيت يحج قبل آدم بالفی عام تريد ان تفنی مسائله فی اربعین عامد والحمد لله اولاً و آخراً.»

نسخ، بی کا، بی تا، واقف اسماعیل ناطری، در ۱۲۶۳ ق با مهر بیضوی با سجع «عبده الخاطی علی رضا»، جلد تیماج سیاه با ترنج با سر زیبا.
۲۱۵ برگ، ۲۳ سطر، ۲۲×۱۵ سانتی متر، [شماره ۱۸۶]

[مراثی] (مقتل - فارسی)
کتاب فوق حاوی نوحه‌ها و مرثیه‌های محلی و فارسی می‌باشد و از ابتدا و انتها کامل می‌باشد.

آغاز: «الحمد لله الذی زین مجالسنا بذكر الحسين الشهيد المقتول بظلم و المتبلی بالعطش الشدید فی طف المطروح اللطیخ و...»
انجام:

«...مبادی من از این خاکدان زشت روی مرا گذاری و تنها سوی بهشت روی»
نستعلیق، بی کا، ۱۲۳۱ ه. ق، [شماره ۶۸۴]

مراح الارواح (صرف - عربی)

احمد بن علی بن مسعود، قرن ۷
رساله‌ای مشهور و مختصر در علم صرف از دانشهای عربیت که در هفت باب تنظیم و مباحثی چون صحیح، مضاعف، مهموز، مثال، اجوف و ناقص و غیره مطرح شده است.
[مجلس ۳۸: ۴۱۰ - امام صادق قزوین ۱: ۳۵۰ و ۳۵۱ - مسجد اعظم: ۳۶۰ - آستان قدس ۱۲: ۴۳۰]

نسخه‌های ۱۵۲ و ۴۸۸ کامل و شماره ۴۸۶ از انتها ناقص می‌باشد.
آغاز: «قال المفتقر الى الله الودود احمد بن علی بن مسعود غفرالله له و لوالديه... اعلم ان الصرف ام العلوم و النحو ابوها...»

نسخ، علی بن حسنعلی دونایی، جمادی الاول ۱۲۳۹ ق (شماره ۱۵۲)، علیرضا بن محمد حسن طالقانی، ۱۲۱۵ ق (شماره ۴۸۸)، بی‌کا و بی‌تا (شماره ۴۸۶)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۴۰ برگ، ۱۵ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۱۵۲ - ۴۸۸ - ۴۸۶]

(فقه - فارسی)

مرشد العوام

ابوالقاسم محمد بن حسن گیلانی قمی، - ۱۲۳۱ ق رساله عملیه مؤلف برای مقلدین به زبان فارسی است که برای استفاده عموم مردم و به صورت فتوائی تنظیم شده است.

[الذریعه ۳۰۷:۲۰ - مسجد اعظم: ۳۶۰ - امام صادق قزوین ۱: ۲۳۴ و ۲۳۵ - مجلس

[۸۴:۱۱]

* نسخه‌های شماره ۴۰ و ۵۹۰ کامل می‌باشند.

آغاز: «الحمد لله... چنین گوید احقر عباد الله... که این چند کلمه است در بیان اصول دین با ادله‌های اجمالیه موافق فهم و طاقت عوام نوشته شد...»

انجام: «... و هرگاه بعد از آن کذب ظن او حاصل و ظاهر شود و در آن دو وجه ذکر گفته‌اند و اظهر این است که نذر مستحیل نمی‌شود بلکه باید بنذر خود عمل کند.»

عبدالفتاح بن محمد طاهر سیزواری ساکن قریه ریزان، رجب المرجب ۱۲۳۲ ق (شماره ۴۰)، میرزا علیقلی نوری، بی‌تا (۵۹۰)، واقف علی اکبر زاج در ۱۲۵۲ ق، مهر بیضوی با سجع «افوض امری الی الله عبده ابوالقاسم» (شماره ۵۹۰)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای ساده.

۱۹۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۴۰ و ۵۹۰]

* نسخه‌های شماره ۱۸۳، ۱۸۴ و ۱۹۲ کامل و جلد اول کتاب را در بردارند.

نسخ، بی‌کا، ۱۲۳۱ ق (شماره ۱۸۳)، بی‌کا، ۱۲۳۱ ق در قلعه ابروان به خواهش علی اکبر سلطان کلارستانی (شماره ۱۸۴)، عبدالغفور نوری، ۱۲۱۹ (شماره ۱۹۲)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.

۱۳۵ برگ، سطور مختلف، ۲۴×۱۶ سانتی‌متر، [شماره‌های ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۹۲]

(فقه - عربی)

مسالك الافهام فی شرح شرایع الاسلام

شهید ثانی، زین الدین علی بن احمد شامی عاملی، ۹۱۱-۹۶۶ ق
شرحی مفصل و مشهور بر کتاب «شرایع الاسلام» محقق حلی (۶۷۶ ق) که
به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده است. به گفته صاحب الذریعه این کتاب در مدت
شش ماه تألیف شده و در سال ۹۶۴ ق نگارش آن پایان یافته است.
[الذریعه ۳۷۸:۲۰ - مجلس ۳۰۴:۲۵ - مشار عربی: ۸۳۸ - مرعشی ۶:۳ - امام صادق
قزوین ۲۳۵:۱]

نسخه حاضر کامل و جلد دوم از کتاب را در بر دارد.
آغاز: «بسمه القسم الثانی فی العقود و فیه خمسة عشر کتاباً الاول کتاب التجارة قد
سبق فی کلام المصنف فی کتاب زکوة التجارة...»
انجام: «...بل لا يجوز رده علی الوکیل لانه ینعزل بالبیع ان لم یکن وکیلاً فی قبض المبیع
علی تقدیر رده بالعیب و کیف کان فقول الشیخ ضعیف و کذا تعلیله. تم»

نسخ، علی بن محمد بن حسن کاتب خوراسکانی، نصف صفر ۱۰۳۵ ق، واقف محمد
حسین خان سرتیپ، تملک محمدرضا بن محمد صفی حسینی کاشانی و تملک جناب
مستطاب اورع المحدثین العلامة اللوذعی الحاج محمد معصوم النوری المازندرانی و
تملك محمد علی بن محمد حسن مشهور به علی آرائی کاشانی در ۱۲۲۰ ق و تملک
فتحعلی نجل السلطان المبرور و الخاقان المغفور محمد کریم خان زند در شیراز در ۱۲۵۵
به مهر بیضوی با سجع «فتحعلی نجل خاقان زند» عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج
اسلمی.

۲۲۰ برگ، ۲۳ سطر، ۲۶×۱۹ سانتی متر، [شماره ۶۱]

(فقه - عربی)

مشرق الشمسین و اکسیر السعادتین

بهاءالدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳-۱۰۳۰ ق
مجموعه روایتهای صحیحه از کتابهای اربعه شیعه است که پس از ذکر آیات مناسب
با آن و شرح و توضیح آن آیات به ترتیب کتابهای فقهی نگاشته شده اند، کتاب طهارت
از این مجموعه در هفده ذیحجه ۱۰۱۵ ق تألیف شده و تنها این قسمت از کتاب تا اواخر

غسل میت به پایان رسیده است.

[الذریعه: ۵۰:۲۱ - مرعشی ۹۸:۱ - مجلس ۱۰:۱۲۴۶ - مشار عربی: ۸۴۷]

آغاز: «الحمد لله الذى هدانا بانوار كتابه المبين و وقفنا لاقتفاء سنة نبينا محمد (ص)... وبعد فان افقر العباد... قبل ان يخرج الامر من يده يقول ان جماعة من فضلاء اخوان...»
انجام: «...التروك الموكدة لنهى ابى جعفر الباقر عليه الاسلام عنه.»

نسخ جلی، سبحان وردی بن الله وردی، ۱۰۵۹ ق، واقف خیرالنساء زوجه سعیدای
مازندرانی ساکن سولده با تولیت عالیجناب قدسی القاب آخوند ملا محمد شریف نوری
یوشی در ۱۲۴۵ ق با مهر بیضوی با سجع «محمد شریف»، تملک رضا قلی بن خان احمد
کرجایی با مهر بیضوی با سجع «یا امام رضا»، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه
تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۹۱ برگ، ۱۸ سطر، ۱۳×۲۰ سانتی متر، [شماره ۵۳۷]

مشکلات العلوم

(چند دانشی - عربی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

مجموعه دایرة المعارف مانندى که در آن به حل مسائل مشکله و مجهولات علمى در
رشته‌های علوم اسلامى همانند مشکلات آیات قرآن و روایات و اخبار، مسائل ادبیات
عربى، منطق، بلاغت، اصول فقه، معقولات و معماها و اشعار لغزگونه و... پرداخته شده
است، این مجموعه در چهار جلد تنظیم شده است.

[الذریعه ۶۷:۲۱ - الفبائی آستان قدس: ۵۲۱]

* نسخه شماره ۱۵۹ جلد سوم از کتاب مى باشد.

آغاز: «الحمد لله الذى كتب فى طروس العوالم سطور الوجدانية و حقق فى صفائح
صحائف افئدة الازكياء الاكامل دروس الفردانية...»

انجام: «... و اما الخيل المسومة الوارد فى التنزيل فليل انها المعلمة بعلامات ماخوذة
من السماء و هى العلامة و قيل هى الحساب و قيل هى الراعية هذا آخر ما اردنا ذكره»

نسخ نازیبا، على بن على اكبر طالقانى، هفده محرم ۱۲۸۸ ق، واقف عباس آقا در
۱۲۹۰ ق، جلد تیماج قهوه‌ای.

۹۵ برگ، ۱۲ سطر، ۱۷×۲۱ سانتی متر، [شماره ۱۵۹]

* نسخه شماره ۱۶۰ جلد دوم و سوم از کتاب می باشد که جلد دوم از آخر افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فيقول العبد المقر بالعصيان... ان هذا الكتاب مشتمل على الافكار الابكار وزبدة الانظار و حل اكثر مشكلات الآيات...»

نسخ نازيبا، حسين قلى بن حسين على كليردى، شعبان ۱۲۹۳ ق بخواهش ملا مقصود على، جلد تيماج قهوه‌ای.

۲۸۹ برگ، ۱۸ سطر، ۲۲×۱۸ سانتی متر، [شماره ۱۶۰]

مشكلات العلوم

(چند دانشی - عربی)

محمد مهدی بن ابوذر نراقی کاشانی، - ۱۲۰۹ ق

مجموعه‌ای دایرة المعارف مانند که به تقلید از «کشکول» شیخ بهاء الدین محمد عاملی (۱۰۳۰ ق) تنظیم شده است، در این اثر مشكلات علوم به ترتیب علوم و فنون از قرآن، حدیث، منطق، هندسه، طب، ریاضیات و غیره مطرح و سپس به هر کدام پاسخ مناسب داده شده است.

[الذریعه ۶۶:۲۱ - مسجد اعظم: ۵۵۶ - امام صادق قزوین ۲۴۲:۱ - ملی تهران ۲۷۸:۱۰]

آغاز: «احمد الله حمداً يليق بعزته وينبغي لما لايتناهى من عظمته واشكره شكراً يجلب المزيد من نعمته...»

انجام: «...ما معنى الشيطانين المرجومين وكيف يجتمع مرجومتيهما.»

تستعليق، بی‌کا (نام کاتب حذف شده است)، ۱۲۵۲ ق در مدرسه آقا سید زین العابدین، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است. جلد مقوا.

۱۸۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۳×۱۹ سانتی متر، [شماره ۲۷۴]

مصاييح القلوب

(اخلاق - فارسی)

ابوسعید حسن بن حسین شیعی سبزواری، - زنده ۷۵۹ ق

رساله‌ای در اخلاق و آداب اسلامی و فضایل و مناقب معصومین (ع) در پنجاه و سه فصل که حاصل ترجمه و شرح پنجاه و سه حدیث است.

[الذریعه ۹۰:۲۱ - مجلس ۴۴۴:۳۷ - امام صادق قزوین ۲۴۶:۱ - الفبائی آستان قدس:

[۵۲۲]

نسخه حاضر کامل و تنها یکی دو برگ از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «شکر و سپاس و حمد و ثنای بی متنها مرخدایی را سزااست که منزّه است از

ادراک و افهام...»

نسخ، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۵۵ برگ، ۱۵ سطر، ۱۹×۱۳ سانتی متر، [شماره ۲۹۶]

(ادعیه - فارسی)

مصباح العابدین

میرزین العابدین حسینی، قرن ۱۱

رساله‌ای متوسط در اعمال سال و ادعیه‌های وارده در ایام هفته و ماه و غیره که به نام شاه صفی صفوی (۱۰۵۱ ق) تألیف و در یک مقدمه (در اعمال شب و روز جمعه اول هر ماه) و دوازده مطالب (هر کدام در اعمال یکی از ماههای سال) و یک خاتمه (در اعمال نوروز و دعاهاى هفته) تنظیم شده است.

[الذریعه: ۱۱۳:۲۱ - مرعشی ۱۲۱:۷ و ۱۲۲ - مسجد اعظم: ۳۶۷]

آغاز: «الحمد لله... این اوراق چندی است در اعمال هر روز و هر شب از سال و ماه...

و مسمی شده به مصباح العابدین و مرتب است بمقدمه و دوازده مطلب و خاتمه...»

انجام: «...» او را در چاهی عمیق یا نهری عمیق یا چشمه عمیق افکند که حاجت او

برمی آید ان شاء الله تعالی»

نسخ، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی شده است،

جلد تیماج سیاه.

۱۸۵ برگ، ۱۸ سطر، ۱۷×۱۰ سانتی متر، [شماره ۳۱۴]

مطالع الانظار فی شرح طوابع الانوار

(کلام - عربی)

شمس الدین محمود بن عبدالرحمن اصفهانی، ۶۷۴ - ۷۴۹ ق

«طوابع الانوار» نگاشته قاضی بیضاوی (۶۸۵/۹۵ ق) از رساله‌های معروف و مختصر اهل سنت در کلام و اعتقادات است و شروح بسیاری بدان نوشته شده که شرح حاضر به سبب دقت در متن و موقعیت علمی مؤلف از اهمیت بسیاری برخوردار است.

[شذرات الذهب ۶: ۶۵ - آستان قدس ۱۱: ۳۸۵ - مرعشی ۴: ۲۵۵]

نسخه حاضر فاقد دیباچه است و از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسمله، قال الحمد لمن وجب وجوده و بقاءه و امتنع عدمه و فناءه ضمن هذه الخطبة معظم مطالب اصول الدین من اثبات الصانع و صفاته و نعوت جلاله...»

نستعلیق، بی‌کا، قرن ۸ - ۹ ق، عناوین و خطوط و علائم شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، برخی صفحات مجدول مرصع، جلد تیماج سیاه.
۲۱۰ برگ، ۲۱ سطر، ۱۶×۲۵ سانتی‌متر، [شماره ۲۴۶]

المطول

(بلاغت - عربی)

سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی، ۷۹۳ ق -

شرح مفصل مزجی بر کتاب «تلخیص المفتاح» نگاشته خطیب دمشقی قزوینی (۷۳۹ ق) است که در سال ۷۴۸ ق به پایان رسیده است، مؤلف شرح مختصر و گزیده‌ای نیز بر آن کتاب نگاشت که به «المختصر المعانی» معروف گشته است.

[مجلس ۷: ۳۵۸ - سپهسالار ۲: ۳۴۴ - امام صادق قزوینی ۱: ۲۴۸ - مرعشی ۲: ۱۷۹]

نسخه‌های شماره ۳۷۸، ۲۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵ و ۳۸۶ کامل هستند.

آغاز: «الحمد لله الذي الهنا حقایق المعانی و دقایق البیان و خصصنا ببدايع الايادی...»

انجام: «... و الحمد لله على التوفيق و منه الهداية الى سواء الطريق و الصلاة على محمد نبيه خير البرية و على آله و اصحابه.»

نسخ - نستعلیق، علی بن اسماعیل مازندرانی، ۱۲۵۷ ق (شماره ۳۷۸)، عباسعلی بن زین العابدین کجوری، ۱۲۵۲ ق در بلدة بار فروش مدرسه حاجی ابراهیم تفلیسی (شماره ۳۷۹)، محمد باقر بن محمد هاشم امیرکلائی، ۱۰۸۷ ق (شماره ۳۸۰)، علی اصغر بن علی اکبر لورائی ولایترودی، ۱۲۲۵ ق در طهران مدرسه میرزا رضا قلی نوائی (شماره ۳۸۱)، بی کا، ۱۰۶۰ ق در بلدة اصفهان (شماره ۳۸۳)، محمد ابراهیم بن محمد حسین مازندرانی، ۱۲۳۳ ق با مهر بیضوی با سجع «المتوکل علی الله عبده ابراهیم» (شماره ۳۸۴)، عباسعلی بن علی مردان تلکانی تنکابنی، ۱۲۶۸ ق (شماره ۳۸۵)، ابوالحسن کلارستاقی، ۱۲۶۰ ق در کلاردشت من قریه کلارستاق (شماره ۳۸۶)، عناوین و خطوط شنگرف، جلدها تیماج.

صفحات مختلف، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف، [شماره‌های ۳۷۸، ۲۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵ و ۳۸۶]

* نسخه‌های شماره ۵۲۰، ۵۲۱ و ۵۲۲ کامل هستند.

نسخ، ابراهیم بن بهادر آقا با بن محمد شفیع کجوری معروف به پاشا ساکن قریه ایلواشم (از حوالی تنکابن) ۱۲۲۱ ق در شهر آمل مسجد و مدرسه امام حسن عسکری (شماره ۵۲۰)، بی کا، بی تا (شماره ۵۲۱ - ۵۲۲)، بی کا، ۱۱۹۶ ق (شماره ۵۲۳)، (شماره ۵۲۰ - ۵۲۳)، محمد تقی لورائی نژاد (شماره ۵۲۲) برگهای مختلف، سطور مختلف، وزیر بزرگ، [شماره‌های ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲ و ۵۲۳]

معالم الاصول

(اصول فقه - عربی)

حسن بن زین الدین بن علی عاملی، ۹۵۹ - ۱۰۱۱ ق مؤلف قصد داشت کتابی مفصل در فقه به نام «معالم الدین و ملاذ المجتهدین» بنگارد، ابتدا در سال ۹۹۴ ق مقدمه‌ای در علم اصول فقه بر آن نگاشت که به تدریج جدا شد و خود کتابی جداگانه گشت.

[الذریعه ۱۹۸:۲۱ - مرعشی ۲۷۰:۲ - مجلس ۲۲۹:۲۵ - امام صادق قزوین ۲۵۲:۱]

* نسخه‌های شماره ۱۶۷ و ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰ و ۲۱۱ کامل

هستند.

آغاز: «الحمد لله المتعالی فی عزّ جلاله من مطارح الافهام فلا یحیط بکنهه العارفون...»

انجام: «و اما ثانياً فلان... بما يحتمل التأويل و ان كان محتملاً ان ان احتمل التقية على ما هو المعلوم من احوال الائمة عليهم السلام اقرب و اظهر و ذلك كاف في الترجيح و كلام الشيخ عندي هو الحق.»

نسخ - نستعليق، بی کا، بی تا (شماره ۲۰۴)، حسن بن محمد رفیع الملقب بالرداء کلارستاقی در ۱۲۶۲ ق در سعادت آباد (شماره ۲۰۶)، بی کا، بی تا (شماره ۲۰۷)، بی کا در ۱۲۶۵ ق (۲۰۸)،... طالقانی در ۱۲۶۹ ق در دار الخلافه طهران (شماره ۲۰۹)، علی بن اسمعیل کلارستاقی، ۱۲۵۴ ق (شماره ۲۱۰)، علی بن حسینعلی دینائی نوری بحسب خواهش اسمعیل بن جمشید بیک کرجی در ۱۲۰۴ ق (شماره ۲۱۱)، عناوین و خطوط شنگرف، وقف در ۱۲۶۵ ق با مهر مربع با سجع لایقراء (شماره ۲۰۴)، واقف محمد بن معصومعلی کلارستاقی با مهر بیضوی با سجع «یا علی الاعظم مددی» (شماره ۲۰۷)، وقف در ۱۲۶۵ ق با مهر بیضوی با سجع «عبد الخاطی علی رضا» (شماره ۲۱۰)، جلدها تیماج. برگها مختلف، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف [شماره‌های ۲۰۴ تا ۲۱۱ و ۱۶۷].

* نسخه شماره ۲۳۹ کامل است و جلد اول کتاب را در بر دارد.

نسخ معرب، علی بن محمد بن حسن بن زین الدین عاملی^۱، هفتم محرم ۱۰۵۱ ق، برگ اول نونویسی شده است، در هامش برخی صفحات تحشیه و تصحیح شده است، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۹۵ برگ، ۱۵ سطر، ۱۹×۱۳ سانتی متر، [شماره ۲۳۹]

* نسخه‌های شماره ۶۸۱ و ۴۹۲ کامل هستند.

۱. علی بن محمد بن حسن بن شهید ثانی زین الدین علی عاملی شاهی کاتب ابن نسخه از «معالم الاصول» (تألیف جدش حسن بن شهید ثانی) از علمای بزرگ و دانشوران معروف شیعی در سده یازدهم است و در قبایل برادر زاده اش «علی بن زین الدین بن حسن بن شهید ثانی» که به شیخ علی کوچک معروف بود با لقب «شیخ علی کبیر» شناخته می‌شد، وی در سال ۱۰۱۳/۴ ق در جبل عامل زاده شد، در همان منطقه از دووس نجیب الدین و نورالدین برادران «صاحب معالم و مدارک» و حسین ظهیری، محمد حروفش استفاده وافر برد، در سال ۱۰۳۱ ق به حج مشرف شد و سپس به زادگاهش بازگشت و رسیدگی و افتاء پرداخت و در سال ۱۱۰۳ ق بدرود حیات گفت: از آثارش می‌توان از: الدر المنثور، اسهام المارقة عن اغراض الزنادقة، حاشیه المعالم، شرح الکافی معروف به الدر المنظوم من کلام المعصوم نام برد.

نسخ، عبدالقادر کربلایی بهرام اسفندیاری، در مدرسه میرزا صالح تهرانی دارالسلطنه تهران ۱۲۳۶ ه. ق، (شماره ۶۸۱)، محمد شفیع بن محمد مومن، ۱۱۰۸ ق (شماره ۴۹۲)، خطوط و عناوین شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای. ۱۲۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۱×۱۴ سانتی‌متر، [شماره ۶۸۱ و ۴۹۲]

(اخلاق - فارسی)

معراج السعادة

احمد بن محمد مهدی بن ابوذر نراقی، ۱۱۸۵ - ۱۲۴۵ ق رساله‌ای معروف و مفصل در اصول اخلاق عملی بر مبنای روایات معصومین (ع) و آیات قرآنی که همانند ترتیب بندی کتاب اخلاقی پدرش «جامع السعادات» تنظیم شده و به گفته صاحب الذریعه در واقع ترجمه آن کتاب می‌باشد.

[الذریعه ۲۲۹:۲۱ - مسجد اعظم: ۳۷۳ - الهیات مشهد ۱: ۵۶۶]

آغاز: «معراج سعادت جاودانی و مفتاح ابواب فیوضات دو جهانی ستایش و سپاس خداوندی است یکتا جل شانہ و بیانش افزون از قیاس یگانه ایست بیهمتا...» انجام: «...در زیارت هر یک از ائمه علیهم السلام جلالت قدر هر یک را متذکر شو حقوق او را یادآور آنچه مناسب مقام است بخاطر گذران تا زیارت تو قبول و به مرتبه برین فائز گردی.»

نستعلیق، عبدالوهاب بن عبدالغفار دینائی هفتم ذیحجه ۱۲۷۴ ق، واقف صفرعلی بن خداکرم سلطان ساکن قریه هریجان من رساتیق کلارستاق در ۱۲۷۵ ق، با مهر مربع با سجع محمد نبی بن عبدالعلی دینائی، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج. ۲۷۵ برگ، ۲۳ سطر، ۳۴×۲۱ سانتی‌متر، [شماره ۱۱۳]

(نحو - عربی)

مغنی اللیب عن کتب الاعاریب

ابن هشام، جمال الدین عبدالله بن یوسف انصاری، ۷۶۲ ق کتابی مفصل و بسیار معروف در مبانی و اصول علم عربیت که به صورت استدلالی و در هشت باب تنظیم شده است.

[کشف الظنون ۲: ۱۷۵۱ - مرعشی ۶: ۱۷۹ - امام صادق قزوین ۱: ۲۷۵ -

مجلس ۴: ۳۵۵]

آغاز: «اما بعد حمدالله على افضاله و الصلوة و السلام على سيدنا محمد (ص) و آله فان اولى ما تقترحه القرايح و اعلى ما تجنح الى تحصيله الجوانح...»

نستعليق، نسخ، محمد سليمان بن صفى الله جيلانى رانكوبى، ۱۲۰۷ ق، عناوين و خطوط
شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای مجدول.

۳۱۰ برگ، ۱۵ سطر، ۲۴×۱۷ سانتی متر، [شماره ۶۰۹]

مفاتیح الاصول

(اصول فقه - عربی)

سید مجاهد، محمد بن علی حائری طباطبائی، ۱۲۴۲ ق

مباحث اصولی بسیار مفصل که مؤلف در اصفهان تألیف نموده و برخی از مباحث الفاظ، مقدمه واجب، اجتماع امر و نهی، مسئله ضد و حجیت ظن و برخی مباحث را در بر ندارد، به گفته صاحب الذریعه مؤلف کتاب را در سال ۱۲۲۶ ق به پایان برده و در سال ۱۲۲۹ ق آن را بازنویسی کرده است.

[الذریعه ۳۰۰:۲۱ - مرعشی ۷۳:۱۴ - امام صادق قزوین ۲۵۸:۱ - مجلس ۶۴۶:۳۸]

نسخه شماره ۱۸۵ جلد اول کتاب را در بر دارد و از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «باب مفاتیح اللغات، مفتاح قال تبارک و تعالی و ما ارسلنا من رسول الا بلسان قومه، مفتاح فى الدلالة... اختلف العلماء فى ان اللفظ هل يدل على معناه بالذات...»

نسخ، بی کا، بی تا، عناوين و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج باسر و لچکی.

۲۱۰ برگ، ۲۴ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۱۸۵]

مفاتیح الشرايع

(فقه - عربی)

محمد محسن بن شاه مرتضی فیض کاشانی، ۱۰۰۷ - ۱۰۹۱ ق

کتابی معروف در فقه با عناوين «مفتاح - مفتاح» که در دو فن: اول در عبادت و سیاسات و دیگر در عادات و معاملات و هر کدام در شش کتاب و یک مقدمه و یک خاتمه تنظیم شده است، این کتاب که در واقع تلخیص «معتصم الشیعه» مؤلف می باشد

در سال ۱۰۴۲ ق پایان یافته است.

[الذریعه: ۳۰۳:۲۱ - مرعشی ۹۷:۱۲ - امام صادق قزوین ۲۵۹:۱ - مجلس ۴۵۶:۲۶]

* نسخه شماره ۶۴ کامل است.

آغاز: «الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنسلكه لولا أن هدانا الله»
المختار و اهل بيته الاطهار و حصنها بحصون ذوات ابواب...

نسخ، محمد جعفر بن علی اکبر بیرمی (و هو قرية من قراء اللار)، ذیحجه ۱۲۲۵ ق، واقف میرزا محمد زکی نوری در رجب ۱۲۵۵ ق با مهر بیضوی واقف با سجع «عبد محمد زکی» کتبه و سرلوح بسیار زیبا و نفیس در برگ اول جلد اول و دوم دیده می‌شود، صفحات مجدول مرصع، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح بسیاری آمده است، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سرخ با ترنج بزرگ با سر.
۲۹۰ برگ، ۲۱ سطر، ۱۹×۳۰ سانتی متر، [شماره ۶۴]

* نسخه شماره ۶۶ کامل است.

نسخ، محمد کاظم بن فاضل اشرفی، رجب ۱۱۸۶ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه بسیاری دیده می‌شود، جلد تیماج سیاه.
۲۵۶ برگ، ۱۸ سطر، ۱۸×۲۷ سانتی متر، [شماره ۶۶]

* نسخه شماره ۱۶۲ کامل است.

نسخ، عبدالرحیم بن عزیز دینائی نوری، ۱۱ شعبان ۱۲۳۱ ق، واقف و متولی آخوند کلمحمد با مهر مربع با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبد محمد تقی»، مهر مربع با سجع «بسم الله الرحمن الرحيم»، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۲۱۰ برگ، ۱۷ سطر، ۱۴×۲۱ سانتی متر، [شماره ۱۶۲]

* نسخه شماره ۱۸۷ کامل و جلد اول کتاب را در بر دارد.

نسخ، محمد حسین، شعبان ۱۲۰۵ ق، واقف حسین بن احمد نوری در ۱۲۲۸ ق با مهر بیضوی با سجع «عبد الراجی محمد حسین» و مهر مربع با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبد سيد علي» و «لا اله الا الله الملك الحق المبين محمد تقی» دیده می‌شود، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه با ترنج بزرگ.
۱۵۶ برگ، ۱۷ سطر، ۱۵×۲۲ سانتی متر، [شماره ۱۸۷]

* نسخه شماره ۱۹۶ کامل و چند برگ از ابتدا افتادگی دارد.

نستعلیق، سعید بن محمد باقر موسوی شاندشتی، صفر ۱۲۱۸ ق، عناوین و خطوط
شنگرف، در هاشم نسخه تصحیح و تحشیه شده است. جلد تیماج.
۱۷۵ برگ، ۱۵ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی متر، [شماره ۱۹۶]

* نسخه شماره ۴۵۰ از ابتدا افتادگی دارد.

نسخ، سید احمد بن میر محمد علی کزازی، ۱۲۶۹ ق (بخش عبادات و سیاسات)، همو،
۱۲۷۰ ق ساکن قریه کرهرود در مدرسه ماهان کرمان (بخش عادات و معاملات)، در
هاشم نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج.
۱۵۵ برگ، ۲۰ سطر، ۲۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۴۵۰]

المفصل فی صنعة الاعراب (نحو - عربی)

جارالله ابوالقاسم محمود بن عمر زمخشری، ۴۶۷ - ۵۳۸ ق

رساله مفصل و معروف در ادبیات عرب که در چهار قسم تنظیم شده و مؤلف دانشور
در غره رمضان ۵۱۳ ق به تألیف آن آغاز و در غره محرم ۵۱۵ ق نگارش آن را به پایان
برده است، اقسام این رساله عبارت است:

القسم الاول؛ فی الاسماء (۳۰۴ فصل)

القسم الثاني؛ فی الافعال (۷۰ فصل)

القسم الثالث؛ فی الحروف (۸۹ فصل)

القسم الرابع؛ فی المشتركات (۱۰۹ فصل)

[آستان قدس ۴۵۳:۱۲ - مجلس ۱۹۴:۲۵ - کشف الظنون ۱۷۷۴:۲ - مرعشی ۲۲۰:۷]

نسخه حاضر از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

آغاز: «فصل: وفلان وفلانة وابوفلان وام فلانة کنایات عن اسمی الاناس وکناهم و
اذا کنوا عن اعلام البهائم ادخلوا اللام فقالوا الفلان والفلانة و...»
انجام: «... فصل والیاء تدغم فی مثلها قرأ ابو عمرو و لذهب بسمعهم و فی الفاء و
المیم نحو اذهب نحن تبعک و یعذب من یشاء و لابد...»

نسخ کهن معرب، بی‌کا، حدود قرن ۸-۷ ق، علامت بلاغ و قرائه در سه جای نسخه دیده می‌شود و در یک جایی نام استاد و مدرس چنین آمده است «بلغت قرائه وفقنی الله لانتماه علی ید اعلم الاستاد المقدس الشیخ حسین بن محمد بن عمران اطال الله بقاءه و نفع...» عناوین و خطوط و علائم شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیار زیاد با استفاده از افاضات استاد و کتابها آورده شده است. جلد تیماج.
 ۲۵۵ برگ، ۹ سطر، ۱۴×۱۹ سانتی‌متر، [شماره ۱۹۷]

مناهج الاحکام

(اصول فقه - عربی)

احمد بن محمد مهدی بن ابوذر نراقی، ۱۱۸۵-۱۲۴۵ ق
 مؤلف دانشمند پس از اتمام نگارش «شرح تجرید الاصول» در هفت جلد و چند رساله دیگر در اصول فقه، برآن شد که کتابی مفصل و دقیق درباره جزئیات این علم تألیف کند پس، این کتاب را که در یک مقدمه و پنج مقصد (در چند فصل و مناهج) و یک خاتمه نگاشت و آن را روز دوشنبه پنجم جمادی الاول ۱۲۲۴ ق به پایان برد.
 [الذریعه ۲۲: ۳۴۰- مرعشی ۱۶: ۱۳۲- الفبائی آستان قدس: ۵۵۵- مسجد اعظم: ۳۸۸]
 * نسخه‌های شماره ۲۲۶ و ۲۲۷ کامل است و جلدهای اول و دوم را در بر دارد.
 آغاز: «احمدالله بجمیع محامده و اشکره علی وافر عطائه ورافده واصلی علی رسوله رافع اعلام الاسلام و مطارده... اما بعد یقول الاحقر... ان علم اصول الفقه...»
 انجام: «...بل یمکن ان یکون لخصوصیه المورد خصنا الله بالطافه الخفیه و الجلیه و... محتویاً علی امهات المسائل و مهماتها مع تحقیقات لائقة و تدقیقات فائقة... تم»

نستعلیق، بی‌کا، ربیع الاول ۱۲۵۸ ق (رساله اول)، ملا شیخعلی در ۱۲۵۸ ق، (رساله دوم)، واقف شهربانو و شرف نساء دختران اسماعیل ناطری کلارستاقی در ۱۲۶۳ ق با مهر بیضی با سجع «عبد الخاطی علی رضا»، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.
 ۲۲۵ و ۲۱۵ برگ، ۱۵ و ۲۳ سطر، ۱۵×۲۲ سانتی‌متر، [شماره ۲۲۶ و ۲۲۷]

منتخب الروضه

(مقتل - فارسی)

عبدالکریم بن مرشد گیلانی، قرن ۱۳

رساله‌ای متوسط در مناقب و فضائل رسول اکرم (ص)، مصائب ائمه معصومین (ع) بویژه مصائب کربلا که در یک مقدمه و چند فصل و یک خاتمه تنظیم شده است.
[مرعشی ۳۴۳:۱۶ - فهرستواره فارسی ۱۷۹۸:۳ - نسخه‌های خطی فارسی ۴۵۵۵:۶ - استوری ۲۱۲:۱]

* نسخه‌های شماره ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۷، ۲۶۸ و ۲۶۹ برخی کامل و برخی افتادگی دارند.
آغاز: «حمد بیحد حکیمی را سزااست جلت عظمت که خاک این عالم فانی را به آب محنت و غم سرشته و بر در و دیوار زندان این عاریت سرا انواع مصائب...»
انجام: «... چون فردای قیامت شود ملاقات کنی پروردگار را و هیچ گناه بر تو نباشد آیا نمی‌خواهی که پیغمبر با تو مصافحه کند پس حضرت آنقدر... غرق اشک شد.»

نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۴۶ ق (شماره ۲۶۴)، بی‌کا، بی تا (۲۶۵)، ابراهیم بن علی اکبر، ۱۲۳۵ ق (۲۶۷)، بی‌کا، بی تا (۲۶۸)، عبدالحمید بن فرج الله طالقانی کشی المسکن در ۱۲۷۳ ق (۲۶۹)، جلد تیماج.
برگهای مختلف، سطور مختلف، اندازه‌های مختلف [شماره‌های ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۷، ۲۶۸ و ۲۶۹]

* نسخه‌های شماره ۲۷۵، ۲۶۶، ۲۷۰، ۲۷۱ و ۳۹۷ کامل است.
نستعلیق، محمدعلی بن کربلانی رستمعلی سوله‌هی، ربیع الاول ۱۲۴۹ ق (شماره ۲۷۵)، بی‌کا، بی تا، واقف اسماعیل بن عبدالعظیم در ۱۲۵۶ ق (شماره ۲۶۶)، مفید بن محمد حسین، ۱۲۵۲ ق، واقف مفید کلارستانی در ۱۲۵۴ ق (شماره ۲۷۰)، محمود بن عباس سلطانی، ۱۳۵۲ ق (شماره ۲۷۱)، حسینعلی بن حیدر، ۱۲۳۷ ق (شماره ۳۹۷)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۳۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۱×۱۷ سانتی‌متر، [شماره‌های ۲۷۵، ۲۶۶، ۲۷۰، ۲۷۱ و ۳۹۷]

منتخب اللغات شاهجهانی (= فرهنگ رشیدی) (لغت - فارسی)
سید عبد الرشید بن عبد الغفور حسینی مدنی تتوی، - ۱۰۷۷ ق
فرهنگ لغات و واژگان عربی به فارسی است که به صورت مختصر و فشرده و به ترتیب حروف تهجی آغاز کلمات به نام «ابوالمظفر شهاب الدین شاهجهان» (۱۰۶۸ ق)

تنظیم و در سال ۱۰۴۶ ق موافق با جمله «منتخب بی بدیل» پایان یافته است.
[الذریعه ۲۲:۴۲۸ - مرعشی ۱۵:۱۳۶ - آستان قدس ۱۳:۱۳۷ - الفبائی آستان قدس:

۵۵۷]

* نسخه شماره ۲۹۸ کامل است، تنها خطبه کتاب از ابتدا افتادگی دارد.
آغاز: «باب الالف بالالف ابتداء آغاز کردن، ابتغاء خواستن، ابتلاء آزمودن و در بلاء و
رنج افکندن، ابتناء بنا کردن، ابداء بالکسر آشکار کردن و آفریدن، ابراء بیزار کردن...»
انجام:

سلطنت آرای ممالک ستان شاه جهان ثانی صاحبقران
از پی تاریخش و بیقال و قیل گفت خرد «منتخب بی بدیل»

نستعلیق، بی کا، ذیقعه ۱۲۶۲ ق، به حسب فرمایش جناب معلى القاب علیرضا بن ملا
معصومعلی ساکن قریه پردنکون من قراء کلارستاق، عناوین خطوط و علایم شنگرف، در
هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد مقوا ضخیم.
۲۹۵ برگ، ۲۲ سطر، ۱۵×۲۷ سانتی متر، [شماره ۲۹۸]

* نسخه شماره ۳۰۱ کامل است.

نسخ، بی کا، بی تا، عناوین جایشان خالی مانده است، جلد تیماج سیاه.
۱۵۱ برگ، ۲۱ سطر، ۱۶×۲۲ سانتی متر، [شماره ۳۰۱]

من لایحضره الفقیه (حدیث - عربی)

ابو جعفر محمد بن علی بن حسین بابویه قمی - صدوق - ، - (۳۸۱ ق
کتاب حاضر که یکی از اصول چهارگانه حدیثی شیعه به شمار می رود مشتمل بر
۵۹۹۸ حدیث شریف در ۶۶۶ باب می باشد، مؤلف که زمانی در «بلخ» اقامت داشت، در
«ملاقاتی که «ابو عبدالله محمد بن حسن نعمه» با وی داشت از وی تقاضا نمود که کتابی در
احکام فقه امامیه همانند کتاب «من لایحضره الطیب» محمد بن زکریا رازی بنویسد که
این پیشنهاد مورد قبول مؤلف واقع و این کتاب به رشته تحریر درآمد.

[الذریعه ۲۲:۲۳۲ - مرعشی ۱:۱۴۵ - مجلس ۲۶:۱۱۰ - امام صادق قزوین ۱:۲۷۴]

و [۲۷۵]

* نسخه شماره ۲ کامل است و تمام ابواب را در بر دارد.

آغاز: «اللهم انی احمدک و اشکرک و اومن بک و اتوکل علیک و اقر بذنبی الیک و اشهدک انی مقرر بوحدانیتک و نزهک عما لایلیق بذاتک...»

انجام: «... و ماکان فیه عن سعد بن طریف الخفاف... عن الحسین بن علوان عن عمرو بن ثابت عن سعد بن طریف الخفاف.»

نسخ، محمد تقی بن مولانا یوسف اسدی مازندرانی مظاہری، در مدرسه جلالیه اصفهان، جمادی الآخر ۱۰۵۵ ق، صورت وقف کتاب با تاریخ ۱۲۸۵ ق در برگ اول دیده می شود، عناوین و علایم و خطوط شگرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی و تصحیح شده است، جلد تیماج ساده قهوه ای.

۴۲۰ برگ، ۳۰ سطر، ۳۹×۲۴ سانتی متر، [شماره ۲]

* نسخه شماره ۱۰ کامل و از ابتدای کتاب تا انتها را در بر دارد.

نسخ، شاه میرزا بن خواجه جان در هفدهم صفر...، عناوین و خطوط شگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، چند برگ از ابتدا نونویسی شده است، جلد گالینگور آبی.

۳۸۵ برگ، ۲۳ سطر، ۱۹×۱۶ سانتی متر، [شماره ۱۰]

* نسخه شماره ۱۲ کامل و از ابتدا تا انتها جزء دوم را در بر دارد.

نسخ، حاجی مراد غلام خاصه، بی تا، تملک محمد جعفر بن حاجی یادگار بیدگلی در دارالسلطنه اصفهان در ذی حجه ۱۰۷۵ ق در برگ اول دیده می شود، عناوین و خطوط شگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه بسیار دیده می شود، جلد گالینگور آبی.

۲۵۲ برگ، ۱۹ سطر، ۲۶×۲۰ سانتی متر، [شماره ۱۲]

* نسخه شماره ۱۴ کامل و جلد دوم از کتاب را در بر دارد.

آغاز: «بسمله کتاب القضا یا و الاحکام من یجوز التحکم الیه و من لایجوز قال ابو جعفر...»

نسخ جلی، محمد هادی بن محمد رضا، یوم المولود ۱۰۱۸ ق، واقف آخوند مل کلمحمد دینائی با وکالت محمد تقی با مهر مربع با سجع «لااله الا الله الملك الحق المبين محمد تقی ۱۲۳۱»، تملک محمد تقی بن محمد کاظم سبزواری در ۱۱۲۴ ق با مهر مربع در برگ آخر و برگ اول و مهر بیضوی با سجع «عبدہ الراجی محمد تقی» و تملک با بیع شرعی توسط محمد کاظم مشهدسری در برگ اول دیده می‌شود، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج.

۲۳۵ برگ، ۲۷ سطر، ۲۸×۱۶ سانتی متر [شماره ۱۴]

* نسخه شماره ۱۵ کامل، قسمت اول آن جلد اول کتاب و قسمت دوم جزء دوم کتاب

می‌باشد.

نستعلیق - نسخ کهن، محمد... در بیست و دوم محرم ۱۰۱۵ ق (بخش اول)، حیدر بن علاءالدین بن حسن حسنی در دهه آخر رمضان المبارک ۹۷۷ ق در دارالسلطنه جعفر آباد حماها الله من الآفات (بخش دوم)، نام فرزند کاتب ابو عبدالله امین الدین جعفر بن کاتب العبد حیدر بن علاء الدین علی بن حسن حسنی بیزئی بتاریخ ۲۳ ذیقعدہ ۹۸۲ ق در برگ اول بخش دوم و تملکی بتاریخ ۱۰۰۴ ق و تملکی با عنوان محمد اصغر در ۱۰۱۵ ق در برگ اول بخش دوم دیده می‌شود، در حواشی تصحیح و تحشیه شده است، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۳۷۵ برگ، سطور مختلف، ۲۵×۱۸ سانتی متر، [شماره ۱۵]

* نسخه شماره ۱۶ دو جلد کتاب و کامل و تنها یک برگ از ابتدای آن افتاده است.

نسخ، محمد مقیم سبزواری، هشتم ربیع الاول ۱۰۷۰ ق، واقف علیرضا بن معصومعلی آملی در رمضان ۱۲۷۱ ق با مهر بیضوی با سجع «عبدہ الخاطی علی رضا» صورت وقفنامه در انتهای جلد اول نسخه قرار دارد، انتهایی در حاشیه صفحه آخر جلد دوم بدین صورت آمده که متأسفانه با برش ناشیانه صحاف گوشه‌هایی از آن رفته است «انها ایده الله تعالی سماعاً من اوله الی آخره الا مواضع یسیره فی... اعاد علیها النظر بالتصحیح و التأمل فی مجالس آخرها تاسع عشرین شهر جمیدی... من سنة ۱۰۷۴ الرابعة والسبعین والالف و... الله تعالی صالح بن عبدالکریم عفی الله عنها... عنی بطریق الواصلة الی المؤلف مشروطاً... شرط علی من الاحتیاط سائلاً... الصلوات فی اوقات الخلوات لله الحمد و...» و نیز اجازه روایتی به این مضمون بخط مجیز نگاشته شده است: «بسم الله الحمد لله... لتعلیم الروایة و تفهیم الدراية و نصلی علی من بهم تحصل الهدایة و تنجو بهم من الغوایة بمحمد و آلہ

المرجع و الغاية في الهداية و النهاية و بعد فقد انتهى على اخي الاجل... الشيخ علي بن المقدس الافخر الشيخ جعفر البحراني سماعاً و قرأته فانا اكثر مما استفاد و ذلك في مجالس متعددة و اوقات... مجيزاً بطرق المتصلة الى مولفه قدس سره و في الجنان المخلد سره و ذلك بسلخ شهر ربيع المولود في السنة الماتين و الالف و كتب فقير الى الله المجيب عبد علي بن محمد بن... الناروتی و كتب عنه نورالدين بن محمد علي الخطي بامر...، علامت بلاغ و سماع در صفحات دیده می شود، عناوین و خطوط شنکرف، در هامش نسخه تصحیح شده است، جلد تیماج سیاه.

۳۱۰ برگ، ۲۰ سطر، ۲۵×۱۹ سانتی متر، [شماره ۱۶]

* نسخه شماره ۱۷ و جلد اول کتاب را در بر دارد.

نسخ، محمد نصیر بن محمد جعفر نصیری، جمادی الثاني ۱۰۹۸ ق، واقف مهدی بن ملا محمد با تولیت محمد علی طالقانی در سال ۱۲۰۱ ق با مهر بیضوی با سجع «امید شفاعت دارد محمد علی» مهر بیضوی با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده علي» در برگ اول دیده می شود، عناوین و خطوط شنکرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه ای با ترنج

۲۱۵ برگ، ۲۰ سطر، ۲۵×۱۷ سانتی متر، [شماره ۱۷]

* نسخه شماره ۲۷ کامل و شامل جلد دوم می باشد.

نسخ، محمد صادق بن محمد یوسف تنکابنی اوائل ربيع الآخر ۱۱۱۵ ق، عناوین و خطوط شنکرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه بسیار دیده می شود، جلد تیماج قهوه ای.

۲۱۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۵×۲۰ سانتی متر، [شماره ۲۷]

* نسخه شماره ۱۲۹ از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

نسخ کهن، بی کا، حدود قرن ۱۰ ق، در هامش نسخه تصحیح شده است، جلد تیماج سیاه.

۱۲۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۵×۱۷ سانتی متر، [شماره ۱۲۹]

(مواعظ و اخلاق - فارسی)

منهج الواعظین فی انقاذ الهالکین

احمد بن محمد طالقانی، قرن ۱۳

رساله ای متوسط در اخلاق و مواعظ که در عهد فتحعلی شاه و با نام وی نگاشته شده

و به شاهزاده «امام وردی میرزا» حاکم طالقان تقدیم شده است، رساله در یک مقدمه و یک باب و یک خاتمه به شرح زیر تنظیم شده است:

مقدمه: شامل سه مطلب: بیان فضیلت علم - فضیلت محبت امیرالمومنین - ثواب گریستن به مصائب معصومین.

باب در مجالس موعظه بانحاء مختلفه در ۷۰ مجلس.

خاتمه: در بیان توبه و ذکر پاره‌ای از امور مهمه شریفه رفیعہ.

آغاز: «بسملة الحمد... اما بعد چون در اوان درخشندگی آفتاب درخشان و مهر فروزان روز افزون شمس افلاک سلطنة سلاطین زمان و بدر کمالات خواقین دوران...»

انجام: «... و چون رزقی بر شما تنگ شود به استغفرالله استعانت جوئید و چون مشکلی پیش آید یا حزن و اندوهی روی نماید به لا حول و لا قوة دفع آن کنید. تم»

نستعلیق، مؤلف، اواسط ذیحجه ۱۲۴۸ ق، عناوین و علائم شنگرف، واقف... به پدرش ناصرالدین و مادرش هاجر در سال ۱۲۵۲ ق با مهر لایقرء بیضوی واقف، جلد تیماج سیاه.

۱۷۶ برگ، ۱۷ سطر، ۲۳×۱۶ سانتی متر، [شماره ۴۲]

منية اللیب فی شرح التهذیب (اصول فقه - عربی)

ضیاء الدین عبدالله بن محمد بن علی حلی اسدی، ۶۸۱-۷۵۴ ق

رساله‌ای معروف و مفصل در شرح «تهذیب الوصول الی علم الاصول» نگاشته علامه حلی (۷۲۶ ق) است که به گفته صاحب الذریعه در ۱۵ رجب سال ۷۴۰ ق به پایان رسیده است، برادر مؤلف به نام «ابوعبدالله عبدالمطلب بن محمد بن علی حلی» نیز شرحی بر «تهذیب الوصول» نگاشته که عنوان خاصی ندارد، ولی در برخی فهرس با همدیگر خلط شده و کتاب هر کدام را به دیگری نسبت داده‌اند.

[الذریعه ۲۷:۲۳ - مرعشی ۲۳۱:۱ - امام صادق قزوین ۲۷۸:۱ - مجلس ۲۵۲:۲۵]

آغاز: «بسملة اللهم انی احمدک حمداً لا یقدر حصره ولا یحصر قدره ولا ینسی ذکره ولا یطوی نشره ولا یتتبی عدده ولا ینقضی امدہ...»

انجام: «...» و قد تقدم البحث في ذلك و جوابه جواب المعارضة في الاصل و المعارضة في الفرع و قد عرفته و باقى الاعتراضات و اجوبتها تقدمت.

نستعليق، شيخملى بن اسماعيل ناطرى كلارستاقى، ۲۵ ذىحجة الحرام ۱۲۵۷ ق، واقف على بن اسماعيل ناطرى من قري كلارستاق در ۱۲۶۳ ق با مهر بيضوى با سجع «عبده الخاطى على رضا» در هاشم برخى صفحات حواشى با امضاي «تتكابنى» ديده مى شود، جلد مقوا. ۱۸۶ برگ، ۲۳ سطر، ۲۲×۱۶ سانتى متر، [شماره ۲۱۵]

مهيّج الاحزان و موقد النيران (مقتل - فارسي)

حسن بن محمد على يزدي حائري، - زنده ۱۲۴۲ ق
رساله‌اى مفصل و مبسوط در آداب تعزیه داری و سوگواری خامس آل عبا (ع) و ذکر مصائب آن حضرت از ابتدای خروج از مکه تا زمان ورود اهل بیت (ع) به مدینه که در یک مقدمه و چهارده مجلس تنظیم شده و در سال ۱۲۳۷ به پایان رسیده است.
[الذریعه ۲۳: ۲۹۹ - نسخه‌های خطی فارسی ۴: ۴۵۵۷ - فهرستواره فارسی ۳: ۱۸۰۴ -
مشار فارسی ۴: ۵۰۷۴]

آغاز: «الحمد لله المتفرد بالقدم و البقاء المتوحد بالعظمة و الکبرياء الحاکم بما يريد و الفاعل لما يشاء موکل البلاء للانبیاء...»

نستعليق، محمد نبی بن عبدالعلی دینائی نوری، ۱۲۴۶ ق، واقف محمد نبی بن عبدالعلی دینائی در ۱۲۴۹ ق، با قرائت صیغه توسط سالک مسالک هدايت و ناهج مناهج طریقت احکم و اعلم حکما و متالھین و افضل و اعرف فقها و مجتهدین میرزا محمد تقی نوری (والد میرزا حسین نوری صاحب مستدرک)، عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج سیاه. ۲۱۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۹×۱۹ سانتی متر، [شماره ۸۷]

مواعظ (مواعظ - فارسی)

صدرالدین محمد بن عبدالمهدی حسینی شوشتری مرعشی
رساله‌اى متوسط در بیان آداب و مواعظ اخلاقی است که از طریق آیات الهی و روایات وارده از معصومین (ع) نگاشته و در بیست و شش مجلس تنظیم شده است.

نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد و از ابتدای مجلس سوم آغاز شده است.
 آغاز: «المجلس الثالث... یا ایها الذین امنوا کتب علیکم الصیام... اگر چه ماه مبارک
 نزدیک شده و انشاء الله اگر زنده ماندیم و خداوند توفیق بدهد هم بما و هم بشما در ماه
 مبارک موعظه زیاد گفته خواهد شد...»

نسخ، بی کا، رجب و شعبان ۱۲۸۴ ق، در هاشم نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد
 تیماج قهوه‌ای.
 ۱۲۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۵۸۶]

نزهة النواظر و تنبيه الخواطر (= مجموعة ورام) (اخلاق - عربی)
 ابوالحسین ورام بن ابی فراس مالکی اشتری، - ۶۰۵ ق
 رساله‌ای مفصل و گرانقدر در اخلاق عملی و آداب و عادات پسندیده اسلامی و
 احادیث و معارف گوناگون و متنوع در موضوعات مختلف با استفاده از اقوال حکما و
 فلاسفه قبل از اسلام و انبیاء در دو جلد نگاشته شده است.
 [الذریعه ۲۴: ۱۳۰ - مجلس ۲۵: ۳۲ و ۱۰۱ و ۱۱۴ - مرعشی ۲: ۱۷۱ - مشار عربی: ۹۵۲]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.
 آغاز: «الحمد لله الاول بلا ابتداء و الآخر بلا انتهاء و الظاهر الفائق نواقذ الابصار و
 الباطن المدرك بوجود الآثار و الكائن من غير حدوث...»
 انجام: «...وجدت في كتاب مجموع لمحمد بن عبدالله بن صدقة يروي عن والده قال
 حدثنا والدي ابن صدقة قال... قال المقداد بن الاسود ادخلوني معكم في الشورى...»

نسخ، محمدعلی، جمادی الاول ۹۴۳ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم برخی
 صفحات تصحیح شده است، تیماج قهوه‌ای.
 ۳۱۵ برگ، ۲۱ سطر، ۲۵×۱۳ سانتی متر، [شماره ۲۹]

نصاب الصبیان (لغت - فارسی)

ابو نصر مسعود بن ابوبکر بن حسین سجزی فراهی، - ۶۴۰ ق

منظومه‌ای مشهور در سی و هفت بند با بحرهای و اوزان شعری و عروضی به صورت فرهنگ عربی به فارسی که به مرور روزگار شماره بیت‌های آن از ۲۰۰ به ۵۴۲ بیت افزایش پیدا کرده است، گفته شده در این منظومه حدود ۱۲۲۲ واژه به کار رفته است.

[نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۳۹:۳ - مجلس ۵۷۴:۳۷ - مرعشی ۵۴:۷ - آستان قدس

۱۴۳:۱۳]

* نسخه‌های شماره ۳۱۹، ۳۲۰ و ۴۲۳ از انتها افتادگی دارند.

آغاز:

«چنین گوید ابونصر فراهی کتاب من بخوان گر علم خواهی»

انجام:

«این کتاب نصاب شد آخر در لغت هست خوب بس زیبا»

نسخ، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و خطوط شنگرف، جلدها تیماج.

۱۲۱ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۳۱۹، ۳۲۰ و ۴۲۳]

نفایس الفنون فی عرایس العیون (چند دانشی - فارسی)

شمس الدین محمد بن محمود آملی، قرن ۸

دایرة المعارف و معجم بسیار ارزشمند در طبقات علوم و فنون بشری که در سال

۷۳۶ ق آغاز و در سال ۷۴۲ ق پایان یافته و به «ابواسحاق بن محمود شاه اینجو» (۷۱۹ -

۷۵۸ ق) فرمانروای اصفهان و شیراز تقدیم و در دو بخش تنظیم شده است:

بخش اول؛ علوم اوائل در چهار مقاله (شامل ۸۵ علم).

بخش دوم؛ علوم اواخر در پنج مقاله (شامل ۷۵ علم).

[الذریعه ۲۴:۲۴۱ - نسخه‌های خطی فارسی ۱:۶۹۱ - مرعشی ۱۱:۳۳۰ - مشار:

۱۵۹۰ - مجلس ۶:۱۵۷]

آغاز: «حمد و ثنا و شکر بی انتها حضرت پادشاهی را که افکار ازکیا و انظار عقلا در

پیدای عظمت و معرفت کبریای او از قصور ادراک ندای سبحانک ما عرفناک می‌دهند...»

انجام: «...که نه کلمه نهاده‌اند بهر کلمه عدد بگیرند بهر جا که آن دو حرف در اول کلمه باشد آن چیز که آن حکم بروی افتد ضمیر آنکس باشد که ضمیر کرده بود، تم».

نستعلیق، حاجی محمد بن گدایعلی فسقری سبزواری، نهم ذیقعد ۱۰۷۲ ق، واقف بانو کربلایی بیگم خانم ارجمندی با تولیت شیخ حسنعلی ارجمندی با مهر بیضوی با سجع «محمد شفیع بن محمد شفیع»، مهر مربع با سجع «العبد یار محمد» در برگ اول دیده می‌شود، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش برخی صفحات تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای مجدول.

۲۴۵ برگ، ۳۰ سطر، ۲۹×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۱۱]

نهج البلاغه

(حدیث - عربی)

شریف رضی محمد بن حسین موسوی، - ۴۰۶ ق

مجموعه‌ای از احادیث امام علی (ع) که از جنبه بلاغت برجستگی خاصی داشته است و مشتمل بر دویست و سی و شش خطبه، هفتاد و نه نامه و وصیت و چهارصد و هشتاد کلمه قصار می‌باشد، این اثر نفیس در سال ۴۰۰ ق به پایان رسیده است.

[الذریعه: ۴۱۲:۲۴ - مرعشی ۱: ۶۵ - مجلس ۲۵: ۸۵ و ۴: ۲۰ - دانشگاه تهران ۲: ۲۹۵] نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسم الله اما بعد حمد الله الذی جعل الحمد ثمنا لنعمائه و معاذاً من بلائه و وسیلاً الی جنانه و سبباً لزیاده احسانه...»

انجام: «...قال علیه السلام شر الاخوان من تکلف له و قال علیه السلام اذا احتشم المؤمن اخاه نقد فارقه...»

نسخ زیبا، بی‌کا، بی‌تا، عناوین و علائم شنگرف، در هامش برخی صفحات تحشیه و تصحیح شده است، جلد گالینگور قهوه‌ای

۱۹۵ برگ، ۱۵ سطر، ۲۳×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۳۵]

الوافی فی شرح الوافیة

(اصول فقه - عربی)

محسن بن حسن حسینی اعرجی کاظمی، - ۱۲۲۷ ق

حاشیه مفصل و استدلالی بر کتاب «الوافیه فی اصول الفقه» نگاشته عبدالله بشروئی تونی (۱۰۷۱ ق) است که با عناوین «قوله - قوله» تنظیم و در سال ۱۱۸۶ ق در نجف اشرف به پایان رسیده است.

[الذریعه ۱۴:۲۵ - مرعشی ۲۹۲:۵ - مجلس ۱۴:۹ و ۲۰۶:۲۶]

آغاز: «الحمد لله الواهب المنان المنیع الاحسان بالاحسان الذی خلق الانسان و علمه البیان و خص هذه الامة من بین الامم بالاجتهاد فی طلاب العلم و صرف الهمم...»
انجام: «... قوله و علیک الخ، قد مرّ فی المرجحات الاشارة الى ما یرجع الى المنصوص فارجع الیه و الى الله ترجع الامور کلها.»

نسخ، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هاشم برخی صفحات تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.

۲۵۱ برگ، ۲۷ سطر، ۱۵×۲۶ سانتی متر، [شماره ۲۲۵]

الوافیه

(اصول فقه - عربی)

عبدالله بن محمد بشروئی تونی خراسانی، - ۱۰۷۱ ق

رساله ای مشهور و متوسط در اصول فقه که در آن بیشتر به ادله عقلیه و مباحث اجتهاد و تقلید و موضوع تراجیح پرداخته شده است، این کتاب که روز دوشنبه دوازدهم ربیع الاول ۱۰۵۹ ق به پایان رسیده در یک مقدمه و شش باب تنظیم شده است.

[الذریعه ۱۷:۲۵ - مرعشی ۲۶۷:۲ - امام صادق قزوین ۳۸۷:۱ - مسجد اعظم: ۴۱۷]

آغاز: «الحمد لله علی جزیل آلائه و الشکر علی جمیع نعمائه و الصلوة... اما بعد فهذه رسالة وجيزة وافیه و جملة شافیه محتویة علی...»

انجام: «... فما رجع الى احد من المرجحات المنصوصة او دلیل عام قطعی فهو مقبول و الاعداد الالتفات الیه احوط و اولى و العلم عندالله.»

نستعلیق زیبا، عبدالمحمد بن لطفعلی نوری، ۱۲۴۵ ق، عناوین و خطوط شنگرف، نسخه بسیار پاکیزه و نفیس و قابل استفاده است، جلد تیماج قهوه ای.

۱۴۵ برگ، ۱۸ سطر، ۱۱×۱۸ سانتی متر، [شماره ۵۰۰]

(نحو - عربی)

الوافیة فی شرح الکافیة

رکن الدین حسن بن محمد بن شرفشاه استرآبادی، - ۷۱۷ ق
رساله‌ای متوسط در شرح «الکافیة» نگاشته ابن حاجب مصری (۶۴۶ ق) که به نام
شمس الاسلام یحیی بن ابراهیم معروف به «ابن یلکا» نگاشته شده است.
[الذریعه ۱۸:۲۵ - مرعشی ۱۱۷:۱۱ - امام صادق قزوین ۲۹۲:۱ - مسجد اعظم: ۴۱۸]
نسخه‌های شماره ۳۹۹ و ۴۰۰ کامل هستند.
آغاز: «احمد الله علی عظمتہ جلاله و اشکره بجزیل نواله شکر معتقد لمعاده و مآله و
امجدّه باشرف اسمائه... اما بعد ان شرح کتاب الکافیة فی النحو...»
انجام: «... و فی یا امراة اضربین اضربین فی الوقف لم یعلم انه بدل عن النون المحذوف
والله اعلم بالصواب.»

نسخ، ابوالقاسم بن محمد یوسف بن علی اکبر کلارستانی بیرون بسمی طویری ساکن در
قریه میچکار، ۱۳۰۲ ق (شماره ۳۹۹)، بی کا، رمضان ۱۱۱۴ ق (شماره ۴۰۰)، تملک
محمد حسینی غروی با مهر بیضوی با سجع «عبدہ الراجی محمد الحسینی» در برگ اول
شماره ۴۰۰ دیده می‌شود، جلدها تیماج.
۱۳۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۳۹۹ - ۴۰۰]

(حدیث - عربی)

وسایل الشیعة الی تفصیل الشریعة

محمد بن حسن بن حرّ عاملی، ۱۰۳۲ - ۱۱۰۴ ق
کتابی مهم در احادیث شیعه که همواره مورد مراجعه فقها و مجتهدان بوده است، این
کتاب چندبار توسط مؤلف تنقیح و تصحیح شده و بار سوم در سال ۱۰۸۸ ق تحریر کامل
آن پایان یافته است.

[الذریعه ۳۵۲:۴ - مرعشی ۳۶۰:۳ - امام صادق قزوین ۲۹۳:۱ - مسجد اعظم: ۴۱۹]
نسخه حاضر کامل و از ابتدای «التعقیب» کتاب صلوة تا آخر کتاب الحج را در بردارد.
آغاز: «بسمله، ابواب، التعقیب و ما یناسبه باب استحبابه و تاکّده بعد الصبح و
العصر...»

انجام: «... ثم قراء بقية الله خير لكم ان كنتم مومنين اقول و الاحاديث في ذلك كثيرة لكنها ورد لها معارضات غير صريحة في الزيارات والاحوط الترك، تم.»

نسخ جلی، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی و تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج وسط و باسر و مجدول.
۳۹۵ برگ، ۳۶ سطر، ۳۷×۲۳ سانتی متر، [شماره ۳]

ولایت نامه (= دیوان فارغ)

فارغ گیلانی، -زنده ۱۰۰۰ ق
مجموعه مفصلی از اشعار موزون که در منقبت و مدح امیرالمومنین و فضایل ایشان سروده شده است.

[نسخه‌های خطی فارسی ۳۳۰۳:۴ - نشریه نسخه‌های خطی ۳۵۴:۴]

آغاز:

«الله الملك انه مالک هو باقی و غیره هالک
سرآن نامه، نام آن معبود که ز نامش دو کون یافت وجود»
انجام:

«یا علی فارغ تو خسته دلم بکـمند تو بسته دلم
بغم خویش خاطر خوش دار بی غم خویش یکدم مگذار»

نستعلیق جلی، بی کا، بی تا، عناوین شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۵۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۱×۱۴ سانتی متر، [شماره ۵۷۱]

هدایة الانام فی معرفة الاحکام من الحلال و الحرام

(فقه - فارسی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق

رساله عملیه مؤلف که برای مقلدین فارسی زبان در ایران نگاشته شده است.

[الذریعه ۱۷۴:۲۵]

نسخه حاضر شامل مباحث صوم، طهارت و نماز و نماز میت می باشد و کامل است.

آغاز: «الحمد لمن من علينا بجعل الشريعة و الدين و الصلوة على... چنین گوید فقیر سراپا خطا گرفتار تعلقات دنیا و گمشده پیدای حیرت و نادانی محمد تقی نورى...»
انجام: «... و مس کتابت قرآن شوند مگر بعد غسل یا وضوء و السلام على المطهرين عن الرجس و النجاسات الذين هم احياء غير اموات فرحون بما آتاهم رب البريات.»
نستعلیق، یوسف بن علی اکبر سیار کلارستانی، ۱۲۵۳ ق، عناوین و خطوط شنکرف، مهر مربع با سجع «افوض امری الى الله عبده قربانعلی» جلد پارچه‌ای.
۱۹۰ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۱۹۱]

مجموعه:

۱ - ترجمه شرایع الاسلام (۹۵ برگ)
(فقه - فارسی)
زین العابدین بن نجم الدین انصاری
رساله‌ای متوسط در ترجمه و توضیح مختصر الفاظ و معانی کتاب «شرایع الاسلام» نگاشته محقق حلّی (۶۷۶ ق) که ظاهراً تنها کتاب فرایض (میراث) نوشته شده است.
آغاز: «خوشبو گلی که از غنچه لبان گلستان توحید و ایمان و امی شود خالقى است که برای تکمیل دین...»
انجام: «گفته‌اند که مراد مطلق ایّتام و مساکینند که مستحقین بخشش باشند و این قول نیز... لیکن بعد از نقل اقوال فرموده‌اند و الاحتیاط يقتضى العمل بظاهرها فتأمل.»

۲ - بضاعة المزجاة (۱۰ برگ)
(فقه - فارسی)
محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رساله‌ای مختصر در بیان اشکال ارث که در سه باب تنظیم شده است:
باب اول؛ در اسباب ارث.
باب دوم؛ در موانع ارث.
باب سوم؛ در لواحق ارث.

آغاز: «بسملة الحمد لله... اما بعد این کلمه چندی است در مجملی از احکام پس از ستودن ذات حضرت کردگار و درود نامعدود بر روان حضرت احمد مختار (ص)...»
انجام: «... و بعضی مسائل ارث اگرچه صریحاً ذکر نشده است لیکن حکم آنها از احکامی که ذکر نمودیم استفاده می شود لهذا باختصار کوشیدیم.»

۳- دیات و قصاص (عبرگ) (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
رساله مختصر و کوتاهی در مسائل و فروع کتاب دیات و قصاص که به جهت استفاده طلاب و مقلدین فارسی زبان نگاشته شده است.
آغاز: «بسملة الحمد لله... اما بعد این کلمه چندی است در مجملی از احکام دیات و قصاص و مسائل مهمه آن که بنا بخواهش بعضی از اخوان دینی...»
انجام: «... تساوی در طول و عرض شرط است اما در عمق تساوی شرط نیست بلکه صدق اسم کافی است و در هر کجایی که قصاص است می توان بدیه صلح نمود.»

۴- صید و ذباحت (۸ برگ) (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
آغاز: «بسمله، بعد از سپاس بی پایان کردگار جهان و درود فراوان بر روان سید انس و جان و آل پاک حضرت پیغمبر آخر الزمان چنین گوید خادم شرع نبوی...»
انجام: «... و اگر بدون آن بکشد باین نحو که از کثرت دواندن بمیرد یا از صدمه دیگر پس آن حرام است و ظاهر اینکه خلافی در آن نباشد.»

نستعلیق نازیبا، قاسم بن علی گل سناری ۱۲۹۶ ق (رساله اول)، دهم ربیع الاول ۱۲۹۸ ق
در مدرسه مهد علیا طهران دارالخلافة (رساله دوم)، ۱۲۹۸ ق در طهران مدرسه مادرشاه
(رساله سوم)، جمادی الاول ۱۲۹۷ ق (رساله چهارم)، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۳۰ برگ، سطور مختلف، ۲۳×۱۸ سانتی متر، [شماره ۵۲]

مجموعه:

۱ - فقه منظومه (۱۱ برگ) (فقه - فارسی)

ناشناخته

منظومه‌ای فارسی در بیان احکام و فرامین شرعی است و در آن از طهارت و صلوة و صوم و زکوة سخن رانده شده است.

نسخه حاضر به ظاهر کامل است و شاید هم از میانه افتادگی داشته باشد.

آغاز:

«آب یا خالص بود یا غیر خالص ای پسر
میشنو از صدق دل از من تو او را سربسر
خالصش آن است که گویندش که خالص هست آب
غیر خالص مثل آب نار و انگور و گلاب»

انجام:

«در وطن ده روز یا جای دگر ماند اگر قطع گردد آن سفر باید همی گردد زسر»

۲ - حاشیه المطول (۳۷ برگ) (بلاغت - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

حاشیه مختصری است بر «المطول» سعدالدین تفتازانی که به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده و به گفته محشی آن را در ایام مباحثه و مدارس به رشته نگارش در آورده است.

[الذریعه ۲۰۳:۶]

آغاز: «الحمد لمنزل القرآن الذی هو فی مراتب الفصاحة و البلاغة بمكان المودع فيه اسرار المعانی و دقایق البیان بكافی البیان و شافی التبیان و به علماً علی الادیان...»
انجام: «...و یمكن الجواب بان المعتبر هو الصفات المعبرة عرفاً كما اشار اليه السيد الشريف فی الحاشية المتعلقة بقول الشارح و هذا مما لا يقال فتامل جداً»

۳ - دقایق الامثال (۸ برگ) (صرف - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

رساله مختصری در شرح و تفسیر «امثله» تألیف میرسید شریف جرجانی (۸۱۶ ق) که آن را به جهت پسرش «حسن» که به تحصیل آن اشتغال داشت تألیف کرده و در ضمن هفتاد و شش مقصد بیان کرده است.

[الذریعه ۱۱۵:۱۳]

آغاز: «نحمدک یا من انزل القرآن و اودع فيه حقایق المعانی و البیان و جعل علم العربیة مفتاحاً للنهم بالامعان و نصلی علی الرسول (ص) المعبوث من بنی عدنان...»
انجام: «... یمکن رده بالنظر الدقیق و الحق ان هذا الكتاب لما كان للمتبدی فلاحظ الاختصار و اتی بالامثلة الشایعة الغالبة... اعنی التفسیر بلفظ اجلی و اوضح فافهم.»

۴ - حکایة الاحباب (۲۲ برگ) (ادب - فارسی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
مؤلف در سال ۱۲۷۳ ق بخشی (۴۲ مورد) از مراسله جات و عبادت نامه و مصالحه نامه و مکاتبه نامه های خود را جمع کرده و در یک مجموعه قرار داده تا بر ارباب فطانت و ذکاوت سودمند افتد، این رساله از جهت اشمال بر برخی حوادث تاریخی عمر مؤلف قابل توجه است.

آغاز: «پس از سپاس حضرت یزدان و درود بر روان ختم پیغمبران و ثنا خوانی آل اطهار، و چنین مینگارد که در مدت کثیره مراسله جاتی که از خامه شکسته...»
انجام: «...لهذا علاج از این مولفه را منحصر دیده که سر قدم ساخته بلکه سراز قدم نشناخته... علیه علویه رضویه... در معرض فنا و زوال و دثور و اضمحلال در آید...»

۵ - منشآت (= انشاء الدرر) (۱۲ برگ) (ادب - فارسی)

مهدی بن محمد نصیر منشی استرآبادی، - زنده ۱۱۶۰ ق
[الذریعه ۴۰:۲۳ - مرعشی ۳۶۶:۴ - امام صادق قزوین ۲۷۴:۱ - مجلس ۱۰۵:۲۶ -
مشار فارسی ۵۰:۱۸:۴]

آغاز: «حَبْذا این بیاض دل‌آرای که تذرو رنگین پر و بال است از خلد نگارین شهر پر
نقش و نگار گشود و طاووس پر خط و خالی که... مجموعه الفت پروری است...»
انجام: «... چون قطره بود جرم و عفو تو محیط، چون غرض عرض بود بعجز و تظلم
ختم نمود دیگر حکم محکم است.»

۶- سلایم اللغة (۴۲ برگ) (فقه - عربی)

محمد بن محمد سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
رساله‌ای متوسط در توضیح و تفسیر جمله معروف علما «الفقه لغة الفهم» است که
بطور تفصیل به تشریح مقاصد فقها از بیان این جمله در کتابهایشان پرداخته است و آن را
در چهل سُلم به صورت «سُلم - سُلم» تنظیم کرده است، به گفته مؤلف این قصد زمانی که
وی کتاب «تاسیسات» خود را تدریس می‌کرد بذهنش خطور کرده و مطالب بسیاری که
در کتب دیگر علما نیامده در این رساله گنجانیده است.

[الذریعه ۲۱۳:۱۲]

آغاز: «الحمد لله الذي علم الانسان مالم يعلم و امده بالمداد و القلم و الهم اللغة و
الكتب... و بعد فيقول... اني كنت في بعض الازمنة درس في كتاب التاسيسات...»
انجام: «... و ان شئت اكثر من ذلك فراجع الى كتبنا... منها منظومة الصغيرة في
الاصول و منها منظومة الالفية و منها شرحها و منها كتاب لسان الصدق و منها تعلیقتی
على المعالم و منها تعلیقتی الاخری علیها و منها تعلیقتی على تعلیقة السلطان علیه و منها
شرح [...] و منها تعلیقة على القوانين، تم.»

۷- شرح «ثماناً بعد ما جاوزت» (۱۱ برگ) (نحو - فارسی)

ملک محمد بن ابراهیم شکرکوهی
رساله‌ای مختصر در ترجمه و توضیح فقره «ثماناً بعد ما جاوزت...» عوامل ملامحسن
که درباره اعداد می‌باشد به التماس بعضی اصحاب تحصیل به نگارش در آمده است.

آغاز: «بسمله، الحمد لله... و بعد بر الواح قلوب صافیه برادران دینی و اخلاء ایمانی...
مینگارد که مرحوم مغفور ملا محسن فیض (۱) اعلی الله مقامه کتابی در نحو نوشته
مشهور بعوامل ملا محسن است... قال المصنف ثماناً بعدما جاوزت الاثنين...»
انجام: «... چنانکه گوئی در مذکر عشرون رجلاً ثلثون رجلاً اربعون رجلاً و در مونث
گوئی عشرون امرئ، ثلثون امرئ، اربعون امرئ، هذا آخر ما اردناه فی هذه الوجیزه و
ختمتها مستعیناً بالله تعالی»

۸- الفرائد (۹ برگ)

(قرائت - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رساله مختصری در علم قرائت قرآن که مؤلف به دوستان هدیه و در آن مهمات و
قواعد علم قرائت را به بیان شافی ذکر و آن را به صورت «فریده - فریده»
تنظیم نموده است.

[الذریعه ۱۶: ۱۳۱]

آغاز: «الحمد لله العليم العلام... هذه هدية الى الاخوان في علم قراءة القرآن ذكرت
فيها مهمات قواعدا بشافي البيان وكافي التبيان وسميتها بالفرائد...»
انجام: «... وفاقاً لجماعة من اعيان العلماء بل اللازم ادائها بحيث يمتد كل واحد عن
الآخر... واعلم ان ما اودعت في هذا المختصر... فانظر فيه بعيان الاعتبار.»

۹- رباعیات خیام

(شعر - فارسی)

ابوالفتح عمر بن ابراهیم خیامی نیشابوری، ۵۱۷ ق
[الذریعه ۹: ۳۱۰ - مجلس ۲۶: ۱۷۶ - مشار فارسی ۲: ۲۵۱۶ - نسخه های خطی فارسی]

[۲۸۲۹: ۴]

آغاز:

«آمد سحری ندا ز میخانه ما کی رند خراباتی دیوانه ما
برخیز که پرکنیم پیمانه ز می زان پیش که پرکنند پیمانه ما

انجام:

«ای سوخته سوخته سوختنی وی آتش دوزخ از تو افروختنی
تا کی گویی که بر [...] رحمت کن حق را تو کجا مرحمت آموختنی»

نستعلیق نازیبا، بی‌کا، ۱۲۸۹ ق بحسب خواهش ملا مقصود علی (رساله اول)، مقصود علی بن حسینی کلاردشتی، ۱۲۹۳ ق (رساله دوم)، حسینی بن حسینی گلیردی طالقانی، ۱۲۹۵ ق (رساله سوم)، مقصود علی بن حسینی کلاردشتی، ۱۲۹۳ ق (رساله چهارم)، همو، ۱۲۹۵ ق (رساله ششم)، حسین بن حسینی گلیردی، ۱۲۹۱ ق (رساله هفتم)، قاسم بن علی گل تیرگر، ۱۲۹۱ ق (رساله هشتم)، مقصود علی بن حسینی کلاردشتی، ۱۲۹۷ ق، در مدرسه دون کوه (رساله نهم)، جلد تیماج قهوه‌ای.
۲۱۰ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۶۶۳]

مجموعه:

۱ - احکام وضو و نماز (فقه - فارسی)
محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق
نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد.

۲ - الصومیه (۲۱ برگ) (فقه - عربی)
محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق

۳ - مخزن الصلوة (۵۵ برگ) (فقه - فارسی)
محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق
مؤلف چون کتاب «دلایل العباد» را که کتابی مفصل و استدلالی و عربی است نگاشت، کتابی به زبان فارسی و برای مقلدین به نام «هدایة الانام» به رشته تحریر درآورد، ولی برای تسهیل امور مقلدین رساله حاضر را در نماز و قرائت و شرایط و موانع آن به رشته نگارش درآورد و در سه مقام: شرایط، اجزاء و موانع تنظیم نمود.

[الذریعه ۲۰:۲۲۶ - الفبائی آستان قدس: ۵۰۶]

آغاز: «الحمد لمن سنّ الشرايع و الاحكام و جزائها بالحصص التي اقتضاها الجود العام و جعل التعبد فيها من شرايط الفوز في دار السلام...»
انجام: «... و هر گاه بعد از آن کذب ظن او حاصل و ظاهر شود و در آن دو وجه ذکر گفته‌اند و اظهر این است که نذر مستحیل نمی شود بلکه باید به نذر خود عمل کند.»

۴ - رساله در شرايط و اجزاء و موانع نماز جماعت (۲۷ برگ) (فقه - فارسی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق

آغاز: «الحمد لله الذي دل على فردانيته خلق الجماعات و الصلوة على خير الانام الكائنات في جميع المقامات و آله المقتدين له في صنوف الصلوة، اما بعد اين مختصریست در بیان شرايط و اجزاء و موانع نماز جماعت.

نستعليق، بی‌کا، ۱۲۴۴ ق (رساله اول)، جعفر بن میرزا محمد ساکن قریه کشکک، ۱۲۵۸ ق (رساله دوم)، بی‌کا، ۱۲۶۲ ق (رساله سوم)، بی‌کا، ۱۲۶۲ ق (رساله چهارم)، در هامش نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج.

۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۷ سانتی متر، [شماره ۵۵۳]

مجموعه:

۱ - حاشیه شرح مختصر الاصول (۳۱ برگ) (اصول فقه - عربی)

میرزا جان حبیب الله باغنوی شیرازی، - ۹۹۴ ق

حاشیه‌ای مفصل در توضیح مشکلات لفظی و معنوی شرح عضد الدین ایجی (۷۵۶ق) بر «مختصر الاصول» نگاشته ابن حاجب مصری (۶۴۶ق) که به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده است. برخی این حاشیه را به نام «ردود و نقود» نیز خوانده‌اند.

[الذریعه ۶:۱۲۹ - مرعشی ۲:۳۱۹ - مسجد اعظم: ۱۴۰ - الفبائی آستان قدس: ۲۰۵]

آغاز: «بسمله قوله فبذكر الهيئة يخرج ما يبين الذات كالتمييز اشارة الى ان المراد بالهيئة ما يقابل الذات و هو معنى الصفة و الحال و في خروج التميز بذكر الهيئة مطلقاً تأمل...»

انجام: «... الحمد لله على تمام الاصباح بعد الظلام الموحج الى المصباح و نرجوا الانتظام به فى سلك دعاء الطلبة الصلحاء فى الصبح و الرواح تمت.»

۲- الاستعارة (۱۰ برگ) (بلاغت - عربی)

یوسف بن محمد جان محمد شاهى قراباغی، - ۱۰۵۴ ق
رساله در بیان مناظره بین مولانا حبیب الله میرزا جان شیرازی و یکی از افاضل
ماوراء النهر در محضر عبدالله بهادرخان والی ماوراءالنهر در بخارا واقع شده و درباره
«استعاره» بحث مفصلی شده است.

[دانشمندان آذربایجان: ۴۰۴]

آغاز: «نحمدک یا من بعدنا عن التعاضد و التشاهد على غير الحق و قربنا الى التناصر و
التناصر على الحق المطلق و نصلى و نسلّم... و بعد فهذه تذكرة منا لكم...»
انجام: «... ملحوظة حين الاستعمال او قبله و كان الكلام على ما اعتبره القوم و كان
الواجب ان يجيب بحفظ ما اعتبره القوم و تصدى نفسه اولا ايضا لكون الايراد عليه تمت.»

۳- تمهید القواعد الاصولية و العربية (۱۱۵ برگ) (اصول فقه - عربی)

شهید ثانی، زین الدین بن علی بن احمد عاملی، ۹۱۱-۹۶۶ ق
رساله‌ای متوسط که در آن یکصد قاعده در اصول فقه و یکصد قاعده در علم نحو با
احکامی که از آنها به دست می‌آید جمع‌آوری شده و در عصر جمعه اول محرم ۹۵۸ ق
به پایان رسیده است، کتاب از دو قسم و هر قسم از چند باب تشکیل شده است.

[الذریعه ۴: ۴۲۲ - مجلس ۴: ۱۰۶ و ۲۴۴: ۲۶ - مرعشی ۴: ۳۰۶ - مشار عربی: ۲۱۸]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله الذى وفقنا لتمهيد قواعد الاحكام الشرعية و تشييد اركانها بتوطيد
القوانين العربية و جعل ذلك عرضة للسعادة الابدية و وسيلة الى الكرامة السرمدية...»

نسخ، محمد رحیم بن حیدر حسین هروی، ذیحجه ۱۰۷۹ ق (رساله اول)، همو، محرم ۱۰۷۳ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج.
۱۶۰ برگ، سطور مختلف، سانتی متر، [شماره ۵۰۹]

مجموعه:

۱ - العزى فى الصرف (صرف - عربى)

عزالدين ابراهيم بن عبدالوهاب زنجاني، - ۶۶۰ ق

۲ - العوامل المائة (نحو - عربى)

محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲

۳ - شرح عوامل جرجانی (نحو - عربى)

محمد بن سليمان طيب تنكابنى، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

۴ - شرح التصريف (صرف - عربى)

سعد الدين مسعود بن عمر تفتازانى، - ۷۹۳ ق

نسخ - نستعلیق، ربیع بن ملا نور محمد کلاردشتی، ۱۲۰۶ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.

۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۲۸۴]

مجموعه:

۱ - ارشاد المسترشدين و هداية الطالبين (۱۵ برگ) (کلام - عربى)

فخر المحققين، محمد بن حسن بن يوسف حلی، ۶۸۲ - ۷۷۱ ق

رساله ای مختصر در اصول اعتقادی امامیه که در پنج اصل تنظیم شده و با عناوین

«يجب ان يعتقد» از یکدیگر جدا شده‌اند:

الاصل الاول؛ فی معرفة وجوده تعالى.

الاصل الثاني؛ فی العدل.

الاصل الثالث؛ فی الوعد والوعيد.

الاصل الرابع؛ فی نبوة النبی (ص).

الاصل الخامس؛ فی الامامة.

[الذريعة ۱: ۵۲۱ - مرعشی ۲: ۵۶ - مسجداعظم: ۵۷۸ - الفبائی آستان قدس: ۴۰]
آغاز: «الحمد لله... اما بعد فيقول... اني املت هذه الرسالة لارشاد المسترشدين و
هداية الطالبين و قد بينت فيها مايجب على المكلفين من الاعتقاد في اصول الدين...»
انجام: «... ما اتفقت عليه كل الائمة عليهم السلام لايحتاج الى تقليد احد بعد معرفة
واجب الاعتقاد و من عدل منه الى غيره فقد عدل عن يقين الى ظن... تمت.»

(فقه - عربی)

۲ - الفرائض (۱۷ برگ)

ناشناخته

رساله‌ای مختصر در بیان انواع و اقسام میراث برجای مانده که در هر کدام از موارد
مؤلف توضیح داده و سهم هر کدام را به دقت محاسبه کرده است.
آغاز: «بسمه لومات شخص و خلف احد الابوين و بنتاً و نصيبه احد الابوين السدس
و نصيب البنت النصف و اقل الفريضة يجتمع فيها السدس و النصف فاصل الفريضة...»
انجام: «... كذلك الانثى و للمذكر عشرون فتاخذ هؤلاء - المذكورين نصف المجموع
فيحصل للخنثى ثلاثة عشر و للانثى تسعة و للمذكر ثمانية عشر، تمت»

(فقه - عربی)

۳ - الفخرية فی معرفة النية (۳۵ برگ)

فخر المحققين، محمد بن حسن بن يوسف حلی، ۶۸۲ - ۷۷۱ ق
رساله‌ای لطیف و موجز در شناخت نیت و شرایط و مبانی آن که به درخواست

«شرف الدین علی بن محمد بیهقی» نگاشته شده و در آن از جهت معنی لغوی و اصطلاحی و شرایط و منافعی نیت سخن رانده شده است.

[الذریعه ۱۶: ۱۲۶ - مرعشی ۲: ۲۰۷ - امام صادق قزوین ۱: ۳۷۱ - مسجد اعظم: ۴۶۴]
 آغاز: «الحمد لله على هدايتنا بسيد المرسلين و ارشادنا الى الدين المتين و تكليفنا بالاحكام الشرعية لتحصيل السعادة الاخرية و صلى الله على اشرف البرية...»
 انجام: «...و كذانية استماعه و كتابته و كذا الاحاديث المنقولة عن النبی (ص) و الائمة عليهم السلام ينوی عند كل فعل الاستحباب و القربة تمت.»

۴ - تحفة العربية (۷۱ برگ) (فقه - عربی) ناشناخته

رساله متوسطی در بیان احکام طهارت، نجاسات و صلوة می باشد که به صورت استدلالی نگاشته شده است. نام رساله در بالای صفحه اول به خط شنگرف بزرگ نوشته شده است ولی در دیگر فهارس از این عنوان و مؤلف آن اطلاعی به دست نیامد.
 آغاز: «بسملة الحمد لله... اما بعد فاعلم ان الطهارة على قسمين قسم يتوقف على النية و يسمى الطهارة عن الحدث و رافع الحدث و نحو ذلك و قسم لا يتوقف عليها...»
 انجام: «... بالنسبة الى قبر حرّ رضى الله عنه و الارض المقدسة نجف الاشرف بالنسبة الى الكوفة و امثال ذلك ما ذكر اعلم ان اشدّ الفرائض بعد اصول الدين الصلوة.»

۵ - حاشية المختصر النافع (۱۲ برگ) (فقه - عربی) ناشناخته

رساله ای مختصر در تحشیه و تعلیق کتاب المیراث «المختصر النافع» نگاشته محقق حلی (۶۷۶ ق) به صورت «قوله - قوله» که به درخواست «سید عمادالدین علی» نگاشته تا او را در تحصیل و فراگیری این مبحث معین و یاور باشد.
 آغاز: «الحمد لله المنعم بسوانغ الانعام و المتفضل بالايادين القوام التوام و الصلوة على نبیه خير الانام و عترته الافاضل الكرام اما بعد فهذه حواش كتبتها على...»

انجام: «...و نقل للشيخ ان اولاد البنت يقسمون بالسوية و اختار تلميذ القاضى و ابن ادریس تفسیر اولاد الاولاد بقسم للذكر مثل حظ الانثیین و ان یتقرب بامه الانثی... تمت»

نسخ - نستعلیق، سید کاظم بن سید رضا، اوایل رمضان ۱۲۰۳ ق (رساله اول)، کاظم بن رضا حسینی، شعبان ۱۲۰۶ ق (رساله دوم و سوم)، همان، ۱۲۰۹ ق (رساله پنجم)، عناوین و خطوط شنگرف، وقف در ۱۲۹۸ ق با مهر بیضوی با سجع «محمد حسین ۱۲۹۰»، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه نویسی شده است (در هامش رساله دوم حواشی از دروس شهید اول) جلد گالینگور آبی.

۱۵۵ برگ، سطور مختلف، ۱۲×۲۰ سانتی متر، [شماره ۶۶۱]

مجموعه:

۱ - الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية
(فقه - عربی)
شهید ثانی، زین الدین بن علی بن احمد عاملی، ۹۱۱-۹۶۶ ق

۲ - صیغه النکاح (۳ برگ)
(فقه - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
آغاز: «بسم الله... اما بعد... این چند کلمه ایست در آداب صیغه نکاح و بعضی از عقود که بنا به خواهش بعضی از اخوان دینی مرقوم گردید...»

نسخ، ابوالحسن کلارستانی من قری کلاردشت، رجب ۱۲۶۱ ق (رساله اول)، محمد صادق بن رحیم شیروانی فی مدرسه سرکار مجتهد الزمانی میرزا محمد، ۱۲۶۷ ق (رساله دوم)، وقف ۱۲۹۵ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج عالی با ترنج باسرو لچکی.

۲۱۰ برگ، ۲۰ سطر، ۲۰×۳۱ سانتی متر، [شماره ۶۵]

مجموعه:

۱ - ابدال الادویه
(طب - فارسی)
شاپور بن سهل

رساله‌ای در معرفی ادویه و مقدار شرب آنها و حقیقت آنها که به طریق حروف تهجی تنظیم شده‌اند و پس از ذکر هر دوا بدل و عوض آنها نیز ذکر شده است.

[نسخه‌های خطی فارسی ۴۶۳:۱ - الفبائی آستان قدس: ۱۵ - آستان قدس ۲۴۵:۳]

آغاز: «بسمله باب فی ابدال الادویه المفردة و مقدار شرباتها و حقیقة درجاتها من الحرارة و البرودة و غيرها بترتیب الهجاء حرف الالف ابهل بدله فی التلطیف...»

انجام: «...اما سنگ کرم متعارف آن بلاد نیست وجهی نیز ندارد جهت آنکه ابتداء مرض وقت روج است نه تحلیل... از قاعده طب بیرونست والله اعلم.»

۲ - قرابادین (۱۵ برگ) (طب - فارسی)

ناشناخته

رساله‌ای در معرفی نام دقیق هندی و فارسی و عربی ادویه‌ها که به ترتیب حروف تهجی گرد آمده است.

آغاز: «بسمله فهرست اسامی ادویه اول به لغت هندی و بعد از آن فارسی و بعد از آن به عربی و غیره لغات مختلفه آنچه یافت شود به ترتیب حروف تهجی...»

انجام: «...هاتی پیل فیل باقی مشهور، هوک هینک است و گفته شد، هنجکار کندهک است و گفته شد، هندف کوبی است و گفته شد، هوه پر ابهل.»

نستعلیق، بی‌کا، هفتم ذیقعد ۱۱۳۳ ق (رساله دوم)، مهر مربع با سجع «افوض امری الی الله عبده کمال الدین ۱۱۳۰» در برگ آخر دیده می‌شود، عناوین ادویه و علائم شکر، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۱۵ برگ، ۲۳ سطر، ۲۱×۳۰ سانتی متر، [شماره ۷۰]

مجموعه:

۱ - الخلیجات (۵۵ برگ) (تفسیر - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق

تفسیر متوسط سوره اعلی است که بنا به گفته مؤلف در مقدمه آن، آن را در جایی که در کنارش غیر از تفسیر صافی کتابی در دسترس نداشت به نگارش درآورده و نام آن را خلیجات گذارده، رساله از یک مقدمه و دو بیست و چهل و سه خلیجه تشکیل شده است.

آغاز: «نحمدک یا من هدانا الی اعلا لواء ارباب الولاء و اقدرنا علی افشاء اثنية اصحاب الثناء و افاض علی ارض قابلیاتنا ذرة من معشار ذرات علوم سادات العلماء...»
انجام: «الخلجة الثالثة و الاربعون و المائتان، اعلم ان النکته فی اختیار سبج علی اقرء الایماء الی ان المقصود بالذات لیس هو القراءة... والتلفظ و ثمرة دوحه شجرة نبیه و الی لواء الامام المستتر عن الانظار المحتجب عن الابصار... تم.»

(فقه - عربی)

۲ - تأسیسات (۴۵ برگ)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رساله‌ای متوسط در بیان قواعد فقهی که در یک مقدمه و هفتاد و چهار تأسیس و یک خاتمه تنظیم شده و بالغ بر شش هزار سطر می‌گردد.
[الذریعه ۳: ۲۹۸]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «حمد و شکر و سپاس و ستایش حضرت یکتایی را سزد که شرع اطهر انور پیغمبر را به وجود علماء اعلام و فقهاء عظام در نهایت اتقان و احکام و مایه انتظام نظام مهام انام مقرر فرمود و صلوات و تسلیمات...»

نسخ نازیبا، علی بن عبدالصمد، هشتم ربیع الاول ۱۲۹۴ ق (رساله اول)، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، واقف فاطمه خانم با تولیه علی بن عبدالصمد در ربیع الثانی ۱۲۹۶ ق، جلد گالینگور آبی.

۱۰۰ برگ، ۱۷ سطر، ۲۱×۱۷ سانتی متر، [شماره ۱۳۹]

مجموعه:

(نحو - فارسی)

۱ - شرح عوامل

صادق دینائی نوری

رساله‌ای مختصر که در شرح و بسط مشکلات و مبهمات لفظی و معنوی «عوامل المائة» محسن بن محمد طاهر قزوینی معروف به «عوامل ملا محسن» نگاشته شده است.

آغاز: «بسمله احمدک یا من یرفع صالح العمل احمد فعل مضارع موضع... متکلم وحده ضمیر در او مستتر است که آن انا است باستتار واجی محلاً مرفوع است...»
انجام: «... و لمثل هذا فلیعمل العاملون و از برای مثل این روز که قیامت باشد پس باید عمل کنندگان عمل می کند.»

۲ - تحفة المبتدئين

(نحو - عربی)

علی بن حسین کربلایی

رساله مختصر در شرح مهمات و توضیح و تبیین قواعد نحو که در یک مقدمه و چند فصل و یک خاتمه تنظیم شده است.

آغاز: «بسمله الحمد لله رافع درجات العالمین و ممیز حال من انتصب... و افصح من اعراب بیناء لیان و علی آله و بعد چنین گوید احوج الناس الی عفو الله...»
انجام: «... لا حرف نفی است و الضالین جمع مذكر سالم است و لفظ الضالین معطوف است بر لفظ ممیز... چه جمع مذكر سالم هست و جمع مذكر سالم است.»

نستعلیق، بی کا (نام کاتب پاک شده است)، رمضان ۱۲۷۴ ق در مدرسه میرزا صالح مشهور به پامنار طهران، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۴۵ برگ، ۱۵ سطر، ۲۱×۱۲ سانتی متر، [شماره ۱۵۱]

مجموعه:

۱ - مرآت الحقایق

(عرفان - فارسی)

محمد بن محمود دهدار شیرازی - عیانی -، قرن ۱۱

شرح بیتی از گلشن راز سروده «شیخ محمود شبستری» است:

عدم آئینه، عالم عکس و انسان چه چشم عکس و روی شخص پنهان
این رساله در شش فصل تنظیم شده است:
فصل اول؛ حقیقت وجود.

فصل دوم؛ عدم.

فصل سیم؛ آینه.

فصل چهارم؛ عالم.

فصل پنجم؛ عکس.

فصل ششم؛ انسان.

خاتمه؛ حاصل معنی بیت.

[الذریعه ۲۰: ۲۷۰ - فهرست نسخه‌های فارسی ۲: ۱۳۷۲ - فیلمهای دانشگاه تهران

[۷۵۱: ۱]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «سپاس بی قیاس واجب الوجودی را که ماهیات کلمات آینه و وجوه موجودات

قطره از فیض بود او و درود بر رسول او که مراة اتم و مظهر اسم اعظم است...»

انجام: «... و در حفظ شرایع از همه زهاد و عباد مجدتر خصوصاً حضرت شیخ محی

الدین و اتباع او پس باید که صوفیه را... و متصوفه روزگار...»

(تفسیر - عربی)

۲ - تفسیر سورة الاخلاص

ابو علی حسین بن عبدالله بن سینا، ۳۷۰ - ۴۲۸ ق

[الذریعه ۴: ۳۳۵ - مرعشی ۱: ۲۴۳ - امام صادق قزوین ۱: ۳۵۸ - الفبائی آستان

قدس: ۱۳۵]

آغاز: «احمد و الحمد من جملة نعمائه واشکره واشکر من قبیل آلائه و الصلوة علی

محمد خاتم انبیائه...»

انجام: «لم یکن الواجب لذاته مکافئاً له و لو کان واجباً لذاته تعدد الواجب لذاته و قد

عرفت استحالتیه بما ذکر من التقرير والله اعلم، هذا ما ذکره الشیخ الرئيس.»

(تفسیر - عربی)

۳ - تفسیر سورة الفلق

ابوعلی حسین بن عبدالله بن سینا، ۳۷۰ - ۴۲۸ ق

[الذريعة ۴: ۳۴۱ - مرعشی ۱: ۲۴۳ - امام صادق قزوین ۱: ۳۵۸ - الفبائی آستان قدس:

[۱۳۷]

آغاز: «قل اعوذ برب الفلق، خالق ظلمة العدم بنور الوجود...»
انجام: «... والعلاقة بجميع الكمالات و رزقنا الله تعالى التجرد العالم و التآله الكامل.»

۴ - كشف اسرار العقل
ناشناخته

تفسیری مختصر از آیه نور «الله نور السموات و الارض...» که با استفاده از نظرات و کلمات عرفا و اهل الله بر مشرب و مذاق عرفانی نگاشته شده است.
آغاز: «الحمد لله نور الانوار و كاشف الاسرار والصلاة على... فاني لما نظرت في معنى قوله تعالى الله نور السموات و الارض و تأملت في مقالات الاولين من المحققين في تفسيره ظهر لي كثير...»
انجام: «... فانه تغير بذاته من غير احتياج الى نور يكشفه و فسّر النار ما يعقل انفعال... الى العقل بالفعل و المصاييح انما يشغل منه و الحق ان هذا التفسير في غاية الحسن و اللطافة.»

نستعلیق، بی کا، بی تا، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج فهو ای.
۹۱ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتی متر، [شماره ۱۶۱]

مجموعه:

۱ - العوامل المائة (نحو - عربی)

عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی، - ۴۷۱ ق

۲ - العوامل المائة (نحو - عربی)

محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲

نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۶۲ ق (رساله اول)، همان، ۱۲۶۲ ق (رساله دوم و سوم)، بجهت
فرزند زین العابدین موسوی نوری کمرینی، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج
قهوه‌ای.

۹۵ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۳۱۳]

مجموعه:

۱ - [الفقه]

(فقه - عربی)

ناشناخته

حاشیه مبسوطی بر کتابی فقهی است که به صورت قوله - قوله تنظیم شده است.
آغاز: «بسمله، یعنی قوله فان السهو كالطبيعة الثانية الخ انما قال كالطبيعة لان الطبيعة
امر وجودی و السهو امر عدمی لانه زوال المعنى عن الحافظة فلم يكن طبيعة...»
انجام: «و ربما فسّر السلف بالعوض كما هو لغة اهل الحجاز و صوره اجتماعیه مع ابيع
ان يقول... هذا المتاع على ان... و كثره الشيخ في الخلاف.»

۲ - شرح الفية

(فقه - عربی)

ناشناخته

شرح متوسطی بر «الفیه» نگاشته شهید اول محمد بن مکی عاملی (۷۸۶ ق) که در آن
به توضیح مبهمات و مشکلات لفظی و معنوی آن پرداخته شده است. رساله‌ای با این
مشخصات در فهرس دیگر یافت نشد.
آغاز: «بسمله، قال المصنف رحمه الله بسم الله الرحمن الرحيم... فی الابتداء بالبسملة
بکتاب الله تعالی و بالخبر المشهور عن رسوله (ص)...»
انجام: «فصح اطلاق اسم القضاء عليها بسبب هذه المشاکلة لكن كما له یکن بهذه
الاشیاء موجبا... کان اطلاق القضاء عليها عن وجه المجاز لا الحقيقة تمت.»

نسخ معرب کهن، بی‌کا، دوم رجب ۹۵۶ ق، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است،
جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۴۵ برگ، ۱۷ سطر، ۱۹×۱۴ سانتی‌متر، [شماره ۱۷۸]

مجموعه:

۱- تُخبه

(فقه - فارسی)

محمد ابراهیم بن محمد حسن اصفهانی کلباسی، ۱۱۸۰-۱۲۶۲ ق
رساله عملیه مؤلف که به صورت فتوایی در باب کتابهای طهارت، صلوٰه، زکات،
خمس و صوم در چند مقصد (هر کدام در چند باب) برای استفاده مقلدین تدوین شده
است، این کتاب فاقد بخشهای حج و جهاد بوده و در واقع تلخیص و منتخب از کتاب
«ارشاد المسترشدين» مؤلف می باشد.

[الذریعه ۹۰:۲۴ و ۹۱- مرعشی ۷۰۴:۲- مجلس ۱۴۷:۲۶ و ۳۳۹:۱۶]

آغاز: «حمد و ثنای بی حدّ و احصا مخصوص بارگاه کبریاست که جواهر بحار
معرفتش کنز الفوائد آمال و امانی را جامع و وافی و داروی مرحمتش در ازاله مواد...»
انجام: «... یا بیشتر لیکن سنت است و روزه مستحب صحیح نیست از کسیکه در ذمه
او روزه واجب باشد مگر آنکه قادر نباشد بر واجب که جایز است.»

۲- کبری فی المنطق

(منطق - فارسی)

میر سید شریف علی محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

[الذریعه ۲۵۹:۱۷- مرعشی ۱۲۶:۲- امام صادق قزوین ۳۳۸:۱- الفبائی آستان

قدس: ۴۵۸]

نستعلیق، عبدالرزاق اصفهانی، ۱۲۵۱ ق، در دارالسلطنه اصفهان عناوین و خطوط
شنگرف، در هامش نسخه تحشیه زیاد دیده می شود. جلد تیماج قهوه ای مندرس.
۶۷ برگ، ۲۰ سطر، ۱۶×۲۲ سانتی متر، [شماره ۱۹۳]

مجموعه:

۱- الاحادیث القدسیه (۱۰ برگ)

(حدیث - عربی)

ترجمه چهل سوره از تورات کتاب آسمانی کلیمیان است که بنا به قولی توسط

امیرالمؤمنین به عربی ترجمه شده است.

[الفبائی آستان قدس: ۲۳ - امام صادق قزوین ۳۰۷:۱ (با نام «اربعون سورة من التوراة»)]

آغاز: «بسمله سورة الاول قال الله تعالى عجبت لمن ايقن بالموت كيف يفرح و عجبت لمن ايقن بالحساب كيف يجمع المال و عجبت لمن ايقن بالقبر فكيف يضحك.....»

۲ - مرشد العوام (فقه - فارسی)

ابوالقاسم بن حسن گیلانی قمی، - ۱۲۳۱ ق
به صفحه [۱۴۴] مراجعه شود.

نسخ، عبدالرحیم بن عزیز دونائی، ربیع الثانی ۱۲۲۸ ق (رسالة دوم)، وقف در ۱۲۸۴ ق با
مهر مربع با سجع «بسم الله الرحمن الرحيم»، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۲۱۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۱۹۵]

مجموعه:

۱ - شرح الانموذج (نحو - عربی)

محمد بن عبدالغنی اردبیلی، - ۶۴۷ ق
به صفحه [۹۷] مراجعه شود.

۲ - الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۱ ق
نسخ، بی کا، ۱۲۸۴ ق (رسالة اول) بی کا، ۱۲۵۴ ق (رسالة دوم)، عناوین و خطوط
شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۳۵ برگ، ۱۳ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی متر، [شماره ۲۷۸]

مجموعه:

۱ - الغصب

(فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی طبرسی، - زنده ۱۳۴۱ ق
رساله مختصری در مباحث کتاب غصب و احکام آن است که در آن برخی مسائل
مبتلا به و جزئی به صورت استدلالی بیان شده است.
آغاز: «کتاب الغصب و هو لغة اخذ الشيء ظلماً كما عن القاموس قال غصبه يغصبه
اخذة ظلماً... و فی الصحاح الغصب اخذ الشيء ظلماً تقول غصبه منه و غصبه علیه»
انجام: «... اما بالتراخی او الی اتمام هذا كله فيما يمكن الفصل و اما ما لا يمكن فصله
عقلاً او شرعاً... الثوب المصنوع المشتركاً هذا آخر ما اردنا ايراده.»

۲ - الاجارة

(فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی طبرسی، - زنده ۱۳۴۱ ق
رساله ای کوتاه در مباحث کتاب اجاره که به صورت استدلالی و علمی نگاشته شده و
بنظر می رسد بخشی از تقریرات مؤلف از دروس اساتید خود می باشد.
آغاز: «کتاب الاجارة التي هي لغة رسم للاجرة و هي كراء للاجر او هي مصدر اجر
ياجر نحو كتب يكتب كتابة...»
انجام: «و لعل القولين ناظران الى اختلاف المشارب في ضاحيه ثم القول بالتفصيل
بين الآيه و غيرها لا دليل عليه في القاء... و هنا منتهى ما اوردناه و آخر ما قصدناه.»
نستعليق نازيبا، مؤلف، ۱۳۲۰ ق در نجف اشرف (رساله اول)، بیست و دوم شوال ۱۳۰۲ ق
(رساله دوم)، جلد مقوا
۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۴×۱۹ سانتی متر، [شماره ۱۹۸]

مجموعه:

۱ - الصلح

(فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی طبرسی، - زنده ۱۳۴۱ ق

آغاز: «بسملة، الكلام فى الصلح الذى دل على مشروعيته الاجماع من المسلمين و الكتاب و اشتبه فى الجملة قوله تعالى و ان امرأة خافت فى بعلها نشوزاً...»

۲- رساله فى لباس المصلی (فقه - عربی)

على اكبر بن محمد بن عباسعلى كلارستاقى طبرسى، - زنده ۱۳۴۱ ق
رساله‌ای مختصر در بیان صحت نماز در لباس مشکوک بین اینکه آیا از اجزاء حیوان مأکول اللحم است یا نه؟ این رساله و کتاب قبلی به صورت استدلالی نگاشته شده‌اند.
آغاز: «بسملة و بعد فيقول العبد المذنب السمي... احببت ان اكتب فى ذلك رسالة وجيزة فى تحقيق القول فى المسئلة مما هو المختار الذى يدل عليه الاخبار...»

نستعلیق شکسته، مؤلف، شانزدهم محرم ۱۳۱۷ ق در نجف اشرف، خط خوردگی در صفحات به چشم می‌خورد، جلد تیماج قهوه‌ای.

۴۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۰×۱۳ سانتی‌متر، [شماره ۲۰۲]

مجموعه:

۱- عوامل المائة (نحو - عربی)

محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲

۲- الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۱ ق

نسخ، رمضانعلی بن بابا طالقانی، صفر ۱۲۶۸ ق (رساله اول)، محمد نبی بن مهدی رودگری در ۱۲۶۶ ق در مدرسه جناب مجتهد الزمانی و وحید الدورانی جناب... اعنی آقا میرزا محمد سلمه الله (رساله دوم)، جلد مقوا.

۷۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۲۱۲]

مجموعه:

۱- اکمال الاصلاح

(فقه - عربی)

حسن بن محمد علی یزدی حائری، - زنده ۱۲۴۲ ق

مؤلف که از معروفترین تلامذه «سید محمد بن علی طباطبائی» معروف به سید محمد مجاهد (۱۲۴۲ ق) است، این کتاب را در ترجمه کتاب «الاصلاح و فيه الفوز و الصلاح» استاد مزبور به رشته نگارش درآورده در ابتدای آن ذکر کرده که «استاد بزرگوار از آنجا که رساله عملیه فارسی نداشت به من امر فرمود به ترجمه اصلاح العمل که فتاویٰ فقهی اوست مبادرت ورزم.»

[الذریعه: ۲: ۲۸۱ - امام صادق قزوین ۳۸:۱]

آغاز: «الحمد لله الذی ارشدنا الى اصلاح الاعمال وجعل لنا شریعة و منهاجاً للارتفاع الى مدارج القرب و الکمال و له الشکر علی هذه العطية الکبری و النعمة العظمی...»

۲- مخزن الصلوة

(فقه - عربی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۱ - ۱۲۶۳ ق

به صفحه [۱۴۲] مراجعه شود.

نستعلیق، بی کا، بی تا، (رساله اول)، ملافاضل ۱۲۶۶ ق (رساله چهارم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیاری آمده است، جلد پارچه ای.

۱۴۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۲۲۳]

مجموعه:

۱- الکبری فی المنطق

(منطق - فارسی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ - ۸۱۶ ق

۲- حاشیه تهذیب المنطق

(منطق - عربی)

نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق

(نحو - عربی)

۳ - الفوائد الضمیدة

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۱ ق

نستعلیق، میرعبدالعظیم بن میرتراب موسوی صفوی خلخالی، ۱۲۶۰ ق (رساله دوم) و همان در ۱۲۵۹ ق (رساله سوم)، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۹×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۲۸۱]

مجموعه:

(اصول فقه - عربی)

۱ - الوافیة

عبدالله بن محمد بشروئی خراسانی تونی، - ۱۰۷۱ ق
به صفحه [۱۶۷] مراجعه شود.

(فقه - عربی)

۲ - الفوائد الحائریة الجديدة

محمد باقر بن محمد اکمل وحید بهبهانی، - ۱۲۰۶ ق
رساله‌ای کوتاه در بیان فوائد فقهی است که به «الفوائد الحائریة القدیمة» که پیش از این نوشته ملحق شده و در آن سی و چهار فائده جمع‌آوری شده است، فائده اول در باره اجزاء رکنیت و فائده آخر درباره اصل طهارت اشیاء می‌باشد.

[الذریعة ۳۲۹:۱۶ - مرعشی ۶۱:۲ - مجلس ۱۸:۱۲ - مشار عربی: ۶۷۹]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسمله الحمد... فائدة، اذا ظهر من فعل الشارع او قوله المطلق ان... كونه لكنا تبطل العبادة تبركه عمداً او سهواً او جهلاً الا ان يثبت خلافه...»

نسخ نازیبا، سلمان بن حاجی حسین ترکی نجفی، ۱۲۱۳ ق (رساله اول)، بی‌کاء، بی‌تا، (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، تملک درویش علی الحاج حسین القدیفجی العبدادی العطار ۱۲۴۳ ق در برگ اول رساله دوم دیده می‌شود، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۶۵ برگ، ۲۰ و ۲۱ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۲۲۸]

مجموعه:

۱ - اختیارات بدیعی (طب - فارسی)

زین العطار علی بن حسین انصاری، ۷۳۰-۸۰۶ ق
رساله‌ای مفصل و کهن در طب قدیم که در آن مباحث طبی، داروشناسی، معالجهٔ امراض و اصول و قواعد پزشکی مطرح شده و در دو مقاله تنظیم شده و به «شاهزاده بدیع الجمال» تقدیم شده است:
مقاله اول؛ ادویه مفرده به ترتیب حروف هجاء.
مقاله دوم؛ ادویه مرکبه.

[الذریعه ۳۶۸:۱ - مشار فارسی ۵۷:۱ - نسخه‌های خطی فارسی ۴۶۵:۱ - مؤلفین
مشار ۱۹۳:۴]

نسخه حاضر از انتها ناقص است.

آغاز: «ابتداء حمد بی عد و اعداد سپاس بی قیاس... ابداع او بر هر ورقی از اوراق و شجری از اشجار سمت وضوح یافته و بر هر ثمری از اثمار و زهری از ازهار و انوار...»

۲ - [تفسیر قرآن] (تفسیر - فارسی)

ناشناخته

نسخه حاضر از ابتدای سورهٔ انبیاء تا آخر قرآن می‌باشد.

آغاز: «بسمله اقترَبَ نزدیک آمد للناس مردمانرا حسابهم وقت محاسبه اعمال ایشان یعنی روز قیامت و گفته مراد از ناس... یعنی نزدیک شد وقت مواخذه پاداش ایشان که...»
نستعلیق نازیبا، بی‌کای، بی‌کای تا (رسالهٔ اول)، بی‌کای، ۱۰۴۳ ق (رسالهٔ دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.

۲۷۵ برگ، سطور مختلف، ۲۴×۱۸ سانتی‌متر، [شمارهٔ ۲۳۲]

مجموعه:

(فقه - فارسی)

۱ - جامع عباسی (۱۱۵ برگ)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی جبعی، - ۱۰۳۱ ق
به صفحه [۵۸] مراجعه شود.

(فقه - فارسی)

۲ - صیغ العقود (۳۷ برگ)

علی قارپوز آبادی زنجانی قزوینی، - ۱۲۹۰
رساله مفصلی در بیان صیغه‌های عقود و ایقاعات که به خواهش سید تقی برغانی در
سال ۱۲۸۱ ق تألیف کرده و آن را در سه باب و یک خاتمه تنظیم ساخته است:
باب اول؛ در صیغ عقود لازمه (۱۷ مورد).
باب دوم؛ در صیغ عقود جایزه (۱۱ مورد).
باب سوم؛ در صیغ ایقاعات (۱۵ مورد).
[الذریعه ۱۵: ۱۰۹]

آغاز: «بسمله الحمد... اما بعد چنین گوید... که از جمله اموری که عموم ناس را هر
روزی چند دفعه احتیاج باو می افتد صیغ عقود و ایقاعاتست...»
انجام: «... و این کاشف است از اینکه عقد لازمی بوده است که قابل اقاله نیز نبوده
است چه جای اینکه هر یک فسخ تواند کرده که شأن عقد جایز است... تم.»

(فقه - فارسی)

۳ - آداب التجارة (۵۷ برگ)

محمد باقر بن محمد اکمل وحید بهبهانی، - ۱۲۰۶ ق
آغاز: «بسمله الحمد لله... اما بعد این رساله ایست که در احکام تجارت و مطالب
حسب التماس برادران دینی که مراعات ایشان لازم بود تألیف شد امید که جناب اقدس
الهی نفع دهد همه را به این رساله...»

نسخ بسیار زیبا، ابوالقاسم بن آخوند ملارضا نوری کمرینی، پنجشنبه شب افخی ۱۳۲۵ ق
(رساله اول)، دوازدهم محرم ۱۳۲۶ ق (رساله دوم) و جمادی الاول ۱۳۲۶ ق
(رساله سوم)، نسخه بسیار زیبا و نفیس و ارزشمند است، جلد تیماج قهوه‌ای.
برگ، سطور مختلف، ۲۶×۱۸ سانتی متر، [شماره ۲۴۰]

مجموعه:

۱- کبری فی المنطق (منطق - فارسی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

۲- الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۱۰۳۱- ق

۳- شرح التصريف (صرف - عربی)

مسعود الدین مسعود بن عمر تفتازانی، ۷۹۳- ق

نستعلیق - نسخ، بی کا، ۱۲۴۴ ق (رساله اول)، بی کا، ۱۲۷۰ ق (رساله دوم)، در هامش
نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۲۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۲۸۰]

مجموعه:

۱- شرح العرشية (عرفان - عربی)

احمد بن زین الدین احسائی، ۱۲۴۲- ق

شرح مفصل و انتقادی بر کتاب «العرشیه» نگاشته صدرالدین محمد شیرازی
(۱۰۵۰ ق) است که در آن مطابق با مذاق شیخیه به شرح و بسط نظرات ملاصدرا و نقد و
رد آن پرداخته شده است، قسمت سوم این کتاب در بیست و هفتم ربیع الاول ۱۲۳۶ ق
در کرمانشاه به پایان رسیده است.

[الذریعه ۳۶۸:۱۳ - مرعشی ۳۲۵:۲ - مجلس ۷۸:۳۷ - الفبائی آستان قدس: ۳۴۷]
 آغاز: «بسملة الحمد لله... اما بعد فيقول العبد المسكين... ان جناب المحترم الممجد و
 المعظم المسدد... قد التمس منى ادام الله توفيقه و جعل امداده بكل ماتقربه العين...»

(فلسفه - عربی)

۲ - مخازن جواهر اسرار التنزیل

حسن بن علی قراجہ داغی - گوهر -، - ۱۲۶۶ ق

رساله‌ای متوسط در شرح برخی احادیث بر مبنای عقاید شیخیه که در هفت مخزن
 تنظیم شده است:

المخزن الاول؛ فی اسرار التوحید.

المخزن الثانی؛ فی صفاته المتعلقة بالخلق.

المخزن الثالث؛ فی حقیقة العالم و النفس الناطقة.

المخزن الرابع؛ فی الحواس و المشاعر الظاهرة و الباطنة.

المخزن الخامس؛ فی اطلاقات الوجود عندنا الى المبدأ.

المخزن السادس؛ فی ترقیات النفس و كونها متحركة و ما يتعلق به.

المخزن السابع؛ فی المعاد.

[الذریعه ۱۶۵:۲۰ - مرعشی ۳۱۲:۱۹ - الفبائی آستان قدس: ۵۰۲ - مشار فارسی ۴:

۴۶۳۳]

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فيقول... ان هذه خزائن جواهر تشتمل على كلمات تبين
 مركز نقطة العلم التي كثرها الجهال في بيان احوال المبدأ و المثلث مشيرة الى...»
 انجام: «... مادام منسوباً إليه يتالم فلما تنقطع النسبة ترتفع التالم و التعذيب هذا آخر ما
 اردت ايراده في هذا المختصر اللهم اجعله ذخرا يوم القيامة... تم.»

نستعلیق، محمد تقی بن ملا اسمعیل کجوری مشهور به قاضی، ۱۲۷۱ ق (رساله اول و دوم)،
 در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۸۵ برگ، ۲۲ سطر، ۲۷×۱۵ سانتی متر، [شماره ۲۴۵]

مجموعه:

۱ - الفوائد الحکمیة (فلسفه - عربی)

احمد بن زین الدین احسائی، - ۱۲۴۲ ق

مباحث عمیق حکمی و فلسفی است که در چند فائده تنظیم شده و به تعبیر مؤلف برای کسانی که می خواهند در معارف الهی تعمق نمایند تألیف شده است.

[الذریعة ۱۶: ۳۳۳ - مرعشی ۵۵: ۳ - الفبائی آستان قدس: ۴۳۴]

نسخه حاضر از ابتدا و انتها افتادگی دارد.

آغاز: «ان الاشراق الثانی فی تعریف العلم... الحکمة هی العلم باحوال اعیان الموجودات علی ما هی علیه فی نفس الامر بقدر طاقة البشرية اقول والمراد...»

۲ - اجوبة مسائل الدامغانی (کلام - عربی)

احمد بن زین الدین احسائی، - ۱۲۴۱ ق

رساله مختصر در جواب سوال «ملا محمد دامغانی» درباره قول علما درباره بسیط الحقيقة کل الاشياء می باشد.

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فيقول... قد التمس مني بعض السادات البناء والاجلاء الفضلا ان اكتب على بعض له بعض البيان وكان ذلك...»

نستعلیق نازیبا، بی کاء، بی تا، عناوین و علائم شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۷۱ برگ، ۲۱ سطر، ۲۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۲۷۲]

مجموعه:

۱ - حاشیة تهذیب المنطق (منطق - عربی)

نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق

(نحو - عربی)

۲ - الفوائد الصمدية

بهاء الدين محمد بن حسين عاملی، - ۱۰۳۱ ق

(منطق - عربی)

۳ - كبرى فى المنطق

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ - ۸۱۶ ق

نسخ - نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۵۰ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه
تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.
۱۳۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۲۷۶]

مجموعه:

(نحو - عربی)

۱ - البهجة المرضیه فی شرح الفیة

جمال الدين عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی، - ۹۱۱ ق

(نحو - عربی)

۲ - الفوائد الصمدية

بهاء الدين محمد بن حسين عاملی، - ۱۰۳۱ ق

(منطق - فارسی)

۳ - الكبرى فى المنطق

سید میر شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ - ۸۱۶ ق

(نحو - عربی)

۴ - مراح الارواح

احمد بن علی بن مسعود، قرن ۷

(نحو - عربی)

۵ - العوامل المأثرة

عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی، - ۴۷۱ ق

مجموعه‌ای از صد عامل لفظی و معنوی که بر روی کلمات عربی تاثیر گذارده و آخر الفاظ را از جهت اعراب تغییر می دهند، در این رساله کوتاه و معروف آورده شده است.

نسخ - نستعلیق، بی کا، ۱۲۳۸ ق (رساله چهارم)، در هامش نسخه تحشیه شده است، مهر مربع با سجع «بود محمد حسین نور چشم»، جلد تیماج.
۱۳۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۲۷۷]

مجموعه:

۱ - العوامل المائة

(نحو - عربی)

محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲

۲ - شرح العوامل للجرجانی

(نحو - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

[الذریعه: ۳۷۱: ۱۳]

نستعلیق، بی کا، ۱۲۷۲ ق، (رساله اول)، ابراهیم بن محمد حسین طیب اشکوری، ۱۲۷۲

ق (رساله دوم)، جلد تیماج سیاه.

۱۲۱ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۲۸۲]

مجموعه:

۱ - الفیه

(فقه - عربی)

شهید اول، شمس الدین محمد بن مکی جزینی عاملی، - ۷۸۶ ق

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فهذه رسالة وجيزة في فرض الصلوة اجابة لالتماس من

طاعته حتم واسعافه غنم...»

۲- شرح التصريف (صرف - عربی)

سعد الدين مسعود بن عمر تفتازانی، - ۷۹۳ ق

۳- العوامل المائة (نحو - عربی)

عبدالقادر بن عبدالرحمن جرجانی، - ۴۷۱ ق

۴- العوامل المائة (نحو - عربی)

محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲

نسخ - نستعلیق، بی‌کا، ۱۱۹۱ ق (رساله سوم)، بی‌کا، ۱۲۲۲ ق (رساله چهارم)، عناوین
شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۵۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۴ سانتی‌متر، [شماره ۲۸۳]

مجموعه:

۱- حاشیه تحریر القواعد المنطقية (منطق - عربی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

۲- العوامل المائة (نحو - عربی)

عبدالقادر بن عبدالرحمن جرجانی، - ۴۷۱ ق

۳- کبری فی المنطق (منطق - عربی)

میرسید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

نستعلیق، مهدی قلی طالقانی الاصل تنکابنی المسکن در بلوک نکا در قریه کوردکلا در
مدرسه سرکار علامی فهامی مولانا و پیشوانا آخوند ملا علی براچانی در ۱۲۳۲ ق (رساله
اول)، بی‌کا، ۱۲۶۷ ق (رساله دوم)، محمد بن حسینی طالقانی تنکابنی، ۱۲۶۸ ق (رساله
سوم)، عناوین شنگرف، جلد تیماج.

۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۲۸۵]

مجموعه:

۱ - مشکلات العلوم

(چند دانشی - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

به صفحه [۱۴۶] مراجعه شود.

نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد و جلد اول را در بردارد.

آغاز: «ولو قلت ان الموجود والمعدوم متباينان و بین نقیضهما تباین کلی قلنا اللّا موجود و اللّا معدوم یصدقان علی الموجود بنحو ما...»

۲ - توشیح التفسیر

(تفسیر - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

به صفحه [۵۴] مراجعه شود.

نسخه حاضر جلد دوم از کتاب و کامل است.

آغاز: «الحمد لله الذی جعلنی من الطلاب و صیرنی من احباب المعصومین الاطیاب الانجاب و جرّعی بجرعة من کؤس تیار بحار الکتاب بوساطة واسطة الفیوضات...»
انجام: «... و ذکرنا اندباح ببراهین وحدة النظام و التمانع و غیرهما فیما و ذکرنا اجمالاً احتواء الآتین لاکثر العلوم الالهیة الحققة الحقیقیة فالتکرر اطناب»

نسخ، عبدالرحیم، ۱۲۸۹ ق (رساله اول)،... بن جعفر خوانساری رضوی، بی کا
(رساله دوم)، جلد تیماج.

۱۶۵ برگ، ۲۴ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۲۸۸]

مجموعه:

۱ - الهدایة فی النحو

(نحو - عربی)

(منسوب به) ابوحیان محمد بن یوسف نحوی اندلسی، - ۷۴۵ ق^۱

۱. در فهرست آستان قدس رضوی به «عبدالجلیل بن فیروز غزنوی» نسبت داده شده است.

[مرعشی ۱۲۵:۲ - آستان قدس ۴۸۹:۱۲ - مسجد اعظم: ۴۲۲ - الفبائی آستان قدس:

۶۰۸]

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... اما بعد فهذا مختصر مضبوط في النحو...»

(نحو - عربی)

۲ - العوامل المائة

محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲

(صرف - عربی)

۳ - شرح التصريف

سعدالدين مسعود بن عمر تفتازانی، - ۷۹۳ ق

نستعلیق، ملاعلی تیرگر فاخری، ۱۲۵۳ ق (رساله سوم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۳۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۲۹۳]

مجموعه:

(اصول فقه - عربی)

۱ - حاشية المعالم الاصول

محمد بن حسن شیروانی، - ۱۰۹۸ ق

حاشیه ای متوسط و معروف بر کتاب «معالم الاصول» نگاشته حسن بن شهید ثانی عاملی (۱۰۱۱ ق) که به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده است.

[الذریعه ۶: ۲۱۰ - مرعشی ۳۸:۱ - مجلس ۳۶۴:۲۵ - مسجد اعظم: ۱۴۸ - الفبائی

آستان قدس: ۲۱۱]

آغاز: «بسمه قوله الفقه فی اللغة الفهم آه انما ابتداء بتعريف الفقه دول اصول الفقه كما هو المعروف فی كتب الاصول لان وضع الكتاب انما هو فی الفقه...»

(کلام - عربی)

۲ - حاشية شرح التجريد

(احتمالاً) شاه قوام الدین حمزه بن تقی الدین محمد نسابه شیرازی، قرن ۱۱

روی نسخه به خط قدیمی نام حمزه نوشته شده و با توجه به اینکه شاه قوام الدین حمزه حاشیه‌ای بر حاشیه قدیم دوانی بر شرح قوشچی دارد حدس زده می‌شود این حمزه همان شخص باشد، نسخه‌ای از آن حاشیه در کتابخانه مسجد اعظم به شماره ۲۶۹۵ نگهداری می‌شود.

نسخه حاضر مبحث جواهر و اعراض را در بردارد.

آغاز: «بسملة و الجوهرية و العرضیه... المعقولات آه اعلم انه اراد بهما مفهومی الجوهر و العرض و هذا ای اطلاق مثل هذه العبارة و ارادة المفهوم متداول فيما بينهم...»

۳- شوارق الالهام (کلام - عربی)

عبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی، - ۱۰۵۱ ق

شرح مزجی و برهانی است بر کتاب «تجريد الاعتقاد» خواجه نصیرالدین طوسی (۶۷۲ ق) که بیشتر به شرح مشکلات و مبهمات متن پرداخته شده است، از او کتاب دیگر در شرح همین متن به نام «مشارق الالهام» در دست است که تنها بخش امور عامه را در بردارد.

[الذریعه ۲۳۸:۱۴ - مرعشی ۹۱:۳ - مجلس ۶۵۴:۳۸ - آستان قدس ۱۶۸:۱]

نسخه حاضر از ابتدای جواهر و اعراض تا مباحث... را در بردارد.

آغاز: «یا من تقدس ذاته علی مشابهة الجوهر و العرض و تنزه فعله عن مقابلة الغرض و العوض اهدنا الصراط المستقیم... قال المصنف اعلى الله مقامه و فيه فصول...»

نسخ، بی‌ک، بی‌تا، (رساله اول و سوم)، بی‌ک، ۱۲۰۴ ق در بلد مراغه (رساله دوم)،

عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.

۱۵۵ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۴ سانتی‌متر، [شماره ۲۹۴]

مجموعه:

۱- تمرین الطلاب فی صناعة الاعراب (نحو - عربی)

زین الدین خالد بن عبدالله ازهری شافعی، - ۹۰۵ ق

به صفحه [۵۴] مراجعه شود.
نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.
آغاز: «الحمد لله الذی رفع قدر من اعرب بالشهادتین و نصب الدلیل علی وجود ذاته و خفض قدر من لم یجزم بوحدانیتہ و لم یعترف بقدّم صفاتہ و...»

۲- البهجة المرضية فی شرح الفیة
(نحو - عربی)
جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی، - ۹۱۱ ق
نسخ - نستعلیق، محمدرضا کجوری، ۱۲۴۷ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج سیاه.
۱۴۷ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۷ سانتی متر، [شماره ۲۹۵]

مجموعه:

۱- حاشیه تهذیب المنطق
(منطق - عربی)
نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق

۲- کبری فی المنطق
(منطق - فارسی)
میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق
نسخ، بی کا، ۱۲۲۱ ق (رساله اول) محمد صادق بن محمد رجب، ۱۲۱۴ ق (رساله دوم)، در هامش نسخه تحشیه شده است، تیماج قهوه‌ای.
۸۵ برگ، ۱۸ سطر، ۱۷×۱۲ سانتی متر، [شماره ۳۲۶]

مجموعه:

۱- الاربعون حدیثاً
(حدیث - عربی)
بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۱ ق
[الذریعه ۱: ۴۶۵ - مرعشی ۱: ۷۶ - امام صادق قزوینی ۱: ۲۵ - مجلس ۲۵: ۲۷۲ و ۱: ۲۰۱]

آغاز: «ان احسن حديث يحلّی اللسان بجواهر حقائقه و خير خبر يجلی الانسان فی زواهر حدائقه حمد الله سبحانه علی نعمه...»

۲- الرضاع (فقه - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ ق
[الذریعه ۱۱: ۱۸۹ - مجلس ۵: ۱۶۲ - دانشگاه تهران ۱۶: ۱۵۰ - کتابشناسی
مجلسی: ۲۴۱ - مسجد اعظم: ۴۶۷]
آغاز: «مسائلی که زن بر شوهر حرام شود اول آنکه هرگاه برادر یا خواهر خود را شیر
دهد، دوم آنکه زن برادر زاده خود را شیر دهد...»

۳- صیغ العقود و النکاح (فقه - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ ق
[الذریعه ۱۵: ۱۰۸ - مرعشی ۱: ۲۰۷ - مجلس ۲۵: ۲۰۵ و ۱۹: ۲۹۳ - کتابشناسی
مجلسی: ۲۶۸]
آغاز: «الحمد لله الذی احل النکاح و ندب الیه و حرم الزنا و السفاح و توعده علیه...»
انجام: «... و ضمیرهای غایب را به عنوان متکلم خواهند گفت.»

۴- الارث (فقه - عربی)

عبدالکریم بن محمد گلیجانی
آغاز: «بسملة الحمد لله اما بعد فيقول المفتقر الى الله... هذه فوائد لطيفة و قواعد
شريفة في غوامض علم الفرائض جمعتها تبصرة للاصحاب و تذكرة لاولي الالباب...»
نستعليق، محمد محسن بن عبدالکریم، بی تا، (رساله اول)، عناوين و خطوط سنگرف، در
هامش برخی صفحات تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۳۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۵ سانتی متر، [شماره ۳۱۸]

مجموعه:

۱ - النفلية

(فقه - عربی)

شهید اول شمس الدین محمد بن مکی عاملی، - ۷۸۶ ق

مؤلف شهید ابتدا کتابی درباره واجبات نماز به نام «الفیه» نگاشت و پس از آن این رساله در بیان مستجاب و مندرجات نماز در یک مقدمه و سه فصل و یک خاتمه به رشته تحریر درآورد.

[الذریعه ۲۵:۲۶۷ - مرعشی ۸۲:۱ - مجلس ۳۸:۵۴۰ - مسجد اعظم: ۴۱۱ - الفبائی آستان قدس: ۵۸۶]

آغاز: «الحمد لله الذي صنم النشر يجمع الشتات و ارسل خير البشر بالبينات...»

۲ - النافع يوم الحشر في شرح الباب الحادي عشر

(کلام - عربی)

شرف الدین مقداد بن عبدالله سیوری حلی، - ۸۲۶ ق

[الذریعه ۱۳:۱۱۷ و ۱۲۳ - مجلس ۵:۳۱ و ۲۳۲:۲۵ - مسجد اعظم: ۴۰۵ - مرعشی ۲۱:۱]

آغاز: «الحمد لله الذي دل على وجوب افتقار الممكنات، اما بعد فان الله تعالى لم يخلق العالم عبثاً...»

انجام: «...الرابع امر الامر الناهي من الضرر الحاصل بسبب الامر او النهي.»

۳ - النكت في مقدمات الاصول (= النكت الاعتقادية)

(کلام - عربی)

مفید، محمد بن محمد بن نعمان بغدادی، - ۴۱۳ ق

رساله‌ای مختصر در بیان اصول دین امامیه که به صورت پرسش و پاسخ مطرح و در پنج فصل تنظیم شده است این رساله توسط چند تن از فضلا به فارسی ترجمه شده است.

[الذریعه ۲۴:۳۰۲ - مرعشی ۲:۱۱۹ - مجلس ۳۸:۴۱۹ - نمازی خوی: ۳۹۸]

آغاز: «الحمد لله رب العالمين... اما بعد فهذه عقيدة قادني الدليل اليها و قوى اعتمادي عليها...»

انجام: «... فكل ما اخبر به النبي (ص) فهو حق، و هذا آخر ما اردنا ايراده في هذه المقدمة.»

۴- صیغ العقود و الايقاعات (فقه - عربی)

نورالدین علی بن حسین کرکی عاملی، - ۹۴۰ ق

[الذریعه ۱۱۰:۱۵ - مرعشی ۳۴:۱ - مجلس ۴۰:۲۶ و ۷۲۴:۱۰ - مشار عربی: ۵۹۶]

آغاز: «بسمله... اما بعد فهذه جملة كافة ببيان صیغ العقود و الايقاعات اذكان لابد من معرفتها لمن احتاج الى شيء منها من المكلفين لتوقف حصول الامور المطلوبة منها...»
انجام: «...و جميع ذلك مذكور في معادنه من كتب الاصحاب رحمهم الله تعالى فليطلب من هناك، وليكن هذا آخر الرسالة.»

نسخ - نستعلیق، اسکندر بن ذوالقرنین هزار جریبی، ششم ربیع الآخر ۱۰۴۱ ق
(رساله سوم)، ۱۶ ربیع الاول ۱۱۴۳ ق (رساله چهارم)، اسماعیل بن محمد هزار جریبی،
بی کا (تاریخش پاک شده) (رساله دوم)، عناوین، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۲۵ برگ، سطور مختلف، ۱۹×۱۰ سانتی متر، [شماره ۳۲۴]

مجموعه:

۱- فرائض و مواردیث (۱۵ برگ) (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق

آغاز: «پس از ستودن ذات حضرت کردگار درود نامعدود بر روان حضرت احمد مختار و آل اطهار چنین گوید: که چون مسائل فرائض و مواردیث در غایت اخلاق...»
انجام: «... ملا محمد هادی بن ملا محمد صالح مازندرانی صاحب ترجمه قرآن البته مؤمنین طلب مغفرت در اسحار برای این بزرگواران کرده... و مایه افاضه فیوضات شود.»

۲- تأسیسات (۱۲۰ برگ) (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق

به صفحه [۱۸۴] مراجعه شود.

آغاز: «بسمله حمد و شکر و ستایش حضرت یکتائی را سزد که شرع اطهر انور پیغمبر را بوجود علماء اعلام و فقهاء عظام در نهایت اتقان و احکام و مایه انتظام نظام مهام انام مقرر فرموده...»

نسخ نازیبا، بی‌کا، ۱۲۸۸ ق (رسالة اول)، محمد صالح بن محمد رفیع کجوری، صفر ۱۲۹۴ ق (رسالة دوم)، فهرست عناوین تأسیسات در پایان رساله آمده است. جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۴۰ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۳۲۵]

مجموعه:

(نحو - عربی)

۱ - شرح الانموذج

جمال الدین محمد بن عبد الغنی اردبیلی، - ۶۴۷ ق

(نحو - عربی)

۲ - الفوائد الصمدية

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۱ ق

نسخ، نور محمد بن علی محمد نوری، ۱۲۳۲ ق (رسالة اول و دوم)، عناوین و خطوط و علایم شنگرف، جلد گالینگور آبی.

۸۵ برگ، ۱۵ سطر، ۲۱×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۳۲۷]

مجموعه:

(صرف - عربی)

۱ - الشافية (۱۱۸ برگ)

ابن حاجب، ابو عمرو عثمان بن عمر مصری، ۵۷۰ - ۶۴۶ ق

رساله‌ای متوسط و بسیار معروف در صرف و علوم عربیت که بعد از تألیف مورد توجه ادیبان واقع و شروح و حواشی بسیاری بدان نگاشته شد.

[آستان قدس ۱۰۷:۱۲ - مجلس ۴۱۹:۲۵ - كشف الظنون ۱۰۲:۲ - مرعشی ۱۲۸:۱ -

معجم سرکیس ۷۱:۱]

آغاز: «الحمد لله... بعد فقد سألنی من لا یسعنی مخالفته ان الحق بمقد متی فی الاعراب مقدمة فی التصریف علی نحوها و مقدمة فی الخط فاجبته مسائلًا متضرعاً...»

۲ - الفیه (فقه - عربی)

شهید اول، شمس الدین محمد بن مکی عاملی، - ۷۸۶ ق

به صفحه [۲۰۱] مراجعه شود.

نسخ جلی زیبا، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، مهر بیضوی با سجع «محمد حسین بن محمد ابراهیم»، مهر مربع با سجع «محمد نصیر ۱۱۴۲»، تملکی با مهر مربع «محمد جعفر»، تملکی از محمد علی بن محمد جعفر با مهر مربع با سجع «محمد علی ۱۱۲۱» و تملکی از محمد بن محمد علی با مهر مربع با سجع «یا محمد ۱۲۲۶» در برگ اول و مهر بیضوی بزرگ با سجع «عبد محمد بن محمد علی ۱۲۳۴» در ابتدای رساله دوم، تملک در تاریخ ۱۲۲۰ ق، و مهر مربع با سجع «یا محمد» در برگ آخر رساله اول دیده می شود، جلد تیماج سیاه.

۱۶۰ برگ، ۱۰ سطر، ۲۱×۱۲ سانتی متر، [شماره ۳۲۸]

مجموعه:

۱ - کسر اصنام الجاهلیة (۴۵ برگ) (فلسفه - عربی)

صدر الدین محمد بن ابراهیم شیرازی، - ۱۰۵۰ ق

رساله ای علمی در رد مدعیان تصرف که علم را حجاب نفس می دانند که با استفاده از آیات و روایات و بیانات عرفا و حکما در یک مقدمه و چهار مقاله تنظیم شده است: مقدمه؛ در دانستن احوال اولیاء.

مقاله اول؛ در اینکه ریاضت احتیاج بعلم دارد.

مقاله دوم؛ در اینکه عبادت معرفت است.

مقاله سوم؛ در صفات ابرار.

مقاله چهارم؛ در مواعظ و ذم دنیا.

[الذریعه ۲۹۳:۱۷ - مرعشی ۶۸:۳ - الفبائی آستان قدس: ۴۶۰ - آستان قدس

[۲۶۸:۱۱

آغاز: «الحمد لله الذى الهمتا سبيل الهداية والرشاد وهدانا طريق الوصول الى المبدأ و
المعاد نهانا عن سلوك الغي والضلال وحرصنا عن الخطاء والزلل فى الاقوال و...»
انجام: «... ان يوصف بل لا يحيط الوصف به اصلاً فهذا منهاج رياضة المريد و ترتيبه
فى التدرج الى لقاء الله تعالى لخصناه من بعض كتب اهل العرفان فلختتم... و النقصان.»

۲ - الاعتقادات (۱۲ برگ) (کلام - عربی)

صدوق، محمد بن علی بن حسین بابویه قمی، - ۳۸۱ ق

رساله‌ای مختصر و معروف در بیان معتقادات امامیه که به درخواست دانشمندان
نیشابور در روز جمعه دوازدهم شعبان ۳۶۸ ق ایراد شده است، این رساله مورد توجه
بزرگان واقع و شروح و حواشی متعددی بدان نگاشته شده است.

[الذریعه ۲۲۶:۲ - مرعشی ۱۱۱:۱ - امام صادق قزوین ۳۶:۱ - مجلس ۴۷۸:۳۸ -

مسجد اعظم: ۲۷]

آغاز: «الحمد لله العالمين وحده لا شريك له و... باب فى صفته، اعتقادات الامامية فى
التوحيد، قال الشيخ... ان اعتقادنا فى التوحيد ان الله تعالى واحدٌ احدٌ ليس كمثله شىء...»

۳ - جذوات (۴۵ برگ) (فلسفه - فارسی)

میرداماد، محمد باقر بن محمد حسینی استرآبادی، - ۱۰۴۱ ق

رساله‌ای فلسفی و حکمی که در آن سبب آتش گرفتن و فروپاشیدن کوه طور سینا
به واسطه تجلی نور الهی و نسوختن بدن موسی (ع) بیان شده است رساله به شاه عباس
تقدیم و در دوازده جذوه و بیست و چهارم میقات تنظیم شده است.

[الذریعه ۵: ۹۲ - مرعشی ۱۱: ۲۶۴ - مشار فارسی ۱: ۴۸۱ - نسخه های خطی فارسی ۲: ۷۷۶ - آستان قدس ۱۱: ۸۶]
آغاز:

«عینان عینان لم یکتبهما قلم فی کل عین من العینین عینان»
انجام: «و نسبة الخلق الى التكوين بان تاخذ من هذا و نودی الى ذلك فتم به الابداع
الکلی الالهی... علی الاجمال...»

نسخ، عبدالرحیم فانی، ۱۲۳۲ ق (رساله اول)، محمد تقی بن محمد علی یزدی
نصرآبادی، ۱۲۴۳ ق (رساله دوم)، بی کا، ۱۲۳۳ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد
تیماج قهوه ای.
۱۰۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۴ سانتی متر، [شماره ۳۳۰]

مجموعه:

۱ - محمدیه (۲۰ برگ) (فقه - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رساله کوتاه در بیان «مهمات مسائل اصول و فروع» که به صورت نیمه استدلالی
توضیح داده شده و جهت استفاده مردم و طلاب نگاشته شده است. و علاوه بر
مختصری در اصول دین در پنج باب از طهارت تا آخر عبادات تنظیم شده است.
[الذریعه ۱۱: ۲۲۴]

آغاز: «الحمد لله الاول بلا اول الثالث... الذي هو على وجود الموجودات من النكس...
اما بعد چنین گوید... این مختصری است در بیان مهمات مسائل اصول دین و فروع...»
انجام: «... آیا جایز است که این نایب اقتداء کند بآن امام یا نه ظاهر جوازست و این
صورت داخل در شرایط و کیفیات است که نایب مکلف بتکلیف خود می باشد، تمت.»

۲ - جُنة النار (۲۰ برگ) (فقه - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

رساله‌ای مختصر در صوم بشیوه استدلالی که دربارهٔ ارکان (چهار رکن)، اقسام و لواحق صوم بحث کرده است.

[الذریعه ۵: ۱۶۰]

آغاز: «گوهر سرای بهائی که زبان خامه دوزان بی زبان بجهت سود سودای نشاء آخرت به زبان و نقصان سرآید و ذره رعنائی زیبایی که کلک با مشک افشان ارباب اتیان انجام: «... و جایز است هر نایب از یک منوب عنه بیک دفعه مشغول عمل نیابت شوند چه صلاة باشد و چه صوم والله العالم.»

۳- بضاعة المزجاة (۱۰ برگ) (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

آغاز: «پس از ستودن ذات حضرت کردگار و درود نامعدود بر روان حضرت احمد مختار و آل اطهار... که چون مسائل فرائض و موارد غایت اغلاق و اشکال بود...»
انجام: «... و بعضی از مسایل اگرچه صریحاً ذکر نشده لیکن حکم اینها از احکامیکه ذکر نمودیم استفاده می شود لهذا باختصار کوشیدیم والله العالم.»

۴- الفرائد (۱۰ برگ) (تجوید - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

به صفحه [۱۷۵] مراجعه شود.

۵- اسرار العقود (۱۰ برگ) (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

آغاز: «الحمد لله... بعد چنین گوید بنده خطا کار... که این چند کلمه ایست در آداب صیغهٔ نکاح و بعضی از عقود که بنا به خواهش بعضی از اخوان دینی مرقوم گردید...»

نسخ، ابراهیم بن علی کلارستاقی ۱۲۶۹ ق در مدرسه جناب مجتهد الزمانی آقا میرزا

محمد (هر پنج رساله)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۷۰ برگ، سطور مختلف، ۱۶×۱۰ سانتی متر، [شماره ۳۳۱]

مجموعه:

(ادعیه - فارسی)

۱ - ترجمه مفتاح الفلاح

جمال الدین محمد بن حسین خوانساری، - ۱۱۲۵ ق

به صفحه [۴۹] مراجعه شود.

آغاز: «بسمله مفتاح فلاح دنیا و عقبی و مقدمه نجات آخرت و اولی حمد و ثنای بارگاه کبریای کریمی است که دعا را کلید خزائن فضل و احسان و مفتاح ابواب طول و امتنان...»
انجام: «... غیر المغصوب علیهم و لا الضالین نه خشم گرفته شده بر ایشان و نه گمراهان.»

(ادعیه - فارسی)

۲ - شرح دعاء صباح (۸ برگ)

قطب الدین محمد حسینی نیریزی، - ۱۱۷۳ ق

مترجم که از فضلالی سده دوازدهم هجری در قزوین بوده است، به درخواست برادران ایمانی و دوستان یقینی به تصحیح و ترجمه دعای صباح منقول از امیرالمومنین علی (ع) اقدام می کند و پس از پیدا کردن در نسخه که به خط کوفی نگاشته شده بودند آنها را مقابله و اعراب گذاری کرده و ترجمه روان و رباعیات و ابیاتی از خود و دیگران بدان اضافه کرده است.

[مرعشی ۱۰۹:۱۱ - الذریعه ۱۳:۲۵۵]

آغاز: «نورانی ترین صبحی چون صفای مرآت که در هر بامداد از نامه برهان اهل اشتیاق بر صحیفه آفاق در آید و ظلمانی ترین شبی چون سرچشمه آب حیات...»
انجام:

«ای ارحم راحمان از آن رحمت خاص بفرست سوی سید سادات خواص
هر دم بادا هزار صلوات سلام بر احمد و آل او بصدق اخلاص»

نسخ - نستعلیق، محمد نبی بن عبدالعلی دونایی نوری اوزرودی (هر دو رساله)، ۱۲۶۶ ق،
واقف کاتب رساله در ۱۲۶۶ ق با مهر مربع با سجع «عبد محمد نبی بن عبدالعلی دینائی»
عناوین و خطوط و ترجمه ها شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج
قهوه ای.

۱۵۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۴۳۶]

مجموعه:

۱ - تحریر اقلیدس (= تحریر اصول الهندسة و الحساب) (ریاضیات - عربی)
 خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ - ۶۷۲ ق
 رساله «اصول الهندسة» اقلیدس یونانی که شامل پانزده مکالمه بود در اصول هندسه
 است که پس از ترجمه به عربی توسط «اسحاق بن حنین» (۲۹۸ ق) و اصلاح آن توسط
 «ثابت بن قره حرائی» (۲۸۸ ق) نخستین بار توسط مؤلف حاضر در این اثر تحریر و تنقیح
 گردید و نگارش آن در سال ۶۴۶ ق پایان یافت.
 [الذریعه ۳: ۳۸۱ - امام صادق قزوین ۵۲: ۱ - مرعشی ۵۹: ۵ - مسجد اعظم: ۶۴ -
 آستان قدس ۱۸: ۱۰]
 آغاز: «الحمد لله الذى منه الابتداء و اليه الانتهاء و عنده حقايق الاشياء و بيده ملكوت
 الاشياء و صلوته... و بعد فلما فرغت من تحرير كتاب المجسطى رایت ان احرر...»
 انجام: «... قاعدة فى ذى ائنتى عشرة قاعدة بهذا الوجه بعينه فان زوايا كل واحد منها
 بعدة قواعد الاخر و البيان قريب من بيانه و اذ وفقنى الله... موفق و معين»

۲ - خلاصه الحساب (ریاضیات - عربی)
 بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۱۰۳۱ ق -
 به صفحه [۷۹] مراجعه شود.

نستعلیق، محمدیار بن نذر علی، صفر ۱۰۵۳ ق (رساله اول)، بی‌کا، رمضان ۱۰۵۴ ق
 (رساله دوم)، عناوین و خطوط و اشکال هندسی شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیار
 آورده شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
 ۱۴۵ برگ، ۱۹ سطر، ۲۶×۱۳ سانتی‌متر، [شماره ۳۳۲]

مجموعه:

۱ - شرح عوامل ملامحسن (نحو - فارسی)
 محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

رساله‌ای کوتاه در شرح «عوامل المائة» محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی (قرن ۱۲) که در عرض نه روز نگاشته شده است.

[الذریعه ۳۷۲:۱۳ - نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۶۵:۳ - دانشگاه تهران ۱۳:۳۱۵۶ - مرعشی ۳۶:۱۶]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بعد از سپاس بی قیاس حضرت یزدان و درود بر اشرف پیغمبر آخر الزمان و آن اصحاب و پیروان، چنین گوید... چون فرزند دلبندم میرزا سلیمان وفقه الله...»

۲ - شرح فوائد الصمدية (نحو - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

۳ - شرح شرح تصريف (صرف - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

رساله‌ای متوسط در شرح «شرح التصريف» نگاشته سعدالدین تفتازانی (۷۹۳ ق) که به صورت رد و نقد نگاشته و در ابتدایش ۵۰۰ اشکال و ایراد بر تفتازانی وارد ساخته است.

[الذریعه ۳۳۳:۱۳]

آغاز: «الحمد لله العالم العليم العلام والصلوة والسلام... در سالف ازمنه منظومه‌ای در علم صرف نوشته و شرحی بر آن نیز نوشته و شواهد آن شرح نیز در مراسله...»

نستعلیق، بی‌کا، ۱۳۰۱ ق (رساله دوم)، اسماعیل بن عبدالله نورسری، ۱۳۰۴ ق در مدرسه سنگ تجین (رساله سوم)، جلد گالینگور طوسی.

۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۳۳۳]

مجموعه:

۱ - العزى فى التصريف (صرف - عربی)

عزالدین ابراهیم بن عبدالوهاب زنجانی، ۶۶۰ ق

۲- شرح التصریف (صرف - عربی)

سعدالدین مسعود بن عمر تفتازانی، - ۷۹۳ق

۳- شرح شواهد شرح تصریف (صرف - فارسی)

نظام الدین بن احمد اردبیلی، - ۱۱۵۰ ق

[الذریعه ۳۳۹:۱۳ - مشار فارسی: ۱۰۲۳ - آستان قدس ۱۸۲:۱۲ - کشف الظنون

۱۱۳۸:۲ - نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۶۱:۳]

آغاز: «بسمله چنین گوید اضعف عبادالله... که چون فاضل کامل مدعو...»

انجام: «... بفتح عین بنا بزعم و اعتقاد کسایی و این خلاف قیاس و نادر است.»

نستعلیق، محمد ربیع بن محمد حسن مشهور بملا، ۱۲۰۵ ق (رساله اول)، بی‌کا، ۱۲۰۵ ق

(رساله دوم)، جلد تیماج سیاه.

۱۱۲ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۴ سانتی‌متر، [شماره ۳۴۵]

مجموعه:

۱- الشافیه (صرف - عربی)

ابن حاجب، ابو عمرو عثمان بن عمر مصری، ۵۷۰ - ۶۴۶ ق

به صفحه [۹۴] مراجعه شود.

۲- حاشیه المطول (بلاغت - عربی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ - ۸۱۶ ق

به صفحه [۷۱] مراجعه شود.

آغاز: «بسمله... فهذه حواشی علی الشرح المشهور لتلخیص المفتاح كنت قد قیدتها

علیها مجمله حال ماقرأ... فسألونی...»

۳- تهذیب الوصول الی علم الاصول

(اصول فقه - عربی)

ابومنصور حسن بن یوسف بن مطهر حلی، ۶۴۸-۷۲۶ ق
به صفحه [۵۵] مراجعه شود.

نسخ، عبدالرحیم بن عزیز دینایی نوری، ۱۲۳۱ ق (رساله اول)، شعبانعلی نوری بحسب
خواهش ملایحی دینایی، شوال ۱۲۴۳ ق (رساله دوم)، یحیی بن کل محمد نوری دینائی،
محرم ۱۲۴۴، عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۹۱ برگ، سطور مختلف، ۲۳×۱۷ سانتی متر، [شماره ۳۵۳]

مجموعه:

۱- الشافیه

(صرف - عربی)

ابن حاجب، ابو عمرو عثمان بن عمر مصری، ۵۷۰-۶۴۶ ق

۲- شرح الشافیه

(صرف - عربی)

نظام الدین حسن بن محمد نیشابوری قمی - نظام اعرج -، ۷۲۸ ق
شرحی معروف بر «الشافیه» ابن حاجب مصری (۶۴۶ ق) که به درخواست مجدالدین
اسمعیل بن یحیی بن اسمعیل نگاشته است.
[آستان قدس ۱۲: ۱۶۶ - مرعشی (شماره ۷۷۸۷) - مجلس ۴: ۳۴۰ و ۲۵: ۱۸۷ -
الذریعه ۱۳: ۳۱۳]

آغاز: «احمدک اللهم علی ان وفقتنی لصرف الشباب فی اقتناء العلوم و الآداب»
انجام: «... و اما الحروف فلم یکتب منها بالباء غیر بلی و ذلک لمجىء الامالة فيه والی
و علی لقولهم الیک.»

نسخ، محمد صادق بن محمد هادی طالقانی، ۱۲۲۱ ق (همه رساله‌ها)، واقف کاتب در
۱۲۲۱ ق، کاتب فاضل و دانشور در تصحیح و اعراب و تنقیح هر دو رساله بسیار زحمت
کشیده و حواشی بسیار زیاد در هامش و لابلاى سطور ذکر کرده است، عناوین و خطوط و
علامه شنکرف، جلد تیماج سیاه با ترنج باسر.
۱۹۵ برگ، ۱۱ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۳۵۴]

مجموعه:

۱ - خلاصه الحساب (حساب - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق

۲ - حساب فارسی (حساب - فارسی)

علاء الدین علی بن محمد قوشچی، ۸۷۹ ق

رساله‌ای متوسط در بیان اصول و مبانی حساب و روشهای محاسبه کردن به اقسام مختلف که در سه مقاله و هر کدام در چند مقدمه و باب و فصل تنظیم شده است:

مقاله اول؛ در حساب اهل هند (یک مقدمه در دو باب).

مقاله دوم؛ حساب اهل تنجیم (یک مقدمه و شش باب).

مقاله سیم؛ در مساحت (یک مقدمه و سه باب)

[مشار فارسی ۵۶۱:۱ - نسخه‌های خطی فارسی ۱۶۳:۱ - معجم سرکیس ۱۵۳۰:۲ -

مولفین مشار ۳۷۴:۴]

آغاز: «الحمد لله... اما بعد این کتاب مشتمل است بر سه مقاله، مقاله اول در حساب اهل هند و این مشتمل است بر مقدمه و دو باب، مقدمه در بیان صور اعداد...»

نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۶۰ ق (رساله اول)، محمد حسین بندچی، ۱۲۶۰ ق (رساله دوم)،

عناوین و علایم شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای با ترنج باسر.

۱۲۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۳۵۵]

مجموعه:

۱ - البهجة المرضية فی شرح الفية (نحو - عربی)

جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی، ۹۱۱ ق

۲ - شرح شواهد بهجة المرضية (۴۱ برگ) (نحو - فارسی)

نظام الدین بن احمد اردبیلی، - ۱۱۵۰ ق

[الذریعه ۳۳۸:۱۳ - مرعشی ۲۲۴:۷ - مجلس ۴۲۰:۲۶ - امام صادق قزوین: ۳۶۱ -

مشار فارسی: ۱۰۲۳ - نسخه های خطی فارسی ۲۰۶۱:۳]

آغاز: «چنین گوید... که این کلمات چند است که نوشته می شود از توضیح ایاتی که در شرح سیوطی است اعم از اینکه صاحب فراید که عبارت است...»

نسخ، علی اکبر...، ۱۲۶۱ ق (رسالة اول)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.

۱۶۵ برگ، ۱۴ سطر، ۲۱×۱۸ سانتی متر، [شماره ۳۳۹]

مجموعه:

۱ - کبری فی المنطق (منطق - عربی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ - ۸۱۶ ق

۲ - الفرائد البهية فی شرح الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

صدر الدین علی خان بن احمد مدنی دشتکی، ۱۰۵۲ - ۱۱۲۰ ق

شرحی مختصر و معروف بر «الفوائد الصمدية» نگاشته شیخ بهایی (۱۰۳۰ ق) که در مقابل شرح کبیرش که موسوم به «الحدائق الندية» است شرح صغیر نامیده می شود.

[الذریعه ۱۳۴:۱۶ - آستان قدس ۲۵۵:۱۲ - آستانه حضرت معصومه ۶۵:۱ - الفبائی

آستان قدس: ۴۲۶]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «نحو جنابک المتعال صرف وجوه الآمال و بابک مورود کل سؤال و مصدر کل

نوال لاینصرف بالخیبة من التنفر مواهب کرمک و لاینقط منک من استمطر سحاب...»

- ۳- الفرائد الشمسية فی شرح الفوائد الصمدية (۸۵ برگ)
(نحو - عربی)
جمال الدین احمد بن محمد لاهیجانی، قرن ۱۱.
به صفحه [۱۱۹] مراجعه شود.
نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۶۰ ق (رساله اول) بی‌کا، ۱۲۷۴ ق (رساله سوم)، عناوین و خطوط
شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۱۰ برگ، ۱۶ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۴۰۱]

مجموعه:

- ۱- کبری فی المنطق
(منطق - عربی)
میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق
۲- حاشیه حاشیه تهذیب المنطق (۴۵ برگ)
(منطق - فارسی)
علی رضا بن حسین شیرازی اردکانی - تجلی -، - ۱۰۸۵/۸ ق
به صفحه [۶۷] مراجعه شود.
نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۲۹ ق (رساله سوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه
شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۲۰ برگ، ۱۱ و ۱۸ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۴۰۲]

مجموعه:

- ۱- حاشیه معالم الاصول
(اصول فقه - عربی)
حسام الدین محمد صالح بن احمد مازندرانی، - ۱۰۸۱ ق
به صفحه [۷۲] مراجعه شود.
۲- سی فصل
(هیئت - فارسی)
خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷-۶۷۲ ق

مؤلف ابتدا کتابی در نجوم در سی فصل در باب تقویم، اصطلاحات ستاره‌شناسی، سعد و نحسی کواکب، میمون و نامیمون بودن ایام نگاشت و سپس خود همان را ترجمه و «سی فصل» نام نهاد و در سال ۶۵۸ ق به پایان رسانید.

[الذریعه ۲۹۱:۱۲ - مشار فارسی: ۹۹۴ - نسخه‌های خطی فارسی ۳۰۹:۱ - مجلس ۶۸۹:۱۰ - کشف الظنون ۲: ۱۰۱۰]

آغاز: «الحمد... اما بعد این مختصری است در معرفه تقدیم مشتمل بر سه فصل، فصل اول در حساب جمل و آن بر این ترتیب است ابجد هوز حطی کلمن سعقص...»
انجام: «... اما در بیع منصرف از سعد و در شری متصل بسعد و... و ما در این مختصر برین قدر اختصار کردیم و... بدیگر کتب این علم رجوع کند»

(حساب - عربی)

۳- خلاصة الحساب

بهاء الدین محمد بن حسین جبعی عاملی، - ۱۰۳۰ ق

نستعلیق، محمد شریف بن حیدر نوری یوشی، ۱۲۳۵ ق، بخشی از رساله اول در بلدة اصفهان تحریر شده و طبق آنچه که در هامش نسخه آمده از نسخه حاشیه المعالم الاستاد الافضل العلم الاقفه الشیخ تقی سلمه الله تعالی در جمادی الاول ۱۲۳۸ ق استخراج شده است، عناوین و خطوط و اشکال هندسی شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۵۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۴۰۵]

مجموعه:

(نحو - فارسی)

۱- شرح الفوائد الصمدية

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

(نحو - فارسی)

۲- شرح شواهد بهجة المرضية

نظام الدین بن احمد اردبیلی، - ۱۱۵۰ ق

۳- شرح عوامل ملا محسن
(نحو - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق

۴- شرح الفوائد الصمدية
(نحو - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق

نستعلیق نازیبا، محمد صادق بن مشهدی علی کرم کلارستانی رمضان ۱۲۸۵ ق در مدرسه سلیمانیه (روستای سلیمان آباد) (رساله اول)، همو، ۱۲۸۱ ق (رساله سوم)، علی کرم بن استاد محمد کلارستانی المسکن بکوی ۱۳۱۴ ق در مدرسه بلده نور بخدمت ذی مسرت سیدالعلماء و المجتهدین حاوی الفروع و الاصول جامع المعقول و المنقول مجتهد الزمانی آقای آقا سید محمد دام ظلّه العالی (رساله چهارم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد گالینگور آبی.
۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۴۰۶]

مجموعه:

۱- ترجمه توحید مفضل
(کلام - فارسی)
محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ ق
روایت بسیار مفصلی که امام صادق (ع) در چند مجلس به «مفضل بن عمر جعفری کوفی» القاء فرمود، در این رساله مباحث توحیدی و معارف الهی بیان شده است، مترجم گاهی در ضمن ترجمه با جمله «مترجم گوید» مطالبی را اضافه نموده و در سال ۱۰۹۴ ق آن را به اسم شاه سلیمان صفوی به پایان برده است.
[الذریعه ۹۱:۴-مرعشی ۲۱۰:۱-مسجد اعظم: ۷۵-نسخه‌های خطی فارسی ۹۱۶:۲]
- مشار فارسی: ۳۹۷]

آغاز: «الحمد لله الذي هدانا الى توحیده بصفوة محمد المفضل علی عبیده و عترته الاكرمين المخصوصين بلطف قدیمه و مدیده علیه و علیهم...»
انجام: «... پس برگشتم از نزد مولای خود با نعمتی و کرامتی که هیچ یک با چنین

حالی برنگشته بود، باین جا منتهی شد این رساله.»

(کلام - عربی)

۲ - النافع يوم الحشر فی شرح باب الحادی عشر
فاضل مقداد بن عبدالله سیوری حلی، - ۸۲۶ ق
به صفحه [۲۰۸] مراجعه شود.

(فقه - فارسی)

۳ - ترجمة الصلوة

محسن بن شاه مرتضی فیض کاشانی، ۱۰۰۷ - ۱۰۹۱ ق
ترجمه سوره‌ها و اذکار و ادعیه‌ای که در نماز خوانده می‌شوند و هشت بخش بدین
ترتیب آورده شده است: ترجمه اذان و اقامه، ترجمه ادعیه افتتاح، ترجمه سوره فاتحه،
ترجمه سوره قدر و توحید، ترجمه رکوع، سجود، قنوت و تشهد.
[الذریعه ۴: ۱۱۴ - مرعشی ۵: ۵ - مسجد اعظم: ۱۲۱ - الفبائی آستان قدس: ۱۲۳]
آغاز: «سپاس و ستایش کریمی راست که باکمال کبریا و عظمت و استغناء و عزت در
لطف رحمت و عطوفت و رافت بر روی بندگان گشوده و اصناف خلائق را از وضع و ...»
انجام: «... و مکتوبست دیگر ماموم بجانب چپ، این است ترجمه نماز چنانکه از
حضرات ائمه معصومین رسیده است.»

(امثال - فارسی - عربی)

۴ - قرۃ العیون (۳۰ برگ)

ناشناخته

رساله‌ای در بیان امثال فارسی و عربی بر سبک و روش ثعالبی که در چهار قسم و هر
قسم در چند فصل تنظیم شده است:
القسم الاول فی الامثال (در سه فصل).
القسم الثاني فی المحاورات الفاظ التي یجری مجری المحاوره (۱۲ فصل).
القسم الثالث فی الحکایات المرتبة بالآیات (هفت فصل).

القسم الرابع فى الآيات و الايات.

[الذریعه ۷۴:۱۷ - دانشگاه تهران ۴۶۹۲:۱۴ - مرعشى (شماره ۷۹۳۸)]

آغاز: «بسمله الحمد... چون آثار لطف الهی و امداد کرم پادشاهی در حق بنی آدم بسیار است قیام شکر انعام برایشان واجب شود چه اشارت قرآن در حق...»

نستعلیق - نسخ، محمد نبی بن عبدالعلی دونایی نوری اوزرودی، ۱۲۶۵ ق (رساله اول)، همو، ۱۲۶۶ ق (رساله دوم)، بی‌کا، ۱۲۷۵ ق (رساله سوم)، بی‌کا، بی تا (رساله چهارم)، واقف کاتب مزبور در ۱۲۶۵ ق، با مهر مربع با سجع «محمد نبی بن عبدالعلی دینائی» عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، سیاه.
۱۵۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۸ سانتی متر، [شماره ۴۰۷]

مجموعه:

۱ - آداب الصلوة (= ترجمة الصلوة) (فقه - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
[الذریعه ۲۱:۱ و ۱۱۳:۴ - مرعشى ۲۰۵:۱ - مجلس ۴۲۸:۲۶ و ۱۱:۲۵ - کتابشناسی مجلسی: ۶۷]

آغاز: «الحمد... و بعد چنین گوید احقر عبادالله... که چون نماز عمده ارکان ایمان است میباید بنده مؤمن شرایط و آداب آن را بداند...»
انجام: «... این مجملی است از احکام مختلفه مردان و زنان و احکام دیگر هست که در کتب مبسوطه مذکور است.»

۲ - فرق بین صفات الفعل و صفات الذات (کلام - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
[الذریعه ۱۷۶:۱۶ و ۴۴:۱۵ - مرعشى ۲۰۸:۱ - نسخه‌های خطی فارسی ۸۱۶:۲ - دانشگاه تهران ۳۴۰۸:۱۳ و ۲۰۵:۸ - سپهسالار ۲۸۶:۵]

آغاز: «الحمد لله و سلام الله على عباده الذين اصطفى، اما بعد باید دانست که صفات

مقدسه حق تعالی بر دو نوع است...»

انجام: «...و در این مطالب مجال سخن بسیار است و برای فرق میان صفات ذات و صفات ذات و صفات فعل گویا همین کافی باشد.»

۳- بداء

(کلام - فارسی)

محمد باقر بن محمدتقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق

[الذریعه ۵۴:۳ - مرعشی ۲۰۸:۱ - الفبائی آستان قدس: ۸۴ - دانشگاه تهران ۳: ۳۲۷ -

نسخه‌های خطی فارسی ۷۴۴:۲ - مجلس ۵۰۳:۵]

آغاز: «الحمد لله... و بعد چون در مسأله بداء نزاع عظیمی میان علماء خاصه و عامه بهمرسیده و منشأ تشنیع مخالفان بر شیعه گردیده...»

انجام: «... و در کتاب بحار الانوار و شرح صحیفه کامله فی الجمله بسطی داده شده و الله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم.»

۴- الاعتقادات

(کلام - عربی)

ابو جعفر محمد بن علی بن حسینی بابویه قمی، ۳۸۱ - ق

به صفحه [۲۱۲] مراجعه شود.

۵- الامامة

(کلام - عربی)

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ - ۶۷۲ ق

رساله‌ای کوتاه در موضوع امامت و مباحث مربوط بدان که از دیدگاه عقل و فلسفه مورد بحث قرار گرفته و چنانکه مؤلف تصریح کرده نظری به ادله نقلیه ندارد.

[مرعشی ۲۸۷:۱ - الذریعه ۳۳۶:۲ - مجلس ۴۱۷:۳۸ - الفبائی آستان قدس: ۶۶]

آغاز: «الحمد لله واسع الرحمة و سابغ النعمة... و بعد فیقول محرر هذه الرسالة و مقرر هذه المقالة... التمس مني هو اوجد زمانه و افضل اقرانه...»

انجام: «... مستغفرین من جميع ما كره الله و هو حسبنا و نعم الوكيل».

۶ - سرمایه ایمان (کلام - فارسی)

عبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی، - ۱۰۵۱ ق

[الذریعه ۱۲: ۱۷۲ - مرعشی ۲: ۱۴۰ - مجلس ۳۸: ۶۱۵ - مسجد اعظم: ۴۶۷ - آستان

قدس ۱: ۱۲۶]

آغاز: «اما بعد الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی محمد و آله الطاهیرین، چنین گوید العبد الملتجی...»

انجام: «... و حق و جوب آنست که بر هر که عالم باشد بحسن معروف و قبح منکر و تجویز تاثیر و انتفای مفسده کند».

نسخ - نستعلیق، عبدالرحیم بن عزیز دونایی نوری، ۱۲۳۵ ق (رساله چهارم)، همو در ۱۲۳۵ ق (رساله پنجم)، یحیی بن کل محمد دینائی، ۱۲۴۲ ق (رساله ^{۹۲}هفتم)، عناوین و خطوط شنگرف در هامش برخی صفحات تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای. ۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۶ سانتی متر، [شماره ۴۰۸]

مجموعه:

۱ - اسرار الآیات و انوار البینات (عرفان - عربی)

صدر الدین محمد بن ابراهیم شیرازی، - ۱۰۵۰ ق

رساله‌ای در اسرار آیات الهی و انوار بینات ربانی و معرفت صنایع خداوند و حکمت آن چنانکه بزرگان اشراقی و عرفانی میان نموده‌اند، این رساله در یک مقدمه و سه طرف (هر کدام در چند مشهد) تنظیم شده است:

الطرف الاول؛ فی علم الربوبية.

الطرف الثاني؛ فی افعاله تعالى.

الطرف الثالث؛ فی المعاد (دوازده مشهد).

[الذریعه ۳۹:۲ - مجلس ۷۴:۳۵ و ۵۷ - مرعشی (شماره ۷۵۷۷) - مسجد اعظم: ۱۹ -
الغبائی آستان قدس: ۴۶]
آغاز: «نحمدک اللهم یا من بیده ملکوت الارض و السماء و الیه یتشوق و یدور الاشیاء
یا حی یا قیوم...»
انجام: «...فصار الحسّ و الخیال واحداً حینئذ و المتخیل بعینه محسوساً و المحجوب
مکشفواً و المعلوم حاضراً.»

۲ - الجبر و المقابلة (ریاضیات - فارسی)

خواجه نصرالدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ - ۶۷۲ ق
رساله مختصری در بیان قواعد جبر و مقابله و استخراج مجهولات عددیه است، این
رساله غیر از «الجبر و المقابلة» عربی است که در دو باب تنظیم دو در سال ۶۶۷ ق در
قائن پایان یافته است.

[الذریعه ۸۷:۵ - نسخه های خطی فارسی ۱: ۱۵۷ - مشار فارسی ۱: ۴۷۹ - دانشگاه
تهران ۱۱۸۳:۹]

نسخه حاضر فن سیم در جبر و مقابله و حساب خطائین است که در دو مقصد تنظیم
شده است.

آغاز: «فن سیم در جبر و مقابله و حساب خطائین و در دو مقصد است، مقصد اول در
جبر و مقابله و او علمی است که باو شناخته می شود کیفیت استخراج مجهولات...»

۳ - علم الله تعالی (۶ برگ) (کلام - عربی)

قاضی الدین بن کاشف الدین محمد یزدی، قرن ۱۱.
رساله ای مختصر در بیان علم الهی و دلایل اثبات و رد آراء مخالفین آن که به سبک و
اسلوب متکلمین امامیه نگاشته شده است.

[الذریعه ۳۲۲:۱۵]

آغاز: «بسمله يقول افقر المفتاقين الى لطف رب الابدی... اقول قد طال التشاجر بين جماهير المتكلمين واساطين الفلاسفة والحكماء المتالھین فی حقيقة علمه...»
انجام: «... (قابل خواندن نبود)»

نستعلیق، بی کا، ۱۲۴۳ ق (رساله اول)، ۱۲۴۴ ق (رساله دوم)، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای مجدول گرهی.
۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۴۰۹]

مجموعه:

۱ - الفوائد الصمدية
(نحو - عربی)
بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۰ ق

۲ - کبری فی المنطق
(منطق - فارسی)
میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

۳ - اسرار العقود
(فقه - عربی)
محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
به صفحه [۲۱۴] مراجعه شود.

نسخ، کل محمد بن ملا محمد علی کرکبودی ساکن کلارستاق قریه برار مدرسه سلیمانیه،
۱۲۸۲ ق (رساله دوم)، احمد مرادی، ۱۳۰۴ ق (رساله سوم)، عناوین و خطوط شنگرف،
جلد تیماج قهوه‌ای.
۹۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۴۱۰]

مجموعه:

۱ - درج مضامین
(تجوید - فارسی)
مختار اعمی اصفهانی، - زنده ۹۴۹ ق

منظومه‌ای در تجوید و قرائت در ۷۲ بیت که سال سرودنش «لؤلؤ درج المضامین» مطابق با دهم صفر ۹۴۹ ق بیان شده است، این منظومه به فارسی و عربی گزارش شده و این رساله جزء کتاب «مختار القراء» ناظم است.

[الذریعه ۱۵۵:۳ و ۵۹:۸ و ۱۳۹ - مشار: ۲۳۵ - نسخه‌های خطی فارسی ۱: ۸۸ - سپهسالار ۴: ۴۱۰ - دانشگاه تهران ۱۵: ۴۰۹۵]

آغاز:

وز صفات وز... زیب دیگر یافته	«ای کلام از اعظم نام تو زیور یافته
گر نبودی ذاتشان نگرفتی عالم انتظام»	بر روان مصطفی و آل او بادا سلام
انجام:	

عصر اثنتین از صفر عاشر شمر ابیات آن	«لؤلؤ درج المضامین نام سالش را بدان
قاریا زین نظم موجز بهره چون یابی نما»	در حق مختار احمد... فی دعا

۲ - نظم اللثالی (= لؤلؤیه) (تجوید - فارسی)

میر ابوالقاسم قاری مشهدی، - زنده ۱۰۸۳ ق
رساله منظوم در ۸۷ بیت در اصول و قواعد تجوید و علم قرائت که در سال ۱۰۶۱ ق به قطب شاه بن شاه عبدالله تقدیم کرده است.

[الذریعه ۱۶۳:۱۸ - مولفین مشار ۲: ۸۰۲ - نسخه‌های خطی فارسی ۱: ۹۵ - دارالکتب

قاهره ۷۵:۲]

آغاز:

«ای کلام از انتظام نام ذاتت در نظام
وی ز شهد شکرین شکر ت زبان شیرین بکام
رحمت عام و سلامت بر روان انبیاء
خاصه بر روح محمد سیما آل عبا»

انجام:

«اولیا دان ز مائده اول یسمعون خوان ز سورة انعام
پنج دیگر بسورة یس اول آثار هم بخوان تو به نام.»
نستعلیق، بی‌کاف، بی‌تا، عناوین و خطوط و علایم شگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۵۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۴۱۲]

مجموعه:

۱ - حاشیه حاشیه الشرح التجرید (۲۰ برگ) (کلام - عربی)
خليفة سلطان حسين بن محمد مرعشی آملی، ۱۰۰۱ - ۱۰۶۴ ق
حاشیه مختصری بر کتاب «حاشیه شرح الجدید للتجرید» نگاشته شمس الدین
محمد خفري است که به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده است.
[الذریعه ۶: ۶۵ - مرعشی ۱: ۴۶ - الفبائی آستان قدس: ۱۹۰ - آستان قدس ۱۱: ۹۲]
آغاز: «الحمد... اما بعد فهذه تعليقات كتبها العبد الغريق في بحر العصيان على
الحاشية المنسوبة الى العلامة الخفري... قوله و اوثق آه لان صورة الطرق الآخر شبهة...»
انجام: «... قوله و حيث مهية الجنس... ای حيث يكون مهية الجنس او مهية النوع عين
الوجود.»

۲ - المشاعر (۳۰ برگ) (فلسفه - عربی)
صدر الدین محمد بن ابراهیم شیرازی، - ۱۰۵۰ ق
مباحث عمیق فلسفی حکمی که درباره واجب الوجود، صفات الهی و اصالت وجود
که بر پایه حکمت متعالیه نگاشته شده و در یک فاتحه و سه منهج و یک خاتمه تنظیم
گردیده است:
الفاتحة؛ فی تحقیق مفهوم الوجود و احکام و اثبات حقیقه (هشت مشعر).
المنهج الاول؛ فی وجوده تعالی و وحدته (هشت مشعر).

المنهج الثاني؛ فى نبذ من احوال صفاته تعالى (جهار مشعر).
المنهج الثالث؛ فى الاشارة الى الصنيع والابداع (سه مشعر).
[الذريعة ۳۷:۲۱ - مرعشى ۴۹:۱ - امام صادق قزوين ۳۴۱:۱ - مجلس ۶۰۰:۳۸]
آغاز: «نحمد الله ونستعين بقوته التى اقام بها ملكوت الارض والسماء وكلمة التى انشأ بها نشأة الاخرى والاولى على تهذيب قوى القابلة للاستكمال...»
انجام: «... و اذا استكمل بالعلم والكمال بلغ الى درجة العقل الفعّال فيه وقف ترتيب الخير والجلود والعقل باوله آخر دائرة الوجود و انه مفيض الخير والجلود تمت.»
شكسته نستعليق بسيار زيبا، محمد شريف نوري يوشى، ۱۲۳۷ ق در بلدة اصفهان مدرسة ميرزا حسين (رساله دوم)، عناوين و خطوط شنكراف، در هامش نسخه تحشيه شده است، جلد تيماج.
۵۰ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۳ سانتى متر، [شماره ۴۱۳]

مجموعه:

۱ - حاشية شرح التجريد
(كلام - عربى)
شمس الدين محمد بن احمد خفرى، - ۹۴۲/۵۷ ق
حاشيه اى مختصر و معروف بر بخش الهيأت از كتاب «شرح تجريد الاعتقاد»
علاء الدين قوشچى كه به صورت «قوله - قوله» تنظيم شده است.
[الذريعة ۱۱۶:۶ - مرعشى ۴۵:۱ - نمازى خوى: ۱۸۶ - مسجد اعظم: ۴۷۱ - آستان
قدس ۸۸:۱]

نسخه حاضر كامل و بخش الهيأت را در بردارد.
آغاز: «الحمد... هذه تعليقات اتفقت منى على شرح الهيأت التجريد قد جمعتهما تذكرة لمن كان له قلب او القى اسمع و هو شهيد جعلنى الله و الطالبين من اهل التأييد...»
انجام: «...ولانه واجب الوجود بذاته و كان شرطاً فيه ان يكون... لم يصح ان يكون غيراً
فلا يكون واجب الوجود بذاته... كان واجب الوجود بذاته واجب الوجود بغيره»

۲ - حاشیه حاشیه الشرح التجريد (کلام - عربی)

عبدالرزاق بن علی بن حسین لاهیجی، - ۱۰۵۱ ق
حاشیه مختصری بر کتاب «حاشیه شرح التجريد» نگاشته شمس الدین محمد بن
احمد خفري (۹۴۲ ق) است که به صورت «قوله - قوله» تنظیم شده است.
[الذریعه ۶: ۶۶ - مرعشی ۱: ۲۵ - نمازی خوی: ۱۸۶ - مسجد اعظم: ۴۴۶ - آستان
قدس ۱۱: ۹۰]

آغاز: «الحمد لصانع السموات العلی و خالق الارضین السفلی و اله الاسماء الحسنی
والصفات العلی و هو الغایة القصوی و العمدة الوثقی فی البدر الدجی...»
انجام: «... لكن حمل المطلق علی المقيّد فلا دلیل فيه علی ثبوت غیرهما من انواع
الادراک و ایضاً المراد هو الثبوت من النقل فقط و ليس جنس الادراک كذلك تم»

نستعلیق، علی بن اسماعیل کلارستانی، محرم الحرام ۱۲۶۱ ق، بلده اصفهان (رساله اول)،
همو، جمادی الاول ۱۲۶۱ ق در بلده اصفهان (رساله دوم)، واقف شهریانو و شرف نساء
۱۲۶۵ ق، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد
تیماج سیاه.

۱۱۰ برگ، ۱۵ سطر، ۱۶×۱۱ سانتی متر، [شماره ۴۱۶]

مجموعه:

۱ - النافع يوم الحشر فی شرح باب الحادی عشر (کلام - عربی)

فاضل مقداد بن عبدالله سیوری حلّی، - ۸۲۶ ق
به صفحه [۲۰۸] مراجعه شود.

۲ - تلخیص النظر فی اثبات امامة الائمة الاثنی عشر (کلام - عربی)

محمد مؤمن بن مرتضی کاشانی، - زنده ۱۰۲۷ ق
مؤلف که از افاضل روزگار و برادر فیض کاشانی (۱۰۹۱ ق) است این رساله را در

بیان معتقدات امامیه و اثبات حقانیت ولایت امامان معصوم شیعه نگاشته است، این رساله در یک مقدمه و سه فصل و یک خاتمه تنظیم شده است:

المقدمة؛ فی حقيقة الامامة.

الفصل الاول؛ فی الشرايط المعتبرة فی الامام.

الفصل الثاني؛ فی تعيين الامام (یک مقدمه و دو بحث).

الفصل الثالث؛ فی تعيين باقى الائمة.

الخاتمة؛ فی ذکر بعض قضايا امير المؤمنين (ع).

آغاز: «الحمد لله مفيض الجود و الاحسان خالق كل موجود سيما الانسان الذى احاط بكل شىء علمه و على كل شىء قدرته و حکمته العليم بمكنونات السرائر الخبير...»
انجام: «...قال الشافعى عرفنا رسول الله (ص) احوال و عرفنا امير المؤمنين (ع) احكام البغاة و -القضايا غريبة كثيرة لا يحصى و لنختم هذه الرسالة حامدين لله.»

۳- الاعتقادات (= صراط النجاة) (کلام - عربی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
رساله مختصری در بیان معتقدات امامیه که در اواخر محرم سال ۱۰۸۶ ق به رشته نگارش درآمده است.

[الذریعه ۲: ۲۲۴ - مرعشی ۱: ۸۳ - نمازی خوی: ۳۷۸ - آستان قدس ۱: ۴۵ - مسجد اعظم: ۵۱۶]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله الذى سهل لنا سلوك شرايع الدين اوضح علامه و بين لنا مناهج اليقين فاكمل بذلك علينا انعامه و اخصنا بسيد انبيائه... فاستنقذنا به من شفاجر ف...»
نسخ، بی کا، ۱۲۸۱ ق (رساله اول)، قنبر بن حسین دینائی نوری، ۱۲۸۱ ق (رساله دوم)، در هامش نسخه تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۵۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۳ سانتی متر، [شماره ۴۲۱]

مجموعه:

۱ - شرح شواهد بهجة المرضية (۵۵ برگ)
(نحو - فارسی)
نظام الدین بن احمد اردبیلی، - ۱۱۵۰ ق

۲ - شرح ثماناً بعد ما جاوزت الاثنین (۱۳ برگ)
(نحو - عربی)
محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲
[الذریعه ۱۳: ۱۷۰]

آغاز: «قال المفتاح الى الله القادر... و بعد ثمانا مفعول مقدم على مميّز آخر القافيه ای
ثمانی کلمات فخذف تمیزها و نون و الثمانی فی الاصل منسوب الى الشمس...»

۳ - شرح شواهد تصريف (۲۰ برگ)
(نحو - فارسی)
نظام الدین بن احمد اردبیلی، - ۱۱۵۰ ق

نسخ - نستعلیق، علی اکبر، محرم ۱۲۲۵ ق در طهران محله سنگلج مدرسه میرزا رضا قلی با
مهر بیضوی با سبع «عبدہ الراجی علی اکبر» (رساله اول)، علی اکبر بن محمد علی
فیروزآبادی من محال طالقان در قریه جویستان، جمادی الاول ۱۲۲۱ ق (رساله دوم)، بی
کا، ۱۲۲۱ ق (رساله سوم)، عناوین و خطوط سنگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۰۰ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۴۲۲]

مجموعه:

۱ - شرح تهذيب المنطق (۶۵ برگ)
(منطق - فارسی)
نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق
به صفحه [۱۰۱] مراجعه شود.
نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد.

۲- موارد الاصول فی شرح معالم الاصول (۶۱ برگ)
(اصول فقه - فارسی)
محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
رساله‌ای متوسط در شرح و حل مشکلات و مبهمات معالم الاصول که در یک مقدمه
و چند مورد و یک خاتمه تنظیم شده است.
[الذریعه ۲۳:۲۱۶]

آغاز: «سپاس بی نهایت ذات پاک قدرت حضرت واجب الوجودی را سزاست و
دروود نامعدود بر روان جناب ختمی منزلت و آل آن جناب باد که ارباب عصمت...»
انجام: «... اصل دوازدهم اگر در میان مرجحات اجتهادیه تعارض واقع شود و یا
تعارض میان مرجحات منصوصه و اجتهادیه واقع شود پس مناط در اقوی ظنون است.»
نستعلیق، علی بن علی عسکر بن میرزا خان کرمانشاهی الاصل و تنکابنی المسکن، ۱۲۹۵
ق (رساله اول)، قربانعلی بن علی عسکر، ۱۲۹۴ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط
شنگرف، جلد تیماج.
۱۳۰ برگ، ۱۸ سطر، ۱۲×۱۸ سانتی متر، [شماره ۴۲۴]

مجموعه:

- ۱- شرح عوامل جرجانی (۳۵ برگ)
(نحو - فارسی)
محمد بن عباسعلی کلارستانی تنکابنی
آغاز: «بسملة الحمد... و بعد بر صاحبان... مخفی نماناد که علم بهم رسانند از ابیات
و تراکیب و شواهد و معانی عوامل جرجانی... را بخواطر رسید که شرحی برای عوامل
جرجانی بنویسم پس بعون الله و فضله...»
انجام: «و عمل کردن آن صد عامل در معمولات خودشان بر خواهش آن چیزی است
که میباشد آن چیز عمل ایشان و این عوامل قیاسیه آخر چیزست... تمت.»
۲- شرح عوامل ملا محسن (۴۱ برگ)
(نحو - فارسی)
محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق

(نحو - فارسی)

۳ - شرح عوامل ملا محسن

عباسقلی خان بن محمد تقی سپهر کاشانی، - ۱۳۴۰ ق
رساله‌ای مختصر در شرح و ترجمه «عوامل المائة» نگاشته محسن بن محمد طاهر
قزوینی طالقانی (قرن ۱۲) که آن را زمانی که کتاب را پیش پدرش لسان الملک کاشانی
می‌خواند نگاشته است.

[مجلس ۴۱۵:۱۰ و ۲۲۴ - نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۶۴:۳]

آغاز: «احمدک یا من یرفع صالح العمل... یعنی حمد می‌کنم من ترا ای چنان کسی که
بلند می‌کند عمل صالح را یعنی عمل نیکو را، احمد فعل ضمیر فاعل...»
نسخ - نستعلیق، حبیب بن آخوند ملا سبزه‌علی دلیر، ۱۲۸۳ ق، در مرز دست مدرسه آقا
شیخ فضل الله، (رساله اول) عناوین و خطوط سنگرف، جلد تیماج.
۱۳۵ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۴۲۵]

مجموعه:

(فقه - فارسی)

۱ - کلید بهشت (۲۰ برگ)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رساله‌ای مختصر در بیان احکام نماز که در ده فصل تنظیم شده و به تصریح خود این
رساله را پس از تألیف شانزده رساله فقهی نوشته و در شب شنبه هجدهم ربیع الثانی
۱۳۰۱ ق به پایان رسانده است.

[مرعشی ۲۲۵:۲]

آغاز: «احمدالله فی کل تعالی و علی کل افعالی و اقوالی و اصلی علی شفیع فی
جميع ما اقررت به...»
انجام: «... چهل و پنجم در اثناء نماز العیاذ بالله رده گفتن است.»

(فقه - فارسی)

۲ - سوال و جواب

مقصود علی بن حسینقلی کلاردشتی، قرن ۱۴

مؤلف که مدتهای مدید از درس فقه آقا میرزا محمد استفاده کرده است، چون به استفتائاتی که از استاد می‌کردند دست یافت به فرمان وی در مقام پاسخگویی آنها برآمد و آن را در چند باب مثل طهارت، زکوة حج و... منتظم ساخت.

آغاز: «بسمله ثنا و ستایش حضرت... سزاوارست که ماهیات و هیولائیات نابود را از عالم ملکوت و جبروت و لاهوت بقدرت کامله کامنه متکامله... در عالم ناسوت...»
انجام: «... ما و پدران ما از او بیزاریم مجملاً در معرفت امام همانقدر که سابقاً مذکور شد کافی است خداوند ما و شما را بر جاده محبت علی (ع) و اولاد او برقرار فرماید.»

(فقه - فارسی)

۳- پرسش و پاسخ

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رسالة مختصری در پاسخ سؤالاتی است که «سید محمد هاشم تنکابنی» از دار الخلافه طهران برای وی فرستاده است.
آغاز: «ستایش و سپاس بی قیاس سزای حکیم علیم علام عالم است که مبدع و خالق عالم است و درود غیر معدود بر روان احمد و امام معصوم مسعود باد و بعد...»
انجام: «... چه این تکلیف نماز خواننده بترسد یا نه و اگر این شخص بترسد و غالب مردمان ترسند نماز برای آن لازم نیست.»

(تفسیر - عربی)

۴- معبار التفسیر

از: محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رساله‌ای متوسط در شرح و تفسیر آیه «و اذ قال ربک للملائكة انی جاعل...» که در ضمن ۳۴ معبر تنظیم شده است نام مذکور به صراحت در متن کتاب آمده است.
نسخه حاضر از انتها ناقص و تا واسطه معبر ۳۴ ادامه دارد.
آغاز: «الحمد لله الذی اورع حقایق عالم الامکان فی القرآن و جعله فی صفة الفصاحة و البلاغة... و بعد فالعبد المثبت باذیال شفاعة آل محمد یقول...»

انجام: «... لانا نقول المبخل يجمع المال ويموت و تبقى عليه [...] المال و حسابه و عقابه و لا يبقى له شيء منه بعد موته بخلاف السخی.»

نستعلیق نازیبا، ابوتراب، ۱۳۰۲ ق (رساله اول)، مقصود علی بن حسین کلاردشتی، جمادی الثانی ۱۳۰۱ ق (رساله دوم)، بی‌کا، جمادی الاول ۱۳۰۱ ق (رساله سوم)، جلد تیماج.

۱۲۵ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۴۲۶]

مجموعه:

۱ - تحفه عباسی (کلام - فارسی)

محمد طاهر بن محمد حسین شیرازی قمی، - ۱۰۹۸ ق رساله‌ای متوسط در کلام شیعی و شامل مطالبی در توحید، نبوت، امامت، معاد، گناهان کبیره که به روش پرسش و پاسخ تنظیم و برای شاه عباس دوم (۱۰۵۲ - ۱۰۷۷ ق) نگاشته شده است.

[الذریعه ۴۵۲:۳ - مجلس ۵۷۸:۱۰ - حقوق تهران: ۴۳ - نسخه‌های خطی فارسی ۹۱۱:۲ - فهرست اصفهان: ۲۱]

آغاز: «بسمله، ای عزیز من بدان و آگاه باش که دنیا موضع راحت و محل فراغت و استراحت نیست بلکه دنیا مزرعه آخرت است و نیز ظاهر است که مزرعه برای...»
انجام: «... بجای الحمد تسبیح می‌تواند خواند و مشهور این است که یکبار سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر کافیهست و اما احتیاط آن است که سه بار گفته شود»

۲ - امامت (کلام - فارسی)

از: محمد تقی، قرن ۱۳ از: رساله در اثبات امامت ائمه معصومین که با طرح هفت دلیل نگاشته شده و تألیف آن در پنجم جمادی الاول ۱۲۳۲ ق به پایان رسیده است.
آغاز: «الحمد لله الذی ابدعنا للفوز و الرضوان و القرار فی الجنان و جعل الشرایع

والادیان مسالکة بالحجة والتبيان و فوض زمام هدايتنا اليها الى ايدى امنائه... اما بعد چون علت غائی ایجاد انسان شناسایی نگارنده نقش زمین و آسمان و فروزنده مشاعل رخشان ستارگان آفریننده کون و مکان...»

/انجام: «... و بسط ادله مذکوره بيشمار است اما از برای عامه ناس آنچه گفتیم کافيست و تعرض زايد برآن مناسب نیست هذا آخر المقال فيما اردنا ايراد على سبيل الاجمال»

۳- اعتقادات (= صراط النجاة) (کلام - عربی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷- ۱۱۱۰ ق
به صفحه [۲۳۵] مراجعه شود.

۴- تلخیص النظر فی اثبات امامة الاثمة الاثنی عشر (۷ برگ) (کلام - عربی)

محمد مؤمن بن مرتضی کاشانی، -زنده ۱۰۲۷ ق
به صفحه [۲۳۴] مراجعه شود.

۵- اوصاف الاشراف (۱۵ برگ) (عرفان - فارسی)

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷- ۶۷۲ ق
رساله کوتاه و معروف در اخلاق عملی و سلوک عرفانی که به نام «شمس الدین محمد بن محمد جوینی» نگاشته و در شش باب تنظیم شده است: باب اول؛ مبدأ حرکت - باب دوم؛ ازاله عوائق - باب سوم؛ سیر و سلوک - باب چهارم؛ احوالی که مقارن سلوک حاصل می شود - باب پنجم؛ احوال وصول پس از سلوک - باب ششم؛ نهایت حرکت و عدم انقطاع ملوک.

[الذریعه ۴۷۷:۲ - مشار فارسی: ۱۸۰ - نسخه های خطی فارسی ۱۰۵۷:۲ - مرعشی

۱۶۶:۳ - آستان قدس ۳۴۶:۱۱]

آغاز: «سپاس بی قیاس بار خدایی را که بسبب آنکه هیچ عقل را قوت اطلاع بر

حقیقت او نیست و هیچ دانش را وسیع احاطت بکنه معرفت او نه...»
انجام: «... این است آنچه خواستیم که در این مختصر ایراد کنیم و اینجا سخن منقطع شد و السلام علی من اتبع الهدی.»

نستعلیق، عبدالرحیم بن عزیز دونائی نوری، ۱۲۳۲ ق (رساله اول)، همو، ۱۲۳۳ ق
(رساله دوم)، همو، محرم ۱۲۳۴ ق (رساله سوم)، همو ۱۲۳۴ ق (رساله چهارم)، همو،
۱۲۳۴ ق (رساله پنجم)، همو، ۱۲۳۴ ق، واقف ملاکل محمد دینائی در ۱۲۸۸ ق، عناوین
و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۵۵ برگ، سطور مختلف، [شماره ۴۲۷]

مجموعه:

۱ - ترجمه رساله ذهبیه (= ترجمه طب الرضا(ع)) (طب - فارسی)
محمد مؤمن الموتی اصفهانی قزوینی، - زنده پیش از ۱۱۲۵ ق
ترجمه متوسطی از رساله ذهبیه یا طب الرضا(ع) که در آن امام(ع) دستوراتی درباره
روش سلامتی و بهداشت غذا، لباس، داروها، حجامت، مسواک و حمام به مأمون خلیفه
عباسی داده است.

[ملک تهران (شماره ۵۷۰۹) - نسخه‌های خطی فارسی ۴۹۹:۱]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «حمد بیحد و ثنای بی‌عد مر واجب الوجودی راست که از هر ذره از ذرات گواه
و شاهدند بر وحدانیت و احدیت او و هر فردی از افراد موجودات بالسنة حال و مقال...»

۲ - مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة (عرفان - عربی)

(منسوب به) امام جعفر بن محمد الصادق(ع)، - ۱۴۸ ق

[الذریعه ۲۹۱:۲۲ - مرعشی ۳: ۳۳۴ - مسجد اعظم: ۴۴۸ - الفبائی آستان قدس: ۵۵۳]

آغاز: «الحمد لله الذی نور قلوب العارفين بذکره و قدس ارواحهم بسرّه و نزه افئدتهم

بفکره...»

انجام: «... و معرفة آفاتھا رفض شهواتھا مع رفض الرياسة فاذا حصلت هذه الخصال بحقھا فی نفس فهو من خاصة الله و عبادہ المقربين و اولیائہ حقاً».

۳- الجواهر السنیة فی الاحادیث القدسیة (حدیث - عربی)

محمد بن حسن بن علی حر عاملی، - ۱۱۰۴ ق

[مجلس ۲۵۱: ۱۲ - الذریعة ۲۷۱: ۵ - مشار عربی: ۲۶۰ - الفبائی آستان قدس: ۱۷۶ -

مجلس ۱۴۳: ۲۵]

نسخه حاضر کامل است.

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فلا يخفى ما لكلام الله سبحانه من المزية على كل كلام فمنه تظهر انوار الرشاد ظهور الانوار من الاكمام و به تجلت شمس الهدى...»
انجام: «... حامداً لله جل جلاله على الانعام شاكراً له على التوفيق للاتمام مبتهلاً اليه بنبيّه و حججه».

نسخ، محمد نبی بن عبدالعلی دینائی نوری، ۱۲۷۱ ق (رساله دوم)، همو، ۱۲۷۳ ق
(رساله سوم)، واقف کاتب مزبور با مهر مربع با سجع «عبده محمد نبی بن عبدالعلی دینائی»، عناوین و خطوط شنکرف، نسخه بسیار پاکیزه و نفیس است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۲۲۰ برگ، سطور مختلف، ساتی متر، [شماره ۴۲۸]

مجموعه:

(ادعیه - عربی)

۱- مفتاح الفلاح

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۰ ق

مجموعه اعمال و اذکار و اوراد مستحب و واجبه در هر شبانه روز که در شش باب گردآوری و در ماه صفر سال ۱۰۱۵ ق در شهر گنجه پایان یافته است.

[الذریعة ۳۳۹: ۲۱ - مجلس ۲۷۷: ۳۵ و ۳۱۰ - مرعشی ۵۴: ۱ - مسجد اعظم: ۳۷۹]

آغاز: «الحمد لله الذي دلنا على جادة النجاة و هداانا الى ما يوجب علو الدرجات...»

انجام: «... و تتوسل اليه سبحانه بسيد المرسلين و اشرف الاولين و الآخرين محمد و عترته الطيبين الطاهرين.»

۲ - رسالة العلية في معرفة النية (۱۵ برگ) (فقه - عربی)

سید نعمه الله بن عبدالله مرعشی جزایری، ۱۰۵۰ - ۱۱۱۲ ق
مؤلف رساله را در خواهش «محبّ خان» جمع آوری و در پنج گروه نیت واجب، مستحب، مباح، حرام و مکروه تنظیم کرده است.
آغاز: «الحمد لله الذي امر بفعل الطاعات و حثّ على المحافظة عليها بالغدوات و العشيات و في الساعات المتبركات...»

انجام: «... و صيغة المتعة صيغة الدوام الا انه هنا يعين المدة و يجوز متعتك موكلتي المدة المعلومه بالمبلغ المعلوم فيقول قبلت هذا ما اردنا ايراده في هذه الصفحات.»

نسخ جلی، گدا علی بن محمد زمان اصفهانی، بی تا (هر دو رساله)، واقف ملا کلمحمد دینائی با مهر مربع با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين محمد تقی» در برگ اول و آخر دیده می‌شود، در انتهای رساله اول گواهی تصفّح و بررسی رساله از ابتدا و انتها که در منطقه دیلارستاق در ربیع الاول ۱۱۸۶ ق توسط محمد اسمعیل بن صالح مدرس آملی صورت گرفته آمده است، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تشبیه و تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۳۵ برگ، ۱۲ سطر، سانتی متر، [شماره ۴۲۹]

مجموعه:

۱ - حاشیه تهذیب المنطق (منطق - عربی)

نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، ۹۸۱ - ق

۲ - شرح شواهد البهجة المرضية (نحو - فارسی)

نظام الدین بن احمد اردبیلی، - زنده ۱۱۵۰ ق

نسخ - نستعلیق، قاسم بن ابراهیم، ۱۲۲۳ ق مدرسه میرزا زکی بارفروش، عناوین و خطوط
شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۱۵ برگ، سطور مختلف، سانتی متر، [شماره ۴۳۰]

مجموعه:

۱ - سؤال و جواب (کلام - فارسی)

سید کاظم بن قاسم رشتی حائری، - ۱۲۵۹ ق
آغاز: «الحمد لمن لا يستحقه سواه والصلوة على المبعوث على كل من عداه وآله... و
بعد چنین گوید ذره بی مقدار... که این کلماتی است. قلیل مشتمل بر معانی جلیله...»
انجام: «... مشافهه روزی شود بعضی از بیان مهما ممکن ان شاء الله خواهد مذکور شد
تا مطمئن شوند... و از این بیان هرگاه دقت فرمایی نوع مسأله معلوم خواهد شد.»

۲ - حاشیه شرح التجريد (الهیات) (کلام - عربی)

شمس الدین محمد بن احمد خفزی، - ۹۴۲/۵۷ ق
به صفحه [۶۹] مراجعه شود.

۳ - رسالة في البداء (حدیث - عربی)

ناشناخته

ذکر احادیث وارده در باب بداء است که به جهت طرز شروع رساله احتمالاً بخشی از
یک کتاب بوده است که جداگانه آورده شده است.

آغاز: «باب البداء وفيه سبعة عشر حدثنا الاول... ان البداء من غوامض المسائل
الالهية وعويصات المعارف الربانية التي لا يعرفها الا عارف موحد افنى عمره في علم...»
نستعلیق، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد
تیماج سیاه.

۱۲۵ برگ، سطور مختلف، سانتی متر، [شماره ۴۳۱]

مجموعه:

۱ - حاشیه شرح التجريد (بخش جواهر و اعراض) (کلام - عربی)

شمس الدين محمد بن احمد خفري، - ۹۴۲/۵۷ ق
به صفحه [۶۹] مراجعه شود.

۲ - حاشیه شرح التجريد (الهیات) (کلام - عربی)

شمس الدين محمد بن احمد خفري، - ۹۴۲/۵۷ ق
به صفحه [۶۹] مراجعه شود.

نستعلیق زیبا، شاه محمد بن محمد نبی طالقانی شجاعی، ۱۰۹۲ ق (رساله اول)، همو،
۱۰۷۸ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده
است، جلد تیماج سیاه.

۱۲۱ برگ، ۲۲ سطر، ۱۰×۱۹ سانتی متر، [شماره ۴۳۲]

مجموعه:

۱ - مهج الدعوات و منهج العبادات (ادعیه - عربی)

جمال الدين ابوالقاسم علی بن موسی بن طاووس حلّی، - ۶۶۴ ق
نسخه حاضر کامل و منتخبی از آن می باشد.

آغاز: «الحمد لله الذي ابتداءً بالاحسان و دعا عباده الى معرفة بلسان ذلك البرهان...
فهذا منتخب انتخب في كتاب مهج الدعوات و منهج العبادات.. بنحو لا يتغير الروايات...»
انجام: «... من صفات الداعي ان يكون في يده خاتم عقيق لاننا روينا عن الصادق (ع)
انه قال ما رفعت الى الله عز و جل احب اليه من كف فيها خاتم عقيق، تمت»

۲ - المجتنب من الدعاء المجتبى (ادعیه - عربی)

جمال الدين ابوالقاسم علی بن موسی بن طاووس حلّی، - ۶۶۴ ق

مجموعه برخی ادعیه و اوراد لطیفه و شریفه که از کتابهای مختلف گرد آمده است.
[الذریعه ۱:۲۰ - مرعشی ۴۴:۲ - الفبائی آستان قدس: ۴۹۴ - مجلس ۴۰۳:۳۸]
آغاز: «الحمد لله جل جلاله مجیب ما یهدینى الیه و یقوینى علیه...»
انجام: «... واغننى بحلالک عن حرامک و بفضلک عن سواک یا حیّ یا قیوم والحمد لله رب العالمین.»

۳ - مصباح المتعهد (صغیر)
(ادعیه - عربی)
ابو جعفر محمد بن حسن طوسی، ۳۸۵ - ۴۶۰ ق
آغاز: «الحمد لله رب العالمین... اعلّموا انی لما علمت عبادات السنة فی الكتاب الذی وسمته بمصباح المتعهد و جمعت فیہ من العبادات...»
انجام: «... اللهم بارک لی فیما انعمت به علی حتی لا اشکر احداً غیرک و وسّع علی فی رزقی یا ذا الجلال والاکرام.»

نسخ جلی، محمد نبی بن عبدالعلی نوری دینائی اوزرودی، ۱۲۶۴ ق (رساله اول)، همو، ۱۲۶۴ ق در طهران زاویه مدرسه ارک (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج سیاه.
۱۹۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۳×۱۸ سانتی متر، [شماره ۴۳۳]

مجموعه:

۱ - تذکرة الائمة
(تاریخ - فارسی)
محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی، - زنده ۱۰۸۵ ق
رساله ای متوسط در تاریخ پیامبر اکرم (ص) و ائمه معصومین (ع) که در یک مقدمه و چهارده باب و یک خاتمه تنظیم و سال ۱۰۸۵ ق تألیف شده است.
[الذریعه ۲۶:۴ - مرعشی ۱۵۵:۱ - الفبائی آستان قدس: ۱۲۰ - مسجد اعظم: ۵۰۰]
آغاز: «الحمد لله الذی جعل البنین لسان صدق فی الآخرين و اوصیاء الائمة المعصومین تذکرة للمتقین...»

انجام: «... بحمد الله جمعی ازیشان مؤمن و شیعه شده‌اند و الله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم و الحمد لله رب العالمین.»

(فقه - فارسی)

۲ - اثنی عشریة (۱۲ برگ)

جمال الدین علیخان نظری

رساله مختصر در فرائض و میراث به جهت التماس برادران دینی نگاشته و آن را در یک مقدمه و دوازده باب و یک خاتمه تنظیم ساخته است.
نسخه حاضر کامل است ولی ظاهراً تألیف رساله ناتمام مانده است.
آغاز: «بسمله اما بعد چنین گوید ملا علیخان النظری جمال الدین که این مختصریست در علم میراث به جهت التماس بعضی از برادران ایمانی که مبتدی را به این علم...»
انجام: «...باب یازدهم در بیان ترکه جماعتی که باهم بمیرند یا غرق شوند یا عمارت بسر ایشان فرود آید و معلوم نباشد یکبار مرده‌اند...»

(فقه - فارسی)

۳ - حدود و قصاص و دیات (۳۳ برگ)

محمد جعفر بن سیف الدین شریعتمدار استرآبادی، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ ق
رساله‌ای کوتاه در احکام حدود، قصاص و دیات که به صورت فتوایی و نیمه استدلالی تألیف و در سه باب تنظیم شده است.
آغاز: «بسمله رساله... بعبارت فارسی از جناب فخر المحققین مجتهد العصری... و آن بر سه باب است باب اول در بیان حدود است و در این باب چند فصل است...»
انجام: «...و مصالحه کردن در مثل این صورت اولی است و عفو کردن و ابرا نمودن حق متحمل که... نیز نیکو است والله العالم و له الحمد الدائم.»

(فقه - عربی)

۴ - صیغ العقود و الایقات (۹ برگ)

محمد جعفر بن سیف الدین شریعتمدار استرآبادی، ۱۱۹۸ - ۱۲۶۳ ق
رساله‌ای کوتاه در بیان اجرای انواع عقود و ایقات که با تعریف فقهی آن دو ذکر برخی احکام آنها همراه است.

[الذریعه ۱۵:۱۰۹ - مرعشی ۴:۳۴۳ - الفبائی آستان قدس: ۳۸۹ - مجلس ۲۶:۲۳۶ -
مشار عربی: ۵۹۵]

آغاز: «الحمد لله... اما بعد فهذه رسالة من العبد العاصي... في بيان صيغ العقود و
الايقات ليحصل التمكن من الاتيان على الوجه المعتبر المثمر نقل الملك والمنفعة...»
انجام: «... و انت قد اقامت بالحجة او دعواك ثابتة شرعاً كما افيد.»

نسخ، بی کا، ۱۲۶۰ ق در قریه اورنگ (رسالة اول)، محمد، ۱۲۶۰ ق (رسالة سوم و
چهارم) در قریه اورنگ، برخی عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج روغنی.
۱۴۶ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۴۴۸]

مجموعه:

۱ - شرح التصريف
(صرف - عربی)
سعدالدين مسعود بن عمر تفتازانی، - ۷۹۳ق

۲ - عوامل المائة
(نحو - عربی)
محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲

نسخ - نستعلیق، بی کا، ۱۲۵۱ ق (رسالة اول)، احمد بن صفر قزوینی، ۱۲۹۶ ق
(رسالة دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد
تیماج.
۱۵۱ برگ، ۱۴ سطر، ۲۱×۱۹ سانتی متر، [شماره ۶۷۲]

مجموعه:

۱ - خلاصة الرمل (۷ برگ)
(علوم غریبه - فارسی)
جلال الدین محمد یزدی
رسالة مختصری در علم رمل که مؤلف آن را به نام خان الخوانین احمد خان گیلانی
نگاشته و در یک مقدمه و سه باب و یک خاتمه تنظیم نموده است.

[مجلس ۳۶: ۷۶]

آغاز: «بسمله حمد بیحد خالق را سزااست که حمرة شفق که منسوب به اجتماع نور عشق است قلم قدرت به تخته ظهور کشیده و درود بیحد کاملان شاهدان خامه حضرت محمد مصطفی (ص) بنور هدایت منان خود را...»

۲ - سی فصل (۱۵ برگ) (هئیت - فارسی)

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ - ۶۷۲ ق
به صفحه [۲۲۲] مراجعه شود.

نستعلیق، علی بن حسن بن شعبان بن رجب بن محمد خان، زمان احمد شاه قاجار، در قریه
بلرک تنکابن، عناوین و خطوط و علائم به رنگ بنفش، جلد مقوا.
۲۱ برگ، ۱۷ سطر، سانتی متر، [شماره ۴۴۹]

مجموعه:

۱ - تأسیسات (۱۵ برگ) (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۸۴] مراجعه شود.

۲ - موارد الاصول (۵۵ برگ) (اصول فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۲۳۷] مراجعه شود.

۳ - مختصر الانظار (اصول فقه - عربی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رساله‌ای متوسط در تحشیه و تعلیق «معالم الاصول» نگاشته حسن بن شهید ثانی
عاملی (۱۰۱۱ ق) که به صورت «قوله - قوله» نگاشته شده است.

آغاز: «الحمد لله واهب الفهم والذكاء والصلاة على خاتم السفراء... وبعد فيقول العبد الفاني... ان هذا الكتاب مخترع الانظار علقتة على كتاب المعالم حسبما...»
انجام: «... قوله بجر الواحد ليس [...] فبان المسألة اصولية و باب العلم فيما مفتوح غالباً فلا يجوز اثباته [...] تمت الكتاب.»

۴- منبع الاحكام (رجال - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
ارجوزه ای مختصر در علم رجال و درایه که در آن اصول و قواعد علم درایه بیان شده است.

نسخه حاضر تنها دو برگ از رساله را داراست.

آغاز:

«احمد من یحمد بالمحامد و کنهه المجهول فی العقاید
صل علی من اشرف البریه و آله سلسله العلیه
لاسیما خلیفه الرحمن اشاره بالغیب فی القرآن»

نستعلیق، مقصود علی بن حسین قلی کلاردشتی، ۱۲۹۳ ق (رساله اول)، همو، ۱۲۹۳ ق
(رساله دوم)، همو، ۱۲۹۳ ق، در مدرسه سلیمانیه سلیمان آباد (رساله سوم)، جلد مقوا.
۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۴۵۳]

مجموعه:

۱- حاشیه تهذیب المنطق (منطق - عربی)

نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق

۲- خلاصه الحساب (حساب - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسینی عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق

نستعلیق، ابن کربلایی عبدالکریم، ۱۲۸۰ ق، در آمل مدرسه امام حسن عسکری (ع) در خدمت عالیجناب مولانا آخوند ملا رجبعلی، با مهر شلجی با شجع «الله وردی بن قلی ۱۲۴۳» (رساله اول)، محمد علی کرجی در شیراز المحبوس بحکم الجائر، بی تا (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنکرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد گالینگور آبی. ۹۵ برگ، سطور مختلف، ۱۱ × ۲۰ سانتی متر، [شماره ۴۵۶]

مجموعه:

- ۱ - زبدة الاصول (۵۵ برگ)
(اصول فقه - عربی)
بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۱ ق
به صفحه [۹۳] مراجعه شود.
- ۲ - عوامل المائة
(نحو - عربی)
عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی، - ۴۷۱ ق
- ۳ - عوامل المائة
(نحو - عربی)
محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲.
- ۴ - زينة السالك في شرح الفية ابن مالک (۲۱۰ برگ)
(نحو - عربی)
محسن بن محمد طاهر طالقانی قزوینی، قرن ۱۲
شرح مفصل و مبسوطی است بر ارجوزه «الخلاصة في النحو» نگاشته ابن مالک اندلسی که به صورت مزجی نگاشته شده است.
[الذریعه ۹۲:۱۲ - مجلس ۴۰۷:۳۶]
نسخه حاضر ربع اول از کتاب می باشد.
آغاز: «و فی الکلام متعلق تبلیغ و التقدير و ذا مثل... لکون ذا کائنة بحد ما استفهام او من استفهام اذا لم تبليغ فی الکلام فهي مثل ما فی المساواة المذكورة...»

انجام: «...بالبناء للمفعول صلة ما الثانية المجرورة بمن والالف للاطلاق و [...] متعلق بعلق خبر المبتدأ... تم الربع الاول من الشرح السمة بزينة السالك.»

نسخ - نستعلیق، اشرف فیروزآبادی، ۱۲۲۲ ق برای محمد صادق طالقانی نگاشته است (رساله اول) حواشی رساله اول توسط محمد صادق بن محمد هادی بن محمد علی بن عبدالغنی طالقانی کربودی در ۱۲۵۰ ق، کاتب حاشیه رساله اول، ۱۲۲۶ ق (رساله سوم)، علی اوسط بن نوروز کلارستانی، ۱۲۳۶ ق (رساله چهارم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش رساله تحشیه شده است، جلد گالینگور آبی. ۲۸۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۴۵۸]

مجموعه:

۱ - شرح عوامل جرجانی (۴۵ برگ) (نحو - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

۲ - شرح عوامل ملامحسن (۷۵ برگ) (نحو - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

۳ - شرح «ثمانا بعد ما جاوزت الاثنین» (۸ برگ) (نحو - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
آغاز: «الحمد لله... و بعد فهذا شرح لطيف على الابيات التي فيها العالم الكامل في الفنون محمد بن مرتضى الملقب بمحسن احسن الله حاله...»
انجام: «... و السواء مصدر است بمعنى مساوات كقوله تعالى سواء عليهم أأنذرتهم و مفعول به می شود از برای تری و تری فعل مضارع و ضمیر فاعل.»

۴ - تحفة النسوان (فقه - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

رساله مختصری در بیان احکام دماء ثلاثه زنان که در سه باب تنظیم شده است
آغاز: «بعد از سپاس حضرت کردگار و درود بر پیغمبر مختار و آله چنین گوید..... که
این رساله مسماء به تحفة النسوان در بیان دماء ثلاثه خارجه از زنان که باستدعاء...
انجام: «... اما در استحاقه اگر خون قطع نشده باشد باید در وضوء و غسل دو نیت
استباحه نمود و نیت رفع حدث ممکن نیست اگرچه نیت قربت کافی است.»

۵- هدایة الابرار (فقه - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
رساله مختصری در بیان خلل واقع در نماز و احکام نماز قضا است که در چهار باب و
یک خاتمه تنظیم شده است
آغاز: «الحمد لله... چنین گوید... این رساله ایست مسماء به هدایة الابرار در بیان خلل
واقع در نماز و احکام نماز قضا که بنحو استیفاء از خامه این قاصر جاری گردید...»
انجام: «... و عدم انصراف اطلاقات بسوی فارسی در عقد و نکاح [...] شائبه از
عبادات در امر است و غالب موارد عبادت باید عبری باشد فتدبر.»

۶- اسرار العقود (۸ برگ) (فقه - فارسی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
به صفحه [۲۱۴] مراجعه شود.
نستعلیق، قاسم، ۱۲۶۳ ق (رساله اول)، قاسم بن علی گل تیرکر، ۱۲۹۰ ق (رساله دوم)،
بی کا، ۱۲۹۱ ق (رساله سوم)، همو، ۱۲۹۲ ق (رساله پنجم)، همو، ۱۲۹۵ ق (رساله
ششم)، جلد تیماج.
۱۶۵ برگ، سطور مختلف، سانتی متر، [شماره ۴۶۱]

مجموعه:

۱- جذوات (فلسفه - فارسی)
میرداماد، محمد باقر بن محمد حسینی استرآبادی، ۱۰۴۱- ق

به صفحه [۲۱۲] مراجعه شود.

۲ - طریق النجاة

(فقه - فارسی)

سید علی بن سید حسین ترک مسأله گو، قرن ۱۴
رساله مختصری از مجموعه فتاوی فقهی مرحوم میرزای شیرازی است که جامع
رساله به خواهش مقلدین وی به جمع آوری آنها اقدام کرده است.
نسخه حاضر از انتها ناقص است.
آغاز: «الحمد لله... این مجموعه ایست مختصر مشتمل بر مسایل شرعیه متفرقه که
محل ابتلاء عامه مکلفین با التماس جمعی از متدینین... سؤال هرگاه شخصی عامی...»

۳ - رضاعیه

(فقه - فارسی)

محمد تقی بن مقصود مجلسی اصفهانی، - ۱۰۷۰ ق
به صفحه [۲۵۵] مراجعه شود.

۴ - منهج النجاة

(کلام - فارسی)

(احتمالاً) محمد طاهر بن محمد حسین قمی شیرازی، - ۱۰۹۸ ق
رساله ای مختصر در اصول عقاید شیعه که در شش باب تنظیم شده است:
باب اول؛ در توحید.
باب دوم؛ در عدل باری تعالی.
باب سوم؛ در نبوت.
باب چهارم؛ در امامت.
باب پنجم؛ در معاد.
باب ششم؛ در ابطال جبر و تفویض و اثبات امر بین الامرین.
آغاز: «الحمد... اما بعد که غرض از آفرینش انس جان تحصیل معرفت و طاعت

خدای رحمن است حق تعالی در کلام مجید فرمود ما خلقت الجن و الانس...»
 انجام: «... و آنچه از احادیث اهل بیت صلوات الله علیهم ظاهر می‌شود این است که
 اشعریه و معتزله هر دو قدریه‌اند و گبران این امت‌اند.»
 نستعلیق، یوسف بن علی اکبر، ۱۲۰۶ ق، (رساله اول، چهارم و پنجم) عناوین و خطوط
 شگرف، جلد تیماج.
 ۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۱۶×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۴۶۷]

مجموعه:

۱. مرشد الواعظین (اخلاق - فارسی)
 محمد رضا بن محمد صادق استرآبادی، قرن ۱۳
 مجموعه برخی پند و اندرزهایی که با استفاده از آیات و روایات اخلاقی (بویژه امام
 حسین علیه السلام) که به صورت «ارشاد - ارشاد» تنظیم شده و به نام فتحعلی شاه قاجار
 و به درخواست فرزند وی «محمد شاه» پس از انتقال مؤلف به تهران تألیف شده است.
 [الذریعه ۳۰۸:۲۰ - مرعشی ۲۱۹:۱۶ - نسخه‌های خطی فارسی ۱۶۸۲:۲ - سپهسالار
 ۵۴۳:۵]

آغاز: «حمد بیحد خداوندی را سزد که باراده و امر گن ایجاد اشیاء کرده و جوادی
 که... به منتهایش بیش از آن است که در عداد تعداد در آید کریمی که سواغ...»
 انجام: «... به جهت تعظیم آن تابوت و کیفیت دفن او و دیدن حسنین و... و ملاقات
 کردن ایشان بعد از مراجعت با شخص مذکور در کتب مطوله مرانی مذکور است.»

۲. جنت و نار (= رساله در وعده و وعید) (کلام - فارسی)
 محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
 رساله‌ای مختصر در گزارش دو حدیث که در باب وعده و وعید وارد شده و در دو
 باب تنظیم شده است.

[الذریعه ۱۶۳:۵ - نسخه‌های خطی فارسی ۹۲۹:۲ - سپهسالار ۴۶:۳ - مرعشی
۲۱۰:۱ - کتابشناسی مجلسی: ۲۰۶ - دانشگاه تهران ۴۰:۱۶]
آغاز: «الحمد لله الذى اعد لاوليائه جنات النعيم و لاعدائه نزلاً من حميم و تصلياً
جحيم... بر الواح عاليه و ضمائر صافيه برادران ايمانى و اخلاء روحانى مينگارد...»
انجام: «... و از عقوبات ابدى نجات بخشیده به درجات عاليه باقيه بهشت جاويد فايز
گردند.»

۳ - ترجمه توحيد مفضل
(حديث - فارسی)
محمد باقر بن محمد تقى مجلسى اصفهانى، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
به صفحه [۴۸] مراجعه شود.

نستعلیق، على بن رجبلى دينائى، ۱۲۶۷ ق، عناوين و خطوط شنكرف، جلد تيماج
قهوه‌ای با ترنج باسر و مجدول.
۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۵ سانتى‌متر، [شماره ۴۷۲]

مجموعه:

۱ - فصول التمهيد لاصول التجويد (۱۵ برگ)
(تجوید - عربی)
از: ناشناخته

رساله متوسطی در اصول تجويد و قرأت قرآنی که به خواهش مولانا يحيى خان از
امراء ممالک گيلان نگارش و قبل از سال ۹۶۶ ق پايان يافته است.
[ملک تهران ۱۰:۵ - دانشگاه تهران ۱۷:۳۴۴]

آغاز: «الحمد لله الذى نزل الفرقان على عبده تبياناً و اورثه الذين اصطفى من عباده و
جعله حجة و برهاناً... و بعد فهذه وريقات فى التجويد منضدة احسن تنضيدة...»
انجام: «ادع الى سبيل ربك فتضم فان كان الضم عارضاً نحو امشوا فى ان امشوا
فالكسر لاغير اذ نقلت ضمة الياء الى ما قبل و حذف لالتقاء الساكنين و هذا آخر الرسالة.»

۲- تقریب النشر فی القراءات العشر (۱۲۵ برگ) (تجوید - عربی)

محمد بن محمد بن محمد بن جزری شافعی، - ۸۳۳ ق

رساله‌ای متوسط در اصول قراءات که از کتاب دیگر مؤلف «النشر فی القراءات العشر» تلخیص شده و در سال ۸۰۴ ق تألیف آن پایان یافته است.

[مرعشی ۲۶۲:۱۴ - مجلس ۱۵۵:۳۵ و ۲۰۰ و ۲۲۷ - الفبائی آستان قدس: ۶۲۹]

آغاز: «الحمد لله على التقريب والتيسير و... بعد فلما كان كتابي النشر في القراءات العشر مما عرف قدره واشتهر بين الطلبة ذكره ولم يسع احد منهم تركه ولا هجره...»
انجام: «... اللهم احمني بالقرآن واجعله لى اماماً و نوراً و هدى و رحمة اللهم ذكرنى منه ما نسيت و علمنى منه ما جهلت و ارزقنى تلاوته اثناء الليل والنهار... تمت.»

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، واقف زینت دختر ملاکلمحمد دینائی، ۱۲۸۸ ق با مهر مربع با سجع «العبد المذنب عبدالکریم»، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۸۲ برگ، ۱۷ سطر، سانتی‌متر، [شماره ۴۷۳]

مجموعه:

۱- تلخیص الاقوال فی تحقیق احوال الرجال (رجال - عربی)

محمد بن علی حسینی استرآبادی، - ۱۰۲۸ ق

رساله‌ای متوسط در علم رجال که در آن مجموعه‌ای از اسماء رجال حدیث شیعیه به ترتیب حروف تهجی جمع‌آوری شده و در روز دهم جمادی الثانی ۹۸۸ ق به پایان رسیده است. این کتاب دومین اثر رجالی مؤلف بوده و به «رجال و سبط» معروف است.
[الذریعه ۴: ۴۲۰ - مرعشی ۱: ۱۴۴ - مجلس ۱۱۲: ۲۵ - و ۵۳: ۷ و ۱۶۹: ۱۲ - مسجد

اعظم: ۱۹۹]

آغاز: «الحمد لله و سلام على عباده الذين اصطفى اما بعد فهذا كتاب... قد اثبت فيه الاسماء على ترتيب الحروف مراعيًا للاول ثم الثانى و هكذا و للاصل...»

انجام: «... عن السيد عميد الدين عبدالمطلب والشيخ فخرالدين بن العلامة حسن بن يوسف عنه قدس الله روحه و عنه ما ذكره الى المشايخ رضى الله عنهم تم»

۲- اسانيد كتاب من لا يحضره الفقيه (۳۱ برگ)
(رجال - عربی)
محمد بن علی حسینی استرآبادی، - ۱۰۲۸ ق
آغاز: «بسمله و ما كان فيه عن ابان بن تغلب فقد رويته عن ابی رضى الله عنه عن سعد بن عبد الله عن يعقوب بن يزيد عن صفوان بن يحيى عن ابی ايوب...»

۳- الوجيزة (۴ برگ)
(درایه - عربی)
بهاء الدين محمد بن حسين عاملی، - ۱۰۳۰ ق
رساله ای مختصر در اصول و قواعد علم درایه که به جای مقدمه بر کتاب دیگرش «حبل المتین» نوشته شده و در چهارشنبه آخر ذیعهده ۱۰۱۰ ق پایان یافته است.
[الذریعه ۵۱:۲۵ - مرعشی ۳۹:۱ - مجلس ۳۹:۲۶ و ۱۶۳:۹ - مشار عربی: ۹۸۵]
آغاز: «الحمد لله على نعمائه المتواترة و آلائه المستفیضة المتکاثرة... و بعد فهذه رسالة عزيزة موسومة بالوجيزة يتضمن خلاصة علم الدراية...»
انجام: «... و انا اسئل الله التوفيق للاتمام بسعادة الاختتام انه سميع مجيب.»

نسخ جلی، محمد باقر بن محمد بن خواجه علی، ۲۵ محرم الحرام ۱۰۳۸ ق (رساله اول)،
همو، ۲ صفر ۱۰۳۸ ق (رساله دوم)، همو، نصف رجب ۱۰۳۸ ق (رساله چهارم)، دو
رساله اول از ابتدا تا انتها مقابله و تصحیح شده و تاریخ مقابله رساله اول سوم شعبان
۱۰۳۸ ق ذکر گردیده است، عناوین و خطوط و علائم شنکرف، در هامش نسخه تصحیح
و تحشیه فراوان به چشم می خورد، تملک حافظ حسن بن محمد حسین مارنجان با مهر
بیضی با سجع «بنده شاه ولایت حسن ۱۰۳۶» و بیضی با سجع «.... محمد رفیع شریف
الحسنی ۱۱۱۷» در برگ اول دیده می شود، نسخه پاکیزه و ارزشمند است، جلد تیماج
قهوه ای.

۲۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۳ سانتی متر، [شماره ۴۷۵]

مجموعه:

۱ - مسکن الفؤاد عند فقد الاحبة والاولاد (اخلاق - عربی)

شهید ثانی، زین الدین بن علی بن احمد عاملی، ۹۱۱-۹۶۶ ق
رساله‌ای متوسط در وظایف شخص که فرزند یا یکی از خویشان خود را از دست داده می‌باشد و در یک مقدمه و چهار باب و یک خاتمه تنظیم شده و در روز جمعه اول رجب ۹۵۴ ق به پایان رسیده است:

باب الاول؛ فی الاعواض عن فوت الولد.

باب الثانی؛ فی الصبر.

باب الثالث؛ فی الرضاء.

باب الرابع؛ فی البكاء.

[الذریعه ۲۰:۲۱ - مرعشی ۴۸:۲ - مسجد اعظم: ۳۶۲ - الفبائی آستان قدس: ۵۱۸]
آغاز: «الحمد لله الذى قضا بالغناء والزوال على جميع عباده وانفذ امره فيهم على وفق حكمته و مراده و وعد الصابرين على جميل ثوابه و اسعاده و اوعد الساخطين...»
انجام: «...تختم الرسالة حامدين لله تعالى على نواله مصلين على صاحب الرسالة و على آله اهل العصمة و العدالة.»

۲ - جامع الاخبار (حدیث - عربی)

محمد بن محمد سبزواری، قرن ۷

به صفحه [۵۶] مراجعه شود.

نسخ، محمد نبی بن عبدالعلی دینائی نوری، ۱۲۶۳ ق (رساله اول)، همو، ۱۲۶۲ ق (رساله دوم)، واقف کاتب در ۱۲۶۳ ق با مهر مربع با سجع «عبده محمدنبی بن عبدالعلی دینائی» عناوین و خطوط شنگرف، نسخه پاکیزه و ارزشمند است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۹۵ برگ، ۱۸ سطر، ۲۳×۱۸ سانتی متر، [شماره ۴۷۹]

مجموعه:

۱ - شرح انموذج (نحو - عربی)

جمال الدین محمد بن عبدالغنی اردبیلی، ۶۴۷ ق -

۲ - شرح قطر الندی و بل الصدی (نحو - عربی)

ابن هشام، جمال الدین عبدالله بن یوسف انصاری، ۷۰۸ - ۷۶۱ ق

نستعلیق، بی ک، بی تا (رساله اول)، ابراهیم بن کلمحمد کلارستانی، ۱۲۶۱ ق، عناوین و خطوط شنگرف.

۱۴۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۵۲۷]

مجموعه:

۱ - فوائد محمدیه (۱۱۰ برگ) (اخلاق - فارسی)

صفر علی نوری دینائی، قرن ۱۳.

رساله متوسطی در بیان اخلاق حسنه و رذایل نفسانی است که در سال ۱۲۶۹ ق به رشته نگارش درآمده و در سه مقاله تنظیم شده است:
مقاله اولی؛ در بیان تمیز میان دنیا و آخرت و اهل آنها.
مقاله دویم؛ در بیان معنی اراده است.

مقاله سیم؛ در بیان اخلاق و اوصاف و احوال مردمان و غایات کردارشان.

آغاز: «بسم الله الحمد لله الذي صير كمال الايمان بافضل ايقان و اثر الايقان اقراراً باللسان و اعتقاداً بالجنان و عملاً بالاركان فسبحان الذي لم يرد ان يجمع...»

انجام: «... ما لديه من التوبة و الرحمة و البشري و الحلم العظيم و ما انكل ما عنده من الانكال و الجحيم و البطش الشديد فمن ظفر بطاعته... و عما قليل ليصبحن نادمين تم»

۲ - مختصر الواعظین (۱۳۵ برگ) (اخلاق - فارسی)

صفی بن عبدالله

رساله مفصلی در اخلاق و مواعظ که از هفتاد باب و یک خاتمه تشکیل شده است. آغاز: «حمد و سپاس و شکر بیحد و قیاس مر خداوندی را سزااست که خلعت وجود در همه کائنات پوشانیده و از همه حیوانات نوع انسان را بزیور نطق مزین گردانید...»

نستعلیق، محمد نبی بن عبدالعلی دینایی نوری اوزرودی، ۱۲۷۰ ق، واقف کاتب، ۱۲۶۹ ق (رساله اول ۱۲۷۰ ق (رساله دوم) با مهر مربع با سجع «عبد محمد نبی بن عبدالعلی دینایی»، خطوط و عناوین شنگرف در هامش برخی صفحات تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۲۴۵ برگ، ۱۷ سطر، ۲۱×۱۷ سانتی متر، [شماره ۴۸۰]

مجموعه:

۱ - العزى فی التصريف (صرف - عربی)

عزالدين ابراهيم بن عبدالوهاب زنجانی، - ۶۶۰ ق

۲ - الاعراب عن قواعد الاعراب (۳۱ برگ) (نحو - عربی)

ابن هشام، جمال الدين عبدالله بن يوسف انصاری، ۷۰۸ - ۷۶۱ ق رساله‌ای مختصر که در چهار باب (فی الجمل و احکامها - فی الجار و المجرور - فی عشرين كلمة - فی الاشارة الى عبارات محررة) تنظیم شده است.

[آستان قدس ۷: ۱۲ - الفبائی آستان قدس: ۶۰ - مسجد اعظم: ۵۹۴ - نمازی خوی:

۳۰۵]

آغاز: «بسمله هذه فوائد جلیلة فی قواعد الاعراب یقتضی بتاملها جادت الصواب و... نکته کثیره من الابواب عملتها عمل من احب لمن حب...»

انجام: «... و اجتناب هذه العبارة فی التنزیل واجب و فی هذا القدر کفاية لمن تأمله

والله اعلم.»

۳- التهذيب (= تهذيب البيان في النحو) (۱۰ برگ) (نحو - عربی)

بهاء الدين محمد بن حسين عاملی، - ۱۰۳۰ ق

رساله ای کوتاه که در بیان قواعد و اصول علم نحو تنظیم شده است.

[الذریعه ۵۰۹:۴ - آستان قدس ۶۱:۱۲ - مجلس ۵۳۷:۳۸]

آغاز: «باسمک اللهم نبتدأ الکلام و نحمدک و نختتم کل امر یرام یا من حسرت من وضعه الضمائر و قصرت عن ادراکہ الابصار و البصائر...»

مجموعه:

۱- عوامل المائة (نحو - عربی)

عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی، - ۴۷۱ ق

۲- الفیة (فقه - عربی)

شهید اول، ابوعبدالله محمد بن مکی عاملی، - ۷۸۶ ق

به صفحه [۲۰۱] مراجعه شود.

نسخ، بی کا، ۱۲۴۰ ق (رساله اول)، بی کا، ۱۲۴۷ ق (رساله دوم)، بی کا، ۱۲۴۷ ق

(رساله سوم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۲۵ برگ، سطور مختلف، [شماره ۴۹۹]

مجموعه:

۱- شرح الانموذج (نحو - عربی)

جمال الدين محمد بن عبدالغنی اردبیلی، - ۶۴۷ ق

۲- الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

بهاء الدين محمد بن حسين عاملی، - ۱۰۳۰ ق

نستعلیق، علی محمد بن محسن سینگى، ۱۲۳۱ ق (رسالة اول)، همو، ۱۲۳۰ ق در مدرسه عالیجناب مقدس القاب ملا آقا رضا (رسالة دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۵۲ برگ، سطور مختلف، ۱۳×۲۰ سانتی متر، [شماره ۵۰۴]

مجموعه:

۱ - الفوائد الصمدية
(نحو - عربی)
بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۰ ق

۲ - کبری فی المنطق
(منطق - فارسی)
میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ - ۸۱۶ ق

۳ - حاشیه تهذیب المنطق
(منطق - عربی)
نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق
نستعلیق، علی بن سرکر (کذا)، ۱۲۵۳ ق (رسالة اول)، بی کا، ۱۲۵۳ ق (رسالة دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۱۲ برگ، ۱۰ سطر، ۱۵×۲۰ سانتی متر، [شماره ۵۰۸]

مجموعه:

۱ - تقریرات الاصول (۴۵ برگ)
(اصول فقه - عربی)
ناشناخته
آغاز: «بسمله قوله من جهة الاضافة و من جهة العلمية الخ منهم من قدم بیان معناه الاضافی بملاحظة تقدمه طبعاً باعتبار كونه منقولاً منه فليقدم ذكرًا ليوافق الواضع...»

۲ - شرح البداية فی علم الدراية (۷۱ برگ)
(رجال - عربی)
زین الدین بن علی بن احمد عاملی، ۹۱۱ - ۹۶۶ ق

شرح مختصرى بركتاب ديگر مؤلف به نام «بداية الدراية» است كه در اصول و قواعد كلى علم درايه نگاشته شده و در سال ۹۵۹ ق پايان يافته است.

[الذريعة ۱۲۴:۱۳ - مرعشى ۱۴۳:۱ - الفبايى آستان قدس: ۳۲۷ - نمازى خوى: ۳۵۳]
آغاز: «نحمدك اللهم على حسن توفيق البداية فى علم الدراية و الرواية و نسئلك حسن الرعاية فى جميع الاحوال الى النهاية و نصلى على... فهذا كتاب مختصر وضعناه...»
انجام: «... غنية القاصدين فى معرفة اصطلاحات المحدثين فانه قد بلغ فى ذلك الغاية وفق الله تعالى لاكماله محمد و آله والله الموفق للسداد و الهادى الى سبيل الرشاد»

۳ - شرح حديث الدنيا مزرعة الآخرة (۳ برگ) ناشناخته (حديث - عربى)

آغاز: «الحمد لله حق حمده و الصلوة على محمد... فقال النبى (ص) فيما رواه الخاص و العام فى جوامع الكلام... الدنيا مزرعة الآخرة فنظرنا بعين الاعتبار و...»
انجام: «... فى آخر الوقت بمنزلة الزرع فى آخره لا يدرك من غلته ما يدركه المبادر فان انضم الى ذلك فساد الارض و قلة الماء و غيرها فسد راساً فما ظنك بمن ترك الزرع.

۴ - تقريرات الفقه (۱۰۵ برگ) ناشناخته (فقه - عربى)

آغاز: «... قوله الفصل الخامس فى صلاة المسافرين، لا ريب ان الصلاة مقصورة فى الجملة باتفاق علماء الاسلام و السنة و الكتاب، قال الله تعالى و اذا جزيتم فى الارض...»
انجام: «... حيث ان الاول يصح فى غير خلاف لعدم التفرقة بين المضامين كما لا يخفى.»

نستعليق، بى كا، ربيع الاول ۱۲۹۳ ق (رسالة دوم)، بى كا، ۱۲۹۳ ق (رسالة سوم)، خط خوردهگى در نسخه ديده مى شود، جلد پارچه.

۲۲۵ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتى متر، [شماره ۵۰۷]

مجموعه:

۱ - العزى فى التصريف (صرف - عربى)

عزّ الدين ابراهيم بن عبدالوهاب زنجانى، - ۶۶۰ ق

۲ - حاشية تهذيب المنطق (منطق - عربى)

نجم الدين عبدالله بن حسين يزدى، - ۹۸۱ ق

نستعليق، محمد قلى بن قربانعلی الكائى برادى، در مدرسه روستاى پردنگون^۱ از قراء
كلارستاق در خدمت جناب سرکار آخوند آقا ملاعلى رضا ردائى كلارستاقى، ۱۲۶۴ ق،
در هامش نسخه تحشيه شده است، جلد تيماج قهوه‌اى.
۹۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۲ سانتى متر، [شماره ۵۱۱]

مجموعه:

۱ - كبرى فى المنطق (منطق - فارسى)

مير سيد شريف على بن محمد جرجانى، ۷۴۰-۸۱۶ ق

۲ - الفوائد الصمدية (نحو - عربى)

بهاء الدين محمد بن حسين عاملى، - ۱۰۳۰ ق

۳ - عوامل المائة (نحو - عربى)

محسن بن محمد طاهر قزوینى طالقانى، قرن ۱۲

۴ - اصول الدين (۴۵ برگ) (كلام - فارسى)

ابوالقاسم بن حسن گیلانى قمى، ۱۱۵۱-۱۲۳۱ ق

۱. پردنگون از بلوک بیرون بشم از محالات كلارستاق كه مدرسه ملا عليرضا ردائى كلارستاقى صاحب «شرح
نصاب الصبيان» در آنجا قرار داشت.

رساله‌ای متوسط در بیان اصول و معتقدات امامیه که در یک مقدمه در بیان فرق بین اصول دین و اصول مذهب و پنج باب تنظیم شده است.

[الذریعه ۲: ۱۸۲ - الفبائی آستان قدس: ۵۵ - نسخه‌های خطی فارسی ۲: ۸۷۸ - مشار فارسی: ۸۱۱ - سپهسالار ۱: ۵۱۹ - مرعشی ۲۲/ ۵۸]

آغاز: «الحمد لله... چنین گوید اقل عبادالله... که این چند کلمه ایست در اصول دین با ادله‌های اجماعیه موافق فهم و طاقت بشریه عوام نوشته می شود...»

نستعلیق - نسخ، محمد ابراهیم نائیج در روستای کالج، ۱۲۳۵ ق (رساله اول)، محمد ابراهیم بن علی اکبر، ۱۲۳۶ ق (رساله دوم)، همو در ۱۲۳۵ ق (رساله سوم)، محمد ابراهیم بن علی اکبر نائیج، ۱۲۳۴ ق (رساله چهارم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۵۱۲]

مجموعه:

۱ - اصول دین (۲۵ برگ) (کلام - فارسی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق

رساله‌ای کوتاه در اصول دین و اعتقادات که در پنج باب و هر کدام در چند فصل و مطلب تنظیم شده است.

نسخه حاضر از ابتدا یک برگ افتادگی دارد.

آغاز: «... باب اول در توحید است و در آن سه فصل است، فصل اول: در اثبات صانع عالم است و اینکه عالمرا خدایی است...»

انجام: «... خلقت تو از برای همین شده است و فریب شیطان مخور و خود را غافل مکن که طاقت عذاب جهنم را نداری اعاذنا الله و ایاکم من النار.»

۲ - احکام وضو و نماز (فقه - فارسی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق

به صفحه [۱۷۶] مراجعه شود.

۳- مخزن الصلوة (۳۰ برگ) (فقه - فارسی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲-۱۲۶۳ ق
به صفحه [۱۴۲] مراجعه شود.

۴- هداية الانام فى معرفة الاحكام من الحلال و الحرام (فقه - فارسی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲-۱۲۶۳ ق
به صفحه [۱۶۹] مراجعه شود.

نسخه حاضر تنها بخش صوم کتاب را دربر دارد.

آغاز: «الحمد لمن من علينا بجعل الشريعة والدين و... اما بعد چنین گوید فقیر سراپا
خطا گرفتار تعلقات دنیا گم شده بیدای حیرت و نادانی... که چون صوم از اعظم...»
انجام: «... عذاب خدا شدید است و تو بسیار ضعیف و ناتوانی ای برادر هیچکس را
دل بر احوالت نمی سوزد غریب و حید بخانه کور روی اندیشه کارت نما.»

۵- احکام نجاسات و طهارات (۲۵ برگ) (فقه - فارسی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲-۱۲۶۳ ق
رساله مختصر پنج مقصد و هر کدام در چند فائده تنظیم شده است.

نسخه حاضر از انتها ناتمام مانده است.

آغاز: «الحمد لله... این مختصریست در بیان مسایل نجاسات و طهارات... و آن
مشمول است بر چند مقصد، مقصد اول: در بیان کیفیت تطهیر چیزهای نجس و حکم...»

نستعلیق، بی کا، ۱۲۳۹ ق (رساله اول)، بی کا، رمضان ۱۲۴۰ ق با مهر بیضوی با سجع
«المتوکل علی الله عبده میرزا سلیمان» (رساله دوم)، بی کا، ۱۲۴۱ ق (رساله سوم)، بی کا،
۱۲۴۰ ق (رساله چهارم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است،
مطالب رساله اول چندان قابل استفاده نیست، بی جلد.

۱۴۰ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۵۱۳]

مجموعه:

۱ - الجعفرية (۵۵ برگ) (فقه - عربی)

نورالدین علی بن حسین بن عبدالعالی کرکی، - ۹۴۰ ق
رساله‌ای متوسط در بیان واجبات و مستحبات نماز که در یک مقدمه و پنج باب تنظیم
و در دهم جمادی الثانی ۹۱۷ ق در مشهد مقدس پایان یافته است.
[الذریعه ۵: ۱۱۰ - مرعشی ۱: ۵۳ - مسجد اعظم: ۱۰۲ - نمازی خوی: ۳۳۱ - مجلس
۱۲۹: ۲۵ و ۲۶۶]

آغاز: «الحمد لله الوالی الحمید المبدی المعید الفعال لما یرید الذی شرع لعباده
الصلوة وسیلة الی الفوز بجزیل الثواب و فضلها علی جمیع الاعمال البدنیة...»
انجام: «...و باقی الصلوة المندوبات مذکورة فی کتب الاصحاب من اراد فلیطلب من
هناک... ما بقى من ايام هذه المهملة مقصوراً علی ما فیه رضاه مصروفاً یحبّه و یرضاه تم»

۲ - المیراث (۳۲ برگ) (فقه - عربی)

ابومنصور حسن بن یوسف بن مطهر حلّی، ۶۴۸ - ۷۲۷ ق
رساله مختصری در ارث و فرائض که در شش مقصد و هر کدام در چند فصل تنظیم
شده است، این رساله بخشی از یک کتاب مفصل فقهی از علامه می باشد.

نسخ، بی کا، محرم ۱۰۸۴ ق (رساله اول)، وقف در سال ۱۳۰۰ ق، تملک محمد شفیع بن
محمد مؤمن طبسی در برگ آخر رساله اول و تملک عبدالله بن حاجی محمد علی خلخالی
و مهر بیضوی با سجع «آقای جهانیان محمد» در بین دو رساله اول و دوم دیده می شود،
عناوین و خطوط شنکرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد مقوا با روکش پارچه.
۱۰۵ برگ، سطور مختلف، [شماره ۵۱۴]

مجموعه:

۱ - عوامل المائة (نحو - عربی)

عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی، - ۴۷۱ ق

۲ - صرف میر (صرف - عربی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ - ۸۱۶ ق

۳ - عوامل المائة (نحو - عربی)

محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲.

۴ - الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق

۵ - احکام میراث و فرائض (فقه - فارسی)

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق

رساله متوسطة در باب میراث و فرائض که در سه مقصد تنظیم شده است.

آغاز: «باب در بیان میراث میت است و ثبوت میراث در شریعت اجماعی بلکه ضروری است و قرآن مجید و اخبار هم دلالت بر آن دارد مثل یوصیکم الله فی اولادکم...» انجام: «... بر وارث او کلامی نیست در احتیاج بعمل متقدم و همین قدر اصل مقصود در این مقام است تمام شد کتاب میراث.»

نستعلیق - نسخ، محمد بن قربان براری، ۱۲۶۶ ق، در مدرسه پردنگون و بخواش میرزا باب بن علی نقی قشلاقی (رساله سوم)، بی‌کا، ۱۲۴۸ ق (رساله چهارم)، محمد بن حاجی محمد آملی، ۱۲۶۸ ق (رساله هفتم)، عناوین و خطوط سنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، بی‌جلد.

۱۴۶ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی‌متر، [شماره ۵۱۶]

مجموعه:

۱ - تجوید (تجوید - فارسی)

ناشناخته

رساله مختصری در بیان اصول تجوید و قرائت برای متصدیان است و در یک مقدمه و نه باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

آغاز: «الحمد لله... بعد بدانکه این رساله ایست مختصر از برای مبتدی در بیان تجوید قرآن مبنی بر یک مقدمه و سه باب و یک خاتمه، مقدمه بدانکه حروف تهجی...»

۲- رضاعیه
(فقه - فارسی)
محمد تقی بن مقصود علی اصفهانی، - ۱۰۷۰ ق
به صفحه [۲۵۵] مراجعه شود.

۳- کامل التعبير
(خوابگزاری - فارسی)
حبیب بن ابراهیم بن محمد تفلیسی، - ۶۲۹ ق
[مرعشی ۵: ۲۷۲ - الذریعه ۱۷: ۲۵۳ - کتابخانه مراغه: ۱۱۶ - الفبائی آستان قدس: ۴۵۷]

نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد و از باب ششم آغاز می شود.
آغاز: «باب ششم در دیدن شهر و شهرستان و قلعه و مسجد و منبر و شهر در خواب دیدن دینه راست باشد و کار بزرگی ظاهر گردد و عیش و خوشی بگذراند...»
نستعلیق، بی کا، ۱۲۴۱ ق (رساله اول)، بی کا، ۱۲۴۱ ق (رساله دوم)، بی کا، ۱۲۴۲ ق (رساله سوم)، عناوین و خطوط سنگرف، جلد تیماج قهوه ای.
۱۳۸ برگ، سطور مختلف، سانتی متر، [شماره ۵۱۷]

مجموعه:

۱- مخترع الانظار
(اصول فقه - عربی)
محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۲۵۰] مراجعه شود.

۲- الفوائد الاصولیه
(اصول فقه - عربی)
محمد علی نشتائی تنکابنی، قرن ۱۴

فوائدی متفرق و پراکنده از مباحث اصولی است که به خط مؤلف تحریر یافته است.

۳- الفوائد الفقهية (فقه - عربی)

محمد علی نشتائی تنکابنی، قرن ۱۴

مطالبی متفرق و پراکنده از مباحث فقهی همچون «عدم الماء و مایصح به»، بحث تحریم آئینه ذهب و فضه، بحث اعتبار اخلاص در عبادات و غیره که به خط مؤلف تحریر شده است.

۴- ارجوزة فی الولاية (شعر - عربی)

ناشناخته

منظومه‌ای کوتاه درباره ولایت ائمه هدی و آثار و فواید آن سروده شده است.

آغاز:

«بالحمد لا یحمد الا الله	اذ لا اله مطلقاً الا هو
اخترع العالم بالانتظام	منظماً باکمل النظام.»

انجام:

«بلمحة من الولايات ختم	حق حقایق الهدایات و تم
وانما اودعت فی الكتاب	هدی و ذکرى لاولى الالباب»

نستعلیق، مؤلف، (رساله دوم و سوم)، جلد تیماج فیه‌ای.

۱۱۵ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۲ سانتی‌متر، [شماره ۵۱۸]

مجموعه:

۱- شرح العوامل للجرجانی (نحو - عربی)

ناشناخته

نسخه حاضر از انتها ناقص است.

آغاز: «الحمد لله الذي رفع بعلم العربية درجات الطالبين و نصب آداب العلماء المتأدبين و خفض به رؤوس المشككين في الكتاب المبين...»

۲ - مفید التجوید (۵ برگ) (تجوید - فارسی)

ناشناخته

رساله‌ای مختصر در نه فصل به بیان اصول و قواعد تجوید و علم قرائت قرآن پرداخته است.

[نسخه‌های خطی فارسی ۱: ۱۰۲ - آستان قدس ۶: ۱۸۰ - ملک تهران (شماره

[۲۵۱۸/۱]

آغاز: «الحمد لله... چون که قراء سبعة در اصول قرائت چون احکام اربعه نون ساکنه و تنوین بعضی از مدات و ادغامات و تفریق و... بعضی چند علی وجه الاختصار در قید کتابت آورده شد و نامش مفید التجوید نهاد و...»

۳ - صیغ مشکله (۱۰ برگ) (صرف - فارسی)

ناشناخته

[حقوق تهران: ۱۶۱ - نسخه‌های خطی فارسی ۳: ۲۰۷۲ - دانشگاه تهران ۱۲: ۲۸۱۹]

آغاز: «... اما بعد بدانکه این مختصریست در بیان صیغه مشکله چنانکه کسی این را خوب ضبط کند در هیچ قسم از صیغه مشکله در نماند...»

۴ - آداب المتعلمین (۱۵ برگ) (تعلیم و تربیت - عربی)

خواجه نصیر الدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ - ۶۷۲ ق

آغاز: «الحمد لله على آلائه و اشكره على نعمائه و الصلوة على سيد انبيائه و خير

اوصيائه...»

۵- ملحمه دانیال (= اصول ملحمه) (۲۰ برگ) (نجوم - فارسی)

ابوالفضل حبیش بن ابراهیم بن محمد تفلیسی، - ۶۲۹ ق
رساله‌ای در سخنان دانیال نبی (ع) و امام صادق (ع) که در دوازده باب و هر یک در بیست و پنج فصل برای دوازده برج از میزان تا ایلول تنظیم شده است.

[نسخه‌های خطی فارسی ۳۵۵:۱ - دانشگاه تهران ۲۰۳۲:۱۱ - دار الکتب قاهره ۱۷۹:۲ - الهیات تهران ۴۰۹:۱]

آغاز: «شکر و سپاس خدای را که بیافرید هر دو جهان را و بیاراست بخورشید و ماه و ستارگان آسمان را.... چنین گوید... چه چون از قانون ادب پرداختم نظر کردم...»

نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۶۶ ق (رساله دوم)، بی‌کا ۱۲۶۶ ق (رساله سوم)، ابراهیم بن کلمحمد کلارستاقی، ۱۲۶۶ ق (رساله سوم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۵۱۹]

مجموعه:

۱- عوامل المائة (نحو - عربی)

عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی، - ۴۷۱ ق

۲- العزى فى التصريف (صرف - عربی)

عزالدين ابراهيم بن عبدالوهاب زنجانی، - ۶۶۰ ق

۳- الشمسية فى القواعد المنطقية (۴۰ برگ) (منطق - عربی)

نجم الدين عمر بن على دیران کاتبی قزوینی، - ۶۷۵ ق
رساله‌ای معروف در منطق که به نام «شمس الدین محمد صاحب‌دیوان» و در یک مقدمه و سه مقاله و یک خاتمه تنظیم شده است.

[مرعشی ۱۲۷:۱۱ - آستان قدس ۳۴۴:۱ - الفبائی آستان قدس: ۳۷۴ - ملی تهران ۴۷:۱۲ - کشف الظنون ۱۰۶۳:۲]

آغاز: «الحمد لله الذى ابدع نظام الوجود و اخترع ماهيات الاشياء بمقتضى الجود...»
انجام: «... لامتناع ان يكون جزء الشئ مطلوباً له بالبرهان، و ليكن هذا آخر الكلام.»

۴ - رساله فى قول مولانا خيالى (۳ برگ) (كلام - عربى)

مير سيد شريف على بن محمد جرجانى، ۷۴۰-۸۱۶ ق
آغاز: «هذه الرسالة من مخدومنا المحشى محمد شريف فى قول مولانا خيالى فان قلت اولاً ان العقائد من الكلام و كون الكلام اساس، اساسها يقتضى كون شئ اساساً لنفسه يعنى ان العقائد...»

۵ - رساله الوضعية (۳ برگ) (اصول فقه - عربى)

قاضى عضدالدين عبدالرحمن بن احمد ايجى، ۷۵۶ ق
آغاز: «هذه فايده يشتمل على مقدمة و تقسيم و خاتمة، المقدمة لفظ قد يوضع شخص بعينه و قد يوضع له باعتبار امر عام و ذلك بان تعقل امر مشترك...»

۶ - شرح تحرير القواعد المنطقية (منطق - فارسى)

ناشناخته

آغاز: «بسمله و لما اشار الى من سعد بلطف الحق والدين بتحرير كتاب الخ اشار مشتق از اشاره است اگر شخصى گوید كه اشاره در لغت...»

۷ - حاشية تحرير القواعد المنطقية (۳۵ برگ) (منطق - عربى)

ناشناخته

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسمله قال المصنف و رتبة على مقدمه الخ اى الكتاب مرتب على كذا على ما يقتضيه العطف على ما يسبق من قوله و... و معنى الترتيب فى اللغة جعل كل شئ...»

نستعلیق، بی‌کاء، ۱۲۷۷ ق (رسالة اول و دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه
تحتشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای مجدول با ترنج باسر.
۱۸۷ برگ، سطور مختلف، [شماره ۵۳۰]

مجموعه:

(نحو - عربی)

۱ - ارجوزة فی العوامل (۱۵ برگ)

ناشناخته

آغاز:

يُصْعَدُ فِي سَمَاءِ عِلْمٍ مِنْ عِلْمٍ	«حَمْدًا لِمَنْ إِلَيْهِ طِيبُ الْكَلِمِ
بِأَزْغَةٍ شَارِقَةٍ لَوَامِعِهِ»	وَالْعَمَلِ الصَّالِحِ فِيهَا يَرْفَعُهُ

انجام:

صَلَّى عَلَى سَادَاتِنَا الْأُمَاكِدِ	«وَالْحَمْدُ لِلَّهِ الْحَمِيدِ الْوَاحِدِ
أَكْبَابِ الْأَفْضَالِ الْعِظَامِ»	مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الْكَرَامِ

۲ - منظومة فی شرح حدیث امیرالمؤمنین (۱۵ برگ) (شرح حدیث - عربی)

ناشناخته

ارجوزه‌ای پیرامون ۱۷۰ بیت که در توضیح و شرح حدیث منقول از امیرالمؤمنین (ع) سروده شده است، حدیث مزبور عبارتست از «سئل علی (ع) عن احوال العامة فقال هی من فساد الخاصة و انما الخاصة لتقسمون علی خمسة اقسام العلماء...»

آغاز:

تَرْزُقُ مِنْ تَشَاءِ نَوْرِ الْحِكْمَةِ	«الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسِعَ الرَّحْمَةُ
لِطَالِبٍ وَقَدْ يَزْكِي وَاهْتَدَى»	صَلَّ عَلَى حَامِلِ حِكْمَةِ الْهَدَى

انجام:

عَلَى الرَّسُولِ سَيِّدِ الْأَنْامِ	«وَاكْمَلُوا الصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ
وَصَحْبِهِ الْأَعْظَمِ الْأَطْهَارِ»	وَآلِهِ الْأُمَاكِدِ الْأَطْهَارِ

۳- اجوبة الاسئلة (= جوابات سؤالات ولد) (۲۷ برگ) (عرفان - فارسی)

سید ابوالقاسم میرزا بابا بن محمد نبی شیرازی ذهبی، - ۱۲۸۶ ق
رساله‌ای لطیف در بیان پرسش و پاسخهای عرفانی و حکمی است، و مؤلف در آن از کتابش به نام «قوائم الانوار و طوابع الاسرار» نام برده است، و در مجموع ۱۲ سؤال و پاسخ مطرح شده است.

[نسخه‌های خطی فارسی ۱۰۱۹:۲ - دانشگاه تهران ۴۱۴۹:۱۵]
آغاز: «الحمد لولیه مبدأ خلقه و منشأ لواء رحمته و آخر دعوی اهل حبه والصلوة... اما بعد فاعلم ایها الولد الحنان البار الشفیق المستمسک بزمام التوفیق...»
انجام: «... بقوله صلى الله عليه و آله علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل او کافضل و تفصیل این مطلب شریف را در کتاب مذکور طلب فرمایند تمت اجوبة الاسئلة بتوفیق الله.»

نسخ جلی زیبا، بی‌کا، جمادی الاول ۱۲۸۴ ق (رساله دوم)، بی‌کا، ربیع الاول ۱۲۸۴ ق (رساله سوم)، عناوین و خطوط و علایم شگرف، در هامش نسخه تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۶۰ برگ، سطور مختلف، [شماره ۵۳۱]

مجموعه:

۱- شرح ایساغوجی (منطق - عربی)

حسام الدین حسن کاتی، - ۷۶۰ ق
شرح مختصری بر رساله معروف «الایساغوجی» نگاشته اثیرالدین مفضل بن عمر ابهری (۶۶۳ ق) است که به صورت «قال - اقول» تنظیم شده است.
[مرعشی ۱۷۹:۳ - مجلس ۵۵۱:۳۸ و ۶۳۹ - نماز خوی: ۲۲۷ - الذریعه ۱۱۶:۱۳]
نسخه حاضر کامل است.

آغاز: «الحمد لله الواجب وجوده الممتنع نظيره الممكن سواه و غيره الصادر باختياره شره و خيره والصلوة على محمد الذي انتشر نهييه و امره...»
انجام: «... ان بعض الانسان فرس واعلم ان فاعليه الاعتماد والتعويل من هذا القياسات انما هي البرهان لا غير لكونه مركباً من المقدمات البقية ولكن هذا آخر ما كتبنا شرحه.»

نسخ - نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۳۰ ق (رساله دوم)، بی‌کا، محرم ۱۱۱۰ ق (رساله سوم و چهارم)، احمد بن حبیب الله حسینی، صفر ۱۱۲۲ ق (رساله پنجم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، موسیو چالوسی، جلد گالینگور آبی. ۱۴۱ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۳ سانتی‌متر، [شماره ۵۳۴]

مجموعه:

(فقه - فارسی)

۱ - زبدة المسائل

محمد تقی بن علی محمد نوری طبرسی، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق
رساله‌ای مختصر در بیان احکام و فروع و وضو، غسل و صلوة که به خواهش برخی از مقلدین برای پیروان خود نگاشته و در چند باب تنظیم ساخته است.
آغاز: «الحمد لله... اما بعد این مختصریست در احکام وضو و غسل و نماز که به خواهش پاره‌ای از برادران ایمانی که قضای حاجت ایشان از فرایض بود...»
انجام: «... آن را در این مقام مناسب ندانستم ذکر آنها ننمودیم هر که خواهد رجوع کند بدلائل العباد که در آنجا مذکور است.»

(فقه - فارسی)

۲ - رساله صومیه

محمد تقی بن علی محمد طبرسی نوری، ۱۲۰۲ - ۱۲۶۳ ق
نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۴۱ ق (هر دو رساله)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش برخی صفحات تحشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج سیاه.
۱۱۲ برگ، ۱۶ سطر، ۱۷×۱۰ سانتی‌متر، [شماره ۴۷۴]

مجموعه:

(فقه - فارسی)

۱ - بضاعة المزجاة

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

به صفحه [۱۷۰] مراجعه شود.

۲ - صحة السلب عن المجاز (اصول فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

رساله مختصر در بیان و تشریح بخشی از کتاب میرزای قمی که در آن بحث صحت السلب عن المجاز به صورت مغلق و مبهم بیان شده و مؤلف در این رساله در صدد توضیح و تشریح آن برآمده است، نسخه حاضر از انتها ناقص است. آغاز: «سپاس ذات یکتای بی همتا و درود بی حد و عدد بر روان حضرت خاتم الانبیاء... چون کتاب مستطاب فضیلت آیات قطب تملک تقدیس و تدریس و مرکز کرة تاسیس مرحوم میرزا ابوالقاسم گیلانی که معروف بفاضل قمی است...»

۳ - شرح حدیث هل رایت رجلاً (حدیث - عربی)

ناشناخته

شرح حدیث منسوب به امیرالمؤمنین (ع) که با این عنوان آغاز می شود: سئل علی (ع) هل رایت رجلاً قال نعم و الی الان اسئل عنه. آغاز: «الحمد لله باعث الوسائل و معطى النواجل و... اما بعد فهذه اجابة للاقتضاء بعض اذکيا الامائل من اخواننا الديانين...» انجام: «... امسک هذا یعنی [...] هذا استر بغير اهله و کن ضنیناً الا عن اهله هذا ما اقتضاه الحال الحاضر و بادر به الفكر الخاسر و النظر القاصر مع ضيق البال.»

۴ - الباب الحادى عشر (کلام - عربی)

ابومنصور حسن بن یوسف بن مطهر حلی، ۶۴۸ - ۷۲۶ ق

(کلام - عربی)

۵- لثالی الولاية

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
ارجوزه‌ای در ۴۱ بند که به نام لولوة عنوان شده و در مناقب و فضائل امیرالمؤمنین
(ع) سروده شده و در سال ۱۲۷۵ ق پایان یافته است.
[الذریعه ۱۸: ۲۶۶]

آغاز:

و خالق المکان و الامکان	«الحمد للمنعم و المنان
و الاوصیا من بعدهم و الامناء	و هو الذی من یبعث الانبیاء
ما دام نجم فی السماء ظاهراً	احمده حمداً کثیراً و افرأ

انجام:

من بعد الالف و کذا المأتین	«من سنة الخمسة و السبعین
ایباتها بالالف مما قد یعد»	ختمتها صبیحة يوم الاحد

(فلسفه - عربی)

۶- هدایة الحکمة

اثیرالدین مفضل بن عمر ابهری، - ۶۶۳ ق
اثری معروف در حکمت که مورد توجه بسیاری از حکما قرار گرفته و در سه بخش
منطق، طبیعیات و الهیات تنظیم شده است.
[مرعشی ۱: ۱۶۹ - الفبائی آستان قدس: ۶۰۸ - مسجد اعظم: ۵۰۹]
نسخه حاضر از ابتدای «القسم الثانی فی الطبیعیات» تا آخر کتاب را دربر دارد.

(چند دانشی - فارسی)

۷- کشکول محمدی

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
[الذریعه ۱۸: ۸۳ - نسخه‌های خطی فارسی ۱: ۶۸۰ - مؤلفین مشار ۵: ۵۱۰ - حقوق:

نسخه حاضر جلد سوم کتاب را در بر دارد و از انتها افتادگی دارد.
آغاز: «الحمد لله ملهم حمده و معطى الامه و الدال على صراطه و معلم حكمه و كاسر
لواء اعدائه و موسع عطاء و مالک ما سواه، احمد حمد العاصى السالك الى مولاه...»

۸- الجعالة

(فقه - عربی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
رسالة مختصر در شرح بخشی از کتاب الجعالة در الروضة البهية که به نظر مؤلف
مبهم بوده است.

آغاز: «اللهم انى احمذك لمحامد يلقه واشكرک بمشاکر جميلة و... و بعد فيقول... ان
هذه رسالة فى شرح قوله اللمعة «و فى قدر الجعل» كذلك الى آخر المسئلة...»

۹- حل عبارت لمعه

(فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
آغاز: «احمدک اللهم ولى النعم دافع النقم واصلی و اسلم على سيد العرب و العجم...
این کلمه چندی است در حل عبارت لمعه و روضه در بیع فضولی که بزبان فارسی از
خامه قاصر کاسر این فقیر بظهور پیوست...»

نستعلیق، مقصود علی بن حسین قلی کلاردشتی، ۱۲۹۶ ق (رسالة اول)، همو ۱۳۰۱ ق
(رسالة سوم)، در مدرسه سلیمان آباد، همو، ۱۳۰۱ ق (رسالة چهارم)، همو، ۱۳۰۱ ق در
مدرسه سلیمانیه (رسالة پنجم)، همو، ۱۳۰۱ ق (رسالة ششم)، همو، ۱۲۹۶ ق (رسالة
هشتم)، فوائد فقهی فراوانی در یک سوم آخر نسخه دیده می شود که همه تحریر مجتهد
تنکابنی است ولی به صورت پراکنده آمده است، جلد تیماج سیاه.
۱۹۵ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۲ سانتی متر، [شماره ۵۴۰]

مجموعه:

۱- بئر الساعة (۴ برگ)

(طب - عربی)

ابوبکر محمد بن زکریا رازی، ۳۱۱ ق

رساله‌ای کوتاه و موجز در بیست و سه باب در بیان علائم دردها و ذکر شیوه درمان و معالجه آنها که به نام وزیر «محمد بن ابی القاسم عبدالله» تألیف شده است بخش ناتمام این رساله را امیر سید احمد در هفت باب تکمیل نموده است.

[مرعشی ۲: ۲۶۲ - الذریعه ۳: ۸۴ - مسجد اعظم: ۴۸۸ - الفبائی آستان قدس: ۸۶]
 آغاز: «قال الحکیم الواصل و الفیلسوف الفاضل محمد بن زکریا الرازی کنت عند الوزير محمد بن ابی القاسم عبدالله فجری بحضرتہ ذکر شیء من الطب و...»
 انجام: «... اذا عرض لها حکمه فی الشتاء اذا یغسل یدہ فی الماء البارد و علاجه ان یأخذ الماء الحار شدید الحرارة فیطرح فیہ... فانه یسکن فی الوقت باذن الله تعالی.»

۲ - القانون فی الطب

(طب - عربی)

ابوعلی حسین بن عبدالله بن سینا، ۳۷۰ - ۴۲۷ ق
 [الذریعه ۱۷: ۲۴ - مجلس ۳۷: ۱۱۱ - مرعشی ۴: ۱۳۱ - امام صادق قزوین ۱: ۱۹۵ - نمازی خوی: ۱۱۸]
 نسخه حاضر بخش حمیات کتاب را دربر دارد.
 آغاز: «کلام کلی فی الحمیات، الحمی حرارة غریبة تشتعل فی القلب و تنبعث منه بتوسط الروح والدم فی الشرائین و العروق فی جمیع البدن...»

۳ - القانون فی الطب

(طب - عربی)

ابوعلی حسین بن عبدالله بن سینا، ۳۷۰ - ۴۲۷ ق
 رساله حاضر شامل فن ثانی در معرفة احکام بحران در چهار مقاله می باشد.
 آغاز: «بسمله الفن الثانی فی تقدمة المعرفة و احکام البحران، نحن نذكر فی هذا الفن احوال البحران و ایامه و علاماته و علامات النضج و ما یختص بكل واحد واحد...»
 نستعلیق، احمد بن محمد امین حسینی، ۱۲۷۰ ق (رساله دوم)، در هامش نسخه تحشیه شده است و فوایدی بسیاری در انتهای کتاب درباره ادویه های گیاهی و... آورده شده است، جلد تیماج سیاه مجدول.

۱۵۵ برگ، ۱۸ سطر، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۴۱]

مجموعه:

۱ - الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

بهاء الدين محمد بن حسين عاملی، - ۱۰۳۱ ق

۲ - كبرى فى المنطق (منطق - فارسى)

مير سيد شريف على بن محمد جرجانى، - ۸۱۶ ق

۳ - شرح فوائد الصمدية (نحو - فارسى)

محمد بن سليمان طبيب تنكابنى، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

نسخ، محمد اسمعيل بن على الكايبی، ۱۲۷۲ ق، عناوين و خطوط شنكرف، واقف محمد

صادق كلارستاقى در ۱۲۷۷ ق، جلد تيماج.

۱۸۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۹ سانتی متر، [شماره ۶۷۵]

مجموعه:

۱ - [رسالة فى بيان المشروعات و غير المشروعات] (۷ برگ) (فقه - عربی)

ناشناخته

آغاز: «بسملة الحمد لله... اعلم ان العبد مبتلا بين ان يطيع الله فيثاب و بين ان يعصيه فيعاقب و الابتلاء يتعلق بالمشروع و غير المشروع فعلاً و تركاً فلا بد من بيان انواع المشروعات و غير المشروعات و بيان معانيها...»

انجام: «و هي فى التحقيق خمسة على العموم التكلم بكلام الناس مطلقاً حقيقة او حكماً و الضحك و العمل الكثير بلا اصلاح من الفرائض ملا عذر و لوترى فوته بدون اختياره و تعمد الحدث تمت.»

۲- شرح وقایع الروایة فی مسائل الهدایة (۴۱ برگ) (فقه - عربی)

عبدالله بن مسعود بن تاج الشریعة عمر بن صدر الشریعة محبوبی بخاری، قرن ۸ رساله‌ای در شرح رساله «وقایع الروایة» تألیف جدّ شارح «برهان الدین محمود بن صدر الشریعة بن محمود» که مطابق اصول و قواعد فقهی اهل سنت نگاشته شده است. آغاز: «الحمد لله رافع اعلام الشریعة الغراء جاعلها شجرة اصلها ثابت فی الارض و فرعها فی السماء... و بعد فان العبد المتوسل الى الله تعالى باقوى الذریعة...» /انجام: «... و قالوا فی معتقل اللسان ان امتد ذلك و علم اشاراته فكذا و فی غنم مذبوحة فیها میتة هی اقل تجرّی و اكمل فی حال الاختیار تمت هذه المختصر.»

نستعلیق، عاشور محمد تولکجی بن ملا امام قلی تولکجی، بی تا، در قریه خلم از قراء بلخ، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای.
۵۰ برگ، ۱۵ سطر، ۲۳×۱۴ سانتی متر، [شماره ۵۴۳]

مجموعه:

۱- تحریر القواعد المنطقية (منطق - عربی)

قطب الدین محمد بن محمد بویه رازی، ۷۶۶ ق

۲- حاشیة تحریر القواعد المنطقية (منطق - عربی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

نستعلیق، علی بن ملا علی کلارستانی لاهوتی، ۱۲۶۸ ق (رساله اول)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج سیاه.
۱۵۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۵۴۶]

مجموعه:

۱- شرح عوامل ملا محسن (۴۶ برگ) (نحو - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق

۲ - شرح الفوائد الصمدية (۲۵ برگ) (نحو - عربی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

نستعلیق، سیف الله کلارستانی معروف به سیف الشریعة، ۱۳۴۴ ق (رساله اول)، جلد تیماج سیاه.

۷۰ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۵۴۷]

مجموعه:

۱ - منهاج الكرامة فی معرفة الامامة (کلام - عربی)

ابو منصور حسن بن یوسف بن مطهر حلی، ۶۴۸ - ۷۲۶ ق

رساله ای در بیان اثبات امامت امیرالمؤمنین (ع) و اولادش که در شش باب تنظیم و به «سلطان محمد خدا بنده اولجاتیو» تقدیم شده است.

[الذریعه ۱۷۲:۲۳ - مرعشی ۶۰:۱ - مجلس ۵۵۹:۳۸ - نمازی خوی: ۳۷۸ - مسجد

اعظم: ۴۴۸]

آغاز: «الحمد لله القديم الواحد الكريم الماجد المقدس بكماله عن الشريك والضد...»

انجام: «...فهذه آخر ما اردنا اثباته في هذه المقدمة والحمد لله وحده والصلوة على نبيه محمد وآله.»

۲ - مناظرة يوحنا الذمّي (کلام - عربی)

یوحنا بن اسرائیل مصری

رساله ای کوتاه درباره اثبات حقانیت امامیه و رد عقاید اهل سنت توسط مؤلف که خود را از اهل ذمه دانسته و برای یافتن مذهب حق کوشش نموده است.

[مرعشی ۲۱۱:۱۱ (با عنوان کتاب یوحنا الذمّي) - ملی تهران ۴۱۰:۱ (با عنوان

رساله ای در حقانیت شیعه)]

آغاز: «الحمد لله الذى انقذنى من الملل الباطلة و نَجَانِى من النحل العاطلة و بَصَّرْنِى مزالتق الاهواء الواهية و ارشد فى الى الفرقة الناجية من الفرق الهاوية...»
انجام: «... فان اكثر المبغضين سواء عليهم ءانذرتهم ام لم تنذرهم لا يؤمنون... و على ابصارهم غشاوة و لهم عذاب اليم.»

۳- حدیث الجمجمة عن عيسى بن مريم (ع)
(حدیث - عربی)
مجموعه نصایح و پندهای اخلاقی از حضرت مسیح (ع) می باشد که از کعب الاحبار روایت شده است.

۴- تفسیر الاحلام و الرؤیا (= تفسیر المنامات)
(خوابگزاری - عربی)
ابوبکر محمد بن سیرین بصری، قرن ۳
روایات منقول از ابن سیرین معبر معروف خواب که در بیست و چهار باب تنظیم شده است.

آغاز: «الحمد لله... نبذة فى تفسیر الاحلام و الرؤیا مروية عن ابن سیرین و هى مبنية على اربعة و عشرين باباً الباب الاول فى رؤیا السماء و القمر و الكواكب و الجنة و النار...»
انجام: «... فكل دارجه سنه و ان كان السلم قصيراً فكل درجه عشر سنين و ان كان السلم مجهولة فكل سلم باربعين و الله اعلم.»

۵- کتاب الرحمة فى الطب و الحکمة
(طب - عربی)
ناشناخته

الباب الاول؛ فى علم الطبيعة و ما اودع الله تعالى فيها من الحکمة.
الباب الثانى؛ فى طبایع الاغذية و الاودية و منافعها.
الباب الثالث؛ فيما يصلح للبدن فى حال الصحة.
الباب الرابع؛ فى علاج الامراض العامة المنتقلة فى الابدان.

الباب الخامس؛ ما اودع الله تعالى فيها من الحكمة.

نسخه حاضر از انتها ناقص و تا واسط باب ثالث را در بر دارد.

آغاز: «كتاب الرحمة في الطب والحكمة و قصدت بذلك وجه الله الكريم و ثوابه الجسيم و... و قربت ذلك بحسن الرجاء... واختصرت جملة الكتاب في خمسة ابواب...»

نسخ معرب کهن، احمد بن سلم بن صلاح، ۲۸ رجب ۱۰۷۱ ق (رسالة دوم)، نسخه کهن و نفیس است، برخی عناوین و خطوط شگرف، در هامش برخی رساله ها تحشیه بسیاری آورده شده است، جلد تیماج.

۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۶ سانتی متر، [شماره ۵۴۹]

مجموعه:

(فقه - عربی)

۱ - بضاعة المزجاة

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۷۰] مراجعه شود.

(فقه - فارسی)

۲ - دیات و قصاص

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۷۱] مراجعه شود.

(فقه - فارسی)

۳ - اسرار العقود

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۲۱۴] مراجعه شود.

نستعلیق، بی کا، ۱۲۹۲ ق (رسالة اول)، اسمعیل کلارستاقی، ۱۲۹۲ ق (رسالة دوم)، بی کا،
۱۲۹۳ ق (رسالة سوم)، جلد تیماج.

۴۵ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۵۰]

مجموعه:

۱ - الوقف (۴۸ برگ) (فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی - زنده ۱۳۴۱ ق
رساله‌ای متوسط و نسبتاً مفصل در کتابهای وقف، رهن، وصایا و خمس که با استفاده از دروس و مباحث استادش (ظاهراً آخوند خراسانی) که وی در همه کتابها از وی به عنوان محقق طوسی ثالث یاد کرده است، و با مطالب تلفیقی خود به رشته نگارش درآورده است.

آغاز: «بسملة الحمد لله... و بعد فيقول العبد الجاني... ان الكلام في باب الوقف من ابواب الفقه... يقع من جهات الاولى من معنى الوقف و حقيقته...»
انجام: «... و هنا منتهى ما اردناه و آخر ما قصدناه في مسائل الوقف و شرايطه و احكام... قد وقع الفراغ من اخراجه من السواد الى البياض بيد مقررره و منشئه...»

۲ - الرهن (۴۵ برگ) (فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی، - زنده ۱۳۴۱ ق
نسخه حاضر کامل است.
آغاز: «بسملة الكلام في الرهن في طي مقاصد المقصد الاول في معنى الرهن فانه قد يطلق على المعنى الاسمى و هو نفس المال المرهون... و على المعنى المصدرى...»
انجام: «... استفدت من شيوخى و سندی... المحقق الثالث الطوسى قدس الله نفسه الزكية عند قرائتى لديه... و جاد به فهمى الفاتر.»

۳ - الوصايا (۵۵ برگ) (فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی، - زنده ۱۳۴۱ ق
آغاز: «الكلام في الوصايا في طي مقاصد المقصد الاول في الوصية و الوصايا جمعها نهى مأخوذة من اوحى يوحى من باب الافعال او وصى يوصى من باب التفعيل...»
انجام: «... منتهى ما اردناه و آخر ما قصدناه من مسايل الوصية و احكامها و ما يتعلق بها على ما وفقنا الله في استنباطها و استخراجها من مداركها و مسالكها من الكتاب و السنة

۴- الخمس (۲۷ برگ)

(فقه - عربی)

علی اکبر بن محمد بن عباسعلی کلارستانی، - زنده ۱۳۴۱ ق
آغاز: «بسمله الکلام فی الخمس، الخمس الذی هو حق مالی جعله الله سبحانه تعالی لذاته المقدسة وبغیره من بنی هاشم الذینهم خصّصهم بین عبادہ به...»
انجام: «... منتهی ما اوردناه و آخر ما قصدناه من مسائل الخمس و احکامه و ما يتعلق به علی ما وفقنا الله فی استنباطها واستخراجها من مدارکها و مسالکها من الکتاب و السنة.
نستملق نازیبا، مؤلف، چهارم رمضان ۱۳۳۱ ق (رساله اول)، ۹ جمادی الاول ۱۳۳۲ ق (رساله دوم)، غره شعبان ۱۳۳۲ ق (رساله سوم)، پنجم شعبان ۱۳۳۲ ق (رساله چهارم)، خط خوردگی در صفحات رساله ها زیاد به چشم می خورد، در هاشم صفحات تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج.
۱۸۰ برگ، ۲۲ سطر، ۲۲×۱۸ سانتی متر، [شماره ۵۵۱]

مجموعه:

۱- مشارق الانوار و کشف المغالق والاسرار (۱۵ برگ) (تفسیر - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
رساله ای مختصر در تفسیر سوره قدر که به درخواست ناصرالدین شاه قاجار در ضمن بیست مشرق در کجور کلارستان به رشته نگارش در آورده است.
آغاز: «سپاس بی اندازه سزاوار حضرت یکتای دانایی است که پرتو اشعه وجودش قامت ممکنات را گشوده و... در عهد معدلت مهد پادشاه جمجاه عدالت گستر... از حقیر فقیر خواست که مجملی از سوره قدر...»
انجام: «... چنانکه در سوره فجر لفظ والفجر عبارت معبر بآنجناب است... مانند صبح صادق طالع و بمیدان شبهات قدم نهاد... تمام شد.»

(تفسیر - عربی)

۲- الخلیجات (۱۱۰ برگ)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

به صفحه [۱۸۳] مراجعه شود.

۳- درّة یتیمه (۲۵ برگ) (بلاغت - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
رسالة مختصری در محسنات لفظیّه و معنویّه بدیعیّه که در یک مقدمه و چند باب و یک خاتمه تنظیم شده است.
آغاز: «احمدالله بمحامده متکاثرة متظافرة متواترة متواصلة متفاضلة تغلو و تزيد علی محامد الحامدين... بعد گمگشته بیدای نادانی و حیران فیفاء سرگردانی...»
انجام: «... علی العجالة این رساله به نظر آن خدیو یگانه پسند آید... تو سلیمانی کن ای نیکو نهاد.»

۴- دیات و قصاص (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۷۱] مراجعه شود.

۵- اسرار العقود (۵ برگ) (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
نسخ - نستعلیق، مقصود علی بن حسین قلی کلاردشتی گلبردی، جمادی الثانی ۱۲۹۳ ق (رسالة اول)، همو، ۲۹۴ ق در مدرسه آقایی شریعتمداری حجة الاسلام وحید العصر آقایی مجتهد (مراد مؤلف این رساله هاست) (رسالة دوم)، مؤلف وسط شوال ۱۲۸۷ ق (رسالة سوم)، مقصود علی بن حسینعلی کلاردشتی، ۱۲۹۳ ق (رسالة چهارم)، همو، ۱۲۹۳ ق (رسالة پنجم)، در هامش نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد مقوا.
۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۵۲]

مجموعه:

(صرف - عربی)

۱ - مراح الارواح

احمد بن علی بن مسعود، قرن ۷

(صرف - عربی)

۲ - شرح التصريف

سعدالدين مسعود بن عمر تفتازانی، - ۷۹۳ ق

نسخ، محمد دینائی، ۱۲۶۹ ق، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.

۱۵۱ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۵ سانتی متر، [شماره ۶۷۶]

مجموعه:

(اصول فقه - عربی)

۱ - حاشیه فرائد الاصول (۹۱ برگ)

محمد علی بن محمد نشتایی تنکابنی، قرن ۱۴

آغاز: «الحمد لله رب العالمین... قوله قدس سره اعلم ان المكلف اذا التفت الى حكم شرعی فاما ان يحصل له الشك فيه او القطع او الظن اقول المراد من المكلف اعم من المجتهد و العامی كما هو قضية ظاهر اللفظ...»

۲ - منتخب مقطع تکمیل الصناعة (= رساله در قافیه) (۱۵ برگ) (بلاغت - فارسی)

عطاءالله بن محمود حسینی عطایی نیشابوری، - ۹۱۹ ق

رساله ای در اصول و قواعد قافیه که مؤلف در غره رمضان ۸۹۲ ق به دستور امیر علیشیر نوایی (۹۰۶ ق) در نه حرف از کتاب خود «مقطع تکمیل الصناعة» انتخاب کرده است.

[الذریعه ۱۹:۴ و ۱۴:۱۷ - کشف الظنون ۱:۸۸۱ - نسخه های خطی فارسی ۳: ۲۱۶۸ -

دانشگاه تهران ۱۳: ۳۴۶۷]

آغاز: «سپاس بی قیاس صانعی را سزاست که تاسیس بدایع مصنوعات و نظم سلسله موجودات بی دخیلی و شریکی نمود و بنور معرفت که ردف هدایت عارفان را...»
انجام: «... خرابات عالم معنی باطن کامل را گویند؛ بت تجلی شاهد معنوی را گویند و کلیسیا و کنشت عالم یقین و شهود را گویند؛ غمزه و بوسه و [...] جذبه باطن را گویند که نسبت بسالک واقع می شود تم.»

۳ - تحفه حاتمیه (۱۸ برگ) (اسطrolاب - فارسی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق
رساله‌ای معروف در اسطrolاب که به نام وزیر حاتم بیک اردویادی (۱۰۱۹ ق) در هفتاد باب در سال ۱۰۰۴ ق به رشته نگارش درآمده است.
[الذریعه ۳: ۴۲۵ - مرعشی ۷: ۷۸ - نسخه‌های خطی فارسی ۱: ۲۵۱ - دانشگاه تهران ۸: ۱۱۴]

آغاز: «الحمد لله... چون در خاطر ملکوت ناظر نواب قدسی القاب عالمیان مآب...»
انجام: «... و اگر زمان آن قریب باشد شناختن به این طریق در کمال سهولت و آسانی است و این رساله بر لفظ سهولت و آسانی سمت اختتام یافت.»

۴ - تقریرات الفقه (۱۱۵ برگ) (فقه - عربی)

محمد علی بن محمد نشتائی تنکابنی، قرن ۱۴
رساله‌ای متوسط در تقریر درس شیخ مرتضی انصاری (۱۲۸۱ ق) در کتاب القضاء که در آن بارها از شیخ با عبارت شیخنا العلامة الاستاد نام برده شده و به نام کتاب مکاسب تصریح شده است و چون چند بار با عبارت دام ظلّه العالی دعا کرده معلوم می شود در زمان حیات استاد نگاشته شده است.

آغاز: «بسمله، تقادیر القسم الثانی لایخلو اما ان یتعذر علیه الحضور او لا یتعذر، فان کان حاضرأ فی مجلس القضاء فلا اشکال فی عدم جواز القضاء علیه الا بعد السّوال...»

نستعلیق شکسته، مؤلف، بی تا (رساله اول)، محمد علی نشتایی تنکابنی، سوم جمادی الاول ۱۳۰۱ ق (رساله دوم) [جالب توجه است که کاتب پس از کتابت رساله دوم آنها را مهملات نامیده می نویسد تم تسوید المهملات!]، همو، جمادی الآخر ۱۳۰۱ ق (رساله سوم)، واقف اوصیای مؤلف در ۱۳۲۹ ق با اجرای صیغه وقف توسط سید صادق تنکابنی شاگرد مؤلف با مهر بیضوی با سجع «الراجی صادق الحسینی» در برگ اول، جلد تیماج قهوه‌ای.

۲۵۱ برگ، ۱۷ و ۱۵ سطر، ۲۲×۱۷ سانتی متر، [شماره ۵۵۴]

مجموعه:

۱ - حاشیه الفوائد الضیائیة (۱۴۵ برگ) (نحو - عربی)

سید نعمة الله بن عبدالله جزایری شوشتری، - ۱۱۱۲ ق

[الذریعه ۵۶:۶ - مرعشی ۹۵:۱۹ - مجلس ۴۵۳:۲۵ - مشار عربی: ۲۷۶] (با عنوان

حاشیة الجامی)

آغاز: «الحمد لله الذي جعل علم النحو نورا يهتدى به الى الفهم القرآن المبين و ميزاناً يعرف به بين الغث و السمين و الصلوة على من خصّه بمظهرية اسمائه و فضله...»
انجام: «...قوله اسم جماعة الركبان اشار الى انه ليس بجميع... و لاجمع صفقه هذا ما يتعلق بشرح الاسم كتبناه مع تفرق البال»

۲ - نخبه البيان (۳۱ برگ) (بلاغت - فارسی)

مهدی بن ابوذر نراقی کاشانی، - ۱۲۰۹ ق

رساله ای کوتاه در بیان وجوه تشبیه و استعاره که در یک مقدمه و چهار فصل و خاتمه

تنظیم شده است:

مقدمه؛ در تعریف هر یک از تشبیه و استعاره.

فصل اول؛ در بعضی از اقسام تشبیه.

فصل دوم؛ در اقسام مجاز مرسل.

فصل سوم؛ در اقسام کنایه.

فصل چهارم؛ در اقسام استعاره.

خاتمه؛ در برخی فواید متفرقه.

[الذریعه ۹۳:۲۴ - مرعشی ۶:۱۷ - مشار فارسی: ۱۵۷۲ - نسخه‌های خطی فارسی

۲۱۵۱:۳ - مجلس ۳۱۷:۹]

آغاز: «سیاس بی قیاس سزاوار آفریده گاری است جلت شأنه که السنه بلغاء عالم را مطالع انوار نجوم محامد سنیه خود ساخت و افنده عرفاء بنی آدم را بجواهر بدایع...»
انجام: «...و آن آنست که اوزان الفاظ متساوی باشند و متفقه الاعجاز باشند نحو ان
الابرار لقی نعیم و ان الفجار لقی جحیم، تم.»

نستعلیق، محمد حسن بن ملا مهدی بومحله‌ای، ۱۲۲۹ ق در قریه بومحله با مهر بیضوی
زیبا با سجع «عبدہ الراجی محمد حسن» (رساله اول)، محمد حسن بن ملا مهدی
هزار جریبی چهار دانگه بومحله‌ای، ۱۲۲۸ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط و علایم
شنگرف، در هاشم نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج سیاه.
۱۷۵ برگ، ۱۷ سطر، ۱۱×۲۰ سانتی متر، [شماره ۵۵۵]

مجموعه:

۱ - نصاب الصبیان (لغت - فارسی)

ابونصر مسعود بن ابی بکر فراهی، - ۶۴۰ ق
به صفحه [۱۶۴] مراجعه شود.

۲ - حاشیه تهذیب المنطق (منطق - عربی)

نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق
نستعلیق - نسخ، نور محمد بن محمد هادی انکرودی نوری، ۱۲۲۷ ق (رساله اول)، همو،
۱۲۲۸ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
۱۲۵ برگ، ۱۱ سطر، ۱۸×۱۲ سانتی متر، [شماره ۶۷۷]

مجموعه:

۱ - عقيلة اتراب القصائد فى اسنى المقاصد (= شاطبى) (۱۸ برگ) (تجوید - عربى)
ابو محمد قاسم بن فیره شاطبى، - ۵۹۰ ق
منظومه رائیه در ۲۹۸ بیت در بیان رسم الخط کلمات قرآنى و کیفیت قطع وصل آیات
الهى که خود نظم رساله «المقنع فى رسم المصحف» نگاشته ابو عمرو دانى (۴۴۴ ق)
است.

[مجلس ۳۵: ۱۸۶ و ۲۲۱ - مرعشى ۲: ۱۷۸ - الفباى آستان قدس: ۴۰۷ - نمازى خوى:
[۳۲۶
آغاز:

«مالا يطاق ففى تعيين كلفته و جائز و وقوع عُضله البصر»
انجام:

«تضاحك الدهر مسروراً اسرّتها معرفا عرفها الاصال و البکرا»

۲ - شرح قصيدة الفاتحة فى تجويد الفاتحة (۱۰ برگ) (تجوید - عربى)
محمد بن محمود سمرقندى، - ۷۸۰ ق

مؤلف گفته ابتدا قصیده‌ای در تجوید انشاد و آن را «عقد الفريد فى التجويد» نام نهادم
و شرح مفصلی بر آن به نام «روح المريد فى شرح عقد الفريد» نگاشتم ولى چون دیدم
همت مردم کوتاه است قصیده کوتاهی در تجوید سورة فاتحه سروده و شرح کوتاهی
بدان نوشتم.

[كشف الظنون ۲: ۱۳۴۲ - الذریعه ۱۳: ۲۶۱ و ۱۷: ۱۲۳ - دانشگاه تهران ۱: ۱۴۸]
آغاز: «الحمد لله... اما بعد فانى رایت هم اهل الزمان قاصرهم [...] فاترة خاصة فى
العلوم الدينى و رسوم الشرعى... فشارعت و شرعت بقصيدة لطيفة و سميتها قصيدة
الفاتحة و تجويدها نظماً مختصراً... و شرحتها شرحاً مفيداً و سالت الله...»

«بحمد الاله المستعان توسلاً و بالصلوة الزاكيات توسلاً
على المصطفى الهادى الشفيع و البرّ و سلم على اصحابه صاحب العلا

انجام: «... و الثانية المد العارض مسمى به عارض في الوقف وذلك لالتقاء الساكنين و قد ظهر ان في مدّه ثلاثة اوجه لجميع القراء الطول و التوسط و القصير»

۳ - مفردة عاصم كوفي (۸ برگ) (تجوید - فارسی)

رساله‌ای کوتاه در بیان قرائت به روش عاصم کوفی که از شاطبی و التیسیر ابوعمر استخراج شده به ترتیب سوره‌های قرآن تنظیم شده است.

نسخه حاضر ناقص است و تا اوائل سوره احزاب را دربردارد.

آغاز: «الحمد لله... اما بعد این مختصریست در بیان فرش حروف از قراءه امام ابوبکر

عاصم بن ابی النجود الکوفی... بطریق تیسیر و شاطبیّه و التزام رفت که...»

نسخ، بی کا، ۱۱۱۰ ق (رساله اول) عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه

نویسی شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۶۵ برگ، سطور مختلف، ۱۳×۲۰ سانتی متر، [شماره ۵۵۶]

مجموعه:

۱ - النافع يوم الحشر في شرح الباب الحادي عشر (کلام - عربی)

فاضل مقداد بن عبدالله سیوری حلی، - ۸۲۶ ق

به صفحه [۲۰۸] مراجعه شود.

۲ - صور اقالیم (جغرافیا - فارسی)

ناشناخته

رساله متوسط در جغرافیا که از یک مقدمه و دو مقاله تشکیل شده است.

مقدمه؛ در بیان آنچه پیش از شروع درین علم دانستنی است.

مقاله اول؛ در بیان عدد افلاک کلی و کیفیت ترتیب آن.

مقاله دوم؛ در بیان احوال زمین و قسمت او به اقالیم.

آغاز: «الحمد لله... اما بعد این کتاب مشتملست بر مقدمه و دو مقاله، مقدمه در بیان آنچه...

انجام: «پیش از شروع درین علم... قسم اول در آنچه تعلق بهندسیات دارد هر چه قابل اشارت حسی بود.»

۳- خلاصه الحساب (حساب - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۱۰۳۱ ق -

نستعلیق، عبدالرحیم بن عزیز دونایی، ۱۲۲۸ ق، در طهران مدرسه ملارضا (رساله اول)،
همو، ۱۲۲۸ ق (رساله دوم)، همو، ۱۲۲۹ ق (رساله سوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در
هامش نسخه تحشیه نویسی شده است، واقف... سال ۱۳۰۲ ق با مهر مربع بزرگ با شجع
«بسم الله الرحمن الرحيم» جلد تیماج سیاه.
۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۱۵×۱۰ سانتی متر، [شماره ۵۵۷]

مجموعه:

۱- کبری فی المنطق (منطق - فارسی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

۲- نظم باب الحادی عشر (۶ برگ) (کلام - عربی)

علی بن محمد حسین زنجانی، - شهادت ۱۱۳۶ ق
منظومه در نظم باب حادی عشر که ۱۹۱ بیت می باشد و در سال ۱۱۳۰ ق سروده
شده است.

[الذریعه ۱۹۹:۲۴ - مرعشی ۳۵۷:۷]

آغاز:

الواجب الوجود ذی النوال	«الحمد لله العلی العالی
محمد افضل اهل العالم»	صلواتنا علی النبی الخاتم
فی واجب علی العباد اشتهرا»	مبحوثنا عن باب حادی عشر

انجام:

«قاصرة جاءت لعبد جان تسويد هذى كان بالزمان»

۳- هدية التهذيب (۱۲ برگ) (منطق - عربی)

علی بن محمد حسینی زنجانی، - شهادت ۱۱۳۶ ق
منظومه‌ای در منطق که در سال ۱۱۲۰ ق در اصفهان سروده شده و بالغ بر ۲۵۰ بیت می‌باشد.

[الذریعه ۴۹۹:۱ و ۲۰۳:۲۴ - مرعشی ۱۶۰:۴ - الفبائی آستان قدس: ۵۶۲]
آغاز:

«قال علی الحقیق الشأن ابن حسین راجی الغفران

احمد ربی معطی السؤال حمداً كثيراً فی جمیع المال»

انجام:

«و ثامن اشبه بالمقاصد او عمل بالحق للمشاهد

قد تم ما نظمته تمریناً فی الالف و المائة العشرینا»

۴- الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق

۵- عوامل المائة (نحو - عربی)

محسن بن محمد طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲.

نسخ، کلمحمد بن یحیی دونایی نوری، ۱۲۷۱ ق در قزوین مدرسه مولی وردیخان (رساله اول)، سهی بن شکرناهی قزوینی، در قریه پلشت من محال ورامین بحسب خواهش ملا کلمحمد دونائی نوری (رساله دوم)، کاتب رساله اول، ۱۲۶۵ ق (رساله چهارم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج سیاه.
۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۰×۱۳ سانتی متر، [شماره ۵۵۸]

مجموعه:

۱- کبری فی المنطق (منطق - فارسی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

۲- شرح نصاب الصبیان (۹۵ برگ) (لغت - فارسی)

علی رضا بن معصوم علی کلارستانی

آغاز: «الحمد لله الذی علم بالقلم علم الانسان ما لم یعلم... اما بعد پس گوید گرفتار تعلقات این دار فانی... که چون شیخ ابونصر فراهی پاره‌ای از لغات عربیه را تسهیلا للمبتدی در رشته نظم کشیده اکثر آن را...»

انجام: «... پس مراد از پدر و مادر ابوبن مخصوص ابوبن تمام بشر و ابوبن تمام عالم ختم النبیین (ص)... من یومنا هذا الی یوم الدین.»

۳- شرح عوامل جرجانی (۲۷ برگ) (نحو - فارسی)

هادی نوری، قرن ۱۳.

شرحی متوسط بر عوامل المائة عبدالقاهر جرجانی (۴۷۱ ق) که به گزارش مؤلف دوازدهمین شرح است که وی به استعانت دوازده معصوم نگاشته است.

[نسخه‌های خطی فارسی ۲۰۶۵:۳]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله الذی صیر طلب العلم عبادة للعالمین و زین بنوره قلوب العابدین فشکر نعمته علیهم ان یسهل طریق... اما بعد چون تراب نعال طالبین همیشه جازم بودم که به جهت تسهیل اخذ و تعلیم...»

نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۴۳ ق (رساله اول)، محمد قلی بن قربانعلی الکائی ساکن قریه مزار،

۱۲۶۴ ق با مهر بیضوی با سجع «محمد قلی دارد امید شفاعت»، عناوین و خطوط

شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۳۵ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۵۵۹]

مجموعه:

۱ - تحرير القواعد المنطقية (منطق - عربی)

قطب الدين محمد بن محمد بويهی رازی، - ۷۶۶ ق

۲ - حاشية تحرير القواعد المنطقية (منطق - عربی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

نسخ، ابراهیم بن بهادر ملقب به آقا بابا، جمادی الاول ۱۲۱۸ ق (رساله اول)، همو، محرم الحرام ۱۲۱۷ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد گالینگور.

۱۴۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۶۴۴]

مجموعه:

۱ - معرفت تقویم (۷ برگ) (هیئت - فارسی)

عبدالقادر بن حسن رویانی لاهیجی، - ۹۲۵ ق

رساله مختصری در معرفت تقویم که در یک مقدمه و دو باب و یک خاتمه تنظیم شده است:

باب اول؛ در بیان علامات که تعلق بحروف جمل دارد (در چهار فصل).

باب دوم؛ در علامتی که تعلق به آخر کواکب و غیره دارد (در دو فصل).

خاتمه؛ در بیان آنچه که مدار احکام با او باشد (در هفت فصل).

[نسخه‌های خطی فارسی ۱: ۲۶۸ - دانشگاه تهران ۴: ۸۹۵ و ۸: ۶۱۸ - مجلس ۱۰: ۵۳ -

سپهسالار ۳: ۴۹۲]

آغاز: «الحمد لله العالی الولی... اما بعد این مختصر است در معرفه تقدیم خالی از

اطناب مشتمل بر مقدمه و دو باب و خاتمه که بنده جانی... رویانی به جهت مطالعه...»

۲ - تجوید (۶ برگ)

(تجوید - فارسی)

ناشناخته

آغاز: «بدانکه ایدک الله تنوین نون ساکنست ملفوظی و تابع هر که آخر کلمه چون علیم علیماً علیم این تنوین و نون ساکن را چون من و عن نزد حروف هجا چهار...»

نسخ - نستعلیق، حسین لنکرانی، ۱۲۹۵ ق، در تبریز مدرسه طالبیه (رساله اول)، حسین لنکرانی، ۱۲۹۵ ق، تبریز مدرسه طالبیه (رساله دوم)، بی کا، ۱۲۹۲ ق، در اردبیل مدرسه ملا ابراهیم، خطوط و عناوین شنگرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج.

۴۵ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۶۰]

مجموعه:

۱ - رساله سعادت

(کلام - فارسی)

ناشناخته

رساله مختصر در اصول دین که در یک مقدمه و پنج باب و یک خاتمه تنظیم شده است.

رساله حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسمله این رساله مختصریست در معرفه اعتقادات اصول دین یعنی توحید و عدل و نبوة و امامت و اعتقاداتی که ملحق به این پنج اند با دلیلی هر چند مختصر...»

۲ - تفسیر آیه فکان قاب قوسین او ادنی

(تفسیر - عربی)

احمد بن زین الدین احسایی، - ۱۲۴۱ ق

آغاز: «الحمد لله... انی لما رایت کثیراً من المفسرین انحرفوا عن الصواب تبعاً لبعض فی تفسیر قوله تعالی فکان قاب قوسین او ادنی اردت اکتب مما سنح بیالی...»

۳ - سیر و سلوک

(عرفان - عربی)

سید کاظم بن قاسم حائری رشتی، - ۱۲۵۹ ق

رساله‌ای متوسط در اصول و کیفیت سیر و سلوک الی الله که در حال سفر در روستای سیروان از توابع رشت نگاشته و روز دوشنبه یازدهم صفر ۱۲۳۸ ق از تألیف آن فارغ شده است.

[الذریعه ۱۲: ۲۸۳]

رساله حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «بسمله... ان جماعة من الاحباب و خالص الاصحاب الذين ميزوا الماء من السراب طلبوا من الفقير الحقير ان اكتب كلمات في كيفية السلوك الى الله تعالى...»

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، در هامش برخی صفحات تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج سیاه مجدول.

۶۵ برگ، سطور مختلف، [شماره ۵۶۱]

مجموعه:

۱ - لباب الکلام (= رساله فی علم الله) (کلام - عربی)

محسن بن شاه مرتضی فیض کاشانی، ۱۰۰۷ - ۱۰۹۱ ق

رساله‌ای متوسط در بیان کیفیت علم باری تعالی به اشیاء جزئی، کلی، محسوس و معقول که در سال ۱۰۴۱ ق برای فرزندش «علم الهدی» نگاشته شده است.

[الذریعه ۱۵: ۳۲۲ و ۱۸: ۲۷۸ - مرعشی ۴: ۲۱۵ - نمازی خوی: ۳۸۴ - ملی تهران

[۲۳۷: ۵]

آغاز: «الحمد لله العليم الحكيم الذي لا يعزب عن علمه مثقال ذرة في السموات ولا في الارض... الظاهر من قوله العليم ان المراد من وصفه بالعلم الذاتى...»
انجام: «...انا اوصيك في الاتظن بي ان بيني وبينه شيئاً دعانى الى المراء عليه لا ولكنى اذا اردت بيان كلامه... فان قلت بل هما تعتقد فهكذا والله لا غير و ما توفيقى الا بالله.»

۲ - اصول عقاید (= اصول دين) (کلام - فارسی)

محمد کاظم بن قاسم حائری رشتی، ۱۲۵۹ ق

[الذریعه ۱۹۲:۲ - مشار فارسی: ۱۱۴ - نسخه‌های خطی فارسی ۸۸۲:۲ - دانشگاه تهران ۱۵۷۶:۱۰ - الهیات تهران: ۲۸۴]

آغاز: «سپاس و ستایش بی قیاس پروردگاری است که شاهباز بلند پرواز عقل هرچند در هوای وسیع الفضا...»

۳ - الاسئلة و الاجوبة (کلام - عربی)

احمد بن زین الدین احسائی، - ۱۲۴۱ ق

آغاز: «بسمله... انه قد بعث الى الاجل... مسایل یرید جوابها علی حال اشتغال البال ببواعث الدنيا و الامراض مانعة من التوجه ولكن لابد من ايراد ما يحصل به التنبيه علی...»

نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۶۲ ق (رساله سوم) در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه. ۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۶ سانتی‌متر، [شماره ۵۶۳]

مجموعه:

۱ - البهجة المرضية فی شرح الفیة (نحر - عربی)

جلال الدین عبدالرحمن بن ابی بکر سیوطی، - ۹۱۱ ق

۲ - الباب الحادی عشر (کلام - عربی)

ابو منصور حسن بن یوسف بن مطهر حلی، ۶۴۸ - ۷۲۶ ق

نستعلیق، عبدالله بن مهدی نوری دونایی، ۱۲۳۱ ق، (رساله اول)، همو، ۱۲۳۰ ق (رساله دوم)، عناوین و خطوط شنکرف، در هامش نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج قهره‌ای.

۱۴۵ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۵ سانتی‌متر، [شماره ۶۲۵]

مجموعه:

۱ - بضاعة المزجاة (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۷۰] مراجعه شود.

۲ - دیات و قصاص (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۷۱] مراجعه شود.

۳ - صید و ذباجه (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۷۱] مراجعه شود.

۴ - ارجوزه در فقه (فقه - فارسی)

ناشناخته

ارجوزه مفصلی در برخی ابواب که از طهارت تا روزه ادامه دارد و از انتها ناقص است.
آغاز:

«آب یا خالص بود یا غیر خالص ای پسر
می شنو از صدق دل از من تو او را سربسر
خالصش آن است گویندس ده خالص هست آب
غیر خالص مثل آب سیب و انگور و گلاب»

انجام:

«این چنین کس گر بخوابد تا بروز ای باتمیز
وز برای او قضا کفاره نبود هیچ چیز
خواب ثانی یا که ثالث هرچه باشد مبطل است
گرچه قصد غسل پیش از صبح کردن در دل است.»

نستعلیق - نسخ، علی اکبر بن ملا بابا مشایخ، ۱۳۰۳ ق (رساله سوم)، علی اکبر بن محمد سعید ملقب بملا بابا کوهستانی ساکن طویر در قریه دونا، ۱۲۹۶ ق، (رساله چهارم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه.
۱۳۵ برگ، سطور مختلف، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۶۴]

مجموعه:

(فقه - فارسی)

۱- رضاعیه

محمد یوسف حائری استرآبادی، - زنده ۱۲۸۷ ق
مجموعه نظرات و آراء شیخ مرتضی انصاری در باب رضاع است که مؤلف آن را برای فارسی زبانان جمع آوری کرده است و در سه فصل و یک خاتمه تنظیم نموده است.
[الذریعه ۱۱: ۱۹۳ - مسجد اعظم: ۵۵۷ - مرعشی ۱۳: ۱۵۹]
آغاز: «الحمد لله... اما بعد چنین گوید افقر العباد الی ربه الهادی... این چند کلمه ایست سودمند در بیان مسائل رضاع و احکام از رای شریف سرکار شریعتمداری اعلم...»

(فقه - فارسی)

۲- بضاعة المزجاة

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۷۰] مراجعه شود.

(فقه - فارسی)

۳- دیات و قصاص

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۷۱] مراجعه شود.

(فقه - فارسی)

۴- اسرار العقود

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۲۱۴] مراجعه شود.

۵- تجوید (۴۱ برگ) (تجوید - فارسی)

محمد زمان بن محمد طاهر تبریزی، - پیش از ۱۳۱۹ ق
[الذریعه ۳: ۳۶۷ - مجلس ۷: ۳۱ - مشار فارسی: ۳۶۰ - نسخه‌های خطی فارسی ۷۳: ۱
- الذریعه ۱۱: ۱۳۶]

آغاز: «الحمد لله الذي جعلنا مطيعاً لاحكام القرآن و قارباً لآياته و وقفنا في الصباح و المساء بالتدبير في محكماته و متشابها... اما بعد بدانکه دانستن علم تجوید برکافه...»
نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۹۲ ق (رساله سوم و چهارم)، فوائد متعددی از تجوید و طب و فقه در
لابلای صفحات و برگهای آخر آمده است، جلد تیماج سیاه.
۸۷ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۶۰۴]

مجموعه:

۱- حاشیه معالم الاصول (۱۱۵ برگ) (اصول فقه - عربی)

محمد بن حسن مدقق شیروانی، - ۱۰۹۸ ق
[الذریعه ۶: ۲۱۰ - مرعشی ۱: ۳۸ - مجلس ۲۵: ۳۶۴ - مسجد اعظم: ۶۲۲ - الفبائی
آستان قدس: ۲۱۰]

آغاز: «بسمله، الفقه فی اللغة الفهم اه انما ابتداء بتعريف الفقه كما هو المعروف فی
كتب الاصول لان وضع الكتاب انما هو فی الفقه و التعرض لبعض المسائل الاصولية...»

۲- الفوائد الحائرية العتيقة (۴۷ برگ) (اصول فقه - عربی)

محمد باقر بن محمد وحید اکمل بهبهانی، - ۱۲۰۶ ق
مجموعه فوائدی درباره برخی مسائل مهم اصول فقه که در روز جمعه دوم ربیع
الثانی ۱۱۸۰ ق نگاشته شده و در سی و شش فائده تنظیم شده است.
[الذریعه ۱۶: ۳۳۰ - مرعشی ۲: ۶۰ - مسجد اعظم: ۴۶۲ - مجلس ۲۵: ۵۹]
آغاز: «الحمد لله حمداً لا يقوى على احصائه الا هو ربنا... فانه لما بعد العهد عن زمان
الائمة (ع) و خفی امارات الفقه و الادلة على ماكان مقررًا عند الفقهاء...»

نستعلیق - نسخ، محمد باقر بن حسینعلی شاهکوهی استرآبادی، ۱۲۴۷ ق، در اصفهان
مدرسه مبارکیه (رساله اول)، محمدرضا بن عبادین خطیب شاهرودی صفر ۱۲۴۷ ق
(رساله دوم)، عناوین شنگرف، جلد تیماج سیاه با ترنج باسر لچکی مجدول.
۱۶۵ برگ، ۲۲ سطر، ۲۱×۱۴ سانتی متر، [شماره ۵۶۵]

مجموعه:

۱ - الخلاصة فی النحو (= الفیه)
(نحو - عربی)
ابن مالک، محمد بن عبدالله طایبی اندلسی، - ۶۷۲ ق

۲ - البهجة المرضیة فی شرح الفیه
(نحو - عربی)
جلال الدین عبدالرحمن سیوطی، - ۹۱۱ ق

نسخ جلی، ابوالقاسم بن شیخ صدرالدین بن ابی علی تنکابنی، رمضان ۱۱۹۶ ق واقف
صدرالدین محمد تنکابنی، ۱۲۴۰ ق با مهر بیضوی با سجع لایقراء، عناوین و خطوط
شنگرف، در هامش نسخه تحشیه بسیار نوشته شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۸۷ برگ، ۱۵ سطر، ۲۲×۱۶ سانتی متر، [شماره ۶۰۸]

مجموعه:

۱ - اجوبة المسائل (۱۵ برگ)
(پاسخ - عربی)
زین العابدین بن محمد یوسف حسنی لاریجانی، - زنده ۱۲۰۹ ق
مجموعه چند سؤال و جواب کلامی، تفسیری و فقهی که به صورت «مسألة - اقول»
تنظیم شده است.

آغاز: «الحمد لله المنعم المفضل القدير الفعّال مجيب دعوة المضطرين عند السؤال
الکریم المعطى عظام النوال القديم الذى لم يزل قيوماً ولا يزال منشئ الحساب الثقال
الجواد... مسئله ان قوله تعالى اذا جاء اجلهم لا يستأخرون ساعة ولا يستقدمون ما معنى لا
يستقدمون مع... اقول الآيات التى فيها لا يستأخرون... ثلاث آيات ...»

۲- کشف المطلوب فی ذکر احکام العبادات فی المكان المغصوب (۲۷ برگ)

(فقه - عربی)

زین العابدین بن محمد یوسف حسینی لاریجانی، - زنده ۱۲۰۹ ق
رساله‌ای درباره‌ی جای غصبی و نماز در آنجا که در یک مقدمه و سه مطلب و یک خاتمه تنظیم شده است:

المقدمه؛ فی تحقیق معنی الصحة و الفساد.
المطلب الاول؛ فی ذکر الاسباب و الشروط.
المطلب الثاني؛ فی ذکر اقتضاء النهی الفساد فی الافعال.
المطلب الثالث؛ فی ذکر نبذة من اقوال علمائنا الامامية.
الخاتمة؛ فی القول بجواز الصلوة فی المكان المغصوب عند ضیق الوقت.
نسخه حاضر از انتها ناقص است.

[مرعشی ۲۷۶:۸]

آغاز: «نحمدک یا قیوماً بامر الارض و السموات و ما فیها من الجواهر و الاعراض و نشکرک یا مفیضاً علی الکائنات انواع الفیوض و البرکات...»

۳- رساله فی روية الله (۱۵ برگ)

(کلام - عربی)

زین العابدین بن محمد یوسف حسینی لاریجانی، - زنده ۱۲۰۹ ق
رساله‌ای مختصر درباره‌ی رویت خداوند سبحان و یا عدم آن در روز قیامت و تأویل آیات قرآنی و اقوال بزرگان که در سال ۱۱۶۰ ق تألیف شده است.
نسخه حاضر کامل است.

آغاز: «احمدک یا من بعد عن ملاحظة العیون فلا یری و قرب من خطرات الظنون
فشهد النجوى تبارک و تعالی هو بالمنظر الاعلی لا تدركه الابصار و هو یدرک الابصار...»

نستعلیق، ابوالقاسم بن ابوالحسن، ۱۲۰۴ ق، بی‌کا، جمادی الاول ۱۱۹۸ ق (رساله سوم)،
عناوین و خطوط شکرغف، در هاشم نسخه تحشیه نویسی شده است، جلد گالینگور آبی.

۱۸۰ برگ، سطور مختلف، ۱۷×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۶۶]

مجموعه:

۱ - میراث (۴۷ برگ) (فقه - فارسی)

علی اکبر بن علی بن محمد اسمعیل بن محمد مهدی شیرازی
رساله‌ای متوسط در ارث و فرائض که در یک مقدمه و ده مقاله و یک خاتمه تنظیم
شده است.

آغاز: «الحمد... که چون این فقیر بی بضاعت بقدر مقدور همت بر تحصیل علوم و
اکتساب رسوم می‌گماشت و خاطر فاطر را بدرک مسئله از مسائل علمیه خورسند...»
انجام: «... بعضی ممضی دارند و برخی ممضی ندارند زاید بر ثلث از ارث آنکسان که
ممضی داشته‌اند بقدر الحصة موضوع شود این بود آنچه ممکن شد ایراد آن.»

۲ - نظم اللثالی (= لؤلؤیه) (تجوید - فارسی)

میر ابوالقاسم قاری مشهدی، - زنده ۱۰۸۳ ق
رساله منظوم در قواعد و اصول تجوید که در ۸۷ بیت (= لؤلؤیه) و سال ۱۰۶۱ ق (=)
نظم اللثالی) سروده شده است.

[الذریعه ۱۶۳:۱۸ - مؤلفین مشار: ۸۰۲:۲ - نسخه‌های خطی فارسی ۹۵:۱ - مرعشی

[۳۹:۲

آغاز:

«ای کلام از انتظام نام ذات در نظام
وی ز شهد شکرین شکر ت زبان شیرین بکام
رحمت عام سلامت بر روان انبیا
خاصه بر روح محمد باد بر آل عبا»

۳ - (رساله در) قواعد وقف (یک برگ) (تجوید - فارسی)

ناشناخته

آغاز:

«ذ بمثل جیم جایز هر دو تا لیک وصلش بهتر از وقف ای فتی
صاد معنایش مرخص گر نفس منقطع گردد و الا وصل و بس»

۴- اصل الاصول (۲۱ برگ) (کلام - فارسی)

محمد جعفر بن سیف الدین شریعتمدار استرآبادی، - ۱۲۶۳ ق
[الذریعه ۱۶۷:۲ و ۳:۱۳ - نسخه‌های خطی فارسی ۸۷۸:۲ - ملی تهران ۲۰۹:۲ -
مرعشی ۲۳۳:۱۰]

آغاز: «الحمد لله علی نواله... این رساله ایست مسمات باصل الاصول که چون شاخ
نبات است و مشتوق بوصل الفصول و آب حیاتست و مشتمل است بر اصول دین...»
انجام: «... یا بهشت می برد نجانا الله من عذاب القبر و البرزخ.»

۵- اصول دین (۱۷ برگ) (کلام - فارسی)

ناشناخته

آغاز: «بسمله بدانکه اصول دین پنج است اول توحید یعنی از برای عالم خالق و
صانعی است بدلیل اینکه، می بینیم عالم را که خلق شده است از روی حکمت...»

۶- اعتقادات (۹ برگ) (کلام - فارسی)

ناشناخته

آغاز: «بسمله اما بعد چون بضابطه عقل و نقل معرفت اصول دین بر هر مکلفی واجب
است و اجماع شیعه اثنی عشریه بر هر کس که جاهل است بهمگی آنها یا یکی بدلیل...»

نستعلیق، محمد مهدی بن ملا عبدالله نوری دینائی، ۱۳۰۲ ق (رساله اول)، علی اکبر بن
علی نوری دینائی، ۱۳۱۲ ق (رساله دوم)، مرتضی بن علی اکبر نوری دینائی، ۱۳۳۹ ق
(رساله سوم)، علی اکبر بن علی نوری دینائی، ۱۳۱۲ ق (رساله چهارم)، محمد دینائی،
۱۲۷۳ ق طهران پامناز مدرسه میرزا صالح (رساله ششم)، جلد مقوا زرشکی.
۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۱۹×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۷۳]

مجموعه:

۱- حاشیه تهذیب المنطق (منطق - عربی)

نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق

به صفحه [۱۹۳] مراجعه شود.

۲- مراح الارواح (صرف - عربی)

احمد بن علی بن مسعود، قرن ۷

نستعلیق، بی کا، ۱۲۴۰ ق (رساله دوم)، واقف ابراهیم بن علی مراد کجوری کیکوچ با
وکالت محمد ربیع طالقانی، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج سیاه مجدول.
۱۳۵ برگ، ۱۳ سطر، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۵۷۴]

مجموعه:

۱- شرح شرح التصریف (۱۳۵ برگ) (صرف - فارسی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
به صفحه [۲۱۷] مراجعه شود.

۲- تذکرة الرضیة فی شرح البهجة المرضیه (۱۵ برگ) (نحو - فارسی)

محمد بن سلیمان طبیب تنکابنی، ۱۲۳۰-۱۳۰۲ ق
نسخه از انتها افتادگی دارد.
به صفحه [۲۱۷] مراجعه شود.

نستعلیق،... بن یار محمد، ربیع الاول ۱۲۹۶ ق در مدرسه سلیمانیه تنکابن، در هامش نسخه
تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.
۱۵۷ برگ، ۱۶ سطر، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۸۵]

مجموعه:

۱- صیغ العقود و النکاح (۵ برگ) (فقه - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷-۱۱۱۰ ق

[الذریعه ۱۰۸:۱۵ - مرعشی ۲۰۷:۱ - مجلس ۲۰۵:۲۵ و ۲۹۳:۱۹ - کتابشناهی مجلسی: ۲۶۸ - ۲۷۰]

آغاز: «الحمد لله الذی احل النکاح و ندب الیه و حرم الزنا و السفاح و توعده علیه و... اما بعد غرض از تحریر این رساله و جیزه آنست که جمعی از برادران ایمانی...»
انجام: «... به مرد می‌گوید انت علی ذلک طالق و اگر وکیل مرد با وکیل زن گوید وکیل زن می‌گوید بوکالتی عن موکلتی.»

۲ - صیغ عقود النکاح (۱ برگ) (فقه - فارسی)

محمد علی استرآبادی، قرن ۱۳

آغاز: «الحمد لله... اما بعد آنچه من که کاتب الاحرف... در باب عقد نکاح احتیاط می‌کنم اینست که دختر باکره را بدون اذن و وکالت پدر عقد نمی‌کنم...»
انجام: «... و در صیغه بطریقی که در عقد دوام مذکور شد وکالت از جانب دختر و پدر هر دو و وکالت دختر تنها و وکالت پدر تنها احتیاط می‌کنم.»

نستعلیق، رجعی بن ملا عظیم کلارستانی، بی تا (رساله دوم)، رساله اول در مدرسه آقا محسن آقا در تنکابن نگاشته شده است، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
۳۵ برگ، سطور مختلف، ۱۱×۱۸ سانتی متر، [شماره ۵۸۴]

مجموعه:

۱ - خلاصة فی النحو (= الفیه) (نحو - عربی)

ابن مالک، محمد بن عبدالله طایی اندلسی، ۶۷۲ ق

۲ - حاشیه الفوائد الضیائیة (نحو - عربی)

سید نعمت الله بن عبدالله جزایری شوشتری، ۱۱۱۲ ق

۳- حاشیه اثبات الواجب القديم (للدوانی) (کلام - عربی)

حبیب الله میرزا جان باغنوی شیرازی، - ۹۹۴ ق

[مرعشی ۱۳۵:۱ - الفبائی آستان قدس: ۱۸۴ - آستان قدس ۱: ۷۵]

نسخه حاضر پنج برگ ابتدا را دربر دارد.

آغاز: «الهیة یجزم ما یبین الذات کالتیمن اشار الی ان المراد بالهیة ما یقابل الذات و هو معنی الصفة و الحال و فی خروج التمییز بذکر الهیة مطلقاً تأمل فان مثل قولهم طاب...»

نستعلیق، علی پناه بن اسمعیل کلارستانی، ۱۲۵۱ ق در مدرسه سعادت آباد (رساله اول)، همو، ۱۲۵۳ ق (رساله دوم)، واقف شهربانو و شرف نساء دختران اسماعیل ناطری کلارستانی در ۱۲۶۳ ق، عناوین و خطوط شنکرف، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه شده است، جلد تیماج سیاه.

۱۴۸ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۷ سانتی متر، [شماره ۵۸۷]

مجموعه:

۱- شرح الفوائد الحکمیة (فلسفه - عربی)

احمد بن زین الدین احسائی، - ۱۲۴۱ ق

شرحی بر کتاب «الفوائد الحکمیة» تألیف شارح که متن اصلی در سال ۱۲۱۱ ق به پایان رسیده و شرح آن به خواهش مولی مشهد بن حسین علی شبستری در جمادی الاول ۱۲۳۷ ق^۱ پایان یافته است.

[الذریعه ۳۸۶:۱۳ - مرعشی ۱۶۵:۶ - مجلس ۲۴۳:۳۷ - امام صادق قزوین ۱: ۱۶۰ -

نمازی خوی: ۳۱۰]

آغاز: «الحمد... ان جناب الموفق... قد التمس منی اثبات بعض الکلمات فی بیان معنی ما ذکرته و اشرت الیه فی الرسالة التي سميتها بالفوائد و هی مشتملة علی اثنی عشر...»

۱. در فهرست مرعشی تاریخ تألیف ۱۲۳۳ ق ذکر شده است.

۲- القضاء والقدر (۱۷ برگ) (فلسفه - عربی)

صدرالدین محمد بن ابراهیم شیرازی، - ۱۰۵۱ ق

رساله‌ای در بیان قضا و قدر، لوح و قلم و اعمال اختیاری و اجباری که در شش فصل تنظیم شده است:

الفصل الاول؛ فی معنی العناية والقضاء والقدر.

الفصل الثانی؛ فی محل القضاء و محل القدر.

الفصل الثالث؛ فی ان العالم مخلوق علی اجود النظامات.

الفصل الرابع؛ فی كيفية دخول الشر فی القضاء الالهی.

الفصل الخامس؛ فی كيفية الافعال الواقعة منا.

الفصل السادس؛ فی فائدة الطاعات.

[الذریعه ۱۷: ۱۴۷ - مرعشی ۴: ۲۱۶ - الفبائی آستان قدس: ۴۴۸ - ملی تهران ۱۲: ۴۶۴]

- آستان قدس ۱۳: ۴۴۸]

آغاز: «الحمد لله الذي اخرج من مكنونات عنايته ما ادرج في العلم و ابرز الى قضاء الوجود ما خفى في العدم و فتق ما... و ظهر ما كنتم و علم بالعلم الملوح المحفوظ...»
انجام: «... ناطقة الاثر بها، تشهد على النفوس المسخرة لها يوم القيامة من الجلود و الايدي و الارجل و اللسنة و السمع و البصر و جميع القوى فالحكم لله العلي الكبير»

۳- رسالة في تحقيق الكليات (۱۲ برگ) (فلسفه - عربی)

صدرالدین محمد بن ابراهیم شیرازی، - ۱۰۵۱ ق

رساله‌ای کوتاه در تحقیق و بررسی کلیات که به روش فلسفی نوشته شده است.

[الهیات تهران ۱: ۳۹۸ - اهدای آستان قدس: ۳۷۱ - کتابشناسی ملا صدرا: ۳۱۶]

آغاز: «الحمد لله مخترع مهيات الاشياء و هوياتها المطلاع على کلیات الامور و جزئياتها فاطر العقول و الحواس و مبدع الانواع و الاجناس و الصلوة علی رسوله... ان احمر لک...»

انجام: «... و انعم بها على المستعدين و الفاضلين فمن... منع المستوحشين فقد ظلم وفقنا الله و اياك ادراك الحق و ثبت اقدامنا على مقامات الصدق انه على كل شى قدر.»

نستعليق نازيبا، بى كا، ذى قعده ۱۲۵۵ ق، واقف ابراهيم ساكن قريه شگر كوه با مهر بيضوى

با سجع «ملك محمد ۱۲۶۰» جلد تيماج سياه.

۱۳۷ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۷ سانتى متر، [شماره ۵۸۹]

مجموعه:

۱ - البهجة المرضية فى شرح الفية (نحو - عربى)

جلال الدين عبدالرحمن سيوطى، - ۹۱۱ ق

۲ - تحرير القواعد المنطقية (منطق - عربى)

قطب الدين محمد بن محمد بويهى رازى، - ۷۶۶ ق

نسخ، محمد حسين، ۱۲۵۰ ق، عناوين و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشيه و

تصحیح شده است، جلد تيماج سياه.

۱۸۷ برگ، ۱۷ سطر، ۲۱×۱۵ سانتى متر، [شماره ۶۰۶]

مجموعه:

۱ - كبرى فى المنطق (منطق - فارسى)

مير سيد شريف على بن محمد جرجانى، ۷۴۰ - ۸۱۶ ق

۲ - حاشية تهذيب المنطق (منطق - عربى)

نجم الدين عبدالله بن حسين يزدى، - ۹۸۱ ق

نستعليق، بى كا، بى تا، عناوين و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشيه شده است.

۹۸ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۲ سانتى متر، [شماره ۶۰۳]

مجموعه:

۱ - محمدیه در بیان قواعد قرائة قرآنیة (۶ برگ) (تجوید - فارسی)

محمد بن شمس الدین کاظمی قاری، قرن ۱۲

رساله‌ای کوتاه در بیان قواعد علم قرائت که به خواش محمد شفیع تبریزی و به نام شاه سلیمان (۱۰۷۷ - ۱۱۰۵ ق) در یک مقدمه و نه باب نگاشته شده است: مقدمه در بیان تجوید ۱. ادغام و اظهار و قلب و اخفاء ۲. ادغام متقاربین ۳. حروف شمسی و قمری ۴. مدّ و لین ۵. میم ساکنه ۶. تفخیم و ترقیق ۷. صفات حروف ۸. تعریف دندانه‌ها ۹. حروف نداء.

[نسخه‌های خطی فارسی ۱: ۹۸ - ۹۷ - دانشگاه تهران ۱: ۲۳۶ - ملک (شماره

۵۴۱۸/۸)]

آغاز: «الحمد لله... اما بعد چنین گوید اقل الخلق و المحتاج الى الله... که برای اولوالالباب مخفی نیست که دانستن علم قرائت از اعظم مطالب و اهم مآرب است...»

۲ - منظومه در رموز وقف (۱ برگ) (تجوید - فارسی)

آغاز:

«گر تو خواهی حافظ علم و قوف من بگویم تا ترا باشد و قوف
میم وقف لازم است مگذر از آن گر گذشتی خوف کفر است اندر آن»

نستعلیق، بی‌کا، ۱۲۸۰ ق (رساله اول)، محمد شفیع بن محمد علی شنگل آبادی (رساله دوم)، با مهر مربع با سجع «عبدہ الفانی محمد شفیع ۱۲۷۱»، جلد تیماج. ۳۵ برگ، ۱۴ سطر، ۱۸×۱۱ سانتی متر، [شماره ۵۹۲]

مجموعه:

۱ - الحلیة اللامعة للبهجة المرضیة (نحو - عربی)

محمد باقر بن محمد تقی موسوی شفتی اصفهانی، - ۱۲۶۰ ق

حاشیه متوسطی با عناوین «قوله - قوله» بر «البهجة المرضية» نگاشته جلال الدین سیوطی (۹۱۱ ق) است که هنگام تدریس به یکی از شاگردانش آماده نموده و در مدت چهار ماه در رجب سال ۱۲۰۴ ق در بغداد به رشته تحریر درآورد.

[الذریعه ۸۲:۷ - مرعشی ۳۴۷:۲ - مسجد اعظم: ۱۵۷]

نسخه حاضر از انتها افتادگی دارد.

آغاز: «الحمد لله الذي امرنا بالابتداء في الافعال على البهجة المرضية واخبرنا على كلمة هي للنجاة كافية وكلام هو مغنى و شافية ورفع فاعل الخير بتصريح البرهان...»

۲ - خلاصة الحساب (حساب - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق

۳ - شرح تجرید الاعتقاد (جدید) (کلام - عربی)

علاء الدین علی بن محمد قوشچی، ۸۷۹ ق -

نسخه حاضر کامل و از ابتدای مقصد ثانی را دربردارد.

آغاز: «بسمه، المقصد الثانی فی الجواهر و الاعراض و فيه فصول، الاول فی الجواهر قدم مباحثها علی مباحث الاعراض لان وجود العرض متوقفة علی وجود الجوهر...»

۴ - تشریح الافلاک (۱۰ برگ) (هئیت - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق

رساله‌ای مختصر در بیان اصول و قواعد هیئت و ستاره‌شناسی قدیم که به نام شاه عباس صفوی تألیف و در یک مقدمه و پنج فصل و یک خاتمه تنظیم شده و از ابتدا مورد توجه بزرگان علم هیئت بوده است.

[الذریعه ۱۸۵:۴ - مرعشی ۴۹:۱ - مسجد اعظم: ۵۲۷ - آستان قدس ۱۰:۳۰ و ۹۲]

آغاز: «ربنا ما خلقت هذا باطلاً سبحانه ففنا عذاب النار...»
انجام: «...فضل المقياس حينئذ في حفظ سمت القبلة و هي الى خلاف جهة الظل.»

۵ - مسائل التقويم (هیت - فارسی)

علی بن محمد حسن نوایی
مؤلف رساله حاضر را به درخواست ملاعلی کلارستاقی نوشته و چون همو کتابی نگاشته و آن را «مسائل الاصول» نام گذاشته بوده به درخواست وی او هم کتابش را «مسائل التقويم» نام نهاد.

آغاز: «الحمد لله... چنین گوید... این چند کلمه ایست در معرفت تقدیم که بحسب خواهش جناب مستطاب سرکار آخوند ملاعلی کلارستاقی جمع نموده شد چون آن جناب در حین تحریر اصول تحریرات خود را مسمی نموده بودند بمسائل الاصول در خواست نموده که این چند کلمه را مسمی نمائیم بدان اسم...»
انجام: «...و در صفحه یسری پس از خمسه مشرقه جدول برکشند به جهت معرفت اختیارات اتصال قمر بباقی کواکب تمام شد در دشت حین مسافرت مؤلف باکمال دماغ سوختگیها فی ید الحقیق علی.»

۶ - اختیارات الایام (کبیر)

محمد باقر بن محمد تقی مجلسی اصفهانی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ ق
رساله‌ای در بیان نحوست و سعادت ایام سال که در چهل فصل و یک خاتمه تنظیم شده است، رساله دیگری و کوچکتر از آن که به صغیر مشهور است بدو منسوب است.
[الذریعه ۱: ۳۶۷ - مسجد اعظم: ۱۳ - کتابشناسی مجلسی: ۷۵ - مجلس ۳۸: ۶۰۷ و ۱۰: ۵۱ - دانشگاه تهران ۱۳: ۳۵۰]

آغاز: «اما بعد چنین گوید احقر عبادالله... که این رساله ایست در بیان آنچه از احادیث معتبره اهل بیت رسالت (ع) معلوم می شود از سعادت و نحوست ایام هفته و ماه...»

نستعلیق، بی کا، ۱۲۶۱ ق در بلدة اصفهان (رساله دوم)، بی کا، ۱۲۵۷ ق (رساله سوم)،
علی بن اسماعیل، ۱۲۵۷ ق (رساله چهارم)، مؤلف ۱۲۶۰ ق (رساله پنجم)، واقف
شهربانو و شرف نساء ناطری در ۱۲۶۵ ق با مهر بیضوی، عناوین و خطوط شنگرف، در
هامش برخی رسالات تحشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج.
۱۶۵ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۵۹۶]

مجموعه:

۱ - حاشیه تهذیب المنطق (منطق - عربی)

نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق

۲ - البهجة المرضیة فی شرح الفیة (نحو - عربی)

جلال الدین عبدالرحمن سیوطی، - ۹۱۱ ق

نسخ، بی کا، بی تا، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد
تیماج سیاه.

۱۲۱ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۸ سانتی متر، [شماره ۵۹۸]

مجموعه:

۱ - حاشیه تهذیب المنطق (منطق - عربی)

نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق

۲ - ارجوزة فی المنطق (منطق - عربی)

ناشناخته

ارجوزه ای در حدود ۲۵۰ بیت که در بیان اصول و قواعد منطقی سروده شده است.
آغاز:

«الحمد لله على نعمائه والشكر لله على آلائه
ثم الصلوة احمد المختار و آله المستجب الابرار

انجام:

«من سایر الامم کما... فنحمد الله بما هدانا
ثم نصلی بالرسول المصطفی و آله الاثنی عشر و المرتضی»

۳ - حاشیه حاشیه تهذیب المنطق (منطق - فارسی)

علیرضا بن کمال الدین حسین اردکانی - تجلی -، - ۱۰۸۵/۸ ق
به صفحه [۶۷] مراجعه شود.

نسخ، نجم بن ... مدعو به عبدالله، ۱۲۵۲ ق در قرية نور مسمی به سعادت آباد (رساله اول)،
علی پناه بن اسماعیل کلارستانی ناطرج در سعادت آباد، ۱۲۹۱ ق (رساله دوم)،
واقف شهربانو و شرف نساء در ۱۲۶۵ ق با مهر بیضوی با سجع «عبد الخاطی علیرضا»،
عناوین و خطوط شنکرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، مهر بیضوی با سجع «عبد
الراجی علی پناه» در اواسط کتاب دیده میشود، جلد تیماج سیاه.
۱۳۱ برگ، ۱۵ سطر، ۲۲×۱۲ سانتی متر، [شماره ۶۰۱]

مجموعه:

۱ - حاشیه تحریر القواعد المنطقية (منطق - عربی)

میر سید شریف علی بن محمد حسینی جرجانی، ۷۴۰-۸۱۶ ق

۲ - تحریر القواعد المنطقية (منطق - عربی)

قطب الدین محمد بن محمد بویه ریازی، - ۷۶۶ ق

نستعلیق، حسین قلی بن محمد تقی کلارستانی، ۱۲۳۵ ق (رساله اول)، عناوین و خطوط
شنکرف، در هامش نسخه تحشیه شده است، جلد تیماج.
۱۷۸ برگ، ۱۳ سطر، ۲۰×۱۵ سانتی متر، [شماره ۶۵۲]

مجموعه:

۱ - تعبیر الرؤیا (۲۰ برگ) (خوابگزاری - فارسی)

محمد باقر بن محمد تقی لاهیجی، قرن ۱۲

رساله‌ای متوسط در تعبیر و تفسیر خوابها که در شصت باب تنظیم شده است، این کتاب را به جهت همنام بودن مؤلف با محمد باقر مجلسی بدو نسبت داده‌اند ولی به گفته صاحب الذریعه قطعاً از مجلسی نیست چون تمام کتابهای او را خود و دامادش و خواهرزاده‌اش استقصاء کرده‌اند و در بین آنها کتابی درباره تعبیر خواب وجود ندارد. نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد.

[الذریعه ۲۰۷:۴]

آغاز: «...باب هفتم در بیان دیدن عمارتها و کوشکها و بوستان و دروازه و اسباب دکان و سرای تعبیرش بهشت وجه است...»

۲ - بضاعة المزجاة (۲۵ برگ) (فقه - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق
به صفحه [۱۷۰] مراجعه شود.

۳ - اصول دین (۱۰ برگ) (کلام - فارسی)

ناشناخته

آغاز: «بسمله بدان ای بنده خدا که هر کس که بلوغ شرعی برسد از مرد و زن و عقل او صحیح باشد و دیوانه نباشد به منطوق آیه کریمه و ما خلقت الجن والانس...»

۴ - تجوید (۲۷ برگ) (تجوید - فارسی)

مرتضی قلی بن محمد صادق طالقانی

رساله‌ای مختصر در بیان مهمات علم قرائت که در یک مقدمه و چهار فصل و یک خاتمه تنظیم شده است:

مقدمه؛ در بیان اقسام دندان هاست.
 فصل اول؛ در بیان مکانهای حرفها که از آن مکانها باید گفته شود.
 فصل دوم؛ در بیان وقف است.
 فصل سیم؛ در بیان مدّ است.
 فصل چهارم؛ در بیان ادغام است.
 خاتمه؛ در بیان بعضی چیزهایی که لازم است بر قاری قرآن دانستن آن.
 آغاز: «الحمد لله... اما بعد پس می‌گوید غریق دریای عصیان درگاه باری... که این رساله‌ایست در بیان مهمات علم قرائت که صحت عبادت مثل نماز و مانند آن...»
 انجام: «... و اختلاس و اماله و مدّ قصر و ابدال و حذف و نقل و مانند اینها و اسم قاریهای هفتگانه این است نافع، ابو عمرو و حمزه و عاصم و ابن کثیر و... کسائی تمت.»
 نسخ نازیبا، بی‌کا، جمادی الثانی ۱۳۰۴ ق، در مدرسه کاظم کلا (رساله اول)، قنبر، ۱۳۰۰ ق (رساله دوم)، رمضان ۱۳۰۱ ق، در مدرسه دینا (رساله سوم)، بی‌کا، ۱۲۹۹ ق (رساله چهارم)، جلد تیماج سیاه.
 ۸۱ برگ، سطور مختلف، ۱۹×۱۱ سانتی متر، [شماره ۶۶۲]

مجموعه:

- ۱ - عوامل المائة
 (نحو - عربی)
 عبدالقاهر بن عبدالرحمن جرجانی، - ۴۷۱ ق
- ۲ - الفوائد الصمدية
 (نحو - عربی)
 بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، - ۱۰۳۱ ق
 نستعلیق شکرالله بن مصطفی، ۱۲۳۲ ق (رساله اول و دوم)، عناوین و خطوط شنگرف، جلد تیماج.
 ۱۱۰ برگ، ۹ سطر، ۱۷×۱۱ سانتی متر، [شماره ۶۸۰]

مجموعه:

۱ - شرح فوائد الصمدية (نحو - فارسی)

محمد بن سلیمان طیب تنکابنی، ۱۲۳۰ - ۱۳۰۲ ق

۲ - عوامل المائة (نحو - فارسی)

محسن بن طاهر قزوینی طالقانی، قرن ۱۲

نستعلیق، علی مهرانی طالقانی ۱۳۱۵ ق (رساله اول)، بی کا، ۱۳۱۰ ق (رساله دوم)،
عناوین و خطوط شنکرف.

۹۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۱×۱۸ سانتی متر، [شماره ۶۶۷]

مجموعه:

۱ - العزى فى التصريف (صرف - عربی)

عزالدین عبد الوهاب بن ابراهیم زنجانی، - ۶۶۰ ق

۲ - الفوائد الصمدية (نحو - عربی)

بهاء الدین محمد بن حسین عاملی، ۹۵۳ - ۱۰۳۱ ق

۳ - کبرى فى المنطق (منطق - فارسی)

میر سید شریف علی بن محمد جرجانی، ۷۴۰ - ۸۱۶ ق

نسخ، محمد تقی بن فاضل دینایی، ۱۲۴۶ ق (رساله اول) همو، ۱۲۴۵ ق (رساله دوم)،
عناوین و خطوط شنکرف، جلد تیماج قهوه‌ای.

۹۵ برگ، سطور مختلف، ۱۶×۱۱ سانتی متر، [شماره ۶۶۵]

مجموعه:

۱ - معین الخواص (۹۵ برگ) (فقه - عربی)

ابوالقاسم بن حسن گیلانی قمی، - ۱۲۳۱ ق

رساله‌ای فتوائی که به مقلدین عرب زبان نگاشته شده است، نگارش این رساله پس از «مرشد العوام» که به فارسی بوده صورت گرفته و گاهی اوقات به ادله احکام نیز اشاره شده است.

[الذریعه ۲۱: ۲۸۴ - مرعشی ۱: ۳۰ - الفبائی آستان قدس: ۵۳۷ - مسجد اعظم: ۳۷۴ -

نمازی خوی: ۳۴۵]

آغاز: «الحمد... اما بعد فانی لما کتبت کتاب مرشد العوام لعوام الاعاجم ثم رایت حرمان اکثر العرب من فوائد فبادرت الی تألیف هذه العجالة لتكون مرشداً لیهم...»
انجام: «... فلا بأس فی یومه و علی دلّ علی الحرمة ضعيف علی الکراهة و فی بعض الروایات المعتبره عدم الکراهة... مع ملاحظة رواية ابی بصیر فی الزیارة، تمت.»

۲ - اجوبة مسائل السلطان فتحعلی شاه (۱۲ برگ) (کلام - عربی)

احمد بن زین الدین احسائی، - ۱۲۴۱ ق

رساله مختصری در تبیین و تشریح مسائل مشکله کلامی و فلسفی که از طرف سلطان وقت شاه فتحعلی شاه قاجار مطرح شده و مؤلف بدان با توجه به مشرب و مذاق شیخیگری خود پاسخ داده و در ماه رمضان سال ۱۲۲۳ ق از تألیف آن فارغ شده است.
[الذریعه ۵: ۲۱۰ - مرعشی ۳: ۱۳۵ - نمازی خوی: ۲۹۲ - فهرست کتب احسائی ۲: ۳۱ - آستانه قم ۱۸۰: ۷]

آغاز: «بسمله، السلطان فتحعلی شاه اذا فارق الانسان هذه الدار و قد کان من المؤمنین الاخبار لحقت روحه بالجنة كما يدلّ علیه ظواهر الاخبار يتنعم فيها...»

۳ - الروحیة (۱۲ برگ) (فلسفه - عربی)

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ - ۶۷۲ ق

رساله لطیف و مختصر در تبیین ماهیت روح و حیاة و نفس و عقل او اقسام آن که از دیدگاه فلسفی به طور دقیق بررسی و تحلیل شده است. این رساله در دو فصل و در شانزده بحث تنظیم شده است:

الفصل الاول؛ فی ماهیة الروح (ده بحث).

الفصل الثانی؛ فی بیان حالات الروح و النفس و الحیوة و العقل و الفرق بینهما (شش بحث).

آغاز: «بسمله اما بعد فهذه رسالة مشتملة على فوائد جلیلة من بیان ماهیة الروح و الحیوة و النفس و العقل و اقسامها و هی مرتبة على فصلین و سته عشر بحثاً...»
انجام: «... و من نقیضته تحلیة الروح بالانوار البهیة و الوصول الى عالم الغیب... و التصفیة بقدر الرکبة و الاوضاع المحدثة و الاحکام الشرعیین هذه العدالة و القانون تمت.»

۴- الاخلاصیة

(تفسیر - عربی)

ناشناخته

رساله بسیار کوتاه در تفسیر سوره توحید که مطابق با مبانی و اصول عرفانی نگاشته شده است.

آغاز: «بسمله، قل هو الله احد، قل امر من عین الجمع وارد علی مظهر التفضیل و هو عبارة عن الحقيقة الاحدية الصرفة ای الذات من حیث هی بلا اعتبار صفة...»
انجام: «... سورة الاساس اذ اساس الدین علی التوحید بل اساس الوجود و عن النبی (ص) انه قال السماء السبع و الارضون السبع علی قل هو الله احد و هو معنی الصمدیة.»

۵- الطینیة (= شرح احادیث طینت) (۳۲ برگ)

(کلام - فارسی)

جمال الدین محمد بن حسین خوانساری، - ۱۱۲۵ ق

رساله ای متوسط در شرح احادیث مربوط به طینت به گونه ای که به جبر نیانجامد، این رساله که در یک مقدمه و ده حدیث نگاشته شده به شاه حسین صفوی (۱۱۰۵ - ۱۱۳۵ ق) تقدیم شده است.

[الذریعه ۵: ۸۳ و ۱۳: ۶۴ - دانشگاه تهران ۹: ۱۳۳۶ - مجلس ۱۰: ۱۳۷۲ - نسخه‌های

خطی فارسی: ۸۱۷-۸۱۸]

آغاز: «وسیله ساز سعادت جاودانی شکر سپاس جهان آفرین است که در کارگزاری فعل و ترک خیر و شربی شائبه اکراه و اجبار زمام قدرت و عنان اختیار بدست...»
انجام: «... و در طرف اهل سنت نیز احادیث بر وفق آنها وارد شده، نهایت بسا باشد که باعتبار اینمعنی بعضی از آنها بر تقیة محمول تواند شد، تمت.»

۶ - ترجمة اعتقادات عبدالعظیم حسنی (۲ برگ) (کلام - فارسی)

ناشناخته

آغاز: «بسمله، اعتقادات سید جلیل الشان و عظیم القدر و المنزلة عبدالعظیم بن عبدالله الحسنی المعروف بشاه عبدالعظیم المدفون بارض ری که بعرض جناب مقدس هادی علیه السلام رسانید و حضرت بسیار پسندید و آن این است گفت: عبدالعظیم که شهادت می‌دهم بدرستی و راستی و یقین بقلب و زبان که خداوند یکی است...»

۷ - تفریج الکربة عن المنتقم لهم فی الرجعة (۳۱ برگ) (کلام - عربی)

محمود بن فتح الله حسینی کاظمی نجفی، قرن ۱۱

رساله‌ای متوسط در بیان و اثبات رجعت که از مسلمات و قطعیات مذهب امامیه است و رد و ایراد استدلالهای مخالفین این مسئله که در یک مقدمه و پنج باب و یک خاتمه تنظیم شده است:

المقدمة؛ فی بیان معنی الرجعة.

الباب الاول؛ فی وجوبها من نص الكتاب.

الباب الثاني؛ فی وجوبها من السنة.

الباب الثالث؛ فی الاجماع الذی شاع و ذاع.

الباب الرابع؛ فی دلیل العقل.

الباب الخامس؛ فى بيان من يرجع.

الخاتمة؛ فى رد المنافقين للرجعة باجوبة ائقة.

[الذريعة ۴: ۲۳۰ و ۱: ۹۴ - مرعى ۲: ۳۲۰]

آغاز: «الحمد لله ملهم الصواب و من الله المرجع و المآب و... انه جرى الى كلام مع بعض الاخوان من العلماء والطلاب يشهد امير المؤمنين (ع) على المكنى بابى تراب...»
انجام: «... و حضورهم لامتنعوا من اقتفاء آثارهم و زيارة قبورهم و منان يقصدوهم من بعد شقتهم و بون دورهم فيحرموا الاقتباس من باع زيارتهم و ساطع نورهم تمت»

۸ - وجوب الخمس حال الغيبة (۷ برگ) (فقه - عربى)

محمود بن فتح الله حسینی کاظمی نجفی، قرن ۱۱

رساله ای مختصر در بیان حقوق اهل بیت (ع) از خمس و حکم خمس در زمان استتار امام عصر (ع) که به سبب اختلاف بین علما نگاشته شده و در یک مقدمه و پنج باب و یک خاتمه تنظیم شده است:

المقدمه؛ فى معنى الخمس.

الباب الاول؛ فى وجوبه من الكتاب (خمس آیات).

الباب الثانى؛ فى وجوبه من السنة (خمس روايات).

الباب الثالث؛ فى وجوبه من الاجماع.

الباب الرابع؛ فى دليل العقل.

الباب الخامس؛ فى قسمته و دليله و مستحقه.

الخاتمة؛ فى بيان المتولى لصرف الخمس حال الغيبة.

آغاز: «الحمد لله على تتابع الآيات حمداً دائماً كثيراً و اشكره على سوابغ نعمائه شكرأ... و بعد فانى لما رايت الخلاف بين الاخوان فى وجوب الخمس حال استتار امام الزمان...»

انجام: «... و المطالعه لكتب الاصحاب والله الهادى الى الصواب و فرغ من تاليفها الفقير الى الله... بمشهد امام المتقين و يعسوب الدين عليه صلوات رب العالمين.»

نستعلیق، بی‌کا، جمعه پنجم ربیع الثانی ۱۲۲۷ ق (رسالة اول)، ابراهیم، ۱۲۲۷ ق (رسالة دوم)، بی‌کا، ۱۲۲۷ ق (رسالة سوم و چهارم)، بی‌کا، دوشنبه سلخ ربیع الثانی ۱۲۲۷ ق (رسالة پنجم)، بی‌کا، ۱۲۲۷ ق، در منزل میرزا علی قلی نوری (رسالة هشتم)، عناوین و علائم شنگرف، مهر بیضوی با سجع «افوض امری الی الله عبده ابوالقاسم» در برگ آخر دیده می‌شود، در هامش برخی صفحات تصحیح و تحشیه نویسی شده‌است، جلد تیماج سیاه با ترنج باسر.

۲۲۰ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۳ سانتی متر، [شماره ۶۶۶]

مجموعه:

۱ - النافع يوم الحشر فی شرح الباب الحادی عشر (۶۵ برگ) (اعتقادات - عربی)
شرف الدین مقداد بن عبدالله سیوری حلی، - ۸۲۶ ق
به صفحه [۲۰۸] مراجعه شود.

۲ - حاشیه حاشیه المختصر المعانی (۶۰ برگ) (بلاغت - عربی)
نجم الدین عبدالله بن حسین یزدی، - ۹۸۱ ق
رساله‌ای متوسط در حاشیه بر حاشیه نظام الدین خطایی (قرن ۱۰) بر مختصر المعانی تفتازانی به صورت «قوله - قوله» که در هفدهم دیحجه ۹۶۲ ق در مدرسه منصوریه شیراز پایان رسیده است.

[نمازی خوی: ۳۶۱ - مرعشی ۱۱۳:۱ - الفبائی آستان قدس: ۱۹۱ - الذریعه ۶: ۷۱ - مسجد اعظم ۱۳۰]

آغاز: «حمداً لمن خلق الانسان و علمه البيان و شكراً لمن اعلمه بدايع المعانی فی روايع البيان و صلواته علی نبیه المعبوث باكمل... بافصح اللسان و آله مفاتيح العرفان و...»
انجام: «... والحمد لله علی توفيق الاتمام و السلام علی سيد الانام و عترته الغر الکرام.»
نستعلیق، محمد بن حسن، بی‌تا (رسالة اول)، عناوین و خطوط شنگرف، در هامش نسخه تحشیه و تصحیح شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۱۳۰ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۱ سانتی متر، [شماره ۶۶۴]

فهرست نسخه‌های عکسی

حاشیه فرائد الاصول

(اصول فقه - عربی)

محمد مهدی کجوری مازندرانی، ۱۲۱۶ - ۱۲۹۳ ق

مؤلف که از افاضل عصر خود و از شاگردان صاحب جواهر شیخ مرتضی انصاری بود بر کتاب «فرائد الاصول» استادش تعلیقه و حاشیه‌ای مفصل نگاشت و در شعبان ۱۲۷۶ ق از تحریر آن فراغت یافت، وی در این تحشیه به نقد و بررسی آراء و نظرات استادش پرداخته است.

[الذریعه ۶: ۱۶۱]

آغاز: «بسمله، قوله فاعلم ان المكلف اذا التفت الى حكم شرعی، فاما ان يحصل له الشك فيه او القطع او الظن...»

انجام: «... و كان الشروع فيه في شوال من سنة ست و سبعين و الحمد لله على احتسابي في زمرة المشتغلين من بلوغ السن الى ما يقارب الستين.»

نستعلیق شکسته، مؤلف، برخی صفحات تحشیه نویسی شده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

۳۷۵ صفحه، سطور مختلف، ۲۱×۱۴ سانتی متر، [شماره ۱]

(فقه - فارسی)

رساله عملیه

محمد مهدی کجوری مازندرانی، ۱۲۱۶ - ۱۲۹۳ ق
مجموعه احکام و فتوای شرعی که بر مبنای فقه امامیه توسط مؤلف که از تلامذه شیخ مرتضی انصاری (۱۲۸۱ ق) بوده برای استفاده عموم نگاشته شده است، مطابق رسوم سابقه در ابتدای رساله اصول عقاید نیز برای آشنایی مقلدین آمده است.
آغاز: «بسمله... و بعد هر عاقلی در خود نعمتهای زیاد و بحسب مرتبه ادراک و مقام فهم در بدو نظر دریابد از آلات و جوارح و قوای ظاهر و باطنه...»
انجام: «... و یکی دیگر در بقیع و مستحب است نماز گزاردن در مسجد حضرت خصوص مابین قبر و منبر که روضه‌ای است از ریاض بهشت رزقنا الله جميع ذلک.»

نسخ، بی‌کا، پانزدهم ذیحجه ۱۲۶۷ ق، در برگ آخر تقریط و اجازه استفاده کتاب به خط مؤلف آمده است: «مسائلی که در این مختصر از اصول و فروع ایراد شده از اقل خدام شریعت مطهره است در صورت مقابله و اطمینان بصحت نسخه انشاء الله تعالی جایز العمل است و هو العالم با مهر بیضوی با سجع لایقراء «.. محمد مهدی»، جلد تیماج قهوه‌ای مجدول.

۲۴۰ برگ، ۱۵ سطر، ۲۱×۱۴ سانتی متر، [شماره ۲]

(شعر - فارسی)

کلیات فاخری

حسن بن علی فاخری کلارستانی سناری تیرگری، ۱۳۵۰ ق
مجموعه اشعار و غزلیات و قصاید آبدار و موزون که در موضوعات مختلف: توحید و اثبات واجب، اصول عقاید، منقبت رسول اکرم و امیرالمؤمنین و دیگر ائمه، مصائب و مناقب امام حسین (ع) و اهل بیت در کربلاء ماده تاریخ در برخی وفيات و موالید و حوادث تاریخی، ترجمه منظوم حدیث شریف کساء، منظومه تاریخی در وصف انقلاب جنگل و جنگ با روسها، سروده شده است.

آغاز:

حمد بی حد مر خداوند کریم
پس منزّه از شریک است و وزیر
شکر او واجب بود در هر جهات

«بعد بسم الله الرحمن الرحيم
عالم و حی و قدیم است و قدیر
چونکه ذات حق بود منع صفات

انجام:

«ایا فاخری قصه کوتاه نما جزای بدان میرسد از خدا
که تاریخ آنسال خواهد کسی هزار است و سیصد پس از نه و سی»
نستعلیق، بی کا، بی تا، جلد مقوا.
۱۹۹ برگ، سطور مختلف، ۲۱×۱۵ سانتی متر، [شماره ۳]

شرح الانموذج

(نحو - عربی)

جمال الدین محمد بن عبدالغنی اردبیلی، - ۶۴۷ ق
به صفحه [۹۷] از بخش خطی مراجعه شود.

نستعلیق، علی کجوری کندلوسی، چهارم شعبان ۱۲۴۲ ق، جلد مقوا اسلیمی.
۱۵۵ برگ، ۱۶ سطر، ۲۲×۱۰ سانتی متر، [شماره ۴]

مجموعه:

(حساب - عربی)

۱ - علم العقود (رسالة فی ...)

حسین بن محمد نجم آبادی طهرانی، - ۱۳۴۷ ق
آغاز: «بسمله، اعلم ان المحکی عن القدماء انهم وضعوا سبعة وثلثین صورة لضبط
الاعداد من الواحد الى عشرة آلاف وقد اطلعنا علی رسائل فیہ فاستطرفنا ان نذكر
خلاصتها فی الخاتمة فلعلہ ینفی لمعنی بعض الاحادیث ...»
انجام: «...قال علی (ع) فض الله فاک و الذی بعث محمداً بالحق لو شفع ابی فی کل
مذنب علی وجه الارض شفعه الله تعالی فیهم ابی ... و قال ان نور ابی طالب لیطفی فی
القیامة کل نور الا الانوار الخمسة الطاهرة علیهم السلام.»

(حساب - عربی)

۲ - منظومة فی علم العقود

(منسوب به) سید محمد مهدی بحر العلوم نجفی، - ۱۲۱۲ ق

ارجوزه‌ای کوتاه مختصر در علم عقود که مجموعاً از ۲۴ بیت تشکیل شده و در آن اصول و تقسیمات علم عقود بیان شده است.

آغاز:

«والعشرات يا اخا النجاة خصّوا بها الابهام والسبابة
و تلك ايضاً منك في اليمين فكن من الضبط على يقين»

انجام:

«ترکیبها ان كنت ممن تعرف كعقدك الاحاد... يختلف
ثم اذا ما ساقك المعدّلاً عشرة آلاف لما تكملاً»

نستعلیق، بی‌کاء، سوم و چهارم محرم الحرام ۱۳۲۳ ق، جلد مقوا.
۵ برگ، ۱۳ سطر، ۱۷×۱۱ سانتی‌متر، [شماره ۵]

چهل فصل سلطانی و شیم فرّخی (حکمت عملی - فارسی)

عباس بن مسلم آقاسی ابروانی، - ۱۲۶۵ ق

مجموعه چهل فصل مختصر و موجز که به قول مؤلف «وجیزه‌ای که مشتمل بر اصول و فروع و اوامر و نواهی و نجات در معاد و تحصیل معاش و تدبیر منزل و سیاست مدن» نگاشته شده، مؤلف پس از زیارت بیت الله الحرام این رساله را روز یکشنبه بیستم جمادی الاول ۱۲۴۶ ق در شهر خوی به پایان رسانده است.

آغاز: «سبحان ذی الملک و الملکوت پاکا ملکا تعالی شانک و بهر برهانک، ستایش

در حضرتت چون شاید و از عهده سیاست که برآید...»

انجام: «... شاهزاده آزاده ایده الله تعالی بتأییداته الازلیه موسوم ساخته چهل فصل

سلطانی و شیم فرخی نام نهاده... زیب اختتام یافت.»

نستعلیق، مهدی بن علیم‌راد منشی لاهیجی، یکشنبه ۱۹ جمادی الاول ۱۳۱۲ ق، به دستور

میرزا حسین‌خان منظم السلطنه حکمران لاهیجان و مضافات، جلد مقوا.

۱۷ برگ، ۱۵ سطر، ۱۶×۱۲ سانتی‌متر، [شماره ۶]

الارشاد فی احوال صاحب بن العباد (ترجمه نگاری - عربی)

ابوالقاسم احمد بن محمد حسنی حسینی قهپائی اصفهانی، -زنده ۱۲۵۹ ق
رساله‌ای متوسط در شرح حال وزیر شیعی آل بویه «ابوالقاسم اسمعیل بن عباد بن احمد
بن ادريس طالقانی» معروف به صاحب بن عباد که در اول ربیع الاول ۱۲۵۹ ق به رشته
تحریر درآمده و در چهارده باب تنظیم شده است.

[مرعشی ۸۰:۵ و ۳۸۵:۱۳ - مجلس ۵۱:۲۵ - مشار عربی: ۴۱ - الفبائی آستان
قدس: ۳۹]

آغاز: «الحمد لله الذي جعل العلماء علماء و مناراً لدار القرار و الجنة مستقراً للمتقين و
الابرار و الجحيم مقراً للغاوين و الفجار...»

انجام: «... انشدك بالله بدعاء ظهر الغيب فانه يستجاب في حق الاخوان و لاتنس
نصيبي تصيبك فانك يا بن آدم كما تدين تدان، تم.»

نستعلیق، مؤلف، ۱۲۵۹ ق، در انتهای نسخه چند برگ در حالات سید اسمعیل حمیری و
اشعار وی در دفاع از اهل بیت آمده است، جلد مقوا.
۴۵ برگ، ۱۵ سطر، ۱۶×۱۰ سانتی متر، [شماره ۷]

مجموعه:

۱ - شرح تهذیب المنطق (۱ - ۱۰۴ ر) (منطق - فارسی)

جمال الدین محمود بن محمد حسینی شهرستانی، قرن ۱۰
به صفحه [۹۷] از بخش خطی مراجعه شود.

۲ - آداب المتعلمین (۱۰۴ پ - ۱۱۱ ر) (تعلیم و تربیت - عربی)

خواجه نصیرالدین محمد بن محمد طوسی، ۵۹۷ - ۶۷۲ ق
به صفحه [۲۷۳] در بخش خطی مراجعه شود.

آغاز: «الحمد لله على آلائه و اشكره على نعمائه... فكثير من طلاب العلم لا تيسر لهم
التحصيل و ان اجتهدوا و لا ينفعوا عن ثمراته...»

نسخ، جلال بن نورالدین احمد بن قاسم بن حسین الحسنی الحسینی، اواخر جمادی الثانیه ۹۸۷ ق، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه نویسی شده است، علامت بلاغ و قرائت و مطالعه در بسیاری صفحات دیده می‌شود، جلد مقوا.
۱۱۳ برگ، ۱۹ سطر، ۱۲×۸ سانتی‌متر، [شماره ۸]

کلیات منتظر کجوری (شعر - فارسی)
مرتضی قلی بیگ بن محمد رضا بیگ کجوری مازندرانی، ۱۲۲۰ - ۱۲۸۳ ش / ۱۳۲۲ ق

مجموعه اشعار، غزلیات و قصائد فارسی که توسط اطرافیان و احفاد شاعر جمع‌آوری شده و در یک مجموعه ثبت و ضبط شده است، مضامین اشعار بیشتر درباره فضایل و مناقب اهل بیت عصمت (ع)، غزلیات، اندرزنامه (جهت حبیب الله کالجی)، اشعار و ملحقات (جهت منتظر السلطنه امیر تومان خلعت بری) و اشعار پراکنده دیگر می‌باشد.

آغاز: «من کلام کربلائی مرتضی قلی بیگ کجوری متخلص به منتظر...»
دوشینه چون کشید شه زنگ لشکرا آمد ز لطف در برم آنشوخ دلبرا
با عارضی چو ماه بلب تنگ شکرا با ابروی چو تیغ و بمزگان نشترا
انجام:

«روزیکه گل آدم خاکی بسرشتند در صفحه اوقات حوائج بنوشتند
آنانکه بدل تخم غلامیش بکشتند از اهل بهشتند اگر آل کنشتند
خرم دل آن قوم که او را شده چاکر»

نستعلیق، غلامحسین رستمی، ۲۵ جمادی الاول ۱۳۸۴ ق / دهم مهرماه ۱۳۴۳ ش، جلد گالینگور سرمه‌ای.

۱۷۲ صفحه، ۱۵ سطر، ۲۰×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۹]

«مجموعه:

۱ - دیوان مرثیاتی فاخری (۳۰۰ صفحه) (شعر - فارسی)
حسن بن علی فاخری کلارستاقی سناری تیرگری، - ۱۳۵۰ ق

دیوان تقریباً مفصلی در مرثی و ذکر مصایب و مقاتل امام حسین (ع) و بیان وقایع و حوادث جانگداز فاجعه کربلا در قالب اشعار موزون و شیرین فارسی می باشد، حوادث دسته بندی شده و به صورت «مجلس - مجلس» به ذکر وقایع پرداخته شده است. در بخش انتهایی (ص ۲۷۹)، منظومه بلندی (۱۱ صفحه) در مسائل فقهی از تقسیم آب به مضاف و مطلق و... تا بیان مقارنات روزه سروده شده است.

نسخه حاضر از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «پیغمبر فرماید

ای حسن قربان تو ای نور عین شد مقدر این عمل بهر حسین
خواهش تبدیل را تاثیر نیست این چنین تقدیر را تغییر نیست»
انجام:

«یا نبی الله اگر محض رضای توست این
وسعتی فرما عطايم در همه دنیا و دین
تا نمودم ختم این بگذشت از هجرت بدان
یکهزار و با دویست شصت چهار از سال آن»

۲- کتاب فاخریه (۸۸ صفحه) (شعر - فارسی)

حسن بن علی فاخری کلارستانی، - ۱۳۵۰ ق
مجموعه اشعاری در موضوعات مختلف که توسط شاعر سروده شده است،
موضوعات این رساله عبارتند از: در ذکر بعضی از قلندران بی معرفت، در ذکر بعضی از
صوفیه، در ذکر خواب دیدن مؤلف حضرت امیر و چند سؤال از وی، موعظه لطیفه،
حکایت ایوب (ع)، در کیفیت اسلام آوردن سلمان فارسی و زحمات او، گفتگوی مؤلف
با جوان خنجری، و داستانهای گوناگون و آموزنده.

آغاز:

«بعد بسم الله الرحمن الرحيم پرستایش لایق ذات کریم
بعد نعت مصطفی ختم رسل جان فدای مرتضی هادی کل»

انجام:

«مدح من در حقشان گریبی ریاست درازایش.... احسان رواست
فاخر این درگاه حق..... پوست تخت افکن درینجا خواب کن»
نستعلیق، مؤلف، ۱۳۴۵ ق، در هامش نسخه نیز سطور به صورت چلیپا آمده است، جلد
گالینگور سرمه‌ای.

۳۸۰ صفحه، ۲۱×۱۹ سانتی‌متر، [شماره ۱۰]

دیوان مراثنی فاخری (شعر - فارسی)

حسن بن علی فاخری کلارستانی سناری تیرگری، - ۱۳۵۰ ق
به صفحه [۳۳۶] از بخش عکسی مراجعه شود.

نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا، سطور انتهایی صفحه در ادامه بطور چلیپا در حاشیه صفحات کتابت
شده است، جلد گالینگور سرمه‌ای.

۲۸۱ صفحه، ۲۱×۱۸ سانتی‌متر، [شماره ۱۱]

مجموعه:

۱ - کلمات امیرالمؤمنین (ع) (= هزار کلمه) (حدیث - عربی)

ناشناخته

مجموعه ۱۰۰۰ جمله از کلمات قصار و کوتاه و پرمغز از امیر بیان علی بن ابیطالب
علیه السلام که بر اساس حروف تهجی از انتهای کلمات تنظیم شده است، ترجمه تمام
جملات در سطرهای میانی آمده است.

نسخه حاضر کامل است.

آغاز: «هذا کلمات القصار من المولی امیرالمؤمنین (ع) بسمله، ۱ - الدین یعصم،
الدین تسلّم، ۲ - الدین یجلّ، ۳ - الدنیا تذلّ، ۴ - التواضع یرفع، ۵ - التکبر یضع...»

انجام: «۸... یاتی علی الناس زمان لایاتی فیہ الا الماجد و لایستظرف فیہ الا الفاجر و
لایضعف فیہ الا المنصف یعدون الصدقة غُرمًا و صلة الرحم و العبادۃ استطالة علی الناس

و يظهر عليهم الهوى و يخفى بينهم الهدى ۹- يطلبك رزقك اشد من طلبك له فاجمل فى طلبه.»

۲- [مواعظ لطیفه] (اخلاق - فارسی و عربی)

مجموعه کلمات پرمغز و جملات حکمی و نغز از بزرگان اخلاق و اکابر عرفا و صوفیه که در طریق کمال و ترقی اخلاقی بیان کرده‌اند.

آغاز: «من کلام بعض البلغاء؛ الدنيا ان اقبلت بلبت و ان ادبرت ببرت و اذا طنبت نبت و اذا ارکتب کبت و اذا بهجت هجت و اذا اسعفت عفت و اذا اینعت نعت...»

انجام: «... و این همه که در بیان شرف و فضیلت این امت است شک نیست که نتیجه متابعت است و متابعت ثمره محبت که قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله.»

نسخ جلی، ابوالقاسم نوری کمرنبی، ۱۳۲۷ ق (رساله اول)، بی کا، بی تا (رساله دوم)، سطور بیشتر صفحات مستقیم و چلیپا است، ترجمه فارسی متون حدیثی در لابلای سطور آمده است، بی جلد.

۲۶۷ برگ، سطور مختلف، ۲۲×۱۰ سانتی متر، [شماره ۱۲]

نخبه سپهری (تاریخ - فارسی)

عبدالرحیم بن ابوطالب تبریزی «طالبوف»، ۱۲۴۲ - ۱۳۲۹ ق

رساله مختصری در تاریخ صدر اسلام و وقایع یازده سال رسالت رسول اکرم (ص) است که در ابتدا بخشی از تاریخ جزیره العرب از زمان طوفان نوع علیه السلام به عنوان -مقدمه (۱۴ صفحه) و در انتها بخشی از آئین و فرامین شرعی اسلام (۱۱ صفحه) که به عنوان خاتمه آمده است و همه تلخیص و برگزیده‌ای از تاریخ «ناسخ التواریخ» سپهر کاشانی است.

[الذریعه ۹۵:۲۴ - فهرستواره فارسی ۱۰۸۹:۳ - نسخه‌های خطی فارسی ۶: ۴۵۶۰ -

مشار فارسی ۱۷۵:۵ - مسجد اعظم: ۴۰۸]

آغاز: «بسمله، بعقیده اسلام نوح علیه السلام هزار و ششصد و چهل و دو سال بعد از هبوط آدم علیه السلام متولد شده جنابش پسر لمک بن متوشلخ بن ادریس...»
انجام: «... با وجود بیان واضح و ترتیب حیرت‌انگیز همیشه مورد بحث و مصدر مجادله است... بلکه اختلاف در معنی قوانین حالیه بمراتب بیشتر از اختلاف معانی مسایل شرعیه علمای اسلام است.»

نسخ جلی، بی‌کا، ۱۳۲۸ ق، در هاشم برخی صفحات تحثیه نویسی شده است، بی‌جلد.
۹۵ صفحه، ۲۰ سطر، ۱۸×۱۲ سانتی‌متر، [شماره ۱۳]

فهرست کتاب جامع الشتات (فهرست - فارسی)

محمد حسین بن ابراهیم نجم آبادی، - زنده ۱۳۳۲ ق
فهرست مفصلی از مطالب و مسائل مندرج در کتاب «جامع الشتات» تألیف ابوالقاسم بن حسن گیلانی قمی (۱۲۳۱ ق) است که از صفحه اول تا صفحه هشتصد و پانزده (از ابتدای طهارت تا انتهای مسائل متفرقه) ادامه یافته است. این رساله در جمعه شانزدهم ذیحجه ۱۳۲۹ ق به پایان رسیده است.

آغاز: «فهرست کتاب جامع الشتات من تالیفات المیرزا القمی رحمه الله علیه، ص ۲ کتاب الطهارة: ۱ - استظهار نفساء با علم بتجاوز لازمست یا نه؟، ۲ - کیفیت مسح پا، ۳ - غسل ترتیبی بطریق ارتماس صحیح است یا نه...»

انجام: «... قد جددنا النظر فی ذلک ثانیاً و لعلہ تخلص من الشوائب و ان کان فی النسخ تشویش و الترتیب و لما تخلص منه لکنه غیر مضر للنظر الماهر»

نسخ جلی، زین العابدین بن محمد حسین نوری کمرینی، ۱۳۳۲ ق، در ابتدا دو صفحه در زندگی میرزای قمی بنقل از روضات الجنات کتابت شده، یادداشتی مبنی بر تجدید نظر مؤلف در نسخه - که در انجام رساله نیز ذکر شد - در دوشنبه ششم ربیع الاول ۱۳۳۲ ق صورت گرفته و در انتهای نسخه آمده است، جلد مقوا.
۳۹ صفحه، ۲۹ سطر، ۳۲×۲۰ سانتی‌متر، [شماره ۱۴]

(اصول فقه - عربی)

كشف الشكوك عن الشاك والمشكوك

ابوالقاسم مجتهد پولی کجوری، - زنده ۱۳۴۰ ق
رساله نسبتاً مفصلی در بیان قواعد و مبانی اصول فقه است، مؤلف که از جدش با
عنوان «کما اشار الیه جدی» و غیره یاد کرده از بسیاری نظرات او استفاده کرده و در این
رساله درصدد اثبات اعتبار و یا عدم اعتبار شک، رساله حاضر در سال ۱۳۱۴ ق به طرز
سنگی در تهران در ۱۹۶ صفحه چاپ شده است.

[الذریعه ۱۸: ۴۰ - مشار عربی: ۷۴۰]

نسخه حاضر چهار صفحه از ابتدا افتادگی دارد.

آغاز: «... و رفع الحجر أولاً و انت خبير بعد التامل فى الرواية المذكورة و فى ادلة
الولاية ان الموارد من موارد الحجر و عصارة الامر... قبل الاذن واضحة الكلام...»
انجام: «... و ان كان بسبب القرينة و قد عرفت انه غير ثابت بل قد بينا انه دال على الفرد
المنتشر على التفصيل المرقوم الا فى الموارد التى قام الدليل من الخارج... و هذا الذى
ذكرناه انما هو فى باب التذكرة [...] فقد وضع حاله فى تضاعيف كلماتنا السابقة تمت»

شکسته نستعلیق، مؤلف، ۱۳۴۰ ق، سطور بشكل چلیبا نوشته شده است، یادداشتی در پشت
برگ آخر مبنی بر انتساب کتاب به مؤلف توسط شخصی که نامش خوانا نبود در سال
۱۳۴۴ ق نوشته شده است، جلد مقوا.

۳۳۳ صفحه، ۱۶ سطر، ۱۹×۱۳ سانتی متر، [شماره ۱۵]

(نجوم - فارسی)

لوايح القمر (= اختيارات نجوم)

کمال الدین حسین بن علی بیهقی کاشفی، - ۹۱۰ ق
هفتمین اثر نجومی مؤلف که با اتمام آن مجموعه «السبعة الکاشفیه» به پایان می رسد،
شش اثر دیگر وی عبارتند از: مواهب الزحل - میامن المشتري - سواطع المریخ - لوايح
الشمس - مفاتيح الزهرة - و مناهج العطار، این رساله در یک مقدمه و دو مقاله و یک
خاتمه تنظیم شده و تألیف آن در سال ۸۷۸ ق به پایان رسیده و به سلطان مجدالدین
محمد تقدیم شده است.

[الذریعه ۳۶۹:۱ و ۳۷۴:۱۸ - کشف الظنون ۳۶۹:۱ - نسخه‌های خطی فارسی ۳۴۴:۱ - دانشگاه تهران ۸۲۳:۴]

آغاز: «الحمد لله الذی ید حکمته ازمة الاختیار و بصف قدرته اعنة الاقتدار والصلوة علی رسوله و حبیه... بعد از ادای ثنای قادر مختار جلت و عظمت حکمته...»

انجام: «... نباشد الا پادشاهان و بعد از پادشاهان ارباب مراتب هر یکی بحسب مرتبه ایشان اثری بود هر چند مرتبه اعلا و اکمل باشد اثر اختیار در حق وی اتم و اکمل بود.»

نسخ، احمد بن محمد شنبه بیست و چهارم ربیع الآخر ۹۸ (؟)، در هامش نسخه تصحیح و تحشیه نویسی شده است، جلد مقوا.

۲۰۴ برگ، ۱۷ سطر، ۲۱×۱۷ سانتی متر، [شماره ۱۶]

جنگنامه جلال الدین اشرف

(تاریخ - فارسی)

ناشناخته

سرگذشت و جنگهای «سید جلال الدین اشرف» مدفون در آستانه اشرفیه که آمیخته به حقیقت و افسانه بوده و از نثرهای عصر صفویه است و در سال ۱۳۴۸ ش چاپ شده است.

[فهرستواره فارسی ۳۰۷:۱ - نسخه‌های خطی فارسی ۲۷۴۷:۴ و ۳۶۶۷:۵ - مشار فارسی ۱۵۹۵:۲ - دانشگاه تهران ۵۲۴:۱۶]

آغاز: «شکر و سپاس هر واجب الوجودی را سزاست که معرفت وجود او بر همه واجب است و ابداع ممکنات و اختراع مخلوقات در قبضه قدرت اوست...»

انجام:

«... چنین است درین کار دلتنگ نیست ایاکردگار جهان جنگ نیست
پر از درد و آزست این کار تو وفا و خرد نیست بازار تو.»

نستعلیق نازیبا، یوسفعلی بن استاد قنبر علی مازندرانی، ۱۲ ذیقعد ۱۲۵۲ ق در گیلان قریه لقمجان من محال لاهیجان، جلد نایلون.

۲۰۰ صفحه، ۱۴ سطر، ۲۰×۱۸ سانتی متر، [شماره ۱۷]

فهرست اسناد و مدارک

۱- وقفنامه مسجد، مدرسه و تکیه فیروزیه؛ وقف املاک و مستغلات متعدد در روستای فیروز آباد توسط کلمحمد سلطان کجوری فیروز آبادی با تولیت فضل الله مشهور به ملا بابای فیروز آبادی در تاریخ ۱۲۳۷ ق.

۲- سند انتقال تولیت مسجد جامع تنکابن به ملا محمد محسن تنکابنی در شوال المکرم ۱۱۳۱ ق با مهر بیضوی با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده سيد علي بن سيد مرتضى حسینی».

۳- قبالة بیع شرعی و نقل و انتقال مثنی در قبال مبلغی «خالی از خيارات معطله و عاری از شروط مبطله»؛ شهادت تعدادی از علما و فقها و نیز عده‌ای از اشخاص حاضر در مجلس در شوال ۹۱۴ ق.

۴- سند بیع شرعی منزل دو شاهزاده خانم «بانو خانم و زینب خانم» در دارالسلطنه اصفهان با وکالت شیخ صدرالدین محمد آقا و آخوند شیخ محمد حسین تنکابنی به قیمت بیست و یک تومان در ۲۳ ربیع الاول سال ۱۱۱۱ ق.

۵- سند تأیید موقوفه؛ دو جریب و نیم زمین سراپاره در حوالی مسجد تنکابن که توسط زین الموالی مولانا یوسف در حضور شهود وقف شده است در تاریخ جمادی الاول ۹۳۷ ق.

۶- سند مبیاعه و خرید و فروش منزل مسکونی آقا میر محمد طاهر بن میر زین العابدین

تنکابنی ساکن میانگر محله. وکالت و وصایت آخوند شیخ مفید مبلغ یک تومان تبریزی در سال ۱۲۳۳ ق.

۷ - سند خرید و فروش چهل و پنج جریب زمین در قریه تیره پرده سر از محال تنکابن توسط محمد حسین بن ملا ابراهیم تیره پردسری به علامی فهمی شیخ المشایخ العظام شیخ محمد باقر در رجب ۱۱۶۲ ق.

۸ - سند خرید و فروش زمین در قریه تیره پردسر تنکابن با تعیین دقیق حدود زمین در ماه صفر ۱۰۸۹ ق با خط محمد نسیم بن محب علی (قسمت صدر سند پاره شده است)
۹ - طومار اعانت مؤمنین و شیعیان برای استخلاص ملا ابراهیم قهذری که در دست «افاغنه شومیه» اسیر شده و قدرت پرداخت پول برای استخلاص خود را ندارد، این طومار توسط ۱۶ تن از علما و بزرگان امضا شده و ارزش بسیار زیادی دارد تاریخ برخی مهرها ۱۱۷۲ ق می باشد.

۱۰ - هبه نامه زوجه آخوند ملا مؤمن «مرضیه خانم» مهم مهریه خود را از شوهرش که یک قطعه زمین است و هبه آن به فرزندان شیخ اسحاق در ماه صفر ۱۲۱۳ ق.

۱۱ - اجازه نامه یکی از فقها به ملا اسمعیل بن محمدکریم کلارستاقی خادم و متولی امامزاده و معصوم زاده واجب التعظیم جناب احمد رضا و... رضا از اولادان امام زین العابدین (ع) مبنی بر استفاده از موقوفات امامزاده مزبور که زمین مزروعی جوار امامزاده مشهور به زمین چهارسو واقع در قریه «ألیت» از قراء ییلاقی کلارستاق مازندران و نیز ملک معروف به «کاهیر» و مرتع چراگاهی معروف به «کُتی» در سال ۱۲۸۷ ق با شهادت دو تن از علما.

۱۲ - سند حل و فصل منازعه و ترک مخاصمه بر سر زمین که یکی از دو طرف ملا محمد صالح بن محمد یوسف معروف به شاه پسند می باشد. تاریخ سند جمادی الثانی ۱۱۰۳ ق می باشد و تعداد زیادی از علما و شهود سند را امضا و مهر کرده اند.

۱۳ - نامه درخواست معافیت از مالیات توسط شیخ محمد بن شیخ محمد باقر ساکن پراکار تنکابن از حاکم یا شاه وقت ایران و جواب حکمران مبنی بر قبول معافیت از

مالیات و عدم مزاحمت کدخدا و کلاتر تنکابن به وی و دو سه زارع دیگر که نزد وی زراعت می‌کنند در شوال ۱۱۹۴ ق.

۱۴ - سند خرید و فروش ملک توسط محمد محسن بن خواجه محمد رضا حبشه بوری (کذا) در سامان شیرج محله دریل در بیست و سوم محرم ۱۱۶۲ ق با امضای شش شاهد.

۱۵ - مصالحه نامه محمد زین العابدین بن محمد رضا حبشه بوری در رجب ۱۱۷۴ ق.
۱۶ - سند نصب متولی امامزاده عبدالله رضا در روستای پردنکان از قراء کلارستاق با عنوان آخوند ملا علی از طرف مولی محمد تقی نوری در محرم ۱۲۵۸ ق با مهر مربع با سجع «لا اله الا الله الملك الحق المبين عبده محمد تقی» و تأیید آن به نیابت از شیخ مرتضی انصاری از طرف شیخ ابوالقاسم نوری با مهر بیضوی با سجع «عبده الراجی ابوالقاسم».

۱۷ - سند مبیاعه شرعی توسط ماهتاب بنت ملا آقا میر به شیخ محمد باقر بن محمد ابراهیم یک قطعه زمین در شرح محله از توابع تشکون در سال ۱۱۴۲ ق با شهادت شهود.

۱۸ - سند معافیت از مالیات و وجوه سرشماری و سیورسات و اسب چاپاری و ملازم و چریک و سایر عوارضات حکمی و مملکتی عده‌ای از کلاتران و کدخدایان تنکابن در ذیحجه ۱۱۶۴ ق.

۱۹ - سند مبیاعه شرعی توسط سید یحیی بن میرزا محمد کریم و سید حسین بن سید محمد مهدی ساکن بیانکوه محله مقدار بیست جریب زمین مزروعی در پائین شیرج محله با حدود مشخص شده در جمادی الثانی ۱۱۶۳ ق با امضای شهود.

۲۰ - سند مبیاعه شرعی ابراهیم و احمد فرزندان حکیم مؤمن وصی ملا محمد رضا بن شاه مراد یک قطعه باغ در شیرج محله با حدود مشخص شده به خریدار شیخ محمد باقر به مبلغ شش هزار دینار تبریزی در جمادی الثانی ۱۱۶۲ ق با امضای دو شاهد.

۲۱ - سند فروش شرعی منزل مسکونی در میانکوه محله توسط محمد بن ناظر حسینی

با حدود مشخصه به محمد طاهر بن میر زین العابدین به مبلغ هزار دینار تبریزی در ۷ رجب ۱۲۱۶ ق.

۲۲- سند هبه شرعی زمین آقا میر رضا بن آقا میر عظیم به آقا میر جعفر و او نیز این زمین را به آقا میر رضا به مبلغ هشت هزار و پانصد دینار تبریزی هبه کرده است در سال ۱۲۱۷ ق.

۲۳- نامه قبله گاهی میر ابوطالب مبنی بر ترک مخاصمه درباره «باغ توت محمد تقی» بین بنی اعمام شیخ حسن و شیخ محمد باقر و شیخ حسین و شیخ عبدالغنی و شیخ تقی و مصالحه و قسم نامه در محضر یکی از علمای زمان که نامش در سند نیامده است، در ربیع الاول ۱۲۲۰ ق.

۲۴- اجازه نامه تجدید تولیت آخوند ملا علی کلارستاقی بر امامزاده واجب التعظیم واقع در روستای پردنکان کلارستاق توسط یکی از علما با مهر بیضوی با سجع «عبدہ الراجی سید محمد بن باقر الموسوی» در ۱۲۷۷ ق.

۲۵- اجازه نامه تولیت آخوند ملا لطفعلی با اجازه مجتهد العصر و الزمان حاج ملا علی به امامزاده عبدالله رضا علیه السلام در پردنکان در ۱۲۸۶ ق.

۲۶- تأیید اجازه نامه تولیت امامزاده پردنکان توسط آخوند ملا علی کلارستاقی که مسبوق به اجازه علمای اعلام بوده توسط حکمران استرآباد در شعبان ۱۲۷۷ ق با مهر مربع بزرگ با سجع «شاهزاده ملک آرا حکمران استرآباد و مازندران»

۲۷- اجازه نامه علما به آخوند ملا لطفعلی فرزند آخوند ملا علی و فرزندش عباس کلارستاقی مبنی بر تولیت امامزاده پردنکان کلارستاق در صفر ۱۲۸۶ ق و تأیید آن توسط چند تن از علما.

۲۸- استفتاء یکی از فضلاء چالوس از بزرگان و جواب مرحوم میرزا ابوالقاسم قمی (صاحب قوانین المحکمة) با مهر بیضوی «عبدہ ابوالقاسم بن حسن» و تأیید دستخط مرحوم میرزای قمی توسط مرحوم میرزا محمد تقی نوری در سال ۱۲۳۸ ق. [متن استفتاء عربی و متن جواب میرزا فارسی است.]

۲۹- اجازه نامه تولیت آخوند ملا علی سناری کلارستانی بر امامزاده عبدالله در روستای پردنکان از محال کلارستاق در ذیحجه ۱۲۷۶ ق توسط مهدی بن علی بن جعفر (کاشف الغطاء) با مهر مربع با سجع «مهدی بن علی»

۴۰ - ۳۰ - حدود ده سند دیگر مبنی بر خرید و فروش باغات و منازل مسکونی و درخواست عفو و معاف بودن از مالیات از حکومت وقت که هر کدام در جای خود در شناختن تاریخ و جغرافیای منطقه تنکابن و کلارستاق مفید و مؤثر است.

نمایه‌ها

فهرست الفبایی کتابها

فهرست موضوعی کتابها

فهرست پدید آورنده‌ها

فهرست جای‌ها

فهرست اهدا کنندگان

فهرست منابع و مآخذ

فهرست الفبايى كتابها

احكام وضو و نماز، ١٧٦، ٢٦٧	آداب التجارة، ١٩٦
اختيارات الايام (صغير)، ٣٥	آداب الصلوة، ٢٢٦
اختيارات الايام (كبير)، ٣١٨	آداب المتعلمين، ٢٧٣، ٣٣٥
اختيارات بديعى، ١٩٥	ابدال الادوية، ١٨٢
الإخلاصية، ٣٢٥	ابواب الجنان، ٣٣
الأربعون حديثاً، ٣٦، ٢٠٦	اثبات الرجعة، ٣٤
الارث، ٢٠٧	الاثنى عشرية، ٢٤٨
ارجوزه در فقه، ٣٠٤	الإجارة، ١٩١
ارجوزه فى العوامل، ٢٧٦	أجوبة الاسئلة، ٢٧٧
ارجوزه فى المنطق، ٣١٩	أجوبة المسائل، ٣٠٧
ارجوزه فى الولاية، ٢٧٢	أجوبة مسائل الدماغنى، ١٩٩
ارشاد الاذهان الى احكام الايمان، ٣٧	أجوبة مسائل السلطان فتحعلى شاه، ٣٢٤
ارشاد المسترشدين وهداية الطالبين، ١٧٩	الأحاديث القدسية، ١٨٩
الإرشاد فى احوال صاحب بن العباد، ٣٣٥	الإحتجاج على اهل اللجاج، ٣٥
اسانيد كتاب من لا يحضره الفقيه، ٢٥٩	احكام ميراث و فرائض، ٢٧٠
الاسئلة و الاجوبة، ٣٠٣	احكام نجاسات و طهارات، ٢٦٨

الإستبصار فيما اختلف من الاخبار، ٣٧	بغية الطالب في معرفة المفروض و الواجب، ٤١
الاستعارة، ١٧٨	
اسرار الآيات و انوار البينات، ٢٢٨	البهجة المرضية في شرح الفية، ٤٢، ٢٠٠
اسرار العقود، ٢١٤، ٢٣٠، ٢٥٤، ٢٨٧، ٣٠٥، ٢٩٠	٣١٩، ٣١٥، ٣٠٧، ٣٠٣، ٢٢٠، ٢٠٦
	بیدل، ٤٣
اصل الاصول، ٣١٠	پرسش و پاسخ، ٢٣٩
اصول الدين، ٢٦٦	تأسیسات، ١٨٤، ٢٠٩، ٢٥٠
اصول دين ← اصول عقاید	تجوید، ٢٧٠، ٣٠١، ٣٠٦، ٣٢١
اصول دين، ٢٦٧، ٣١٠، ٣٢١	تحریر اقلیدس، ٢١٦
اصول عقاید، ٣٠٢	تحریر اُکرتا و ذوسیوس، ٤٤
الإعتقادات، ٢١٢، ٢٢٧، ٣١٠	تحریر الاحکام الشرعية، ٤٤
الإعتقادات، ٢٣٥، ٢٤١	تحریر القواعد المنطقية، ٤٥، ٢٨٤، ٣٠٠
الإعراب عن قواعد الاعراب، ٢٦٢	٣٢٠، ٣١٥
اکمال الاصلاح، ١٩٣	تحفة حاتمیه، ٢٩٢
الفية، ٢٠١، ٢١١، ٢٦٣	تحفة عباسی، ٢٤٠
امامت، ٢٤٠	تحفة العربية، ١٨١
الإمامة، ٢٢٧	تحفة المبتدئين، ١٨٥
انشاء الدرر ← منشآت	تحفة النسوان، ٢٥٣
انوار التنزيل و اسرار التأویل، ٣٩	تذکرة الائمة، ٤٧، ٢٤٧
اوصاف الاشراف، ٢٤١	تذکرة الرضیة فی شرح البهجة المرضیه، ٣١١
الباب الحادی عشر، ٢٧٩، ٣٠٣	
بحر الدموع، ٤٠	ترجمة توحيد مفضل، ٤٨
بدایع الاحکام فی شرح شرایع الاسلام، ٤٠	ترجمة توحيد مفضل، ٢٢٤، ٢٥٧
بداء، ٢٢٧	ترجمة رسالة ذهبیه، ٢٤٢
برهان قاطع، ٤١	ترجمة شرایع الاسلام، ١٧٠
بُراء الساعة، ٢٨١	ترجمة الصلاة ← آداب الصلاة
بضاعة المزجاة، ١٧٠، ٢١٤، ٢٧٨، ٢٨٧، ٣٠٤، ٣٠٥، ٣٢١	ترجمة طب الرضا ← ترجمة رسالة ذهبیه
	ترجمة قطب شاهی، ٤٨

- ترجمة مفتاح الفلاح، ٢١٥، ٤٩
 ترجمة نفحات اللاهوت، ٥٠
 ترجمة اعتقادات عبد العظيم حسنى، ٣٢٦
 ترجمة الصلوة، ٢٢٥
 تشرح الافلاك، ٣١٧
 تعبير الرؤيا، ٣٢١
 تفريج الكربة عن المنتقم لهم فى الرجعة، ٣٢٦
 تفسير آية فكان قاب قوسين او ادنى، ٣٠١
 تفسير الاحلام و الرؤيا، ٢٨٦
 تفسير القرآن الكريم، ٥٠
 تفسير سورة الاخلاص، ١٨٦
 تفسير سورة الفلق، ١٨٦
 تفسير قرآن، ١٩٥
 تفسير غازر - جلاء الاذهان
 تفسير المنامات - تفسير الاحلام و الرؤيا
 تقريب النشر فى القراءات العشر، ٢٥٨
 تقارير الاصول، ٥١، ٥٢، ٥٣، ٢٦٤
 تقارير الفقه، ٥٣، ٢٦٥، ٢٩٢
 تلخيص الاقوال فى تحقيق احوال الرجال، ٢٥٨
 تلخيص النظر فى اثبات امامة الائمة
 الاثنى عشر، ٢٣٤، ٢٤١
 تمرين الطلاب فى صناعة الاعراب، ٥٤، ٢٠٥
 تمهيد القواعد الاصولية و العربية، ١٧٨
 توشيح التفسير، ٥٤، ٢٠٣
 تهذيب الوصول الى علم الاصول، ٥٥، ٢١٩
 التهذيب، ٢٦٣
 جامع الاخبار، ٢٦٠
 جامع الاخبار، ٥٦
 جامع الاخبار و مجمع الابرار، ٥٧
 جامع الامثال، ٥٧
 جامع عباسى، ٥٨، ١٩٦
 الجبر و المقابلة، ٢٢٩
 جذوات، ٢١٢، ٢٥٤
 الجعالة، ٢٨١
 الجعفرية، ٢٦٩
 جلاء الاذهان و جلاء الاحزان، ٥٨
 جلاء العيون، ٥٩
 جمال الصالحين، ٦٠
 جنت و نار، ٢٥٦
 جُنْگ، ٦١
 جنگنامه جلال الدين اشرف، ٣٤٢
 جنة النار، ٢١٣
 جوابات سؤالات ولد - اجوبة الاسئلة
 جوامع الجامع، ٦٢
 جواهر السنية فى الاحاديث القدسية، ٢٤٣
 جواهر الكلام فى شرح شرايع الاسلام، ٦٢
 جهل فصل سلطانى و شيم فرخى، ٣٣٤
 حاشية اثبات الواجب القديم، ٣١٣
 حاشية تحرير القواعد المنطقية، ٦٤، ٢٠٢
 ٢٧٥، ٢٨٤، ٣٠٠، ٣٢٠
 حاشية البهجة المرضية، ٦٣
 حاشية تهذيب المنطق، ٦٥، ١٩٣، ١٩٩
 ٢٠٦، ٢٤٤، ٢٥١، ٢٦٤، ٢٦٦، ٢٩٤
 ٣١٥، ٣١٩

حاشیه حاشیه تحریر القواعد المنطقية، ٦٦	حق اليقين، ٧٤
حاشیه حاشیه تهذيب المنطق، ٦٧، ٢٢٢، ٣٢٥	حکایت یوسف علیه السلام، ٧٥
حاشیه حاشیه الشرح التجريد، ٢٣٢، ٢٣٤	حکایة الاحباب، ١٧٣
حاشیه حاشیه المختصر المعاني، ٣٢٨	حل عبارت لمعه، ٢٨١
حاشیه شرح التجريد، ٢٠٤	حلیة اللامعة للبهجة المرضية، ٣١٦
حاشیه شرح التجريد، ٢٣٣	حلیة المتقين، ٧٥
حاشیه شرح التجريد الجديد، ٦٨	حملة حيدري، ٧٦
حاشیه شرح التجريد (الهيئة)، ٢٤٥، ٢٤٦	حيات القلوب، ٧٧
حاشیه شرح التجريد (بخش جواهر و اعراض)، ٢٤٦	خفی علای، ٧٨
حاشیه شرح التصريف، ٦٩	خلاصة الحساب، ٧٩، ٢١٦، ٢٢٥، ٢٢٣، ٣١٧، ٢٥١، ٢٩٧
حاشیه شرح مختصر الاصول، ٦٩، ١٧٧	خلاصة الرمل، ٢٤٩
حاشیه شرح مطالع الانوار، ٧٠	خلاصة فی النحو، ٣٨، ٣٠٧، ٣١٢
حاشیه فرائد الاصول، ٢٩١، ٣٣١	خلاصة منهج الصادقين، ٧٩
حاشیه الفوائد الضيائية، ٦٩، ٢٩٣، ٣١٢	خلجات، ١٨٣، ٢٨٩
حاشیه المختصر النافع، ١٨١	خمس، ٢٨٩
حاشیه المطول، ٧١، ١٧٢، ٢١٨	درّ الحباء فی احکام الرضاع، ٨٠
حاشیه مختصر المعاني، ٦٨	درج مضامين، ٢٣٠
حاشیه معالم الاصول، ٧٢، ٢٠٤، ٢٢٢، ٣٠٦	درة یتیمه، ٢٩٠
حدائق الصالحين فی شرح صحيفة سيد الساجدين، ٧٣	دستور اللغة (=الخلاص)، ٨١
حدود و قصاص و دیات، ٢٤٨	دقایق الامثال، ١٧٢
حديث الجمجمة عن عيسى بن مريم (ع)، ٢٨٦	دلایل العباد علی طریق السداد فی شرح الارشاد، ٨٢
حديقة الشيعة، ٧٤	دیات و قصاص، ١٧١، ٢٨٧، ٢٩٠، ٣٠٤
حساب فارسی، ٢٢٠	دیوان، ٨٥
	دیوان حافظ، ٨٣
	دیوان خواجه نوری، ٨٣

- ديوان صائب تبريزى، ٨٤
ديوان فاخرى، ٣٣٦، ٣٣٨
ديوان محتشم كاشانى، ٨٤
ديوان مقبل، ٨٥
ذخيرة المعاد، ٨٦
رباعيات خيام، ١٧٥
رجعت ٠ اثبات الرجعة
رساله در شرايط و اجزاء و موانع نماز
جماعت، ١٧٧
رسالة سعادت، ٣٠١
رسالة العلية فى معرفة النية، ٢٤٤
رسالة عمليته، ٣٣٢
رسالة عمليه شيخ محمد حسن نجفى، ٨٧
رسالة صوميه، ٢٧٨
رسالة عمليه، ٨٨
رسالة فى البداء، ٢٤٥
رسالة فى بيان المشروعات و غير
المشروعات، ٢٨٣
رسالة فى تحقيق الكلّيات، ٣١٤
رسالة فى رؤيه الله، ٣٠٨
رسالة فى قول مولانا خيالى، ٢٧٥
رسالة فى لباس المصلّى، ١٩٢
رسالة الوضعيه، ٢٧٥
الرضاع، ٢٠٧
رضاعيه، ٢٥٥، ٢٧١، ٣٠٥
الروحيه، ٣٢٤
الروضة البهيّة فى شرح اللمعة الدمشقيه،
١٨٢، ٨٨
- روضة الصفا فى سيرة الانبياء و الملوك و
الخلفاء، ٩٠
الرهن، ٢٨٨
رياض الفتيان فى شرح نصاب الصبيان، ٩٠
رياض المسائل فى تحقيق الاحكام
بالدلائل، ٩١
زاد المعاد، ٩٢
زبدة الاصول، ٩٣، ٢٥٢
زبدة البيان فى براهين احكام القرآن، ٩٤
زبدة المسائل، ٢٧٨
زينة السالك فى شرح الفيه ابن مالك، ٢٥٢
سرمایه ايمان، ٢٢٨
سلاليم اللغة، ١٧٤
سؤال و جواب، ٢٣٨، ٢٤٥
سير و سلوك، ٣٠١
سى فصل، ٢٢٢، ٢٥٠
الشافيه، ٩٤، ٢١٠، ٢١٨، ٢١٩
شرايع الاسلام فى مسائل الحلال و الحرام،
٩٥
شرح احاديث طينت ٠ طينّة
شرح الانموذج، ٩٧، ١٩٠، ٢١٠، ٢٦١،
٢٦٣، ٣٣٣
شرح البداية فى علم الدرايه، ٢٦٤
شرح التصريف، ١٠٠، ١٧٩، ١٩٧، ٢٠٢،
٢٠٤، ٢١٨، ٢٤٩، ٢٩١
شرح الشافيه، ٢١٩
شرح العرشيه، ١٩٧
شرح العوامل للجرجانى، ٢٠١، ٢٧٢

- شرح الفوائد الحكمية، ٣١٣
شرح عوامل جرجانی، ١٧٩، ٢٣٧، ٢٥٣، ٢٩٩
شرح الفوائد الصمدية، ١٠٨، ٢٢٣، ٢٢٤، ٢٨٥
شرح الفية شهيد اول، ١٨٨
شرح الفية ابن مالک، ٩٦
شرح الملخص فی الهيئة، ١٠٩
شرح الهداية فی النحو، ١١٢
شرح ايساغوجی، ٢٧٧
شرح باب حادی عشر، ٩٨
شرح بیست باب، ٩٨
شرح تجريد الاعتقاد (جدید)، ٩٩، ٣١٧
شرح تحرير القواعد المنطقية، ٢٧٥
شرح تهذيب المنطق، ١٠١، ١٠٢، ٢٣٦، ٣٣٥
شرح «ثمانا بعد ما جاوزت الاثنين»، ١٧٤، ٢٣٦، ٢٥٣
شرح حديث الدنيا مزرعة الآخرة، ٢٦٥
شرح حديث هل رايت رجلاً، ٢٧٩
شرح خلاصة الحساب، ١٠٣
شرح دعاء صباح، ٢١٥
شرح زيارة الجامعة، ١٠٤
شرح شرايع الاسلام، ١٠٥
شرح شرح التصريف، ٢١٧، ٣١١
شرح شواهد بهجة المرضية، ٢٢١، ٢٢٣، ٢٣٦، ٢٤٤
شرح شواهد تصريف، ٢٣٦
شرح شواهد شرح تصريف، ٢١٨
شرح صرف مير، ١٠٥، ١٠٦
شرح عوامل جرجانی، ١٧٩، ٢٣٧، ٢٥٣، ٢٩٩
شرح عوامل ملا محسن، ١٠٦، ١٠٧، ٢١٦، ٢٨٤، ٢٣٧، ٢٣٨، ٢٥٣، ٢٨٤
شرح الفوائد الصمدية، ١٠٧، ٢١٧، ٢٨٣، ٣٢٣
شرح قصيدة الفائحة فی تجويد الفاتحة، ٢٩٥
شرح قطر الندى و بل الصدى، ١٠٨، ٢٦١
شرح كبرى فی المنطق، ١٠٩
شرح نصاب الصبيان، ١١٠، ١١١، ٢٩٩
شرح وقاية الرواية فی مسائل الهداية، ٢٨٤
شرح هداية الحكمة، ١١٢
الشمسية فی القواعد المنطقية، ٢٧٤
شمس و هقهه ← محبوب القلوب
شوارق الالهام، ٢٠٥
صحة السلب عن المجاز، ٢٧٩
الصحيحه السجادية، ١١٣
صراط النجاة ← الاعتقادات
صرف مير، ٢٧٠
الصلح، ١٩١
صور اقاليم، ٢٩٦
الصوميه، ١٧٦
صوميه، ٢٧٨
صيد و ذباجه، ١٧١، ٣٠٤
صیغ العقود، ١٩٦
صیغ العقود و الايقاعات، ٢٠٩، ٢٤٨
صیغ العقود و النكاح، ٢٠٧، ٣١١، ٣١٢

- صيف مشكله، ٢٧٣
 صيغة النكاح، ١٨٢
 طريق النجاة، ٢٥٥
 طوفان البكاء، ١١٤
 الطهارة، ١٢٧
 طينيه، ٣٢٥
 عدة الداعى و نجاح الساعى، ١١٤
 العزى فى التصريف، ١٧٥، ٢١٧، ٢٦٢،
 ٢٦٦، ٢٧٤، ٣٢٣
 عقيلة اتراب القصائد فى اسنى المقاصد،
 ٢٩٥
 علل الشرايع، ١١٥
 علم العقود (رسالة فى...)، ٣٣٣
 علم الله تعالى، ٢٢٩
 عوائد الايام من مهمات ادلة الاحكام، ١١٦
 عوامل المائة، ١١٦، ١٧٩، ١٨٧، ١٩٢،
 ٢٥٢، ٢٥٤، ٢٥٩، ٢٦٩، ٢٧٤، ٢٩٨،
 ٣٢٣، ٣٢٢
 عين البكاء، ١١٧
 عين الحياة، ١١٨
 غاية المأمول فى شرح زبدة الاصول، ١١٨
 الغصب، ١٩١
 الفخرية فى معرفة النية، ١٨٥
 الفرائد، ١٧٥، ٢١٤
 فرائد الاصول، ١١٩
 الفرائد البهية فى شرح الفوائد الصمدية، ٢٢١
 الفرائد الشمسية فى شرح الفوائد الصمدية،
 ١١٩، ٢٢٢
 الفرائض، ١٨٥
 فرائض و مواريث، ٢٥٩
 الفرق بين صفات الفعل و صفات الذات،
 ٢٢٦
 الفصول التمهيد لاصول التجويد، ٢٥٧
 الفقه، ١٨٨
 فقه منظوم، ١٧٢
 الفوائد الاصولية، ٢٧١
 الفوائد الحائرية الجديدة، ١٩٤
 الفوائد الحائرية العتيقة، ٣٠٦
 الفوائد الحكمية، ١٩٩
 الفوائد الصمدية، ١٢٠، ١٩٠، ١٩٢، ١٩٤،
 ١٩٧، ٢٠٠، ٢١٠، ٢٣٠، ٢٦٣، ٢٦٤،
 ٢٦٦، ٢٧٠، ٢٨٣، ٢٩٨، ٣٢٢، ٣٢٣
 الفوائد الضيائية فى شرح الكافية، ١٢٠
 الفوائد الفقهية، ٢٧٢
 الفوائد محمدية، ٢٦١
 فهرست كتاب جامع الشتات، ٣٤٥
 القانونچه، ١٢٢
 القانون فى الطب، ١٢٢، ٢٨٢
 قرآن كريم، ١٢٣
 قرابادين، ١٨٣
 قرة العيون، ٢٢٥
 القضاء، ١٣٢
 القضاء و القدر، ٣١٤
 قواعد الاحكام فى معرفة الحلال و الحرام،
 ١٢٦
 قواعد وقف (رساله در...)، ٣٠٩

القوانين المحكمة، ۱۲۷	لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار، ۱۳۶
الکافی، ۱۲۷	لوامع القدسیة، ۱۳۷
کامل التعبير، ۲۷۱	لوايح القمر، ۳۴۱
کبرای منظوم، ۱۳۰	مجالس، ۱۳۸
الکبرى فی المنطق، ۱۸۹، ۱۹۳، ۱۹۷، ۲۰۰، ۲۰۲، ۲۰۶، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۳۰، ۲۶۴، ۲۶۶، ۲۸۳، ۲۹۷، ۲۹۹، ۳۱۵، ۳۲۳	المجتبى من الدعاء المجتبى، ۲۴۶
کتاب الرحمة فی الطب و الحکمة، ۲۸۶	مجمع الفائدة و البرهان فی شرح ارشاد الاذهان، ۱۳۸
کتاب فاخریه، ۳۳۷	مجموعه ورام ← نزهة النواظر و تنبيه الخواطر
کحل الجواهر، ۱۳۳	محبوب القلوب، ۱۳۹
کسر اصنام الجاهلیة، ۲۱۱	محرق القلوب، ۱۴۰
کشف اسرار العقل، ۱۸۷	محمديّه، ۲۱۳
کشف الشکوک عن الشاک و المشکوک، ۳۴۱	محمديه در بیان قواعد قرائة قرآنیہ، ۳۱۶
کشف المطلوب فی ذکر احکام العبادات فی المكان المغصوب، ۳۰۸	مخازن جواهر اسرار التنزیل، ۱۹۸
کشکول محمدی، ۲۸۰	مخترع الانظار، ۲۵۰، ۲۷۱
کلمات امیر المؤمنین (ع)، ۳۳۸	مختصر النافع، ۱۴۱
کلیات فاخری، ۳۳۲	مختصر الواعظین، ۲۶۲
کلیات منتظر کجوری، ۳۳۶	مخزن الصلوة، ۱۴۲، ۱۷۶، ۱۹۳، ۲۶۸
کلید بهشت، ۲۳۸	مدارک الاحکام فی شرح شرایع الاسلام، ۱۴۲
کلیله و دمنه، ۱۳۳	مرآت الحقایق، ۱۸۵
کنز العرفان فی فقه القرآن، ۱۳۴	مراثی، ۱۴۳
کنز اللغات، ۱۳۵	مراح الارواح، ۱۴۳، ۲۰۰، ۲۹۱، ۳۱۱
لثالی الولاية، ۲۸۰	مرشد العوام، ۱۴۴، ۱۹۰
لباب الکلام، ۳۰۲	مرشد الواعظین، ۲۵۶
لطائف غیبی و عواطف لاریبی، ۱۳۶	مسائل التویم، ۳۱۸
	مسالک الافهام فی شرح شرایع الاسلام، ۱۴۵

- مسكن الفواد عند فقد الاحبة و الاولاد، ٢٦٠
 مشارق الانوار و كشف المغالى و الاستار،
 ٢٨٩
 المشاعر، ٢٣٢
 مشرق الشمسين و اكسير السعادتين، ١٤٥
 مشكلات العلوم، ١٤٦، ١٤٧، ٢٠٣
 مصابيح القلوب، ١٤٧
 مصباح الشريعة و مفتاح الحقيقة، ٢٤٢
 مصباح العابدين، ١٤٨
 مصباح المتهجد (صغير)، ٢٤٧
 مطالع الانظار فى شرح طوابع الانوار، ١٤٩
 المطول، ١٤٩
 معارج اليقين - جامع الاخبار
 معالم الاصول، ١٥٠
 معيار التفسير، ٢٣٩
 معراج السعادة، ١٥٢
 معرفت تقويم، ٣٠٠
 معين الخواص، ٣٢٤
 مغنى اللبيب عن كتب الاعراب، ١٥٢
 مفاتيح الاصول، ١٥٣
 مفاتيح الشرايع، ١٥٣
 مفتاح الفلاح، ٢٤٣
 مفردة عاصم كوفى، ٢٩٦
 المفصل فى صنعة الاعراب، ١٥٥
 مفيد التجويد، ٢٧٣
 ملحمة دانيال، ٢٧٤
 مناظرة يوحنا الذمى، ٢٨٥
 مناهج الاحكام، ١٥٦
 منبع الاحكام، ٢٥١
 منتخب الروضة، ١٥٦
 منتخب اللغات شاهجهانى، ١٥٧
 منتخب مقطع تكميل الصناعة، ٢٩١
 منشآت، ١٧٣
 منظومه در رموز وقف، ٣١٦
 منظومة فى شرح حديث امير المؤمنين،
 ٢٧٦
 منظومة فى علم العقود، ٣٣٣
 من لا يحضره الفقيه، ١٥٨
 منهاج الكرامة فى معرفة الامامة، ٢٨٥
 منهج النجاة، ٢٥٥
 منهج الواعظين فى انقاذ الهالكين، ١٦١
 منية اللبيب فى شرح التهذيب، ١٦٢
 موارد الاصول فى شرح معالم الاصول،
 ٢٣٧، ٢٥٠
 المواعظ، ١٦٣
 مواعظ لطيفه، ٣٣٩
 مهج الدعوات و منهج العبادات، ٢٤٦
 مهيج الاحزان و موقد النيران، ١٦٣
 الميراث، ٢٦٩، ٣٠٩
 النافع يوم الحشر فى شرح باب الحادى
 عشر، ٢٠٨، ٢٢٥، ٢٣٤، ٢٩٦، ٣٢٨
 نخبه، ١٨٩
 نخبه سپهرى، ٣٣٩
 نخبه البيان، ٢٩٣
 نزهة النواظر و تنبيه الخواطر، ١٦٤
 نصاب الصبيان، ١٦٤، ٢٩٤
 نظم اللثالى، ٢٣١، ٣٠٩

نظم باب الحادی عشر، ٢٩٧	الوصايا، ٢٨٨
نفايس الفنون في عرايس العيون، ١٦٥	الوقف، ٢٨٨
نفلية، ٢٠٨	ولايت نامه (= ديوان فارغ)، ١٦٩
النكت في مقدمات الاصول، ٢٠٨	هداية الابرار، ٢٥٤
نهج البلاغه، ١٦٦	هداية الانام في معرفة الاحكام من الحلال و
الوافي في شرح الوافية، ١٦٦	الحرام، ١٦٩، ٢٦٨
الوافية، ١٦٧، ١٩٤	هداية الحكمة، ٢٨٠
الرافية في شرح الكافية، ١٦٨	الهداية في النحو، ٢٠٣
وجوب الخمس حال الغيبة، ٣٢٧	هدية التهذيب، ٢٩٨
الوجيزة، ٢٥٩	هزار كلمه ← كلمات امير المؤمنين (ع)
وسايل الشيعة الى تفصيل الشريعة، ١٦٨	

فهرست موضوعی کتابها

ادب	اخلاق و مواعظ
ارجوزة فى الولاية	ابواب الجنان
انشاء	تذكره
حكاية الاحباب	جمال الصالحين
حملة حيدرى	حلية المتقين
ديوان حافظ	ذخيرة المعاد
ديوان خواجه نورى	فوائد محمدية
ديوان صائب تبريزى	مختصر الواعظين
ديوان محتشم كاشانى	مرشد الواعظين
ديوان مراثى فاخرى (عكسى)	مسكن الفؤاد عند فقد الاحبة و الاولاد
ديوان مقبل	مصابيح القلوب
رباعيات حكيم عمر خيام	معراج السعادة
قرة العيون	منهج الواعظين فى انقاذ الهالكين
كتاب فاخرى (عكسى)	[مواعظ]
كليلى و دمنه	نزهة النواظر و تنبيه الخواطر = مجموعة
كليات فاخرى (عكسى)	ورام

کلیات منتظر کجوری (عکسی)	زبدة الاصول
منشآت	سلالیم اللغة
ولایت نامه	صحت السلب عن المجاز (رساله در...)
ادعیه	غایة المأمول فی شرح زبدة الاصول
ترجمة مفتاح الفلاح	فرائد الاصول
زاد المعاد	فوائد اصولية
شرح زیارة الجامعة	الفوائد الحائرة
شرح دعای صباح	القوانين المحكمة
الصحيفة السجادية	كشف الشکوک عن الشاک و المشکوک
عدة الداعی و نجاح الساعی	(عکسی)
المجتنى من الدعاء المجتئ	مخترع الانظار
مصباح العابدین	معالم الاصول
منتخب الادعية	مفاتيح الاصول
منتخب مهج الدعوات و منهج العبادات	مناهج الاحکام
منتخب مصباح المتعبد	مناهج الاصول
اصول فقه	منية اللیب فی شرح التهذیب
تقریرات الاصول	موارد الاصول فی شرح معالم الاصول
تقریرات الاصول (طبری)	الوافی فی شرح الوافية
تمیهد القواعد	الوافية
تهذیب الوصول الى علم الاصول	بلاغت
حاشیه شرح مختصر الاصول (تفتازانی)	الاستعارة
حاشیه شرح المختصر للعضدی	حاشیه حاشیه الخطائی علی مختصر
حاشیه فرائد الاصول (کجوری) (عکسی)	المعانی
حاشیه فرائد الاصول (تنکابنی)	حاشیه المطول (جرجانی)
حاشیه معالم الاصول (شیروانی)	حاشیه المطول (چلبی)
حاشیه معالم الاصول (مازندرانی)	حاشیه المطول (تنکابنی)
حاشیه معالم الاصول (خليفة سلطان)	حاشیه المطول (؟)
رساله وضعیه	دره یتیمه

رسالة فى اللف و النشر	تفسير سورة اخلاص
المطول	تفسير سورة الفلق
منتخب تكميل الصناعة	تفسير گازر = جلاء الازهان و جلاء الاحزان
تاريخ معصومين (ع)	تفسير القرآن الكريم
بحر الدموع	[تفسير قرآن]
تذكرة الائمة	توشيح التفسير
طوفان البكاء	جوامع الجامع
عين البكاء	خلاصة المنهج
كحل الجواهر	الخلجات
مجالس	كنز العرفان فى فقه القرآن
محرق القلوب	لطائف غيبى و عواطف لارىبى
منتخب الروضة	مشارك الانوار فى كشف المغالق و الاستار
مهيّج الاحزان	معيار التفسير
تاريخ	حديث
الارشاد فى احوال صاحب بن عباد (عكسى)	الاحتجاج على اهل اللجاج
اسماء ائمة اثنى عشر (رساله در...)	الاربعون حديثاً
جنگنامه جلال الدين اشرف (عكسى)	الاستبصار
حكايت يوسف (ع)	ترجمه توحيد مفضل
حيات القلوب	ترجمه قطب شاهى = ترجمه اربعين بهائى
روضة الصفا	جامع الاخبار (صدوق)
قصص انبياء	جامع الاخبار
محبوب القلوب = شمس و قهقهه	الجواهر السنية فى الاحاديث القدسية
منتخب الحكايات	حدائق الصالحين
نخبة سپهرى (عكسى)	حديث الجمجمة عن عيسى بن مريم (ع)
تفسير	شرح حديث الدنيا مزرعة الآخرة
آيات الاحكام	شرح حديث هل رأيت رجلاً (رسالة فى...)
انوار التنزيل و اسرار التأويل	علل الشرايع
تفسير آية فكان قاب قوسين او ادنى	الكافى

کلمات امیرالمؤمنین = هزار کلمه (عکسی)	[اسامی الادویه]
لوامع قدسیه	بُراء الساعة
رجال و درایه	ترجمه رساله الذهبیه = ترجمه طب
اسانید کتاب من لا یحضره الفقیه	الرضا (ع)
تلخیص المقال فی تحقیق احوال الرجال	خفی علای
شرح البدایه فی علم الدراية	القانون فی الطب
مشیخة کتاب تهذیب الاحکام و الاستبصار	قانونچه
منبع الاحکام	کتاب الرحمة فی الطب و الحکمة
الوجیزه	عرفان
صرف	اجوبه الاسئلة
حاشیه شرح التصریف	الاسئلة والاجوبه (احسائی)
دقایق الامثال	اسرار الآیات و انوار البینات
رساله در صرف	اوصاف الاشراف
رساله فی الصرف	سیر و سلوک
الشافیه	شرح العرشیه
شرح التصریف	کشف اسرار العقل
شرح شرح التصریف	محبوب القلوب = شمس و قهقهه
شرح شواهد تصریف	مخازن جواهر اسرار التنزیل
شرح شواهد شرح تصریف	مرآة الحقائق
شرح صرف میر	مصباح الشریعة و مفتاح الحقیقة
شرح نظام	علوم قرآن
صیغ مشکله	باب رسم الخط
العزى فی التصریف	بیان اشباع و مشکلات حروف (رساله در...)
کتاب الصرف	تلخیص النشر لقراءات العشر
مراح الارواح	درج مضامین
طب	رساله در تجوید
ابدال الادویه	رساله در تجوید
اختیارات بدیعی	رساله در تجوید

رساله در تجوید	تأسیسات
رساله در تجوید (طالقانی)	پرسش و پاسخ (تنکابنی)
رساله در قواعد وقف	تحریر الاحکام
عقيلة اتراب القصائد فی اسنى المقاصد =	تحفة العربیة
شاطبی	تحفة النسوان
الفرائد	ترجمة الصلاة
فصول التمهید لاصول التجوید	ترجمة فرائض شرائع الاسلام
فضائل السور	تقریرات الفقه
قصيدة الفاتحة و تجویدها	جامع عباسی
محمدیه در بیان قواعد قراءة قرآنیة	الجعالة
مفردة عاصم كوفی	جعفریه
مفید التجوید	جنة النار
منظومه در رموز وقف	حاشیة مختصر النافع
نظم اللئالی = لؤلؤیه	حدود و قصاص و دیات
فقه	حل عبارت لمعه
آداب التجارة	الخمس
آداب الصلاة	در الحباء فی اصول الرضاع
اثبات وجوب الخمس حال الغیبة	دلائل العباد
اثنی عشریة	رساله در صوم
ارجوزه در فقه	رساله در میراث
ارشاد الازهان الى احكام الايمان	رساله در وضو و نماز
اسرار العقود	رسالة دیات و قصاص
اكمال الاصلاح	الرسالة الذهبیة
الفیة	رسالة العلیة فی معرفة النیة
بدائع الاحكام فی شرح شرایع الاسلام	رسالة عملیه محمد حسن نجفی
بضاعة المزجاة	رسالة عملیه مهدی كجوری (عملیه)
بُغیة الطالب فی معرفة المفروض و الواجب	رسالة فقهیه (سید باقر)
بیان المشروعات و غیر المشروعات	رسالة فقهیه (نوری)

رسالة فى الارث	كتاب الاجارة
رضاعيه (مجلس اول)	كتاب الطهارة
رضاعيه (مجلس دوم)	كتاب القضا
رضاعيه	كشف المطلوب فى ذكر احكام العبادات فى
الروضة البهية	المكان المغصوب
الرهن	كليد بهشت
رياض المسائل	لباس المصلّى
زبدة المسائل	مجمع الفائدة و البرهان
سؤال و جواب	محمدية
سؤال و جواب (كلاردشتى)	مختصر النافع
صيغ العقود و النكاح	مختصر وقاية الرواية فى مسائل الهداية
شرايط اجزاء و موانع نماز جماعت	مخزن الصلاة
شرائع الاسلام	مدارك الاحكام فى شرح شرايع الاسلام
شرح الفية	مرشد العوام
شرح شرائع الاسلام	مسالك الافهام فى شرح شرايع الاسلام
الصلح	مشرق الشمسین و اكسير السعادتین
الصید و الذباجة	معین الخواص
صيد و ذباحه	مفاتيح الشرايع
صيغ العقود (قزوينى)	منافيات نماز
صيغ العقود و الايقاعات	منظومه در فقه
صيغة النكاح	الميراث
عوائد الايام من مهمات ادلة الاحكام	نجاسات و طهارات
الغصب	تُخبه (كلباسى)
الفخرية فى معرفة النية	التفلية
فرائض و مواريث	الوصايا
الفوائد الحائرية الجديدة	الوقف
فوائد فقهيه	هداية الابرار
قواعد الاحكام	فلسفه
	جذوات

چهل فصل سلطانى و شيم فرخى (عكسى)	پرسش و پاسخ
الرسالة الروحية	تحقيق بداء (رساله در...)
رسالة فى تحقيق الكلّيات	ترجمة اعتقادات عبدالعظيم حسنى
شرح ايساغوجى اثيرى	ترجمة نفحات اللاهوت
شرح الفوائد الحكمية	تلخيص النظر فى اثبات امامة ائمة الاثنى عشر
شرح هداية الحكمة	تفريغ الكربة عن المنتقم لهم فى الرجعة
الفوائد الحكمية	الجنة و النار
القضاء و القدر	حاشية حاشية الخفرى على شرح التجريد
كسر اصنام الجاهلية	(لاهيجى)
المشاعر	حاشية حاشية الخفرى على شرح التجريد
معرفة حقايق الموجودات الثلاثة	(خليفه سلطان)
هداية الحكمة	حاشية شرح التجريد (خفرى)
كلام	حاشية شرح التجريد (حمزه)
اثبات الرجعة = رجعت	حديقة الشيعة
اجوبة السلطان فتحعلى شاه	حق اليقين
اجوبة مسائل الدامغانى	ذخيرة المعاد
الاحتجاج على اهل اللجاج	رسالة امامت
ارشاد المسترشدين و هداية الطالبين	رسالة سعادت
الاسئلة و الاجوبة	رسالة الطينة = شرح احاديث طينت
اصل الاصول	رسالة فى البداء
اصول دين	رسالة فى رؤية الله تعالى
اصول دين (رساله در...)	رسالة فى علم الله تعالى
اصول دين (قمى)	رسالة فى قول مولانا خيالى
اصول عقايد	سرمايه ايمان
اعتقادات (رساله در...)	شرح باب حادى العشر
اعتقادات (مجلسى)	شرح تجريد الاعتقاد
الاعتقادات (صدوق)	شوارق الالهام
باب الحادى العشر	

جامع الاخبار و مجمع الابرار	مطالع الانظار فی شرح طوابع الانوار
جامع الامثال	فرق بین صفات الفعل و صفات الذات
جنگ	(رساله در...)
خلاصة الرمل	لثالی الولاية
علوم غریبه	معرفه الركن الثالث من اصول الدين (رساله
فهرست کتاب جامع الشتات (عکسی)	فی...)
کشکول محمدی	مناظره یوحنا
مشکلات العلوم	منهاج الکرامه
نقایس الفنون فی عرایس العیون	منهج النجاة
منطق	النافع يوم الحشر فی شرح باب حادی العشر
تحریر القواعد المنطقية = شرح الشمسية	نظم باب حادی العشر
حاشیه تحریر القواعد المنطقية	النکت من مقدمات الاصول
حاشیه تهذیب المنطق (یزدی)	لغت
حاشیه تهذیب القواعد المنطقية	برهان قاطع
حاشیه حاشیه تهذیب المنطق	دستور اللغة
حاشیه شرح مطالع الانوار	رساله در معانی الفاظ
رساله در منطق	ریاض الفتیان فی شرح نصاب الصبیان
رسالة فی الموجهات	شرح نصاب الصبیان (آملی)
الرسالة المنطقية	شرح نصاب الصبیان (اشتبیاضی)
شرح حاشیه تهذیب المنطق (شهرستانی)	شرح نصاب الصبیان (؟)
شرح حاشیه تهذیب المنطق (شهرستانی)	کنز اللغات
(عکسی)	[لغت]
شرح حاشیه تهذیب المنطق (یزدی)	منتخب اللغات شاهجهانی = فرهنگ
شرح تحریر القواعد المنطقية	رشیدی
کبرای منظوم	نصاب الصبیان
کبری فی المنطق	متفرقه
لوامع الاسرار فی شرح مطالع الانوار	آداب المتعلمین
هدیه التهذیب	آداب المتعلمین (عکسی)

شرح فوائد الصمدية (بلركى)	نحو
شرح قطر الندى و بل الصدى	ارجوزة فى العوامل
شرح الهداية فى النحو	الاعراب عن قواعد الاعراب
العوامل المائة (جرجانى)	الفية = الخلاصة فى النحو
العوامل المائة (ملا محسن)	البهجة المرضية
الفرائد البهية فى شرح الفوائد الصمدية	تحفة المبتدئين
الفرائد الشمسية فى شرح الفوائد الصمدية	تذكرة الرضية فى شرح البهجة المرضية
الفوائد الصمدية	ترجمه عوامل ملا محسن
الفوائد الضيائية	تمرين الطلاب فى صناعة الاعراب
مغنى اللبيب عن كتب الاعاريب	التهذيب
المفصل فى صنعة الاعراب	حاشية البهجة المرضية
الوافية فى شرح الكافية	حاشية الفوائد الضيائية
الهداية فى النحو	حاشية الفوائد الضيائية (جزايرى)
هيئت	حلية اللامعة للبهجة المرضية
اختيارات الايام (مجلسى)	زينة السالك فى شرح الفية ابن مالك
اختيارات الايام (؟)	شرح الانموذج (عكسى)
تحفة حاتميه	شرح شواهد البهجة المرضية
تشریح الافلاك	شرح عوامل الجرجانى (؟)
[دو مقاله]	شرح عوامل الجرجانى (تنكابنى)
سى فصل	شرح عوامل الجرجانى (كلارستاقى)
شرح بيست باب ملا مظفر	شرح عوامل المائة
شرح الملحض فى الهيئة = شرح چغمينى	شرح عوامل ملا محسن (؟)
لوايح قمر (عكسى)	شرح عوامل ملا محسن (دينائى)
مسائل التقويم	شرح عوامل ملا محسن (تنكابنى)
	شرح عوامل منظوم
	شرح فوائد الصمدية (تنكابنى)

فهرست پدید آورنده‌ها

- آقاسی، عباس بن مسلم ایروانی، ۳۳۴
 آملی، خلیفه سلطان حسین بن محمد، ۷۲، ۲۳۲
 آملی، شمس الدین محمد بن محمود، ۱۶۵
 ابن حاجب، ابوعمر و عثمان بن عمر، ۹۴، ۲۱۰، ۲۱۸، ۲۱۹
 ابن سینا، ابوعلی حسین بن عبدالله، ۱۲۲، ۱۸۶، ۲۸۲
 ابن عقیل، بهاءالدین عبدالله بن عبدالرحمن
 آمدی، ۹۶
 ابن مالک، محمد بن عبدالله جبائی طایی، ۳۸، ۳۰۷، ۳۱۲
 ابن هشام، جمال الدین عبدالله بن یوسف
 انصاری، ۱۰۸، ۱۵۲، ۲۶۱، ۲۶۲
 ابهری، اثیر الدین مفضل بن عمر، ۲۸۰
 احسایی، احمد بن زین الدین، ۱۹۷، ۱۹۹، ۳۰۱، ۳۰۳، ۳۲۴
 احمد بن علی بن مسعود، ۱۴۳، ۲۰۰، ۲۹۱، ۳۱۱
 اردبیلی، احمد بن محمد مقدس، ۷۴، ۹۴، ۱۳۸
 اردبیلی، جمال الدین محمد بن عبدالغنی، ۹۷، ۱۹۰، ۲۱۰، ۲۶۱، ۲۶۳، ۳۳۳
 اردبیلی، نظام الدین بن احمد، ۲۱۸، ۲۲۱، ۲۲۳، ۲۳۶، ۲۴۴
 اردکانی، علیرضا بن کمال الدین حسین
 تجلی، ۶۷، ۲۲۲، ۳۲۰
 ازهری، زین الدین خالد بن عبدالله، ۵۴، ۲۰۵
 استرآبادی، حسن بن محمد بن شرفشاه، ۱۶۸
 استرآبادی، محمد باقر بن
 محمد - میرداماد -، ۲۱۲، ۲۵۴

باغنوی، حبیب الله میرزا جان شیرازی،

۱۷۷، ۳۱۳

بحرالعلوم، سید محمد مهدی نجفی، ۳۳۳

بخاری، عبيدالله بن مسعود بن تاج الشریعة

عمر محبوبی، ۲۸۴

بروجردی، محمد تقی بن احمد کاشانی،

۱۱۷

برهان تبریزی، محمد حسین بن خلف، ۴۱

بسطامی، نوروز علی بن محمد باقر، ۸۶

بشروئی تونی، عبدالله بن محمد، ۱۶۷،

۱۹۴

بصری، ابوبکر محمد بن سیرین، ۲۸۶

بلرکی، علی بن حسن، ۱۰۸

بهبهانی، محمد باقر بن محمد اکمل وحید،

۱۹۴، ۱۹۶، ۳۰۶

بیدل رودباری، قربان بن رمضان قزوینی،

۴۳

بیضاوی، ناصرالدین عبدالله بن عمر، ۳۹

تبریزی، محمد زمان بن محمد طاهر، ۳۰۶

تجلی اردکانی - اردکانی

تجلی، علیرضا بن کمال الدین حسین، ۳۲۰

تفتازانی، سعدالدین مسعود بن عمر، ۶۹،

۱۰۰، ۱۴۹، ۱۷۹، ۱۹۷، ۲۰۲، ۲۰۴،

۲۱۸، ۲۴۹، ۲۹۱

تفلیسی، حبیش بن ابراهیم بن محمد، ۲۷۱،

۲۷۴

تتوی، عبدالرشید بن عبدالغفور حسینی

مدنی، ۱۵۷

استرآبادی، محمد بن ابوطالب موسوی،

۵۰

استرآبادی، محمد بن علی حسینی، ۲۵۸،

۲۵۹

استرآبادی، محمد جعفر بن سیف الدین

شریعتمدار، ۲۴۸، ۳۱۰

استرآبادی، محمد رضا بن محمد صادق،

۲۵۶

استرآبادی، محمد علی، ۳۱۲

استرآبادی، محمد یوسف حائری، ۳۰۵

استرآبادی، مهدی بن محمد نصیر منشی،

۱۷۳

اسفرائینی، عصام الدین ابراهیم بن محمد

عربشاه، ۶۹

اصفهانی، شمس الدین محمود بن

عبدالرحمن، ۱۴۹

اصفهانی، مختار اعمی، ۲۳۰

اندلسی، ابوحیان محمد بن یوسف، ۲۰۳

انصاری، زین العابدین بن نجم الدین، ۱۷۰

انصاری، زین العطار علی بن حسین، ۱۹۵

انصاری، مرتضی بن محمد امین دزفولی،

۱۱۹

ایجی، عضدالدین عبدالرحمن بن احمد،

۲۷۵

بازل مشهدی، محمد رفیع خان بن محمد،

۷۶

- تنگابنی، محمد بن سلیمان طیب، ۴۰، ۵۴، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۹، ۱۴۶، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۹، ۱۸۳، ۱۸۴، ۲۰۱، ۲۰۳، ۲۰۹، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۳۰، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۷۱، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۷، ۲۸۹، ۲۹۰، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۱۱، ۳۲۱، ۳۲۳، تنکابنی، محمد علی شریعتمدار نشتائی، ۱۰۵، ۱۳۲، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۹۱، ۲۹۲، جامی، نورالدین عبدالرحمن بن احمد، ۱۲۰، جرجانی، ابوالمحاسن حسین بن حسن، ۵۸، جرجانی، عبدالقاهر بن عبدالرحمن، ۱۸۷، ۲۰۰، ۲۰۲، ۲۵۲، ۲۶۳، ۲۶۹، ۲۷۴، ۳۲۲، جرجانی، میر سید شریف علی بن محمد، ۶۴، ۷۰، ۷۱، ۱۸۹، ۱۹۳، ۱۹۷، ۲۰۰، ۲۰۲، ۲۰۶، ۲۱۸، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۳۰، ۲۶۴، ۲۶۶، ۲۷۰، ۲۷۵، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۹۷، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۱۵، ۳۲۰، ۳۲۳، جزایری، سید نعمت الله بن عبدالله شوشتری، ۳۱۲، ۲۹۳، ۲۴۴، جزری، محمد بن محمد دمشقی، ۲۵۸، جوهری اصفهانی، محمد ابراهیم بن محمد باقر، ۱۱۴، جیلانی، رفیع بن محمد رفیع، ۶۳، چغمینی، قاضی محمود بن محمد خوارزمی، ۱۲۲، حافظ شیرازی، شمس الدین محمد، ۸۳، حسینی، میرزین العابدین، ۱۴۸، حلّی، حسن بن یوسف بن مطهر، ۳۷، ۴۴، ۵۵، ۱۲۶، ۲۱۹، ۲۶۹، ۲۷۹، ۲۸۵، ۳۰۳، جمال الدین علی بن موسی بن طاووس، ۲۴۶، ۲۶۰، حلّی، احمد بن محمد بن فهد، ۱۱۴، حلّی، مقداد بن عبدالله سیوری، ۱۳۴، ۲۰۸، ۲۲۵، ۲۳۴، ۲۹۶، ۳۲۸، حلّی، محمد بن حسن، ۱۷۹، ۱۸۰، حلّی، نجم الدین جعفر بن حسن، ۹۵، ۱۴۱، خطائی، نظام الدین عثمان بن عبدالله، ۶۸، خفّری، شمس الدین محمد بن احمد، ۶۸، ۲۳۳، ۲۴۵، ۲۴۶، خواجه نوری، یوسف خواجه بن سلیمان بیک، ۸۳، خوانساری، جمال الدین محمد بن حسین، ۴۹، ۲۱۵، ۳۲۵، دشتیاضی، محمد کریم بن محمد، ۱۱۱، دشتکی، صدر الدین علی خان بن احمد مدنی، ۲۲۱، دهدار، محمد بن محمود، ۱۸۵، دینائی، صفر علی نوری، ۲۶۱، رازی، ابوبکر محمد بن زکریا، ۲۸۱، رازی، قطب الدین محمد بن محمد، ۴۵، ۱۳۶، ۲۸۴، ۳۰۰، ۳۱۵، ۳۲۰، رشتی، سید کاظم بن قاسم، ۲۴۵، ۳۰۱، ۳۰۲

شیرازی، شاه قوام الدین حمزه بن تقی
الدین محمد، ۲۰۴

شیرازی، صدر الدین محمد بن ابراهیم،
۲۱۱، ۲۲۸، ۲۳۲، ۳۱۴

شیرازی، علی اکبر بن علی بن محمد
اسمعیل، ۳۰۹

شیروانی، محمد بن حسن، ۲۰۴، ۳۰۶
صائب تبریزی، محمد علی بن عبدالرحیم،
۸۴

صفی بن عبدالله، ۲۶۲
طالبوف، عبدالرحیم بن ابوطالب تبریزی،
۳۳۹

طالقانی، احمد بن محمد، ۱۶۱
طالقانی - قزوینی، محسن بن محمد طاهر
طالقانی، مرتضی قلی بن محمد صادق،
۳۲۱

طباطبائی، علی بن محمد علی، ۹۱
طباطبائی، محمد بن علی، ۱۵۳
طَبْرَسی، ابوعلی فضل بن حسن بن فضل،
۶۲

طَبْرَسی، ابومنصور احمد بن علی بن
ابی طالب، ۳۵

طَبْسِی، محمد علی بن عبدالحسین تونی،
۱۳۰

طوسی، ابوجعفر محمد بن حسن، ۳۷،
۲۴۷

طوسی، خواجه نصرالدین محمد، ۴۴،
۲۱۶، ۲۲۲، ۲۲۷، ۲۲۹، ۲۴۱، ۲۵۰،
۲۷۳، ۳۲۴، ۳۳۵

رویانی، عبدالقادر بن حسن لاهیجی، ۳۰۰
زمخشری، جارالله محمود بن عمر، ۱۵۵
زنجان، عزالدین ابراهیم بن عبدالوهاب،
۱۷۹، ۲۱۷، ۲۶۲، ۲۶۶، ۲۷۴، ۳۲۳
زنجان، علی بن محمد حسین، ۲۹۷، ۲۹۸
سبزواری، ابوسعید حسن بن حسین شیعی،
۱۴۷

سبزواری، محمد بن محمد، ۵۶
سپهر کاشانی، عباسقلی خان بن محمد
تقی، ۲۳۸

سرابی، آقا بن محمد جعفر، ۱۳۸
سمرقندی، محمد بن محمود، ۲۹۵
سید باقر، ۸۸

سیوطی، جلال الدین عبدالرحمن، ۴۲،
۲۰۰، ۲۰۶، ۲۲۰، ۳۰۳، ۳۰۷، ۳۱۵،
۳۱۹

شاپور بن سهل، ۱۸۲
شاطبی، ابو محمد قاسم بن فیره، ۲۹۵
شریف رضی، محمد بن حسین موسوی،
۱۶۶

شفقی، محمد باقر بن محمد تقی اصفهانی،
۳۱۶

شکرکوهی، ملک محمد بن ابراهیم، ۱۷۴
شوشتری، صدرالدین محمد بن
عبدالمهدی، ۱۶۳

شهرستانی، جمال الدین محمد بن محمود،
۱۰۱، ۳۳۵

شیرازی، سید ابوالقاسم میرزا بابا بن محمد
نبی، ۲۷۷

- عاملی، ابو عبدالله محمد بن مکی، ۲۶۳
عاملی، احمد بن زین العابدین علوی، ۱۳۶
عاملی، بهاء الدین محمد بن حسین، ۳۶، ۵۸، ۷۳، ۷۹، ۹۳، ۱۲۰، ۱۴۵، ۱۹۰، ۱۹۲، ۱۹۴، ۱۹۶، ۱۹۷، ۲۰۰، ۲۰۶، ۲۱۰، ۲۱۶، ۲۲۰، ۲۲۳، ۲۳۰، ۲۴۳، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۹، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۶، ۲۷۰، ۲۸۳، ۲۹۲، ۲۹۷، ۲۹۸، ۳۱۷، ۳۲۲، ۳۲۳
- عاملی، حسن بن زین الدین بن علی، ۱۵۰
عاملی، سید محمد بن علی بن حسین، ۱۴۲
عاملی، شمس الدین محمد بن علی
عینائی، ۴۸
عاملی، شهید اول شمس الدین محمد بن مکی، ۲۰۱، ۲۰۸، ۲۱۱
عاملی، شهید ثانی زین الدین بن علی بن احمد، ۸۸، ۱۴۴، ۱۷۸، ۱۸۲، ۲۶۰، ۲۶۴
عاملی، محمد بن حسن بن حرّ، ۱۶۸، ۲۴۳
فاخری، حسن بن علی کلارستانی، ۳۳۲، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۳۸
فارسی، عمادالدین بن یحیی بن علی، ۶۶
فارغ‌گیلانی، ۱۶۹
فراهی، ابو نصر مسعود بن ابوبکر، ۱۶۴، ۲۹۰
فناری، محی الدین حسن بن محمد، ۷۱
فیض کاشانی، محسن بن شاه مرتضی، ۱۵۳، ۲۲۵، ۳۰۲
- قارپوزآبادی زنجانی، علی، ۱۹۶
قاضی زاده رومی، صلاح الدین موسی بن محمود، ۱۰۹
قراجیه داغی ← گوهر قراجیه داغی، حسن بن علی
قرباباغی، یوسف بن محمد جان محمد شاه‌ی، ۱۷۸
قزوینی، رفیع الدین محمد بن فتح‌الله، ۳۳
قزوینی، عمر بن علی دبیران کاتبی، ۲۷۴
قزوینی، محسن بن محمد طاهر طالقانی، ۱۱۶، ۱۷۹، ۱۸۷، ۱۹۲، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۴، ۲۳۶، ۲۴۹، ۲۵۲، ۲۶۶، ۲۷۰، ۲۹۸، ۳۲۳
قزوینی، محمد مومن الموتی اصفهانی، ۲۴۲
قزوینی، موسی بن شجاع الدین، ۸۶
قمی، ابوالقاسم بن حسن، ۱۲۷، ۱۴۴، ۱۹۰، ۲۶۶، ۳۲۴
قمی، محمد بن علی بن بابویه، ۱۱۵، ۱۵۸، ۲۱۲، ۲۲۷
قمی، علی بن ابراهیم بن هاشم، ۵۰
قمی، محمد طاهر بن محمد حسین، ۲۴۰، ۲۵۵
قوشچی، علاء الدین علی بن محمد، ۹۹، ۲۲۰، ۳۱۷
قهپائی، ابوالقاسم احمد بن محمد، ۳۳۵
کاتی، حسام الدین حسن، ۲۷۷
کاشانی، فتح‌الله بن شکرالله شریف، ۷۹

گرگانی، امیر زین الدین اسماعیل بن حسین،

۷۸

گلیجانی، عبدالکریم بن محمد، ۲۰۷

گنابادی، مظفر بن محمد قاسم، ۹۸

گوهر قراجه داغی، حسن بن علی، ۱۹۸

گیلانی، عبدالکریم بن مرشد، ۱۵۶

گیلانی، محمد بن عبدالخالق بن معروف،

۱۳۵

لاریجانی، زین العابدین بن محمد یوسف،

۳۰۸، ۳۰۷

لاهیجانی، جمال الدین احمد بن محمد،

۲۲۲، ۱۱۹

لاهیجی، حسن بن عبدالرزاق، ۶۰

لاهیجی، عبدالرزاق بن علی، ۲۰۵، ۲۲۸،

۲۳۴

لاهیجی، محمد باقر بن محمد تقی، ۴۷،

۲۴۷، ۳۲۱

مازندرانی، محمد صالح بن احمد، ۷۲، ۲۲۲

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ۳۴،

۳۵، ۴۸، ۵۹، ۷۴، ۷۵، ۷۷، ۹۲، ۱۱۸،

۲۰۷، ۲۲۴، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۳۵، ۲۴۱،

۲۵۶، ۲۵۷، ۳۱۱، ۳۱۸

مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی، ۱۰۴،

۱۳۷، ۲۵۵، ۲۷۱

محتشم کاشانی، کمال الدین، ۸۴

محمد تقی، ۲۴۰

مسأله گو، سید علی بن سید حسین ترک،

۲۵۵

مشهدی ← یزدی، احمد بن حسن

کاشانی ← بروجردی، محمد تقی بن احمد

کاشانی، محمد مؤمن بن مرتضی، ۲۳۴،

۲۴۱

کاشف الغطاء، جعفر بن خضر جناجی، ۴۱

کاشفی، حسین بن علی بیهقی، ۳۴۱

کاظمی، جواد بن سعدالله، ۱۰۳، ۱۱۸

کاظمی، محسن بن حسن حسینی اعرجی،

۱۶۶

کاظمی، محمد بن شمس الدین قاری، ۳۱۶

کاظمی، محمود بن فتح الله نجفی، ۳۲۶،

۳۲۷

کجوری، ابوالقاسم مجتهد پولی، ۳۴۱

کجوری، محمد مهدی مازندرانی، ۳۳۱،

۳۳۲

کجوری، مرتضی قلی بیگ بن محمد رضا

بیگ، ۳۳۶

کربلایی، علی بن حسین، ۱۸۵

کرکی، نورالدین علی بن حسین بن

عبدالعالی، ۲۰۹، ۲۶۹

کلاردشتی، مقصود علی بن حسینقلی، ۲۳۸

کلارستانی، علی اکبر بن محمد بن

عباسعلی، ۵۳، ۸۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۹۱،

۱۹۲، ۲۸۸، ۲۸۹

کلارستانی، علی رضا بن معصومعلی آملی،

۱۱۰، ۲۹۹

کلارستانی، محمد بن عباسعلی تنکابنی،

۲۳۷

کلباسی، محمد ابراهیم بن محمد حسن،

۱۸۹

کلینی، ابوجعفر یعقوب بن اسحاق، ۱۲۷

- مشهدی ← باذل مشهدی
 مشهدی، میر ابوالقاسم قاری، ۲۳۱، ۳۰۹
 مفید، محمد بن محمد بن نعمان، ۲۰۸
 مقبل، میرزا بزرگ نوری همدانی تهرانی، ۸۵
 ممتاز فراهی، برخوردار خان بن محمود
 ترکمان، ۱۳۹
 منشی، ابوالمعالی نصرالله بن محمد، ۱۳۳
 میدی، حسین بن معین الدین علی، ۱۱۲
 میرخواند، محمد بن خاوند شاه بن محمود
 خوارزمشاهی، ۹۰
 نجفی، محمد حسن بن باقر اصفهانی، ۶۲
 نجم آبادی، حسین بن محمد طهرانی، ۳۳۳
 نجم آبادی، محمد حسین بن ابراهیم، ۳۴۰
 نراقی، احمد بن محمد مهدی، ۱۱۶، ۱۵۲، ۱۵۶
 نراقی، مهدی بن ابوذر، ۱۴۰، ۱۴۷، ۲۹۳
 نطنزی، ابو عبدالله حسین بن ابراهیم، ۸۱
 نظری، جمال الدین علیخان، ۲۴۸
 نوایی، علی بن محمد حسن، ۳۱۸
 نوری، صادق دینائی، ۱۸۴
 نوری، محمد تقی بن علی محمد طبرسی،
 ۸۲، ۱۴۲، ۱۶۹، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۹۳،
 ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۷۰، ۲۷۸
 نیریزی، قطب الدین محمد، ۲۱۵
 نیشابوری، عمر بن ابراهیم خیامی، ۱۷۵
 نیشابوری، عطاءالله بن محمود حسینی
 عطایی، ۲۹۱
 نیشابوری، نظام الدین حسن بن محمد
 قمی، ۲۱۹
 ورام بن ابی فراس مالکی اشتری، ۱۶۴
 نوری، هادی، ۲۹۹
 هروی، نظام الدین بن کمال بن جمال بن
 حسام، ۹۰
 همدانی، ابوطالب حسینی، ۸۷
 یزدی، احمد بن حسن مشهدی، ۴۰
 یزدی، جلال الدین محمد، ۲۴۹
 یزدی، حسن بن محمد علی حائری، ۱۶۳، ۱۹۳
 یزدی، قاضی الدین بن کاشف الدین محمد،
 ۲۲۹
 یزدی، نجم الدین عبدالله بن حسین، ۶۵،
 ۱۰۲، ۱۹۳، ۱۹۹، ۲۰۶، ۲۳۶، ۲۴۴،
 ۲۵۱، ۲۶۴، ۲۶۶، ۲۹۴، ۳۱۰، ۳۱۵،
 ۳۱۹، ۳۲۸
 یوحنا بن اسرائیل، ۲۸۵

فهرست جایها

چمستان، ۱۴۲	آمل، ۱۵۰، ۲۵۲
خوی، ۷۵	اردبیل، ۳۰۱
دیلا رستاق، ۲۴۴	اصفهان، ۶۰، ۸۹، ۱۲۱، ۱۲۷، ۱۵۰، ۱۵۹
رامسر، ۱۰۸	۱۶۵، ۱۸۹، ۲۳۳، ۳۰۷، ۳۱۹
زنجان، ۱۲۲	الیت کلارستاق، ۴۲
ساری، ۷۷، ۸۹	بار فروش، ۱۵۰
سعادت آباد، ۴۷، ۱۵۱، ۳۲۰	بخارا، ۱۷۸
سلیمان آباد، ۱۰۹، ۲۲۴	بغداد، ۳۱۷
سولده، ۱۴۶	بلخ، ۱۵۸
شفیت، ۷۶	بهارویت، ۸۰
شیراز، ۹۵، ۹۹، ۱۴۵، ۱۶۵، ۲۵۲	بیرون بشم، ۲۶۶
طالقان، ۱۶۲، ۲۳۶	تبریز، ۳۰۱
طرشت، ۶۲	تنکابن، ۱۵۰، ۳۱۱، ۳۱۲
طویر، ۳۰۵	تهران ← طهران
تهران، ۶۲، ۶۵، ۶۶، ۹۷، ۱۵۰، ۱۵۱	جبل عامل، ۱۵۱
۱۵۳، ۱۷۱، ۲۳۶، ۲۳۹، ۲۴۷، ۲۹۷	جعفر آباد (دار السلطنه)، ۱۶۰
۳۱۰	

فریو مد، ۱۰۱	قریه مورد، ۱۴۱
قریه آزاد کوه کلا، ۱۱۴	قریه مهران بالا طالقان، ۱۱۷
قریه اورنگ، ۲۴۹	قریه مهران طالقان، ۱۱۷
قریه اوپل، ۷۸	قریه میچکار، ۹۳، ۱۶۸
قریه ایلواشم، ۱۵۰	قریه نور، ۳۲۰
قریه برار، ۲۳۰	قریه هریجان، ۱۵۲
قریه بلرک تنکابن، ۲۵۰	قریه یالورود، ۴۲
قریه بومحله، ۲۹۴	قریه پیمط، ۴۳
قریه پردنکون، ۱۵۸، ۲۶۶	قزوین، ۲۹۸
قریه پلشت، ۲۹۸	قلعه ایروان، ۱۴۴
قریه جوارده، ۹۳	کاشان، ۱۱۷
قریه جوستان، ۲۳۶	کجارساق، ۱۰۳
قریه خنچی، ۸۸	کجور، ۲۸۹
قریه دونا، ۳۰۵	کلاردشت، ۱۵۰، ۱۸۲
قریه ریزان، ۱۴۴	کلارساق، ۹۱، ۹۳، ۱۵۲، ۱۵۸، ۱۶۳
قریه شکر کوه، ۳۱۵	۲۳۰، ۲۶۶، ۲۸۹
قریه فیروز آباد، ۱۲۱	کوهپر، ۷۸
قریه فیروزکلا کجور، ۹۲	گنجه، ۵۸، ۲۴۳
قریه کالج، ۲۶۷	گیلان، ۷۶، ۹۳، ۲۵۷، ۳۴۲
قریه کرهرود، ۱۵۵	لار، ۱۵۴
قریه کشکک، ۱۷۷	لاهیجان، ۳۴۲
قریه کلارساق، ۱۵۰	مازندران، ۹۳
قریه کلندلوس، ۸۳	ماوراء النهر، ۱۷۸
قریه کورد کلا، ۲۰۲	محال جلال ازرك، ۴۳
قریه کورکلا، ۸۷	محله سنگلج، ۲۳۶
قریه کوه پر، ۱۱۸	مدرسه آخوند محله کلیجان، ۱۴۱
قریه لقمجان، ۳۴۲	مدرسه آخوند محمد رفیع، ۱۲۱
قریه مزار، ۲۹۹	مدرسه آقا سید زین العابدین، ۱۴۷

- مدرسه آقا شیخ فضل الله، ۲۳۸
 مدرسه آقا محسن تنکابنی، ۶۵، ۱۰۱، ۳۱۲
 مدرسه آقا میرزا محمد، ۱۹۲، ۲۱۴
 مدرسه ارک، ۲۴۷
 مدرسه ام السلطان ناصرالدین شاه، ۹۷
 مدرسه امام حسن عسکری (ع)، ۱۵۰، ۲۵۲
 مدرسه امیر بن ابراهیم سلطان، ۹۹
 مدرسه پامناز ← مدرسه میرزا صالح
 مدرسه پردنگون، ۲۶۶، ۲۷۰
 مدرسه جدّه اصفهان، ۵۱
 مدرسه جلالیه اصفهان، ۱۵۹
 مدرسه حاجی ابراهیم تفلیسی، ۱۵۰
 مدرسه حسین خان سردار قزوین، ۱۲۱
 مدرسه دارالصفاء سلطانی، ۹۹
 مدرسه دون کوه، ۱۷۶
 مدرسه دینا، ۳۲۲
 مدرسه سعادت آباد نور، ۱۲۱، ۱۴۲، ۳۱۳
 مدرسه سلیمانیه، ۴۳، ۲۲۴، ۲۵۱، ۲۸۱، ۲۹۰، ۳۱۱
 مدرسه سلیمانیه (قریه برار)، ۲۳۰
 مدرسه سنگ تجین، ۱۰۶
 مدرسه سنگلج، ۶۶
 مدرسه طالبیه، ۳۰۱
 مدرسه میرزا محمد تقی نوری طبرسی، ۱۴۲
 مدرسه علیرضا کلارستاقی، ۱۰۸، ۲۶۶
 مدرسه کاسه گر محله تنکابن، ۱۳۱
 مدرسه کاظم کلا، ۳۲۲
 مدرسه کلام ور، ۱۰۹
 مدرسه لات محله سخت سر، ۱۰۸
 مدرسه مادرشاه طهران، ۱۷۱
 مدرسه ماهان کرمان، ۱۵۵
 مدرسه مبارکیه، ۳۰۷
 مدرسه ملا ابراهیم، ۳۰۱
 مدرسه ملارضضا، ۲۹۷
 مدرسه ملا علی پراچانی، ۲۰۲
 مدرسه مولی وردیخان، ۲۹۸
 مدرسه مهد علیا طهران، ۱۷۱
 مدرسه میرزا حسین، ۲۳۳
 مدرسه میرزا رضا قلی نوائی، ۱۵۰، ۲۳۶
 مدرسه میرزا زکی بارفروش، ۲۴۵
 مدرسه میرزا صالح، ۶۵، ۱۵۲، ۱۸۵، ۳۱۰
 مدرسه میرزا محمد، ۱۸۲
 مدرسه والدّه شاه، ۱۲۱
 مدرسه آقا سید محمد، ۲۲۴
 مدرسه نور، ۲۲۴
 مدرسه شیرکلا، ۱۲۱
 مراغه، ۲۰۵
 مرز دست، ۲۳۸
 مزرعه ابراهیم آباد، ۱۲۱
 مسجد امام حسن عسکری، ۱۵۰
 مشهد، ۷۳، ۸۶، ۹۶، ۱۲۹، ۲۶۹
 نجف اشرف، ۱۶۷، ۱۹۱، ۱۹۲
 نکا، ۲۰۲
 نیشابور، ۲۱۲
 ورامین، ۱۲۸، ۲۹۸
 یزد، ۹۵

فهرست اهدا کنندگان

۱۶ - محمد رضا صالحی عالم کلائی	حجج اسلام آقایان:
۱۷ - مرتضی حسینی علی آبادی	۱ - محمد رضا مطهری
۱۸ - فضل الله مشایخی فیروز	۲ - محمد صادق مطهری
۱۹ - محمد مشایخی نوشهری سنگ تجنی	۳ - ناصر شریف کاظمی
۲۰ - علی مقصودی کوهسری	۴ - سید جمال الدین موسوی
۲۱ - حسین نجفی تنکابنی	۵ - مهدی نوری
۲۲ - عزت الله روحانی	۶ - حسن حیدری
۲۳ - ولی الله ایرجی کجوری	۷ - علی اوسط بکائی
۲۴ - فضل الله موسوی چتنی	۸ - عبدالکریم ابراهیمی
۲۵ - نبی نعیمائی حیرتی	۹ - محمد نبی مرادی
۲۶ - مهدی محمدی فیروز	۱۰ - جواد بحرینی
۲۷ - اسمعیل مرشدی تنکابنی	۱۱ - سیف الله کلارستانی (سیف الشریعة)
۲۸ - محمد نعیمائی	۱۲ - ابراهیم اسلام پناه
۲۹ - علی مقیمی	۱۳ - زکریا حسینی گرگانی
۳۰ - علی اکبر ضیائی فر	۱۴ - حسن توکلی
۳۱ - عماد الدین کریمی	۱۵ - محسن توکلی دونائی

- ۳۲ - رضا شریعت زاده مهرانی
۳۳ - اسمعیل قمی
۳۴ - محمد شریفی (نوه شریف العلما نوری)
۳۵ - عبدالله جیردهی اشکوری
۳۶ - حسین جوادی فیروزکوهی
۳۷ - ابوالقاسم مهاجری
۳۸ - اسمعیل شهیدی کلاردشتی
۳۹ - سید عیسی مطهری
۴۰ - شمس الدین متاجی کجوری
۴۱ - نصرت الله سولقانی
۴۲ - احمد شفیعی دونائی
۴۳ - علی ذوالفقاری
۴۴ - محمد علی رجائی تنکابنی
۴۵ - محمد سعید خادمی تنکابنی
۴۶ - کاظم شفیعی دونائی نوری
۴۷ - کاظم سعیدی چابکسری
۴۸ - جمال الدین نعیمائی
۴۹ - الهی چورنی
۵۰ - حسینعلی سام دلیری
- آقایان:
۱ - کیا مرجانی
۲ - حسن فاخر سناری
۳ - شریفی کوهپری
۴ - محمد شمس ایلی
۵ - رضا الیکائی
۶ - ابراهیم طبرسی
- ۷ - عبدالنبی سلطانی
۸ - وجیه الله صالحی صالحانی
۹ - حیدر کیا پاشا
۱۰ - مرتضی کریمی دونائی
۱۱ - محمد تقی مقصودی کوهپری
۱۲ - ابوالقاسم سام دلیری
۱۳ - ابوالفضل نخعی کلاردشتی
۱۴ - مهدی شریعتی کوهپری
۱۵ - اسمعیل کمالی چوزنی
۱۶ - محمد کاظم زرگر کاظمی حریشی
۱۷ - مسیح الله امیری برغانی
۱۸ - رضا علی نژاد
۱۹ - میرزاقلی شریفی
۲۰ - ابوالقاسم فاخری سناری
۲۱ - فیض الله ادیبی دیزانی
۲۲ - شکراللهی
۲۳ - عبدالکریم سام دلیری
۲۴ - محمد تقی لورائی نژاد
۲۵ - مرتضی مولانا دیزانی
۲۶ - جعفر صالحی فیروز کلائی
۲۷ - صالح نعیمائی
۲۸ - ابوطالب غلامی
۲۹ - محمد علی پور نوری
۳۰ - سید مسلم مطهری
۳۱ - علی اکبر سرمد
۳۲ - نورالدین مشایخ فیروز
۳۳ - علی میرج
۳۴ - محمد تقی امام هادی
۳۵ - بانو حاجیه تاج خانم میر هاشمی براری

فهرست منابع

ادبیات فارسی بر مبنای تألیف استوری (فارسی)، یو.ا. سرگل، مترجم یحیی آرین پور و سیروس ایزدی و کریم کشاورز، تحریر احمد منزوی، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۶۲ ش، ۲ ج.

الذریعة الى تصانیف الشيعة (عربی)، آقابزرگ طهرانی، قم: اسماعیلیان، ۱۳۸۳ ق، ۲۵ جلد.
طبقات اعلام الشيعة (عربی)، آقا بزرگ طهرانی، تحقیق علی نقی منزوی، قم: اسماعیلیان، بی تاریخ، ۱۱ جلد، چاپ دوم.

فرهنگ سخنوران (فارسی)، عبدالرسول خیامپور، تبریز: چاپخانه شرکت سهامی چاپ آذربایجان، ۱۳۴۰ ش.

فهرست کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران (فارسی)، علی نقی منزوی - محمد تقی دانش‌پژوه، تهران: دانشگاه تهران، ۶۴ - ۱۳۳۲ ش، ۱۸ جلد.

فهرست کتابخانه مجلس شورای اسلامی (فارسی)، عبدالحسین حائری و دیگران، تهران - قم: کتابخانه مجلس شورای اسلامی - دفتر تبلیغات اسلامی، ۷۷ - ۱۳۰۵ ش، ۳۸ جلد.

فهرست کتابهای چاپی عربی (فارسی)، خانبابا مشار، تهران: چاپخانه رنگین، ۱۳۴۴ ش.

فهرست کتابهای چاپی فارسی (فارسی)، خانبابا مشار، تهران: چاپخانه ارژنگ، ۱۳۵۵ ش، ۵ جلد.

فهرست کتب خطی کتابخانه آستان قدس رضوی (فارسی)، جمعی از محققین، مشهد: کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی، ۷۵ - ۱۳۴۶ ش، جلد های ۱، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴ و ۱۵.

- فهرست کتب خطی کتابخانه‌های اصفهان (فارسی)، محمدعلی روضاتی، اصفهان: مؤسسه نشر نقایس مخطوطات، ۱۳۴۲ ش.
- فهرست نسخه‌های خطی فارسی (فارسی)، احمد منزوی، تهران: مؤسسه فرهنگی منطقه‌ای، ۱۳۳۸ ش، ۶ جلد.
- فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی آیه الله العظمی مرعشی نجفی (فارسی)، احمد حسینی اشکوری، قم: کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، ۷۶ - ۱۳۵۴ ش، ۲۷ جلد.
- فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه عمومی مراغه (فارسی)، محمود طیار مراغی، قم: نشر آل علی، ۱۳۷۹ ش.
- فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه امام صادق (ع) قزوین (فارسی)، محمود طیار مراغی، قزوین: معاونت تحقیقات و پژوهش حوزه علمی قزوین، ۱۳۷۸ ش، جلد اول.
- فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه ملی ایران (فارسی)، عبدالله انوار و دیگران، تهران: کتابخانه ملی ایران، ۷۸ - ۱۳۴۵ ش، ۱۴ جلد.
- فهرست نسخه‌های خطی مدرسه خاتم الانبیاء (صدر) بابل (فارسی)، علی صدراپی خویی، محمود طیار مراغی و ابوالفضل حافظیان، تهران: میراث مکتوب، ۱۳۷۵ ش.
- فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه مدرسه نمازی خوی (فارسی)، علی صدراپی خویی، تهران: میراث مکتوب، ۱۳۷۵ ش.
- کشاف النهارس و وصاف المخطوطات العربیة فی مکتبات الفارس (فارسی)، سید محمد باقر حجتی، تهران: سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ۱۳۷۰ ش، جلد اول.
- کشف الظنون عن اسامی الکتب و الفنون (عربی)، مصطفی چلبی حاجی خلیفه، بیروت: دار احیاء التراث العربی، بی تاریخ، ۲ جلد.
- معجم المطبوعات العربیة و المعربة (عربی) یوسف الیان سرکیس، قم: (افست) کتابخانه آیه الله مرعشی نجفی، ۱۴۱۰ ق، ۲ جلد.
- نسخه‌های خطی (نشریه کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران) (فارسی) زیر نظر: محمدتقی دانش‌پژوه - ایرج افشار، تهران: دانشگاه تهران، ۶۲ - ۱۳۴۰ ش، ۱۲ جلد.

[illegible]

صفحه ای از «قرآن کریم»

که باشند برال غیرت تمام	در ستادین مریح خلیل القلب اودار اودار ابرار	هزار غم با ننگ
ولیکن از آن پیشتر کان پست	زده وصف ببند و برادر کاه	در آید رشیدان
دلبری ز کفار اسود بنام	که بخش کن خید اندر ستام	قسم خوردن
که شما بشکر که ابل درین	روم من برادر دشمن	خویم آب و
ببینم کزان قوم یزدان پست	که برین تواند سر راه بست	سوی خوش باش
از آنسو که کرد شیر و شرم	غم مصطفی حمزه محترم	یکی بخت کبر
که بخش خوزیر و درین	سیر شور کین و برابر و کره	نیمش از اسرار
چو میفرودنی بکشدین چنان	برواند بسویش شهر بریان	که از انجمن
خوابش و شمشیر کشدش کام	برادر اخف نشسته بر کف نام	برال با سوره
غم مصطفی حله پیش کرد و	بکفیش کباب صفت تیغ زده	بند خدمت کباب

صفحه‌ای از «حملة حیدری»

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله الذي رفعنا من الدنيا إلى الآخرة
 ولا يرضى عنه عبداً الله إلا بما يحب
 وآله وصحبه يومئذ المقام
 الحمد لله الذي جعلنا من عباده
 سعد جده ونحن جده رزقه الله نعمه
 جدي واستأذمو لانا الأعظم
 الشريعة وهي الدين وراثت
 الهداية وهو كتاب الله
 الفاطمية صلياً على آله
 حفظها عنده من هذا الحشر

الحمد لله الذي جعلنا من عباده
 سعد جده ونحن جده رزقه الله نعمه
 جدي واستأذمو لانا الأعظم
 الشريعة وهي الدين وراثت
 الهداية وهو كتاب الله
 الفاطمية صلياً على آله
 حفظها عنده من هذا الحشر

الحمد لله الذي جعلنا من عباده
 سعد جده ونحن جده رزقه الله نعمه
 جدي واستأذمو لانا الأعظم
 الشريعة وهي الدين وراثت
 الهداية وهو كتاب الله
 الفاطمية صلياً على آله
 حفظها عنده من هذا الحشر

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآله الطاهرين و
 مع ما سطره من العزائم بالبحر والقصير والافتقار إلى
 المطلق في الجليل والتعظيم ان يجعل باق من ايام هذه المظلمة
 مقصورا على نافذة رضاء مصر وفاينا بحه ويرضاء
 والحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد وآله الطاهرين و
 سلم كثيرا من تسويد هاتوا لهما على من هذا
 وسطها بالخبر قريبا عاشر صدق الاخر سنة سبع عشر و
 تقام في المحرم النبوة صلوات الله على شرفها تشهد بيدي و
 مولاي تامين المنة الطاهرا في الحسن علي بن موسى الرضا عليه
 ابيه واولاده المعصوم افضل الصلوة والسلام حامدا صلوا
 على محمد وآله الطاهرين والحمد لله رب العالمين
 في ربيع غرة شهر محرم الحرام سنة ١٠٨٤

من مطايع الدعاء
 من مطايع الدعاء
 من مطايع الدعاء
 من مطايع الدعاء

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله على سوانح النعماء وزاد في الآلاء المنفصلة برسالة الأنبياء لأرشاد النعماء المتكاملة
بصالحها ومبداً للتكامل الأولياء والمنعم على عباده بالتكليف المؤدي إلى المحاسن الجارية رافع درجات
المسلمة ومفضل على جميع خلقه الشهداء وجاعل أقدامهم وأطباعهم على الحق على الحق لا يفتك
الأساسه ويجمع الضمير والاشكوك على خلقه المنة والرضا ويصلو الله على سيدنا الأنبياء محمد المصطفى
وعائزته الأوصياء صلوة ملاء اعطاء الأرض والسماء **أما بعد** فهذا كتاب قواعد الأحكام الخاصة بأحوال الناس
في جميع الأحوال والمواضع من شتى الفنون خاصة وبينت فيه قواعد الأحكام الخاصة بأحوال الناس
أحب الناس إلى الله تعالى وهو الولد الطيب محمد الذي أجاز الله تعالى له ما لم يجرؤ على غيره من عباده وإن يوسس
في الخلق وإن يبرح على سيد ما في كائنات الخلق من الدعاء فيقولوا يا ربنا الله سعادة الله عز وجل
والناس في غاية شرف في جميع الأمور **كتاب الطهارة** وفيه مفاصل أربعة في الطهارة
بمعرفة هذا الكتاب على عدة كتب **كتاب الطهارة** وفيه مفاصل أربعة في الطهارة
وبعد حصول الأركان في أنواعها الطهارة غسل بالماء أو مسح بالتراب متعلق بالبدن
على وجه لا يتغيره التغير في العبادة وهي وضوء وغسل وتيمم وكل واحد منها إما واجب أو
على وجه لا يتغيره التغير في العبادة وهي وضوء وغسل وتيمم وكل واحد منها إما واجب أو
مركباً لوضوء يجب الواجب من الصلوة والطواف ومسك كتابه القرآن وبسبب الصلوة والطواف
المستلزمين والاحتياط في المسح والقرآن وحمل المصحف والنوم وصلوة الجاهل والسنن في ذلك
ومادة الظاهر ونوم الحظ وجماع الحنبل وذكر الحافظ والكون على طهارة والتطهر والتطهر
وجوب الوضوء ودخول المسجد وفراغ الغزاة إن وجبا وأصوم الحنبل مع تضيق الليل أو لفعله
ووضوء المستنصاف مع غسل اللبنة وبسبب الجهر من طلوع الفجر إلى الرواق وبفضي لوفاء
إلى آخره وكلمة فيمن الملوأ كان أفضل وخاصة الأعواز بصدور يوم الخميس فلو وجد
في غداه وأقول للمؤمن من صلاته وبضعة سبع عشرة وثمان عشرة وحج وعشرين وثلاث عشرة
وليلة الفطر ويوم العیدين والبلقي نصف رجب ونصف شعبان ويوم المبعث والعید والمساهلة
والعید ونور ذوالقعدة وغسل الأحرار والطواف وزبارة النبي والأئمة عليهم السلام وتارك الكسوف
قال في استحباب الأحرار والمولود والسعي إلى رؤية المصنوع بعد ثلثة والنوبة عن هلق أو كفر
ومسح الطاهر والاستخارة ودخول الحرم ومكة ومسجد الحرام والكعبة والمدينة ومسجد النبي صلى الله عليه وآله
والسعي إليها واجبة ولا يشترط فيها الطهارة من الحدثين وبقدمها للفضل وباللزام فيه
مسح الطاهر والطواف الواجبين والحج من الحنبل والمنذور بعباده وقد يجب
في بعض المواضع **كتاب** واستلزامها في الموضوع غير صحيح

وحتى وعلى الله اعلم واعلى يتم الكتاب المسمى

بالشافيه الصفيه من علامه الوردى الشافيه الحائ

بالتدقيق في ليلة الاربع من اربعه شهر رمضان

المبارك الواقع في شهر سنة ثلثه وستين

من هجرة نبينا المصطفى وامام المجتهد شيخنا الصفي الدين
محمد المهدي عليه صلوات الله العلي الاعلى واله
وصحبه المعلى اجمعين مؤلفا ومعاون من الله الملك
العلام من يد عبد الضعيف النحيف

المحتاج لارحمه الله

سلطان محمد بن خان محمد

الخلعي غفر ذنوبه

سنة العيوب

م م

الفقيه الجليل محمد بن علي بن موسى بن بابويه القمي

الحمد لله رب العالمين والصلى والسلام
على محمد وآله الطاهرين من دسائسهم الألد

٧١
إلى
إعلاء
في
لدى
السنة
عمر
سطح
الصد

فالوجود الذي لا بد له ان فرض له جبره من غير
 اذ مية نوعيته وخص من خص والفصل نفسه وهو الجبر
 والعرض نفسه وجود النوع لزم ان يكون مالا
 حلة له معلولا فتبين من هذا ان الموجود الذي
 لا بد له والموجود الذي حتمية انقصة لا يتكرر
 بالفصل والعوارض بالذات وقال في الامكان
 واجبة الوجود بانه لا يصح ان يكون فيه كثره
 والوجود ما مر على وجه مختصر وهو انه ان كان

والوجود بحد ذاته ولا بد من الوجود بحد ذاته

وكان شرا في نفسه لم يمتد الى غيره
 غير ان كان يكون واجب الوجود بذاته والذات كان سببها
 كان واجب الوجود بذاته وجب الوجود لغيره
 انما المستمر كاستمراره في نفسه
 سنة مائة واحد و الف

من جملة التفسير المصطوف

الهادي اولاد
 راجح
 مكي

وام داد اورا درمها

الْقَوْسُ الْقَضْرَاءُ الْقَضْرَاءُ الْقَضْرَاءُ وَالْقَضْرَاءُ

اجِبْ الدَّعْوَةَ اسْخَطْهُ وَاسْقَطْ الْمَالَ : وَهُوَ السَّقَطُ

بنام که در خلدی کار او را عظم آورد او را بحسب سنگدن ^{حسب} افکند

أَفْرِطُ وَالْغَرُّ وَأَفْرِطُ الشَّيْءُ أَفْطَى الْقَوْمِ وَمِنَ الْفُحْطِ أَقْسَطُ

دور اندر است در باد فراموش کرد حیدر را فقط در آمدند سودمان و لیستش داد کرد

داده نمیده کردنی از نیکی بیرون کردار را بشناسد را

الشوطة أهبطه ^ط أخفضه وهي الحقيقة ^ط ابتداء الشئ

در اسرار شاهی درود آورد و در حشم آورد و در جسم آورد و در ریح آورد و در

حیدر نادر ۲
ابدر ۲
ابدر ۲
ابدر ۲
حیدر نادر ۲

اتَّبِعْهُ وَاتَّبِعِ الرَّحْلَ الرَّحْلَ اتَّرِعِ الْإِلَآءِ أَجْمَعِ كَلَامُ الْجَمْعِ

الاسم اذنت مود را از اس مود فستاد بورد خنورا عظم بورد بورد الكمال م

شیرداد این فوزیتر را شیردهنیم عدم کرد بر همان طایفه

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا للأسلام وسن لنا الشرائع ولا يحكام بوسيلة نبيتنا المختارة واهل بيته
الاطهار عليه وعلى اهل الصلوة والسلام وحسنها عصبون ذوات ابواب بعدد رده مسالك
الحرام والجلال فاعطى صفائح تلك الابواب والمسالك ما يبدى لك تلك الوسائل ثم يهديهم باليدي
وتخبرهم من العلماء المقننين لاثارهم بالصائر العاقبة اولها لفقها يدلهم للوسائل عليهم السلام نوابغ
للشرح بكتاب قال مولانا واما مننا ابو عبد الله حفيظ الصراطى عليه السلام انظر الى سر كان منكم
روى حديثنا وانظر في جلالنا وجرامنا وعزنا احكامنا فاقضوا به احكامنا في قدس حله عليكم احكامنا فانما
حكم حكمتنا فلم يقبل منه فاما حكم الله استحق وعلمنا ربه والاراد علينا ان نرى الله وهو على كل شيء
بالله عز وجل فترى من امتنا من اهل الخبر والبر وهم الذين ياتون البيوت من اهلها فلا يدخل بابا من
ابواب الشريعة الا بعد المعنى فزعمنا صوابا وكيفية فطيران يكون على بصيرة فيه كراوى حديثهم انما عرفوا
والوامع لما رغبوا الاحكام وعلى استنباط ما تقدم لك العلم فهو منقذ بالدين من لا يعرف الحق من
وهم الذين ياتون البيوت من ظهورها فدخل فيه من غير معرفته بل على الضيق والاختلاف لانه لا يتبين
مع اختلافهم الشديد واعلنا انهم بعد من جوار ثقلها الميت وانما تحول الميت من الدنيا الى ما فوقها في الدنيا
مبين فهو في رب من امن وعوج وفي صدره من ذلك حرج لا يقبل منه صلوة ولا زكوة ولا صيام ولا حج
انما العمل على غير بصيرة كالسائر على غير لنا في لؤي زيادة كثرة التبعير لا بعد انتم ان صاحبها لا يسلط
وهو عظيم العلم الداهية تحق بن الرضى الملقب بالحسن الله تعالى حاله بقولنا في قد كنت في معقولنا
شئنا شديد الشوق الى معرفة احكام الدين والعلوم يستبدل المرسلين عليه افضل الصلوات المصطفى

قیہ از برادرزادہ قلعہ و الحجاب رفع نام شد
 فی لیلة شنبہ ماہ ہرزد قلعہ بحرام فی سیدہ لوفی
 غریب کوثر ۱۳۳۲ خ نام روزگار خط باند

بدکار این خوشم از برادران فکده و زنده

خط خندان درق عده دهم بر

و انهم يوافقون

W. J. R. R.

مرکز مشاوره

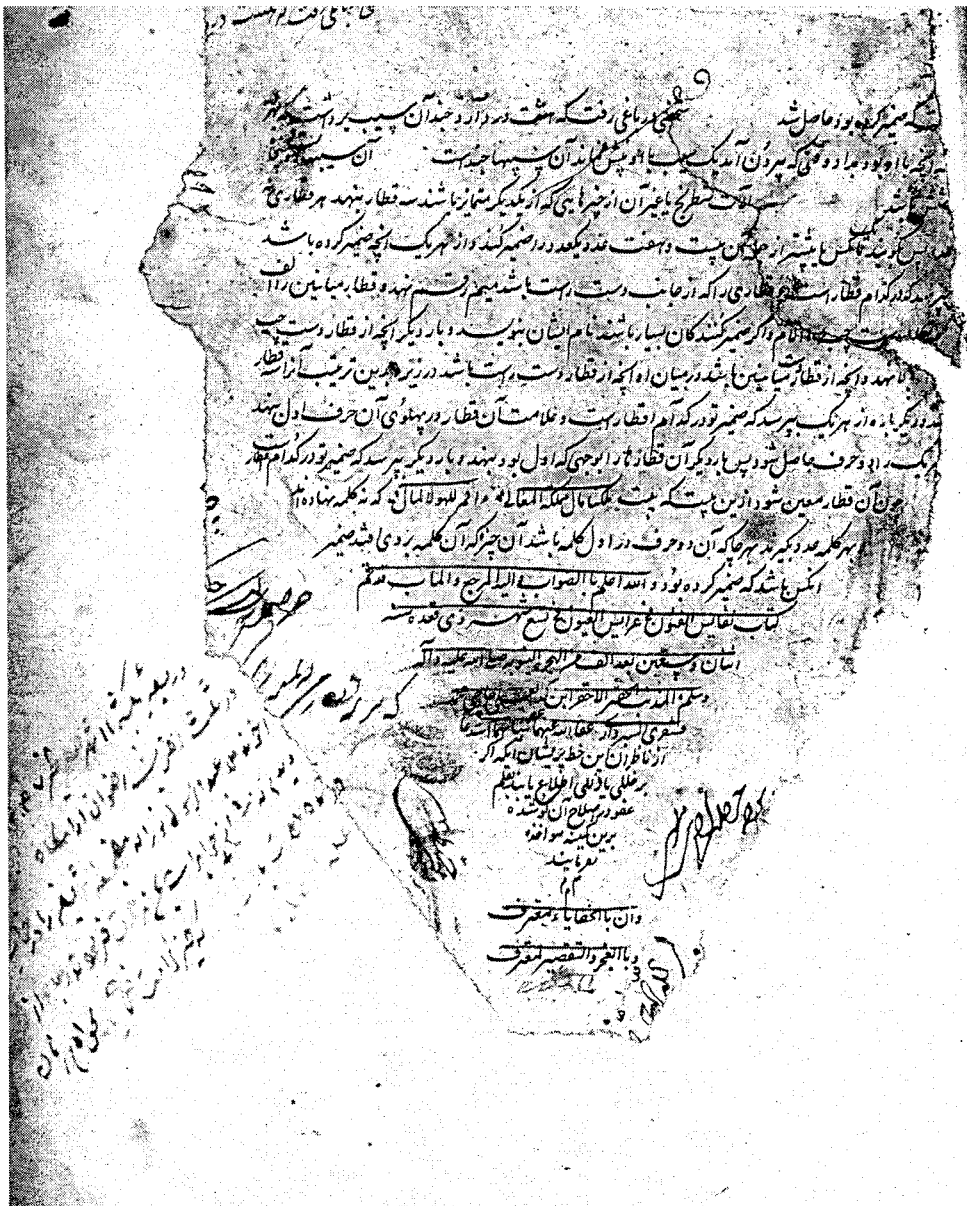
رسول

م

از انکه من بنده کنه کارم نوشتنم بر در دیوار خوانده و بعد از
خوابان این نشانه هر ان عقل که این خط را به بندد و
برخ منسکی رساند اگر گویند که این مسکن کی پیش
بگو بدیخت از دست زمانه اقد خلق الله و اضعف عبد الله
على این ملاحت بگو در دست لایحه محمد شریع علی دارا

بعضی هر پش فانه در هفت عشر سرت بان نه خردن بهر پش
 و نه شکران است که بعد هر هر که افایستی با و علی کرده و آن
 صرفا کوفه به صیف که طبع ناز نانی که مانند کوهها است
 در هر نه که و بهمه که معروف اند وانی فقیر وانی رساله
 خصا رید اخذ و مدت تالیف آن یک روز و شش روز و
 و اگر مواعیر شود در تفصیل فصل که فصل قال و قبل بهر
 و تحت عظم مواعیر تدریسی و شش سیر غی بهر غی غم برده اند
 که نشانه مر از خون و کل از غار امید که ای حال ای
 بنظران خود یگانا پسنداید نموده است بر جل مر جواد
 تو سبانه کنی از نیکو نهاده و شروع در آن در طهر روز ربا
 و اختتام این دو فصل بود و در او وسط هر سوال الموم
 نه شکر ۲۸ که کشته یمنه لا افره مؤلفان
 سید الطیب الشکابز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ يَا كَلْبُ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
 مُحَمَّدًا يَا مَرْيَمُ نَعْبُدُ نَعْنُ الْغَاثِ وَالشَّاهِدِ عَلَى غَيْرِ الْحَقِّ وَوَقَرْنَا إِلَى
 النَّاصِرِ وَالنَّاصِرِ عَلَى الْحَقِّ الْمَطْلُوقِ وَنَبْضِي وَنُسَلِّمُ أَفْضَلَ الصَّلَوَاتِ
 أَكْمَلِ التَّسْلِيمَاتِ عَلَى أَفْضَلِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْأَكْلَامِ هُوَ عَلَى اللَّهِ وَأَصْحَابِهِ الْأَوَّلِينَ
 الْكَامِلِينَ وَبَعْدَ فَضْلِهِ مَذْكُورًا مَتَا الْكَمَالِ كُنْتُمْ لَنَا وَعَلَيْكُمْ أَزْكَيْتُمْ
 عَلَيْنَا وَفَضِيلَتُ بَيَانِ صُورَةِ الْفَقِّ وَالظُّفْرِ فِي الْمُبَاحَثَةِ الَّتِي وَقَعَتْ فِي
 سُورَةِ الْفَقِّ بَيْنَ اسْتِنَادِي وَاسْتِنَادِ الْبَشَرِ وَلَا نَا حِينِيَا اللَّهُ
 الشَّهِيرِ عَمِيرِ الْأَحْزَانِ الشَّيْزِزِ رُوحَ اللَّهِ رُوحَهُ وَيَبِينُ صَدْرًا فَاضِلًا فِيهِمْ
 فِي جُلُوسِ خَافَانِ عَصْرِهِ امْتِثَالًا لِمَا فِيهِ وَهُوَ أَبُو الْغَاثِ عَمَلُ اللَّهِ بِمَا دَرَجَا
 وَالْإِبْلَادِ مَا وَرَاءَ الْبَحْرِ فِي فَاحِشَةِ بَحَارِ أَصْلَيْتِ عَمَلِ الْبَلَاءِ وَاشْتَهَرَتْ فِيهِ
 السُّنَنِ الْحَوَاصِرِ الْغَوَامِرِ لَا كَمَا فِي قَوْلِهِمْ بَعْضُهُمْ عِنَادُ أَوْ سِدَادُ أَقْصَابٍ
 مَحْسَبًا مِمَّنْ لَا رُويَةَ لَهُ فِي شَيْءٍ فِي كَرَامَاتِهَا وَجَعَلَهَا مَحْفَظَةً كُلِّ جُلُوسٍ قَارِئٍ يَجِدُ
 مَعَهُ مَذِيدًا أَنْ أَخْبَرَ تَحَرُّبًا وَفَضِيلًا تَلَفُظًا وَتَوْفَقًا اخْتَارَ السَّاقِطِينَ فِي
 الْبَرِّ مِنْ مَحْتَجِبَاتِ بَعْضِهَا مِنْهُمْ مِمَّنْ سَوَّاهُمْ فِيهِ الْأَنْصَافُ الْأَمْرِ لَيْسَ كَمَا يَذْكُرُ
 وَأَلْحَافِ لَيْسَ كَمَا يَحْبِرُ وَالْفَقِّ عَلَى عَكْسِ الْمَشْهُورِ وَالْوَاقِعِ عَلَى خِلَافِ الْمَشْهُورِ الْحَقِيقَا
 لِمَا فِي الْأَمْسَةِ تَخْلُصًا عَنِ الشُّبُهَةِ الْأَعْوَنَةِ لَا وَاللَّهِ كَثِيرُ السُّورَةِ مِنْ بَعْضِ
 الْكُتُبِ وَنَسْجَاتِ الْمَقَالِمِ فَضْلُ الشُّبُهَاتِ فَضْلًا عَلَى رُوسِ الْأَشْهُادِ فِي مَقَالِشَا
 طَامِعًا لِلْحَقِّينِ وَطَالِبًا لِلْعُرُوجِ وَالْقَرْنَيْنِ مَتَا كَانَتِ الْمُبَاحَثَةُ فِي الْمَوْضِعِ
 كَمَا مَعَهُ صَدْرُ الْأَفَاضِلِ وَأَمَّا الْعَقْدُ لِلذَّلِيلِ وَالْإِسْلَامِ مِنْ مَحْمَدٍ جَارِ يُوسُفَ
 أَلَمْ يَأْتِ الْحَقُّ شَاهِدًا وَبِشْرَى مَسْكُونًا بِمَا لَفِغَ بِلِسَانِهِ وَمِنْهَا
 مَا لَمْ يَكُنْ خَيْرًا مِنَ الْخَيْرِ الْمُبْتَغَى الْأَوْفَاقَ صَدْرُ الْأَفَاضِلِ فِي رِسَالَتِهِمَا

صفحه‌ای از «نقایس الفنون»

فاعلم انك انما تكلمت بالفاعل كشيء ان شاء فاعلم ان
 لم يفعل التلازم بين معنيهما فمعناهما متفق عليهما
 بين الموقفين فانزع بين الحكماء لمعترض ليس اللاحق قدم
 العالم و قد و شمع الاتفاق في ان الجاهل العالم وعدم
 اللاحق يمكن بنبشبه الذات بدون اعتبار اللاحق و هو
 مع اعتبار اللاحق التي هي عين الذات فاما سبب
 هذا الكتاب ان يفسر اللاحق المذكور بهما بتناع الحكماء
 و ان تناع اللاحق العالم مطلقا في اللاحق لا حاجة
 اثبات لغيره الى التلويح الذي ذكره المشي في الاستدلال
 بل الحق ان يتبع اثباته ان يشره تعالى في وجود العالم ليس
 باللاحق بالمتعلق المذكور و اللاحق قد مر ضرورة و قد مر في
 انه قد مر في الاستدلال انما يناسب لتبعي الاشياء العباد
 ذكره صاحب كتاب الباعين فيه فلا يصح اجراءه من قبل
 او على تقدير هذا الاجراء القليل ان يعارض المذهب في ما شره
 في وجود العالم ان لم يكن باللاحق بالمتعلق المذكور و انما
 الفاعل هو المخرج او شياخ التاثير الى شرط حادث
 بحيث لا يشره اخر حادث بناء على ما ذكر من انه لو كان حادثا
 لتوقف على شرط حادث و غير المتشأن الشرط الحادث متعاقبة
 او مجتمعة و جميع ذلك مع عند المصطلح ان يقول ان العلم
 قديم اذ لو كان حادثا لتوقف على شرط حادث لكان قديما
 المتخلف عن الوجود لانما كما ذكر في الاستدلال ان المتخلف
 العلم انما هو من المعلوم و ذلك الشرط الحادث متوقف

من احوال الائمة عليهم السلام اقرب واطهر وذلك في النسخ
 وكلام الشيخ عندي هو الحق في انه كلامه المستطاب الاصول
 وسلم الفروع في كتابه يد احيائه الفانية لصنع عباده
 تعالى الى عفو ورحمة اكبر لا اقل على محمد وآله
 فقه لاهل طاعته ورفقه حسن جامع محمد وآله اطهر من كل
 شر وبقية وتمام الكرام في بيع نهر الحزم ١٠٨١

صاحب الفصيد ضامن لا يشترط ولكن الكلام في جواز النقض وحرره
 فنقول ان كانت المداينة غير مأكول اللحم كالفصيد المذكور فبقه
 والا حوط النقض باذن صاحب الدار واخراج الفصيد وضمان
 صاحب الدار في النقض او الذبح واخراج لحمه باذن صاحب الفصيد
 ورضاه وان لم يكن ذلك بتقصير واحد منها ففيه نقصان في الحال
 قد بين الدلائل ان سنت الوقوف خارج واعلم انما لو عصب
 دار فادخلها خبثه ولم يكن اخراجها الا بتقصير في الحرجة وجب
 عليه كسر ما ولد لكونه لنقض الدار لكونه عارضا غاطلا فاما قد فرغ
 من هذا كتاب الغصب من دلائل العباد بالتمام والمحمد لله المصالح
 والاختتام

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

كتاب العطاء

المراد من العطية هنا هو الدعاء المطابق للمبرع به اذ هذا الكتاب
 موضوع لبيان الهبة والوقف والصدقة والهبة والكنى وغير ما تقول
 فيه مقاصد المقصد الاول في الهبة وتحقيق احكامها السابقة
 ما ذكره الا في بيان عقد الهبة وتوابعها وهو يتوقف على بيان
 امور الاول الهبة حايضة مشروعة بالكتاب والسنة والاجماع اما
 الكتاب فقوله نعم وتعا على البر والتقوى ان الهبة داخلية في البر
 بالضرورة واما السنة فمن طريق العامة ما رواه جابر ان النبي

قال

در عقوبات و جزایات

کتاب صیغ العقود

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة على خير خلقه محمد وآله الطاهرين أما بعد حين گوید علی المرتضی کذا
فی النجاشی که از جمله اموی که عمو ناسرا هرگز وی چند دفعه احتیاج با وی افتد صیغ عفو و ایفا عادت و جمع جمیع
انها را با توجه بر زبان فارسی تا بحال از اعتقاد ضعیف اندیده ام و مع هذا علی بن ابی طالب علیه السلام از ان
الاطباء را کثرت الحاجت محاسبه فی الیوم ابداً الله چند سال که بزنجان شریف میروند و اصل و مبلغ مینمایند
در این باب نشانای عفو نام کرد و ان صفتها نیز طایفه ای بیگانه دارند لهذا بخواند صیغ عفو و در وی شفا و حاجت و کفر
دو مؤثر است که بداند که صیغ عفو را صیغ اعم از عفو ایضا است و عفو را صیغ اخص ایشان است صیغ
گویند که از دو جانب خوانده شود یعنی بجای قبول داشته باشد مثل بیع و صلح و مانند اینها و ایضا اگر گویند
که یک جانب روی کتاب نمائند مثل طلاق و نذر و مانند اینها و چون که عفو بر وی و عفو لازم و عفو جایز
عفو لازم است که بالذات و بقیه توسط امر بر وی و بیعت و عفو جایز است که از برای هر یک فتح و بی
جایز است و ایضا عفو لازم است که بر وی و بیعت و عفو جایز است که از برای هر یک فتح و بی
امان بالذات بلکه توسط کفار و مانند ان و بیعت و عفو جایز است که بر وی و بیعت و عفو جایز است که بر وی و بیعت
بلکه هر زمان بان فهمید که ترجمه صیغ عفو بیعت است و ایضا بیعت بیعت است و بیعت بیعت است و بیعت بیعت است
جمیع عفو و ایفا عادت بر سه قسم شد لهذا این و لهذا و نیز بر سه بابی خاتم مرتب ساختم **باب اول** در صیغ
عفو لازم است که هفت است **اول** عفو لازم است که بر وی و بیعت و عفو جایز است که بر وی و بیعت و عفو جایز است که بر وی و بیعت
بر عفو لازم است که هفت است **اول** عفو لازم است که بر وی و بیعت و عفو جایز است که بر وی و بیعت و عفو جایز است که بر وی و بیعت
امام ند مکتب کرد و از الاسلام ساکن شوند و در امان باشند پس در این زمان امر ایشان را مجاهدان
چند میگویند که (اولاً) آن علی ما انت علی به فی سنة بشرط ان لا یبذل فی الخیرة المعیة و لا یزاد و لا یحکم
الاسلام) یعنی با گذاشتم خود را بران طرفه که داری تا یکسال بشرط اینکه مباد و نه ای جز بر معتبر که بگویند

من قول العامة ثم قال المحقق والظاهر ان احتجاجه بذلك
بنوامة ورويت عن الصادق عليه السلام وهو اثبات لمسله عليه
لنجر الواحد ولا يخفى عليك فيه مع انه قد طعن فيه فضلا عن
الشيعة كما لم يقد وعزم فان اخرج بان الابعدا لا يحتمل الا القوي
والموافق للعامة يحتمل البعيد فوجب الرجوع الى ما لا يحتمل قلت
لا سلم انه لا يحتمل الا القوي لانه كاجاز القوي لمصلحة شرها الامام
لذلك يجوز القوي بما يحتمل التاويل مراعاة لمصلحة فعله الامام
وان كنا لا نعلمها فان قال ذلك بسد باب العمل بالحدس قلنا
انما نصير الى ذلك على تقدير التعارض وحصول مانع يمنع من
العمل لا مطلقا فلم يلزم سد باب العمل بهذا كلامه وهو ضعيف
اما اوله فلان رد الاستدلال بالخبر بانه اثبات لمسله عليه
ليس بجيد اذ لا مانع من اثبات ملكه بالخبر المعبر من الاحتجاج
و نحن نطالبه بدليل منعه نعم هذا الخبر الذي اشار اليه
ثبت صحته فلا يهتف حجة واما ثانيا فلان لا
التاويل وان كان محتملا الا ان احتمال الشيعة

بسم الله الرحمن الرحيم

باز از نو در ستایه سر گفتم شرح حال شاه به سر گفتم
 صبح عاشورا را با هم عارضی نه زار حلقی تا آنکه سر
 گفت با صبحی انصاری تمام خورشید مرثی را از این مقام
 که در لوح صدر از هر جا معجزه دار گرفتیم بر طلا
 غرض کرده یک یک اندر صفود از زوایت اعتبار گرفت
 لاش بدیده بر ما جامه هزار منجم و دم از راز تو سار
 حان دیم از در ره جو پاشف تا که همه در دنیا مار و پاشف
 چون شدند از نامه ان ایچ کلیم و در عطف نه هر یک از عظام
 خواجه بر عیسی سر خم گشتی گفت از عطف خود را حق
 نور از آن بر اگر سرخ لقا گفت از نور جو صمیم مرصدا
 یک یک در لطف از اندازد که داغ شان از زخم نه نازد که
 هر زمان میگرد دروگر نگاه از صدر رحمتش محبت آه
 زینب ان را که خیمه دین گفت از زخم خود که گفت

کتابخانه مجلس شورای ملی
 ثبت شده در دفتر ثبت اسناد
 شماره ثبت ۱۰۰۰
 تاریخ ثبت ۱۳۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم

و بعد بطریق حجت الرضا شمله مع امهات سائر اوصیاء
 المسمومة منها بعد اول لبان ضبط مواضع شمه اجماع
 عین دمه اوج و طرز برزخ نور الانوار ابرار لغتها صول العالم
 الدامد و القاهر القاهر کما الدامد و القاهر
 و حجت عین العوالم الدوا و الشرح علی کبر المانیة
 و فضله لا یلحقه و رفته و حجت سید ابرار
 حجت الدهر مجید بسم الله الرحمن الرحیم

لا تدركها فبقدر كونه على الجبل وذكر بقدر كونه على
قصد التعظيم وعكس الشرح فالمدكور ههنا بقدر
على بناء على قصد التعظيم لاعلى الجبل بخلاف المدكور
ثم وبعد المدكور ثم على البناء على الجبل كونه على
التعظيم بخلاف المدكور ههنا فان اعتبر في حقيقة الجبل
كلا الامرين فالخلاف في كلا التعريفين لا شئ مأك
منهما على واحدتهما وان اعتبر كونه على الجبل فقط
فالخلاف في التعريف المذكور ههنا وان اعتبر كونه على
قصد التعظيم فقط ففي المذكور ثم ولا يبعد ان
يرجع الاختلاف فيستقيم ما ذكر ههنا بان احدا اذا
اشي على ظاهره بانواع البناء على ما فعل من فعله
وقيل ان نفس يخرج عن قصد التعظيم فالظاهر انه
حمد لما بذم الحامد لان حمده لم يقع في محله اللهم
ان يكون الجبل العظماء يكون جبلا في الواقع او محله
الحامد جبلا والظاهر ان الحامد في الصورة المذكورة
يحمل الحمود عليه جبلا وبصوره بصوره

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

فصل في الاعراب

فصل في الاعراب

فصل في الاعراب

فصل في الاعراب

فصل في الاعراب

فصل في الاعراب

فصل في الاعراب

فصل في الاعراب

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

الاعراب في اللغة العربية

دینی و اقی با اعتقادی بالیقین دستورت هذه الرسالة لتكون هذه اية لمن طلب النجوة من مغرورها بغير
 الاضاف ارشد الى الصواب وكنت بهذا كما جاوزت ذین حتم على قلبه ولله فلا يسل الى الهداية كما قال الله تعالى
 انك لا تهدي من احببت ولكن الله يهدي من يشاء فان اكثر المعصيين سواء عليهم ام نذرتهم ام لم تنذرهم لا يؤمنون
 حتم الله على قلوبهم وعلى سمعهم وعلى ابصارهم غشاوة فليسمع عذاب عظيم اللهم انا نحمدك على نعمك الحسام ونصلي
 على نبيك محمد والمطهرين من الانام مدالا يا م عا الدوام الى الينا فاعف عننا بحجنا تمام العظام واذا جلاله والكرام

وسلم تسليما كثيرا برحمتك ارحم الراحمين امين اللهم

وافق الفراغ من كتابة هذه المناظر في صحيفتي يوم الثلاثاء

في الثامن والعشرون من رجب في السنة

الى احد والسبعون والالف عا ايد القام

اسد واصولهم لا رقة ترا اقام الموزن

الذي اذا حضر لم يعد واذا غاب

لم يبق كثير الخطايا والزل

الموتى بالعل الراحمين

به الفخ الفخر اخذ

ابن سلم بن طلال

عمر عشرين

وكرم

م

In the Name of God, the Compassionate, the Merciful

Like a very large sea, the rich Islamic culture of Iran has produced countless waves of handwritten works. In truth these manuscripts are the records of scholars and great minds, and the hallmark of us Iranians. Each generation has the duty to protect this valuable heritage, and to strive for its revival and restoration, so that our own historical, cultural, literary, and scientific background be better known and understood.

Despite all the efforts in recent years for recognition of this country's written treasures, the research and study done, and the hundreds of valuable books and treatises that have been published, there is still much work to do. Libraries inside and outside the country preserve thousands of books and treatises in manuscript form which have been neither identified nor published. Moreover, many texts, even though they have been printed many times, have not been edited in accordance with scientific methods and are in need of more research and critical editions.

Responsibility of the revival and publication of manuscripts is a researchers and cultural institutions. The Written Heritage Publication Centre, in pursuing its cultural goals, has sponsored these goals through the efforts of researchers and editors and with the participation of publishers, it may have a share in the publication of this written heritage, presenting a valuable collection of texts and sources to the friends of Islamic Iranian culture and society.

The Written Heritage Publication Centre

A MIRĀS-E MAKTUB BOOK

© Written Heritage Publication Centre, 2001

First Published in the I. R. of Iran by Mirās-e Maktub

ISBN 964-6781-61-6

All rights reserved. No part of this book
may be reproduced, in any form or by any
means, without the prior permission of the publisher.

P R I N T E D I N T E H R A N

A CATALOGUE OF THE MANUSCRIPTS IN THE IMĀM ŠĀDEQ TRADITIONAL SCHOOL IN CHALOOS

Introduced by

Sayyed Rafi' al-Din Musavi

Compiled by

Maḥmud Tayyār Marāḡi

Mirās-e Maktub

Tehran, 2001

**A CATALOGUE OF THE MANUSCRIPTS
IN THE IMĀM ŠĀDEQ TRADITIONAL
SCHOOL IN CHALOOS**

Introduced by

Sayyed Rafi' al-Din Musavi

Compiled by

Maḥmud Tayyār Marāḡi

ISBN 964-6781-61-6

9789646781610

Mirās-e Maktub

Tehran, 2002